

MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES

PUBLISHED UNDER THE AUTHORITY OF
THE GOVERNMENT OF MADRAS.

General Editor

T. CHANDRASEKHARAN, M.A., L.T.,
Curator, Government Oriental Manuscripts Library.
Madras.

No. XXVIII

பெரிய செய்தி

ASVASASTRAM

Critically edited with Introduction and Notes

BY

DR. P. SRINIVASA RAO, G. M. V. C.
(Veterinary Surgeon, Madras.)

AND

PANDIT H. SESA IYENGAR,
(Retired Kannada Lecturer, University of Madras.)

GOVERNMENT ORIENTAL MANUSCRIPTS LIBRARY, MADRAS.

1950

Price Rs. 4—2—0

PRINTED AT
THE SREEVATHSA PRESS
ROYAPETTAH, MADRAS.

Introduction

The Government of Madras took up for consideration the question of publication of the various manuscripts in different languages on subjects like Philosophy, Medicine and Science, etc., early in May, 1948. Important manuscript libraries in the Madras Presidency were requested to send a list of unpublished manuscripts with them for favour of being considered by the Government for publication. The Honorary Secretary of the Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvathi Mahal Library, Tanjore, alone complied with this request. This list as well as a similar list of unpublished manuscripts in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, were carefully examined and a tentative selection of manuscripts suitable for publication was made. The Government in their Memorandum No. 34913/48-10, Education, dated 4-4-49, constituted an Expert Committee with the Curator of the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, as the Secretary for the final selection of manuscripts suitable for printing and for estimating the cost of publication.

The following are the members of the Committee :—

1. Sri T. M. Narayanaswami Pillai, M.A., B.L.
2. „ R. P. Sethu Pillai, B.A., B.L.
3. „ C. M. Ramachndra Chettiar, B.A., B.L.
4. „ R. Krishnamoorthy, (Kalki).
5. Dr. N. Venkataramanayya, M.A., Ph. D.
6. Sri M. Ramanuja Rao Naidu, M.A.
7. „ V. Prabhakara Sastri.
8. „ N. Venkata Rao, M A.
9. „ H. Sesha Ayyangar.
10. „ Masti Venkatesa Ayyangar, M.A.
11. „ M. Mariappa Bhat, M.A., L.T,
12. Dr. C. Achyuta Menon, B.A., Ph.D.
13. „ C. Kunhan Raja, M.A., D.Phil.
14. „ A. Sankaran, M.A., Ph. D., L.T.
15. Sri P. S. Rama Sastri.
16. „ S K Ramanatha Sastri.
17. Dr. M. Abdul Haq, M.A., D. Phil., (Oxon).
18. Afzul-ul-Ulama Hakim Khader Ahamed.
19. Sri P. D. Joshi.
20. „ S. Gopalan, B.A.,B.L.
21. „ T. Chandrasekharan, M.A., L.T.

The members of the Committee formed into Sub-Committees for the various languages, Sanskrit, Tamil, Telugu, Kannada, Malayalam, Marathi, and Islamic Languages. They met during the month of May, 1949, at Madras and at Tanjore to examine the manuscripts and make a selection. The recommendations of the Committee were accepted by the Government in G.O. No. Mis. 2745 Education, dated 31-8-1949, and they decided to call these publications as the “MADRAS GOVERNMENT ORIENTAL SERIES” and appointed the Curator. Government Oriental Manuscripts Library, Madras, as the General Editor of the publications.

The following manuscripts have been taken up for publication during the current year :—

“ A ” From the Government Oriental Manuscripts Library, Madras,

TAMIL

1. KAPPAL S'ĀTTIRAM.
2. ANUBHAVA VAIDYA MURAI.
3. ĀTTĀNAKŌLĀHALAM.
4. UPADĒSA KĀNDAM.
5. CŌLAN PŪRVA PAṬṬAYAM.
6. KŌṆGA DĒSA RĀJAKKAL.
7. SIVAJNĀNA DĪPAM.

TELUGU

1. SANGĪTARATNĀKARAMU.
2. AUṢADHA YŌGAMULU.
3. VAIDYA NIGHANṬUVU.
4. DHANURVIDYĀ VILĀSAMU.
5. YŌGA DARS'ANA VIṢAYAMU.
6. KHADGA LAKṢANA SĪRŌMANI.

SANSKRIT

1. VIṢANĀRĀYANĪYAM.
2. BHĀRGHAVA NĀDIKA.
3. HARIHARACATURĀNGAM.
4. BRAHMA SŪTRAVṚTTI MITĀKṢARA.
5. NYĀYASIDDHĀNTA TATVĀMṚTAM.

MALAYALAM

1. GARBHA CIKITSĀ.
2. a. VĀSTULAKṢANAM.
- b. S'ILPAS'ĀSTRAM.
- c. S'ILPAVIṢAYAM
3. MAHĀSĀRAM
4. KAṆAKKUSĀRAM.
5. KRIYĀKRAMAM.

KANNADA

1. LŌKŌPAKĀRA.
2. RAṬṬAMATA.
3. AS'VAS'ĀSTRA.
4. a. AUṢADHAGALU.
- b. VAIDYAVIṢAYA.
5. SANGĪTARATNĀKARA.
6. SŪPAS'ĀSTRA.

ISLAMIC LANGUAGES

1. JAMI—AL—ASHYA.
2. TIBB—E—FARIDI.
3. TAHQIQ—AL—BUHRAN.
4. SAFINAT—AL—NAJAT.

From the Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvathi Mahal Library,
Tanjore.

TAMIL

1. S'ARABĒNDRAVAIDYA MURAI, (Dibates).
2. do (Eyes).
3. AGASTIYAR
4. KONKANARSARAKKU VAIPPU.
5. TIRUCHITRĀMBALAKKŌVAIYAR. with pada-
vurai.
6. KĀLACAKRAM.
7. TATVASAMUDRAM.
8. BHĀRATANĀṬYAM.
9. a. PUNDIKELI VILĀSAM.
- b. PURŪRAVA CAKRAVARTI NĀṬAKAM.
- c. MADANA SUNDARA VILĀSA NĀṬAKAM.
- d. PERCY MACQUEEN'S COLLECTION in the
Madras University Library on Folklore.
10. RĀMAIYAN AMMANAI.
11. TAMIL PADALKAL including Pattinattar Venba
and Vannankal.

TELUGU

1. KĀMANDAKANĪTISĀRAMU.
2. TĀLADAS'APRĀṆAPRADĪPIKA.
3. a. RAGHUNĀTHA NAYAKĀBHYUDAYAMU.
- b. RAJAGŌPĀLA VILĀSAMU.
4. RĀMĀYAṆAMU by Kaṭṭā Varadarāju.

MARATHI

1. NĀṬYAS'ĀSTRA SANGRAHA.
2. a. BOOK OF KNOWLEDGE.
- b. FOLK SONGS.
- c. DORA DARUN VENI PADDHATI.
- d. ASVA CATULA DUMANI
3. a. PRATĀPASIMHENDRA VIJAYA PRABAN-
DHA
- b. S'ARABHĒNDRA THIRTHĀVALI.
- c. LĀVAṆI.
4. DEVĒNDRA KURAVANGI.
5. BAKTA VILĀSA.
6. SLOKA BANDHANA RĀMĀYANA.

SANSKRIT

1. AS'VAS'ĀSTRĀ with Tricolour illustrations.
2. RĀJAMRGĀNKA.
3. CIKITSĀMRTASĀGARA.
4. ĀYURVĒDĀMAHĪDADHI.
5. GĪTA GŌVINDA ABHINAYA.
6. a. CŌLACAMPU.
b. S'ĀHĒNDRAVILĀSA.
7. DHARMĀKŪTAM—Sundara Kāṇḍa.
8. JĀTAKASĀRA.
9. VIṢṆUTATTVANIRNAYA VYAKHYA.
10. SANGĪTA DARPAṆA.
11. BIJAPALLAVA.

It is hoped that the publication of most of the important manuscripts will be completed within the next four years.

Some of the manuscripts taken up for publication are represented by single copies in the Library and consequently the mistakes that are found in them could not be corrected by comparing them with other copies. The Editors have, however, tried their best to suggest correct readings. The wrong readings are given in round brackets and correct readings have been suggested in square brackets. When different readings are found, they have been given in the footnotes except in the case of a few books in which the correct readings have been given in the footnote or incorporated in the text itself.

The Government of Madras have to be thanked for financing the entire scheme of publication although there is a drive for economy in all the départements. My thanks are due to the members of the Expert Committee who spared no pains in selecting the manuscripts for publication. I have also to thank the various editors who are experts in their own field, for readily consenting to edit the manuscripts and see them through the press. The various presses that have co-operated in printing the manuscripts in the best manner possible also deserve my thanks for the patience exhibited by them in carrying out the corrections made in the proofs.

This edition of the Asvasastra is based on the palm leaf manuscript in the Government Oriental Manuscripts Library, Madras, bearing D. No. 1347 containing 243 pages of 7 lines each. The manuscript is in a much injured condition and contains lacunae as the leaves are worm eaten and broken in several places. The press copy of this manuscript was collated with another copy got on loan from the University of Madras which helped to a great extent in filling the lacunae. I have to thank the Vice Chancellor of the Madras University for lending the manuscript. My thanks are also due to Pandit H. Sesha Iyengar, Retired Kannda Lecturer of the Madras University for comparing the press copy with his own manuscript and making the necessary corrections.

Govt. Oriental Manuscripts Library, }
Madras }

T. CHANDRASEKHARAN,
General Editor,
Madras Govt. Oriental Series.

PREFACE

We are thankful to the Madras Government for having given a lead to publish the old manuscript copies of different sciences which lie scattered in different Libraries in India and which are all in a decaying condition. The entire scheme of publication is financed by the Government even in the face of great economic crisis.

Asvasastra is one of such manuscripts taken up for publication. The old manuscripts were in the Madras Oriental Manuscripts Library and the mistakes and omissions found in them could not be corrected by comparing with other copies. The old manuscript copy of Asvasastra found in the Madras Government Oriental Manuscripts Library is in palm leaves. It is in much dilapidated condition, some leaves were moth-eaten, some were torn and broken in many places. The press copy of the manuscript, was collated with another copy got on loan from the Madras University which helped to a great extent in filling up the lacunae. This copy also did not serve our purpose fully. Then a reference was made to a copy from Mysore Oriental Library. A copy prepared by Pandit H. Sesha Iyengar who was a Kannada Lecturer in the Madras University was secured but we got it only after the 5th, forme was completed. So even with the help of these manuscripts, there may be defective readings and omissions here and there. In the next publication, all these defects can be rectified if better manuscript copies are available. After the book was printed, we received a copy of Asvasastra in palm leaf from Moodabidiri Jaina Library, in South Kanara district. It is a pity we could not make use of this copy for collation. However, at the end of this note some of the stanzas which are not found in our present edited work but are found in the Moodabidri manuscript are appended. They will fill up the lacunae to some extent and afford additional information about this great branch of Veterinary Science.

This book is called Asvavaidya Shastra and deals with confirmation, colour, habits, diseases and treatment of horses. The book is divided into sixteen chapters.

The first chapter deals with the birth and features of the whole body of horses.

Second chapter deals with colours and their effects, good or bad.

Third chapter deals with the marks on their faces and their good or bad effects.

In the fourth chapter are described the different twists of hairs on the body with their good or bad effects.

Fifth chapter deals with the age of the horse.

In the sixth chapter the period of life can be determined by looking at the marks on the different parts of the body (Samudrika).

Seventh chapter deals with feeding of horses

In the eighth chapter, elaborate festive celebrations in honour of the horses done by kings and chieftains during Dasara are described.

In the ninth chapter, names of different parts of the body are given.

Tenth chapter deals with, medicines and the qualifications required of a true disciple who is to be initiated into the science of Asvasastra.

Eleventh chapter treats with colic and its treatment.

Twelfth chapter deals with various kinds of ulcers and their treatment.

Thirteenth chapter describes fever and its treatment.

Fourteenth and fiteenth deal with different ailments and their treatment.

Sixteenth deals with snake poison and Tuberculosis, their symptoms and treatment.

It is not known which are the Sanskrit works written by Sinhadatta and Revata, whom our author Abhinava Chandra mentions as great authorities on Asvasastra. However, we find a number of identical things said in this work and a sanskrit work on Veterinary Science "Hariharacaturanga" by name which is being published in the Madras Government Oriental Series. But our work contains more useful information about maintaining horses and treating when ill. In the Kannada introduction some parallels between the present work and Hariharacaturanga are given.

From the prefatory verses we can learn that the author's name is Abhinava Chandra. He is a Brahmin by caste and a brother of Somannaya. In the lives of Kannada Poets (by Sri. R. Narasimhachar), it is said that he was the son of Kalasaya and Attimabbe and a native of Bagevadi. Perhaps his real name was "Chandra" and he styled himself "Abhinava Chandra" to distinguish from a former Chandra who might have written an "Asvasastra".

His composition is good and style simple. Almost the entire work is written in Kanda metre.

It is extremely difficult to state anything more about the author and his work from the internal or external evidences in the text. The late R. Narasimhachar has assigned the date of C. 1400 for this author, judging the language employed in the text. That date seems tenable.

It is often said that in these days when modern medicine is holding sway with its researches and new findings it is futile to spend time and energy on deciphering Ancient manuscripts about animal diseases. This is a form of cheap argument flung against everything ancient including medical science and it comes only from those who know very little of what is contained in the

old texts. There are many things in heaven and earth that we know not of. This applies very well to our present knowledge of animals and their diseases, which is only very little. Our ignorance about them is really colossal. India belongs to the old world and it takes pride in having some of the finest types of animals, even though they have now fallen on evil days for want of care and attention. These animals must have been evolved after a laborious process and they must have been attended to with skill and knowledge, as otherwise, we should have only mongrels' in this country. Some of this knowledge and skill has been handed down from generation to generation in Guru-Shishya parampara fashion while the others have been reduced to writing for the use of the future generations. It is quite possible that some of these writings may have got mutilated in the process of copying and recopying but all the same, by an intelligent process of careful collection and comparision, it should be possible to get at the original and decipher the contents. If this is done, there is no doubt we would get some valuable information which will throw light on the various obscure matters concerning Veterinary Science as practiced in this country. The effects of environment on health and disease, the relation of colour to the working capacity of the animal as well as to its temperament, the dietitic values of the various indigenous fodders and feeds-there and similar matters about which there is no little knowledge at present are likely subjects to be found in these old manuscripts and, therefore, the present attempt of collecting old manuscripts and printing them is indeed a laudable one and should be freely encouraged. We are sure there will be found many a gem of purest ray serene buried in ocean fathoms deep.

p. SRINIVASA RAO.

ಮುನ್ನುಡಿ

೧. ಮುದ್ರಣ ವಿಚಾರ

ಈ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಗ್ರಂಥವು ಅಯ್ಯು ಹಸ್ತಲಿಖಿತಪ್ರತಿಗಳ ಆಧಾರದಿಂದ ಮುದ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ಮದ್ರಾಸ್ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ತಾಳಪತ್ರಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಯಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿಯು ಆಧಾರದಿಂದ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಯು ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಮುದ್ರಣಾಲಯಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಒಂದು ಫಾರಂ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಆ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದ್ಯವಾದರೂ ಪೂರ್ಣವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಮತ್ತೆ ಮೂರು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪ್ರಕೃತ ಮುದ್ರಣದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ತಯಾರಿಸಿ ಮುದ್ರಣದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದೆ.

(೧). ಮದ್ರಾಸ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ತಾಳಪತ್ರಾತ್ಮಕವಾದ ಪ್ರತಿ. ಈ ಪ್ರತಿಯು ಓಲೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಒಡೆದುಹೋಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ೨ ಪತ್ರಗಳೂ ಗಳಿತವಾಗಿವೆ.

(೨). ಮದ್ರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲೆಕ್ಚರರಾಗಿದ್ದು ರಿಟೈರ್ಡ್ ಆಗಿರುವ ಪಂಡಿತ H. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಲ್ಲಿದ್ದ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ—ಇದರಲ್ಲಿ ೪೮ ಓಲೆಯ ಪತ್ರಗಳಿವೆ. ಈ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಹಲವು ಓಲೆಗಳ ಅಂಚುಗಳು ಮುರಿದುಹೋಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಮೊದಲನೆಯ ಮತ್ತು ೨೮ ನೆಯ ಓಲೆಗಳೂ ಗಳಿತವಾಗಿವೆ. ಇವೆರಡು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲೂ ಟೀಕೆಯಿಲ್ಲ.

(೩). ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದ ಓರಿಯಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿರುವ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಬಗೆಯ ಲೋಪವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾಠಗಳೂ ಲೇಖಕ ಪ್ರಮಾದದಿಂದ ತೋರಿಬರುವ ಅಶುದ್ಧಪಾಠಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೀಕೆಯಿದೆ.

(೪). ಮದ್ರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಲೆಕ್ಚರರಾಗಿದ್ದ ಪಂಡಿತ H. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಿಂದ ತಯಾರಿಸಿದ್ದ, ಹಲವು ಪ್ರತಿಗಳ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿದ್ದ ಕಾಗದದ ಪ್ರತಿ. ಗ್ರಂಥದ ೫, ೬ ಫಾರಂಗಳು ಮುದ್ರಿತವಾದ ಬಳಿಕ ಇದು ದೊರಕಿದುದರಿಂದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಇದರ ಸಾಹ್ಯವು ದೊರಕಲಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ೧೧೭ ಪತ್ರಗಳಿವೆ—ಟೀಕೆಯೂ ಇದೆ.

(೫). ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾಲೇಜಿನ ಸರಸ್ವತೀ ಭಂಡಾರದಲ್ಲಿರುವ ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿ—ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥವು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ತ್ವರಿತವಾಗಿದೆ. ಟೀಕೆಯೂ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹಲವು ಶುದ್ಧಪಾಠಗಳೂ ಇವೆ. ಇದರ ಸಹಾಯವು ಆದಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವೇ ದೊರಕಿತು. ಉಳಿದುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಆ ಪಾಠವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ್ಯವೂ, ಕಾಲವೂ ಇಲ್ಲದಿದ್ದುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಈ ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತಿಗಳ ಸಹಾಯವು ದೊರಕಿದರೂ ಇನ್ನೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇದ್ದೇ ಇವೆ. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾಠವೂ ಅಶುದ್ಧ ಪಾಠವೂ ಇದೆ. ಮುಂದೆ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳ ಆಧಾರವು ದೊರಕಿದರೆ ಮುಂದಣ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿ ಈಗಿರುವ ಈ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನೂ ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅನನ್ಯಪ್ರಯೋಜನರಾಗಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ, ಪಂಡಿತ H. ಶೇಷಯ್ಯಂಗಾರ್ಯರಿಗೂ, ಮದ್ರಾಸ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರಿಗೂ, ವೈಸೂರು ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಕ್ಯೂರೇಟರಿಗೂ ನಮ್ಮ ಅನಂತಾನಂತ ವಂದನೆಗಳು. ಈ ಗ್ರಂಥಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಮೂಲ ಕಾರಣಭೂತರಾದ ಮದ್ರಾಸ್ ಓರಿಯೆಂಟಲ್ ಲೈಬ್ರರಿ ಕ್ಯೂರೇಟರಿಗೂ, ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನೆಸಗಿದ ಮದ್ರಾಸ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟಿಗೂ ನನ್ನ ಅನಂತಾನಂತ ವಂದನೆಗಳು.

೨. ಗ್ರಂಥ ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನ ವಿಚಾರ

ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ “ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ”ವೆಂದು ಹೆಸರು. ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ವವೈದ್ಯವೆಂದೂ, ಅಶ್ವವೈದ್ಯಸಂಗ್ರಹವೆಂದೂ ಬರೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಆಧಾರದಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದೇ ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ನಾಮಕರಣಮಾಡಿರುವನೆಂಬುದು,

*ಕನ್ನಡಕವಿ ನಿಜಕವಿತೆಯ | ಬಿನ್ನಣಮಂ ಮೆಣಿವುದುಡೆ ಪದ್ಯದೊಳದಿಂ ||

ಬಿನ್ನಣಮನುಪಲಿಂ | ದೆನ್ನಟ್ಟಿಯೆ (ಧಿಯ) “ವಾಜಿಶಾಸ್ತ್ರ”ಮಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವುದು.

ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮವೆತ್ತಿದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ತನ್ನ ಜೀವಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಹ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಸುಕರವಾಗಿ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ವೃತ್ತಿಯನ್ನವಲಂಬಿಸಿಯೇ ತೀರಬೇಕೆಂಬ ವಿಷಯವು ಸರ್ವಜನ ವಿದಿತವಾಗಿಯೇ ಇದೆ.

ಕುದುರೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಅದರಿಂದ ತನ್ನ ಜೀವನ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವನಿಗೆ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಜ್ಞಾನವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವು. ಇಂತಹ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಹಿತೆಯೆಂದೂ, ಆಗಮವೆಂದೂ ಹೆಸರು. ಈ ಕವಿಯೇ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ “ತುರಗಾಗಮ” “ಅಶ್ವಾಗಮ” ಎಂದೂ ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವನು.

ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನಿಗೂ ತಾನು ಅವಲಂಬಿಸಿದ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಆ ವೃತ್ತಿಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯೆಯೆಂದು ವ್ಯವಹಾರವು. ವಿದ್ಯೆಯು ಲೌಕಿಕ ಮತ್ತು ಅಲೌಕಿಕ ಎಂದು ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ಮೋಕ್ಷವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಜ್ಞಾನವೆಂದೂ, ಲೌಕಿಕವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ವಿದ್ಯೆಗೆ ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದೂ ಪಂಡಿತರು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಿರುವರು. ಈ ಬಗೆಯ ವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಕಲೆಯೆಂದೂ, ಈ ಕಲೆಗಳು ಅರುವತ್ತುನಾಲ್ಕೆಂದೂ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ವಿಧಾನವೂ ಈ ಕಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ ಈ ಬಗೆಯ ಕಲೆಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಂದು ಹೆಸರು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಲಕ್ಷಣ ಪೋಷಣ ವೈದ್ಯಾದಿ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರು ತಕ್ಕದಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥವು ಸ್ವತಂತ್ರ ಗ್ರಂಥವಲ್ಲ. ಗ್ರಂಥಕರ್ತನು ಹೇಳಿರುವಂತೆ

* ಈ ಪದ್ಯವು ಪ್ರಕೃತ ಮುದ್ರಿತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕವಿಚರಿತ್ರಕಾರರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್ಯರು ಉದಾಹರಿಸಿರುವ ಪದ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಪದ್ಯವಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಪ್ರಾಶಸ್ಯವನ್ನು ಹೇಳುವ ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳೂ ಈ ಪ್ರಕೃತ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕವಿಚರಿತ್ರಕಾರರಿಗೆ ದೊರಕಿರಬೇಕು.

ಅನುಪಮ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ | ವನನಿಧಿಯೋಳ್ ಸಿಂಹದತ್ತ ಕೃತಿಲಕ್ಷಣದಿಂ ||

ದಿನಕರತನಯನ ರೇವಂ | ತನ ಮತದಿಂ ಪೇಟಪ್ಪಿನಾಯಕನ ಪೊಸಕನ್ನಡದಿಂ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯದಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಸಿಂಹದತ್ತ, ರೇವಂತ ಇವರು ಮಾಡಿದ್ದ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರ ವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವನೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಅಶ್ವಪಾಲಕರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟೆಂಬುದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹದಿನಾರಧ್ಯಾಯಗಳೂ ಲಲಲ ಕಂದಪದ್ಯಗಳೂ ನಾಲ್ಕಾರು ಸಮವೃತ್ತಗಳೂ ಇರುವುವು. ಒಟ್ಟು ೨೩೨೦ *ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆಯೆಂದು ಒಂದು ಓಲೆಯ ಪ್ರತಿಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದೆ. ಗ್ರಂಥವಿಭಾಗಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಾಯವೆಂದೂ, ಅಧಿಕಾರವೆಂದೂ, ಆಶ್ವಾಸವೆಂದೂ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪಾಠಗಳಿವೆ. ಆದರೆ ಈ ಗ್ರಂಥದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವ ಉಪಸಂಹಾರ ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ “ಅಧ್ಯಾಯ” ಎಂಬ ಹೆಸರೇ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಆ ಹೆಸರನ್ನೇ ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹರಿಸಿದೆ. ಅಧ್ಯಯನ ಎಂಬ ಹೆಸರೂ ಒಂದು ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದು.

ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಮೊದಲಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ-ಮಂಗಳಶ್ಲೋಕ, ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಮದಲ್ಲುಂಟಾದ ಕುದುರೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಕ್ರಮ, ಸರ್ವಾಂಗ ಲಕ್ಷಣ, ಎರಡನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ವರ್ಣಗಳು, ವರ್ಣಾನುಗುಣವಾಗಿ ಹೆಸರುಗಳು, ಅವುಗಳ ಶುಭಾಶುಭಗಳು, ಮೂರನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳ ಮುಖಾದಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಪುಷ್ಪಾದಿಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ಅವುಗಳ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲಗಳು. ನಾಲ್ಕನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳ ಸುಳಿಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಅವುಗಳ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲಗಳು. ಐದನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಯ ಆಯುಸ್ಸಿನ ಪರಿಮಾಣಗಳು. ಆರನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳ ಅಂಗಸಾಮುದ್ರಿಕದಿಂದ ಆಯುಷಪರಿಮಾಣ ನಿರ್ಣಯ. ಏಳನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳ ಪೋಷಣವಿಧಾನ. ಎಂಟನೆಯದರಲ್ಲಿ ಕುದುರೆಗಳನ್ನು ನೀರಾಜಿಸುವ ಮಹಾನವಮಿಯ ಉತ್ಸವಕ್ರಮ. ಒಂಬತ್ತನೆಯದರಲ್ಲಿ ಹಯಶರೀರವ್ರದೇಶ ವಿಜ್ಞಾನ (ಕುದುರೆಯ ಅಂಗೋಪಾಂಗ ಸ್ಥಳ ವಿಭಾಗ-ಅವುಗಳ ಹೆಸರು). ಹತ್ತನೆಯದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ವವೈದ್ಯ, ಗುರುತಿಷ್ಯ ಲಕ್ಷಣ, ಶೂಲರೋಗ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಚಿಕಿತ್ಸೆ. ಹನ್ನೊಂದನೆಯದರಲ್ಲಿ ಶೂಲರೋಗ, ಅದರ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಹನ್ನೆರಡನೆಯದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಣಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಹದಿನಾರನೆಯದರಲ್ಲಿ ಜ್ವರಲಕ್ಷಣ ಚಿಕಿತ್ಸೆ, ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯದರಲ್ಲಿ- ತಾಳುರೋಗ, ಜಿಹ್ವರೋಗ, ಗಳಗ್ರಹ, ಶೋಫ, ಉಲೂಕಪಾತ, ಬಡವು ಶೋಫ ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಔಷಧಿಗಳು. ಹದಿನೈದನೆಯಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ- ತಳರೋಗ, ಕೂರ್ಚರೋಗ, ಕಣ್ಣಿನ ಪುಷ್ಪಪಟಲಾದಿರೋಗ, ಆವುಂಡಿಗೆ (ಚರಣಗ್ರಂಥಿರೋಗ) ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ಔಷಧಿಗಳು- ಇವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಹದಿನಾರರಲ್ಲಿ- ಸರ್ಪವಿಷಾದಿಗಳ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಕ್ಷಯರೋಗ ಇವುಗಳ ಲಕ್ಷಣ, ಔಷಧಿಗಳು - ಇವನ್ನು ಹೇಳಿ, ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗುಗ್ಗುಲ ಲಕ್ಷಣ, ಕುದುರೆಗೆ ಕೊಡುವ ಗುಗ್ಗುಲ ಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಕ್ರಮ - ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹಂತಿಕೇಕ್ರಿಯೆ (ಅಳಲೆಕಾಯಿನ ಸೇವನ ಕ್ರಮ) ಯನ್ನು ಹೇಳಿ, ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಉಪಸಂಹರಿಸಿರುವನು.

ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಹೇಳಿರುವ ಸಿಂಹದತ್ತ, ರೇವಂತ ಇವರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಾವುದೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶಾಲಿಹೋತ್ರ ಋಷಿಪುತ್ರೇತವಾದ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ

*ಗ್ರಂಥ - ಮೂವತ್ತೆರಡು ಅಕ್ಷರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಗ್ರಂಥವೆಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರೂಢವಾಗಿದೆ.

ವೊಂದು ಮೈಸೂರು ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ದೊರಕುವುದು. ಅದನ್ನು ಈ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಕಾಲವಿಲಂಬವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಶಕ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈಗ ತಾನೇ ಈ ಲೈಬ್ರರಿಯ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯಲ್ಲಿ “ಹರಿಹರಚತುರಂಗ” ವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥವೊಂದು ಮುದ್ರಿತವಾಗುತ್ತಿರುವುದು, ಇದು ಓರಗಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಾಪರುದ್ರದೇವನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆತನಮಂತ್ರಿಯಾದ ಗೋದಾವರಮಿತ್ರನೆಂಬುವನಿಂದ ರಚಿತ ವಾದುದು. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಲಕ್ಷಣ ಪರಿಚ್ಛೇದವೆಂಬ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ೮೩೩ ಅನುಷ್ಟುಪ್ ಶ್ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಪೋಷಣ ವಿಧಿ, ವೈದ್ಯವಿಧಿಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ, ಪ್ರಕೃತದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ವಿಷಯದೊಡನೆ ಸಂವಾದವಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ವಿಷಯಗಳೊಡನೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೋಲಿಸಿದೆ.

ಪೃಥ್ವೀಪಾಲನವೆಂಬ ಧರ್ಮಾವಲಂಬನವೇ ರಾಜತ್ವದ ಮುಖ್ಯಲಕ್ಷಣ, ಪೃಥ್ವೀಪಾಲನದಲ್ಲಿ ಬಲಸಹಾಯವು ಅತಿಮುಖ್ಯ. ಬಲವು ಆನೆ, ಕುದುರೆ, ರಥ, ಪತ್ತಿ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ಅಂಗವುಳ್ಳದಾಗಿ ಚತುರಂಗವೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಚತುರಂಗದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವಬಲವೇ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದುದು, ಅದುದರಿಂದ ರಾಜನಾದವನಿಗೆ ಅಶ್ವಲಕ್ಷಣವು ಅಗತ್ಯವಾಗಿ ತಿಳಿದಿರಬೇಕು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವೆನೆಂದು ಆರಂಭಿಸಿ ಕುದುರೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿಕ್ರಮವನ್ನು ಮೊದಲು ಹೇಳಿರುವನು. ಜಗತ್ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಲು ಪಕ್ರಮಿಸಿದ ಬ್ರಹ್ಮನು ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿ ಯಾಗವೊಂದನ್ನು ಮಾಡಿದನು. ಆ ಯಾಗದ ಎರಡನೆಯಾಹುತಿಯಲ್ಲಿ ಶುಭಲಕ್ಷಣದ ನಾಲ್ಕು ರೆಕ್ಕೆಗಳುಳ್ಳ ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ ಉತ್ತಮಾಶ್ವವೊಂದು ಹುಟ್ಟಿ ಅತಿವೇಗದಿಂದ ಆಕಾಶಕ್ಕೆ ಹಾರಿಹೋಯಿತು. ಹೋಮಧೂಮದಿಂದಂಟಾದ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಆ ಕುದುರೆ ಹಾರಿಹೋದುದು ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬಳಿಕ ಬ್ರಹ್ಮನು ತಿಳಿದು ಆ ಕುದುರೆಗೆ ನೀನು ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುತ್ತಿರು ಎಂದು ಶಾಪಕೊಟ್ಟನು. ಆಗ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ಹಾರಿಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಆ ಕುದುರೆಯು ಒಡನೆಯೇ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಬಹುಕಾಲ ಅಲ್ಲಿದ್ದಿತು. ದೇವಾಸುರರು ಸಮುದ್ರವನ್ನು ಕಡೆದಾಗ ಉಚ್ಚೈಶ್ರವಸ್ಸು ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಅದು ಮತ್ತೆ ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದಿತು. ಅದನ್ನು ಆಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಾಕ್ಷಸ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದ ಬಲಿಯು ವಶಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ದೇವತೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಜಯಿಸಿದನು. ಬಳಿಕ ದೇವತೆಗಳು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ನಮಗೂ ಉತ್ತಮಾಶ್ವವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೊಂಡರು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ಓ ದೇವತೆಗಳಿರಾ, ದಕ್ಷನು ಹಿಂದೆಯಾಗಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಹೋಮಧೂಮದಿಂದ ಕಣ್ಣೀರು ಬಂದಿತು. ಅದನ್ನು ಶ್ರೀ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಆತುಹಿಡಿದುಕೊಂಡಳು. ಅವರಿಂದ ಕುದುರೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿದುವು. ಆದುದರಿಂದ ಆ ಕುದುರೆಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುತ್ರರೆಂದು ಹೆಸರಾಯಿತು ಆ ಕುದುರೆಗಳು ಒಳ್ಳೆಯ ಲಕ್ಷಣಗಳುಳ್ಳವೂ ಶುದ್ಧ ಬಿಳಿಯ ವರ್ಣದವೂ ಆಗಿದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯ ಬಾಲ ಮತ್ತು ಕೇಸರಗಳಿಂದ ಶೋಭಿಸುವುವು. ನಾಲ್ಕು ರೆಕ್ಕೆಗಳುಳ್ಳದುವೂ ಆಗಿದ್ದುವು. ಅವುಗಳೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಜಾತಿಯ ಕುದುರೆಗಳು. ಎದೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುವು ಕ್ಷತ್ರಿಯ ಜಾತಿಯ ಕುದುರೆಗಳು. ತೊಡೆಯಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುವು ವೈಶ್ಯ ಜಾತಿಯವು, ಪಾದದಲ್ಲಿ ನಿಂತ ಕಣ್ಣೀರಿನಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದವು, ಶೂದ್ರಜಾತಿಯ ಕುದುರೆಗಳು. ಹೀಗೆ ಇವುಗಳೆಲ್ಲವೂ ದಕ್ಷಾಶ್ರಮದ ಸುತ್ತಲೂ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಯಜ್ಞಸಂಭಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಾಶಮಾಡುತ್ತಿದ್ದುವು ಆಗ ದಕ್ಷನು ಅವುಗಳಿಗೆ ಶಾಪಕೊಟ್ಟನು. ಆ ಶಾಪದಿಂದ ಅವುಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳೆಲ್ಲವೂ ಹೋಗಿ ಅವು ವಧಬಂಧನಗಳಿಗೆ ಗುರಿಯಾಗಿ ದೇವಮನುಷ್ಯರ ವಶವಾಗುವ

ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆದುವು. ಆಗ ಆ ಕುದಿರೆಗಳು ಮತ್ತೆ ದಕ್ಷನನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಲು ಆತನು ನೀವು ಅಶ್ವಮೇಧಯಾಗದಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳಾಗುವುದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಪುಣ್ಯಲೋಕಗಳು ಲಭಿಸುತ್ತವೆ. ನೀವು ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ವಾಸಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಅನುಗ್ರಹಿಸಿದನು. ಆದುದರಿಂದ ಅವು ಈಗ ಹಿಮಾಲಯ ತಪ್ಪಲಲ್ಲಿ ಶಾಲಿಹೋತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಯ ಆಶ್ರಮದ ಸುತ್ತಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತಿವೆ. ನೀವು ಆ ಋಷಿಗಳ ಅನುಗ್ರಹದಿಂದ ಆ ಕುದಿರೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದನು. ಬಳಿಕ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ಹಿಮಾಲಯದತಪ್ಪಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಶಾಲಿಹೋತ್ರ ಮಹರ್ಷಿಗಳನ್ನು ಯಾಚಿಸಲು ಅವರು ಆಕುದಿರೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಒಂದೊಂದು ಬಣ್ಣದಂತೆ ಹಲವು ಬಣ್ಣದ ಕುದಿರೆಗಳನ್ನು ಇಂದ್ರಾದಿ ದಿಕ್ಪಾಲಕರಿಗೂ ದೇವತೆಗಳಿಗೂ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದವನ್ನು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಹಂಚಿಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಮನುಷ್ಯರ ಹಂಚಿಕೆಗೆ ಬಂದ ಕುದಿರೆಗಳ ವಂಶದುವುಗಳೇ ಈಗ ಭೂಮಿಯಲ್ಲರುವ ಕುದಿರೆಗಳು ಎಂದು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕ್ರಮವು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವುದು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿಯಾದರೋ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದಲೂ, ಸಮುದ್ರ ಮಥನದಿಂದಲೂ, ಯಜ್ಞದಿಂದಲೂ, ವ್ಯುಗ್ರ್ಯಾಲೋಕಗಳಿಂದಲೂ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕುದಿರೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿ ರೆಕ್ಕೆಯೊಡನೆ ಹಾರಾಡುತ್ತ ಲೋಕಹಿಂಸಕಗಳಾಗಿದ್ದುವು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮನು ತನ್ನ ಯಜ್ಞದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಶಾಲಿಹೋತ್ರನಿಗೆ ಆಕುದಿರೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದನು. ಶಾಲಿಹೋತ್ರನು ದೇವಾಸುರರು ವಾಹನಬೇಕೆಂದು ಬಂದು ತನ್ನನ್ನು ಯಾಚಿಸಲು ಮಂತ್ರಾಕ್ಷರಬಲದಿಂದ ಆ ಕುದಿರೆಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ದೇವತೆಗಳ ವಶಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟನು ಎಂದು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು ಎಂದರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಅವುಗಳನ್ನು ದೇವತೆಗಳೂ ಮನುಷ್ಯರೂ ಪಡೆದ ಕ್ರಮದಲ್ಲೂ ಇಬ್ಬರ ಹೇಳಿಕೆಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ.

ಹೀಗೆ ಬ್ರಹ್ಮನಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಒಂದೇ ಬಗೆಯ ಗುಣಶೀಲಗಳುಳ್ಳ ಕುದಿರೆಗಳು ಮನುಷ್ಯರ ವಶವಾಗಿ ಹಲವು ದೇಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡುದರಿಂದ ಆಯಾ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಕುದಿರೆಗಳ ವಂಶದ ಕುದಿರೆಗಳೆಲ್ಲ ಗುಣಶೀಲಗಳೂ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದೇಶ ಭೇದಗಳನ್ನು ಹೇಳುವನೆಂದುಪಕ್ರಮಿಸಿ ಕಾಂಭೋಜಾದಿ ಮಗಧ ಪರ್ಯಂತ ೫೪ ದೇಶಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿ ಬಳಿಕ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶದ ಕುದಿರೆಗಳ ಲಕ್ಷಣ ಗುಣಶೀಲಸತ್ವಾದಿಗಳನ್ನು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಾದರೋ ಈ ದೇಶಭೇದದ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿರುವನು.

ಬಳಿಕ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮೊದಲಾದ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣದ ಕುದಿರೆಗಳ ಗುಣಶೀಲಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ ಸತ್ಪರಜಸ್ತಮೋ ಗುಣಸಂಬಂಧದಿಂದಲೂ ಜಾತಿಭೇದವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿ-ಕುದಿರೆಗಳ ಪ್ರದೇಶ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವು ಕೂಡ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯವನ್ನೇ ಈ ಪ್ರದೇಶವಿಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವನು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಗ್ರಂಥಸ್ಥ ವಿಭಾಗಗಳಿಗೂ ಮುಕ್ತಾಲುಪಾಲು ಹೊಲಿಕೆಯಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಪಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ ಇವೆ.—

ಬಳಿಕ ಕುದಿರೆಗಳ ಶರೀರವನ್ನು ಪೂರ್ವಕಾಯ ಮಧ್ಯಕಾಯ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಯವೆಂದು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಹೆಣ್ಣು ಕುದಿರೆಗೆ ಸ್ತನಯೋನಿ ಇವೆರಡು ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವುಂಟೆಂದು ಹೇಳಿ ಕುದಿರೆಗಳ ಆಕಾರ ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಎತ್ತರ, ಅಗಲ, ಸುತ್ತಳತೆ (ಆಯಾಮ:-ಉತ್ಸೇಧ-ವಿಷ್ಕಂಭ) ಇವುಗಳ ಪರಿಮಾಣವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಪ್ರದೇಶಗಳ

ಅಂಗುಲ ಮಾನವನ್ನೂ ಈ ಮಾನದ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಂತೆ ಉತ್ತಮ ಮಧ್ಯಮ ಕನಿಷ್ಠಗಳೆಂಬ ಮೂರು ಬಗೆಯ ಕುದಿರೆಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಕಾರನು ಈ ಅಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಮುಂದೆ ಕುದಿರೆಗಳ ಸುಳಿ, ಧ್ರುವಾಧ್ರುವಗಳೆಂದು ಎರಡು ವಿಧವೆಂದೂ ಅವುಗಳ ಭೇದವನ್ನೂ, ಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಶಬಾಶುಭ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವೂ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷ ಹೋಲಿಕೆಗಳಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ ಇವೆ.

ಬಳಿಕ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕುದಿರೆಗಳ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಹೇಳಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಾದರೂ ಕುದಿರೆಗಳ ಆಯುಃಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ತಿಳಿಯುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಎರಡು ಅಧ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಮುಂದೆ ಕುದಿರೆಗಳ ಅವಯವಗಳಲ್ಲಿ ದೋಷವನ್ನೂ ಗುಣವನ್ನೂ ಹೇಳಿ, ಸಮುದಾಯಾವಯವ ಲಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಪಂಚಶೋಭೆಗಳನ್ನೂ ವಿವರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಉಪಸಂಹಾರ ಮಾಡಿರುವನು. ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಾದರೂ ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಮುಂದೆ ಆರು ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ವೈದ್ಯವಿಚಾರವನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳಿರುವನು.

ಇವೆರಡಕ್ಕೂ ಹೋಲುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾದರಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಭೇ ಮಯೂರೋಷ್ಠಿ ।

ಕಲವಿಂಕಾಕ್ಷಿಸನ್ನಿ ಭೇ ॥

ಕ್ರಾಂಚತಿತ್ತಿರಿ ನೇತ್ರಾಭೇ ।

ವಾರಣಾಕ್ಷಿಸಮಪ್ರಭೇ ॥

ಕುರಂಗಹಂಸನೇತ್ರಾಭೇ ।

ಟಿಟ್ಟಭಾಕ್ಷಿನಿಭೇ ತಥಾ ॥

ಪಾರಾವತಾಕ್ಷಿಪ್ರತಿಮೇ ।

ಪ್ರಶಸ್ತೇ ಹಯಲೋಚನೇ

॥ ೪೮೪ ॥

ಪಂಚಮಾರ್ತೇಪಿ ಚೇದ್ಧಂತಾಃ ।

ಕತಿಚಿನ್ನೈವ ವಾಚಿನಃ

ಹೀನದಂತಸ್ತು ವಿಜ್ಞೇಯಃ ।

ಮಿತ್ರಘ್ನೋ ದಾರದೂಷಣಃ ॥

ತುರಗೋಽಧಿಕದಂತಶ್ಚ ।

ಪ್ರಜಾಘ್ನೋ ಭರ್ತ್ವನಾಶನಃ ॥

ತ್ರಿಕರ್ಣೇ ಚ ಪರಿತ್ಯಾಜ್ಯಾ ।

ಇತಿ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ಮತಂ ॥

ಮೃದುಸ್ನಿಗ್ಧಾ ಸಮಾ ಚೈವ ।

ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಪುಷ್ಯಸನ್ನಿಭಾ ॥

ರಾಜೀಯಸ್ಯ ಚ ಪರ್ಯಂತೇ ।

ಸುಪರಿಕ್ಷಿಪ್ತತಾರಕೇ ॥

ಸ ಹಯೋ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಕ್ಷಃ ಸ್ಕಾತ್ ।

ದೃಷ್ಟಿರ್ಯಸ್ಯ ಚ ಕಾಲಿಕಾ ॥

ತೇನ ಮಿತ್ರಾಣಿ ವರ್ಧಂತೆ ಇತಿ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದಾಂ ಮತಂ ॥

ಹರಿಣಿಯ ನವಿಲ ಕವುಂಜಿನ ।

ಕರಿಣಿಯ ಕೋಗಿಲೆಯ ಕೊಂಚೆಯಂಚೆಯ ಕಣ್ಣಂ ॥

ತಿರೆ ನಿಬಿಡನಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ ।

ತುರಗದ ನಯನಂಗಳು ಚಿತಮುಖಿನವಚಂದ್ರಾ ॥

—೨-೨೪

ಕಕುದಿಯು ಮವಹೀನಾ ।

ಧಿಕ ರದಸ್ತನಿಯುಂ ತ್ರಿಕರ್ಣಯುಂ ದ್ವಿಮುರನುಂ ॥

..... ಕುಲನಾಶಕರಂ ।

—೪-೪೩

ನಯನಂಗಳ್ ತೊಳಗುವ ಬೆ ।

ಳ್ಳಿಯಕಣ್ಣಂಪೋಲೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಕ್ಷಂ ಶುಭಮಾ ॥

ನಯನಕ್ಕೆ ಕರಿಯ ಬಳೆಗಳ್ ।

ನಿಯತಂ ನಿಲೆ ವಾಜಿ ಕೃಷ್ಣಮಾದೊಡೆ ಶುಭದಂ ॥

—೨-೩೭

ಮೃಗಯಾಯಾಂ ಶೀಘ್ರಯಾನೇ
ತಥಾ ಸಂಗ್ರಾಮಕರ್ಮಣಿ ।

ಅಶ್ವೇಭ್ಯಃ ಪರಮಂ ನಾಸ್ತಿ ರಾಜ್ಞೋ ವಿಜಯಕಾರಣಂ॥
ಅಶುಕಾರ್ಯಾಣಿ ಭೂಪಾನಾಂ

ಯಥಾಶ್ವಃ ಪೃಥಿವೀತಲೇ ।

ಕುರ್ವಂತಿ ಹಿ ತಥಾ ಶೀಘ್ರಂ ನ ಗಜಾಶ್ವ
ಪದಾತಯಃ ॥

ಪದಾತಿಗಜಮುಖೈಶ್ಚ ಶತಶೋಽಥಸಹಸ್ರಶಃ ।

ವೇಷ್ಟಿತೋಽಸಿ ಪ್ರಜತ್ಯೇಷ ಯಥೇಷ್ಟಂ
ಪಕ್ಷಿರಾಡಿವ ॥

ಅತಿದೂರಂ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಬೇಂಟೆಗೆ ವಿನೋದಾರ್ಥಕ್ಕೆ
ಸೆಂಡಿಂಗ ಪೂಜಿತ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಾಹವಕ್ಕೆ ಭಟರುಂ
ಗಂಧೇಭಮುಂ ಸುತ್ತಿಮುತ್ತಿ ತಟುಂಬಿದ್ ಪದಕ್ಕೆ...
ತುರಗಂ ಮಾಟ್ಟುಂ ಮಹೋತ್ಸಾಹಮಂ

—೭೬೯

ಅರಸಂಗೇ ಶೀಘ್ರಮಪ್ಪಾ ।

ತುರಗಗಜ .....ಳ್ ॥

ಪರಿದೆಯ್ನಿ ಮಾಟ್ಟಿ ಕಜ್ಜಂ ।

ಕರಿಗಂ ಕಾಲಾಳ್ಗೆಮೇಕೆ ಮಾಡಲ್ಪಕ್ಕುಂ ॥

—೭೭೬

ಅನುಷ್ಠಶ್ಚ ತಿಮಂಗಲ್ಯಃ ಕಪಿಮುಷ್ಣೋರ್ಥ

ನಾಶನಃ ॥

ಮಾಸಮಾತ್ರಂ ಹಯಂ ವಿದ್ಯಾತ್ಸಂದಂಶೈಃಕಿಂ

ಚಿದುದ್ಗತೈಃ ।

ದ್ವಿಮಾಸಸ್ತುರಗೋಜ್ಞೇಯೋ ವ್ಯಕ್ತಸಂದಂಶನಶ್ಚ ಸಃ

॥ ೭೬೮ ॥

.....ಕ ।

ರಂ ದೋಷಂ ವಾಜಿಗಳ್ಗೆ ಕಪಿಮುಷ್ಣಂಗಳ್ ॥

ಇನಿತಾನುಂ ಸಂದಂಶಂ ।

ಜನಿಯಿಸುಗುಂ .....ಮಾಸೈಕಂ ॥

ಸಂದಂಶಮತಿವ್ಯಕ್ತಂ ।

ಬಂಧುರಖುರ.....ಮಜುಗೆರಡು ತಿಂಗಳುಂ ॥

—೫-೩,೪

೨. ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನ ವಿಚಾರ

ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈ ಮುದ್ರಿತ ಗ್ರಂಥದಿಂದ ಇಷ್ಟಮಾತ್ರ ತಿಳಿದು ಬರುವುದು. ಈತನು ಪೀಠಿಕೆಯ ೩ (ಪ.) ರಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಹೆಸರು ಅಭಿನವಚಂದ್ರನು ತಾನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವರ್ಣದವನು (ವಿಪ್ರಕುಲಭೂಷಣಂ) ಸೋಮಣ್ಣಯ್ಯನೆಂಬುವನ ತಮ್ಮನು ಸೋಮಣ್ಣಯ್ಯನ ನುಜಂ (ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಪ್ರಾಥೇರಾದ ಜನಗಳ ಮನೋನಯನ ಪ್ರಿಯನು)—ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು, ಆದರೆ ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರಿಗೆ ದೊರಕಿರುವ ಪ್ರತಿಯಿಂದ ಇವನ ತಂದೆ ಕಳಸಯ್ಯ, ತಾಯಿ ಅತ್ತಿಮಬ್ಬೆ (ಅಣ್ಣ ಸೋಮದೇವ) ಸ್ಥಳ ಬಾಗೆವಾಡಿ ಎಂಬ ಹೆಚ್ಚು ವಿಷಯಗಳು ತಿಳಿದುಬರುವುವು. ವಸ್ತುತಃ ಚಂದ್ರ ಎಂಬುದೇ ಈತನ ನಿಜನಾಮ ಹೆಸರು. ಈತನು ತನಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಚಂದ್ರನೆಂಬ ಕವಿಯೊಬ್ಬನು (ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲೋ) ಕನ್ನಡದಲ್ಲೋ ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ವೊಂದನ್ನು ಬರೆದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರಬಹುದರಿಂದ ತನ್ನನ್ನು*ಅಭಿನವಚಂದ್ರನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಕವಿಚರಿತ್ರೆಕಾರರು ಇವನ ಹಿಂದೆ “ಮದನ ತಿಲಕ” ಎಂಬ (ಕಾಮಶಾಸ್ತ್ರ) ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ಪ್ರಾಚೀನ ಚಂದ್ರರಾಜನೊಬ್ಬನಿದ್ದುದರಿಂದ ಇವನು ತನ್ನನ್ನು ಅಭಿನವ ಚಂದ್ರನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನೆಂದು ಊಹಿಸಿರುವರು. ಒಂದೇಜಾತಿಯ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆದವರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವೇ ಈ ಬಗೆ ವ್ಯವಹಾರವಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಭಿನವಚಂದ್ರನಿಗೆ ಹಿಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದಚಂದ್ರ ಕವಿಯೊಬ್ಬರು ಅಶ್ವಶಾಸ್ತ್ರವೊಂದನ್ನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದೂ ಆದನ್ನೇ ಈ ಕವಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು

*ಈ ಬಗೆಯ ಪದ್ಧತಿಯು ಕನ್ನಡಕವಿಗಳಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಸಂಪರಾಮಾಯಣ ಕರ್ತೃವಾದ ನಾಗ ಚಂದ್ರನು—ತನ್ನನ್ನು ಅಭಿನವ ಪಂಪನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಕರ್ಣಾಟಕ ಭಾಷಾಭೂಷಣನೆಂಬ ಕನ್ನಡ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದ ೨ನೇ ನಾಗವರ್ಮನು ಅಭಿನವ ಶರ್ಮವರ್ಮ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವನು. ಈ ಶರ್ಮವರ್ಮನು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಕಾತಂತ್ರವ್ಯಾಕರಣ ಬರೆದವನು ಹೀಗೆಯೇ ಅಭಿನವಮಂಗರಸ ನೆಂಬ ಕವಿಯೂ ಒಬ್ಬನಿರುವನು.

ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲೂ ಚಂದ್ರಮತ ಎಂದು ಹೇಳಿರುವನೆಂದೂ ಹೇಳುವುದು ಸಮಂಜಸವಾಗಿರುವುದು.

ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವೇ ೧೨ ಅ. ೨ರ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ—

ಮುನ್ನಿನ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳ್ | ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಚಂದ್ರಮತಕೆ ಸಮನಲ್ಲಮದೇಂ ||

ಬಿನ್ನಣಮೊ ಪೇಟುಮೆನಿಸಿದ | ಪನ್ನೆರಡನೆಯ ವ್ರಣಾಧಿಕಾರಂ ಸಾರಂ ||

ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ “ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳು” ಹೆಲವಿದ್ದು ವೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಇವೊಂದೂ ಇದುವರೆಗೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲದಿರುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯವೇ ಸರಿ.

ಇವನಿಗೆ ಚಂದ್ರವರ್ಮ, ಚಂದಿವರ್ಮ ಎಂಬ ಹೆಸರುಗಳೂ ಇದ್ದುವೆಂದು ಇವನ ಗ್ರಂಥ ದಿಂದಲೇ ತಿಳಿಯಬರುವುದು.

ಇವನು ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಕೆಲವುಕಡೆ “ಗುಣರತ್ನಾ” ಎಂದೂ “ಬುಧಬಂಧು” “ಸುಕರವಿಳಾಸ” ವಿಬುಧದಿನಕರ ಎಂದೂ ಹೇಳಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇವನಿಗೆ “ಗುಣರತ್ನ” ಎಂಬ ಬಿರುದಿದ್ದರ ಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುವುದು. ಇದರಿಂದ ಈ ಅಂಕಿತದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನೀತಿ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನೂ ಇವನು ಬರೆದಿರಬೇಕೆಂದೂ ಊಹಿಸಬಹುದು. ಇದು ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥವಾದರೂ ಇದರ ಶೈಲಿಯು (ಬಂಧವು) ಮೃದುನಾಗಿಯೂ ಸರಳವಾಗಿಯೂ ಇದೆ.

ಇವನು ತನ್ನ ಕವಿತಾ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿರುವ—

ಪ್ರಹಸಿತ ಸರಸ್ವತೀ ಮುಖ| ಕುಹರವಿನಿರ್ಗತನುತ ಪ್ರಸನ್ನಾಳಾಪಂ||

ಸಹಜಮಿದೆಂಬಂತಿರೆ ವಾ| ಜ್ಞಮಹಿಮೆಯ ಮೆರೆದು ವಿಬುಧರಂ ಮೆಚ್ಚಿಸುವೆಂ||

ಆರ್ಥಾವಗಾಢಮೆನಿಸಿ| ಪರ್ಥಂ ಬುಧಜನದ ಮನಕೆವರೆ ಪೇಟಲ್ಕ||

ನ್ವರ್ಥಂ ಕವಿತಾಪ್ರಭವಸ| ಮರ್ಥಿಕೆ ಯೆನಗುಂಟು ಪೇಟೈನ್ನೆನ್ನಣವನಿತಂ||

ಕನ್ನಡ ಕವಿ ನಿಜಕವಿತೆಯ| ಬಿನ್ನಣಮಂ ಮೆರೆವುದೆಂದೆ ಪದ್ಯದೊಳದಲಿಂ||

ಬಿನ್ನಣಮನಣುಪಲೆಂದಾ| ನೆನ್ನಣ್ಣಿಯೆ ವಾಜಿಶಾಸ್ತ್ರಮಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ||

ಎಂಬ ಈ ಪದ್ಯಗಳೂ, ಕುಕವಿನಿಂದಕವಾದ:—

ಅಗುಟ್ಟಡಪಿ ಪೆಣರ ಕೃತಿಯಂ ತಗಳ್ಳು ಮನಂ ನುಡಿದು ಕೊರಲಸೆರೆ ಬಗಿವಿನೆಗಂ ||

ಬಗುಟ್ಟು ಬಟುಕೆಡದ ಕಾಲೊಳ್ ನುಗುಟ್ಟು ಮನಂಮಗುಳ್ಳು ಮುನಿವ ದುಷ್ಕವಿ ಕವಿಯೇ ||

ಎಂಬ ಪದ್ಯವೂ ಮತ್ತು ಶಿವ, ಬಹ್ಮ, ಸೂರ್ಯ, ಗಣಪತಿ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ, ಮಹಿಷಾಸುರಮರ್ದಿನಿ, ಇವರನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿರುವ ಪದ್ಯಗಳೂ, ನಮಗೆ ದೊರಕಿರುವ ಸ್ತುತಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರಲಿಲ್ಲ.

ಇವನ ಜೀವಿತಕಾಲ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಆಧಾರಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಇವನ ಕವಿತಾಧಾಟಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ ೧೪೦೦ (ಸು) ಎಂದು ಕವಿ ಚರಿತ್ರಕಾರರು ಮೊದಲನೆ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಮತ್ತೆ ಎರಡನೆಯ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವರು.

—ಇಂತು ಸಂಪಾದಕರು.

ವಿಷಯ ಸೂಚಿ

ಆಧ್ಯಾಯ ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ವಿಷಯ

ಪೀಠಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಶ್ವಸರ್ವಾಂಗ ಪರೀಕ್ಷೆ -	1 — 6
ಮಂಗಳಾಚರಣೆ-ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃವಿನ ಸ್ವವಿಷಯ- ಕುದುರೆಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ - ಶಾಲಿಹೋತ್ರನು ಅವು ಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಕಡಿದು ದೇವತೆಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟುದು - ಕುದುರೆಗಳ ಆಯುಸ್ಸು -	1 — 2
ಕುದುರೆ ಲಕ್ಷಣ - ಹತ್ತು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳು - ಕುದುರೆ ಗಳ ಶುಭಾಶುಭ ಲಕ್ಷಣಗಳು -	3 — 6

ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ

ಕುದುರೆಗಳ ವರ್ಣಾಧ್ಯಾಯ - ಕುದುರೆಗಳ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಣಗಳು ಮತ್ತು ಮಿಶ್ರವರ್ಣಗಳು -	7 — 11
ಅಶುಭ ವರ್ಣದ ಕುದುರೆಗಳು -	12 — 13
ಶುಭವರ್ಣದ ಕುದುರೆಗಳು -	14 — 15

ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ

ಕುದುರೆಗಳ ಪುಷ್ಪಪುಂಡ್ರಾದ್ಯಧ್ಯಾಯ -	16 — 23
ಪುಂಡ್ರಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರುಗಳು - ಶ್ರೀವೈಕ್ಷ ಮೊದಲಾದುವು -	16
೧. ಪುಂಡ್ರ ಲಕ್ಷಣ -	17
೨. ಪುಷ್ಪ ಲಕ್ಷಣ -	17
೩. ಗಂಧ ಲಕ್ಷಣ -	18
೪. ಧ್ವನಿ ಲಕ್ಷಣ -	19 — 20
೫. ಸತ್ವಾದಿಗುಣ ಲಕ್ಷಣ -	20
೬. ಗತಿ ಲಕ್ಷಣ -	20 — 22
೭. ಛಾಯಾ ಲಕ್ಷಣ -	22 — 23

ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಂ

ಅವರ್ತಾಧ್ಯಾಯ(ಸುಷುಗಲ ಭೇದ ಲಕ್ಷಣ) -	24 — 34
ಧ್ರುವಮೆಂಬ ಹತ್ತು ಅವರ್ತಗಳು -	25 — 27

ಅಧ್ಯಾಯ	ವಿಷಯ	ಪುಟ
	ಶೋಧ - ಉಲ್ಲಾಸಪಾಠ	- 116
	ಬಡವು - ಶೋಧ	- 117 — 119
ಪಂಚದಶಾಧ್ಯಾಯಂ		
	ತಳರೋಗ	- 120 — 122
	ಕೂರ್ಚರೋಗ	- 120
	ಕಣ್ಣು ಪುಷ್ಪ ಪಟಲಾದಿ	- 121
	ಕಿವಿಬೇನೆ	- 122
	ಆವುಂಡಿಗೆ (ಚರಣಗ್ರಂಥಿರೋಗ)	- 123
ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಂ		
	ಸರ್ಪವಿಷಾದಿ ದೋಷ	- 124 — 127
	ಕುಳಿಕ ಸರ್ಪದೋಷ	- 124
	ಸರ್ಪವಿಷ - ಸರ್ಪವಿಷ	- 124 — 125
	ಕ್ಷಯರೋಗ	- 125
	ಹರಿತಕೀಕ್ರಿಯೆ	- 126

ಹರಿಹರ ಚತುರಂಗಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಕುದುರೆಗಳ ೫೪ ದೇಶಗಳು

ಆಜಾನ, ಕಾಂಭೋಜ, ಬಾಹ್ಲಿಕ, ವನಾಯುಜ, ಗಾಂಧಾರ, ಅರಟ್ಟ, ಸಿಂಧು, ಚಾಂಪೇಯ, ತೈತಿಲ, ಮೇಚಕ, ಉಪಮೇಚಕ, ತ್ರೈಗರ್ತ, ಅರ್ಜುನ, ಸಾವಿತ್ರ, ಯೌಧೇಯ, ಯಾವನ, ಹ್ರಸ್ವಯಾವನ, ತುಖಾರ, ಕಾನ್ವಾರ, ಪಾರ್ವತ, ಉ(ಓ)ರಸ, ಅವರ್ತ, ಕಾಶ್ಮೀರ, ಶಕಾನಕ, ಉತ್ತರಮದ್ರ, ದಕ್ಷಿಣಮದ್ರ, ಯವನಾಂತದ್ವೀಪ, ಕೈಕೆಯ, ಅಪರಾಂತ ಅಂಬಷ್ಠ, ವಾಸಂತಕ, ಸೌವೀರ, ದಾರದ, ಸೈವಕ, ಕ್ಷುದ್ರಕ, ಐರಾವತ, ಮಾಲವ, ಅವಂತಿ, ಕಳಿಂಗ, ಮೌಕುರ ವನವಾಸ, ತ್ರಿಲಿಂಗ, ಕ್ರಥನ, ಪ್ರಾವೃತಕ, ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ, ಸಾಲ್ವ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ, ಪಾಂಚಾಲ, ಪ್ರೋಥಜ, ಕುಕ್ಕುರ, ಹೆಸ್ವಕುಕ್ಕುರ, ಹೈಮವತ, ಅಮವತ್ಯುತ್ತರ, ಮಾಗಧ.

ಕುದಿರೆಯ ಅವಯವ ಪ್ರದೇಶ ವಿಭಾಗಗಳು

ವಕ್ತ್ರ, (ಮುಖ) ಜಿಹ್ವಾ, ತಾಲು, ಸುನಾ, ಹಾನವ್ಯ, ದ್ವಿಜ, ಪ್ರೋಥಕಾನ್ತರ, ನಾಸಾಪುಟ, ಘೋಣಾ, ಸ್ಯಕ್ವಿಣೀ, ಚುಬುಕ, ಅಶ್ರುಪಾತ, ನೇತ್ರ, ವರ್ತ, ವರ್ತಸಂಧಿ, ಅಕ್ಷಿ, ಗೋಲಕ, ದೃಷ್ಟಿ, ಅಕ್ಷಿಕೂಟ, ಭ್ರೂ, ಕನೀನಕ (ಯವಮಾತ್ರ), ಅಪಾಂಗ, ಘಾಟಾ, ಲಲಾಟ, ಸ್ತವ, ಕಟ, ಶಂಖ, ಗಂಡ, ಹನೂಚಕ್ರ, ನಿಗಾಲಂ, ವಿದು, ಮನ್ಯ, ಗ್ರೀವಾ, ಸ್ಕಂಧ, ವಹ, ಜತುಕ, ಕಾಕಸ, ಕಕುದ, ಪೃಷ್ಠ, ಕಂಠ, (ಮನ್ಯವತ್)ವಕ್ಷ, ಕ್ರೋಡ, ಬಾಹು, ಜಾನು, ಜಂಘಾ, ಕೂರ್ಚ, ಕುಷ್ಠಿಕಾ, ಶಘ, ಕಕ್ಷ, ಹೃದಿನಿಷ್ಠ, ಹೃದಯ, ಜಠರ, ಕಕುದ, ತ್ರಿಕ, ಜಘನ, ವರ್ತಿಕಾ, ಗುದ, ಸ್ನಿಗ್ಧಪಿಂಡ, ಸಾವನೀ, ಮುಷ್ಕಬಂಧನ, ಮುಷ್ಕ, ಮೇಹನ, ಮೂತ್ರಕೋಶ, ನಾಭಿ, ಭರುತ, ಸ್ಥೂರೆ.

ಅ ಶ್ವ ಶಾ ಸ್ತ್ರಂ
(ಅಭಿನವಚಂದ್ರಕೃತಂ)

ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಂ
ಪೀಠಿಕೆ

ಕಂ|| ಶ್ರೀಪತಿ ದಾನವ ಕುಲದ-

ವರ್ಷಹನಮರೇಂದ್ರವಂದಿತಂ ಸಕಲಜಗ- |

ದ್ವ್ಯಾಪಕನೇಮಗೀಗೆ ಸುಖ

ವ್ಯಾಪಾರೋದಾರಮಹಿಮೆಯಂ ಚಕ್ರಧರಂ

|| ೧ ||

ವಿಪ್ರಕುಲಭೂಷಣಂ ಸುಜ-

ನಪ್ರಣುತಂ ಸೋಮಣೈಯ್ಯನನುಜಂ ಹಯಶಾ- |

ಸ್ತ್ರವ್ರಾಧಜನಮನೋನಯ

ನಪ್ರಿಯನಕಲಂಕಚರಿತನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೨ ||

ಅನುಪಮಹಯಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ

ವನನಿಧಿಯೊಳ್ ಸಿಂಹದತ್ತಕೃತಿಲಕ್ಷಣದಿಂ |

ದಿನಕರತನಯನ ರೇವಂ-

ತನ ಮತದಿಂ ಪೇಟಿಪ್ಪಿನಱುಯೆ ಹೊಸಗನ್ನಡದಿಂ

|| ೩ ||

ಗ್ರಂಥಾರಂಭಂ

ಚತುರಾಸ್ಯನಶ್ರುಧಾರಾ

ಪ್ರತತಿಯೊಳುದಯಿಸಿದ ವಕ್ತ್ರಸಂಭವಮಿಜ್ಯಾ- |

ಹುತವಹಮುಖದಿಂದೆತ್ತ

ಪ್ರತತಿಗಳುದಯಿಸಿದುವಗ್ನಿಸಂಭವತುರಗಂ

|| ೪ ||

ಸುರರುಂ ದಾನವರುಂ ಭೋ-

ರ್ಗರೆವಮೃತಾಂಭೋಧಿಮಥನಮಂ ಮಾಡೆ ೨ನೆಲಂ |

ಬಿರಿವಿನೆಗಂ ಕಿಱುಱುತ್ತುಂ

ಶರಧಿಯೊಳುದಯಿಸಿದುವಮೃತಸಂಭವತುರಗಂ

|| ೫ ||

ಮೃಗಿಗಮುಲೂಕಕ್ಕೆ ವಾ

ಜಿಗಲುಂ ಪುಟ್ಟೆದುವು ದಿವ್ಯಸಂಭವದಿಂ ತ- |

ತ್ತಿಗಳಾಗಿ ಪುಟ್ಟೆದುವು ವಾ

ಜಿಗಳಂತಾ ಮೃಗಿಗುಲೂಕ ಸಂಭವದಿಂದಂ

|| ೬ ||

ಅ ಶ್ವ ಶಾ ಸ್ತ್ರಂ

ಕಂ|| ಇಂತು ಹಯಸಂಕುಲಂ ಪಲ

ವುಂತೆಱದಿಂ ಪುಟ್ಟೆಱಂಕೆವೆರಸಿ ಮನೋವೇ- |

ಗಂ ತಮ್ಮಿಚ್ಛೆಯೊಳಂ ದಿ-

ಗ್ದಂತಿವರಂ ಪಾಱುತುಂ ತೊಳಲ್ಪುವು 1 ಬನದೊಳ್

|| ೭ ||

ಕೋಪಸ್ತನಾಸದೊಳ್ ಶಿವ

ರೂಪಕನಂ ಸಕಲ ಶಾಸ್ತ್ರವಿದನಂ ತುರಗ- |

ವ್ಯಾಪಾರಕರ್ಮಕೌಶಲ

ಶಾಪಾನುಗ್ರಹ[ಸಮರ್ಥ]ನಂ ಮುನಿಪತಿಯಂ

|| ೮ ||

ಪಡೆದನಜಂ ಬೆಳ್ಳೆಯೊಳಾ

ಗಡೆ ವೈದ್ಯಂ ಶಾಲಿಹೋತ್ರನಂ ಕುದುರೆಗಳಂ |

ಪಿಡಿದೇಱುವ ಶಿಕ್ಷೆಗೊಡಂ-

ಬಡಿಸುವ ವಿಜ್ಞಾನಕುಶಲನಂ ನಯವಿದನಂ

|| ೯ ||

ದೇವಸಮೂಹಂ ನೆರೆದ(ದೆ)ರೆ

ದೇವಾಸುರಯುಧ ದೆಡೆಗೆ ವಾಹನಮೆಮಗಿ- |

ಲ್ಲಿ ವಾಜಿಗಳಂ ಪಿಡಿದೆಮ

ಗೀವುದು ಕಾವುದು ಸಮಸ್ತ ದೇವಾದಿಗಳಂ

|| ೧೦ ||

ಎಂದು2 ಪಧಾವಿಸಿದೊಡೆ ಸುರ-

ವೃಂದಮನಾದರಿಸಿ ಶಾಲಿಹೋತ್ರಂ ನಿಮಗಾ |

ನಿಂದು ಪಿಡಿದೀವೆನೀಹಯ

ಸಂದೋಹಮನೆಂದು ಶಕ್ತಿಮಂತ್ರಾಕ್ಷರದಿಂ

|| ೧೧ ||

ಆದಿವ್ಯವಾಹಪಕ್ಷ

ಜ್ಞೇದನಮಂ ಮಾಡಿ ಶಾಲಿಹೋತ್ರಂ ದೇವೇಂ- |

ದ್ರಾದಿ ಸುರರ್ಗೀಯೆ ವ(ವಾ)ಹನ

ಮಾದುವು ವಶಮಾದುವಂದಿನಿಂದಿಂ [ಬಲಾಯಂ]

|| ೧೨ ||

ಪರಮಾಯುಷ್ಯಂ ಮೂವ

ತ್ತೆರಡಬ್ಬಂ ತಿಂಗಳೆರಡುಮೊಣ್ಣ್ ದ್ವಾದಶವಾ |

ಸರಮುಮೆರಟ್ಟುಂಗಳೊಳಂ

ಪರ[ವ]ರ್ತಿ ಕುಮೊಂದೆ ಸಂದ ಸಂದಂಶಂಗಳ್

|| ೧೩ ||

ಹಯಲಕ್ಷಣಂ

ಕಂ|| ಮೊಗಮುಂ ತಲೆಯುಂ ಕೊರಲುಂ

[ವೆಗಲುಂ ವ] ಕ್ಷೇಪ್ರದೇಶಮೆಂಬೀ ಕ್ಷೇತ್ರಂ |

ಮಿಗೆ ವಾಜಗನುಕ್ರಮದಿಂ

ಮೊಗ ಮೊದಲಾವಕ್ಷವಂತವಕ್ಕಯ್ದುವಿಧಂ

|| ೧೪ ||

*ಹೃದಯಾನನವಕ್ಷದೊಳಾ-

ಉದಲುಂ ಬಲಿಕೇಲು ನಾಭಿವರಮೆಂಟದಲುಂ |

ಗುದದಿಂ ತೊಡೆವರಮೊಂಭ-

ತ್ತದಲುಂದಂ ಕೆಳಗೆ ಪತ್ತು ಜಂಘಾಕ್ಷೇತ್ರಂ

|| ೧೫ ||

ಪತ್ತುಂ ದೆಸೆಗಳನಾಳ್ಗುಂ

ಪತ್ತುಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳುಂ ಶುಭಾಶುಭಫಲಮಂ |

ಪತ್ತುಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳುಮಿನಿ-

ತುಂ ತಾವುಂ ತಮ್ಮತಮ್ಮ ದೆಸೆಯೆಯ್ದು ವಿನಂ

|| ೧೬ ||

ತನುವಂ ಧ್ರುವೆಯುಂ ಸತ್ಯಮ-

ನನುಪಮ ವರ್ಣಪ್ರಕಾರಮಂ ಪದಗತಿಯಂ |

ಸ್ವನಮಂ ಛಾಯೆಯು ನಾರ-

ಯ್ದುನಿತಲೊಳಂ ಪೇಲ್ವುದನ್ವವಿಧಲಕ್ಷಣಮಂ

|| ೧೭ ||

ತನುವುಂ ಧ್ರುವೆಯುಂ ಗತಿಯುಂ

ಸ್ವನಮುಂ ನಾಲ್ಕುಂ ಧ್ರುವಂ ತುರಂಗಮಕೆಡೆಯೊಳ್ |

ತನುವೊಳ್ ಜನಿಯಿಕುಮಧ್ರುವ-

ಮನೆ ನೆಗಲ್ದುವು ವರ್ಣಗಂಧ ಸತ್ವಚ್ಛವಿಗಳ್

|| ೧೮ ||

ಕಕಾಯಾನುರೂಪಮಳವಿಯೊ

ಳಾಯತಮದು ತೆಳ್ಳಿತೆನೆ ಬಹಿರ್ಮುಖಮುಚಿತಂ |

ಬಾಯೊಳಗೆ ನೆಪುನೆರ್ಪಂ

ತೋಯಜಸುರಭಿಗಂಧ ಮುಳ್ಳೊಡೆ ಪೂಜ್ಯಂ

|| ೧೯ ||

ನೇರಿದುವುಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಮು ಮ-

ಪ್ಪಾರೆಯು ಮೊಳಗೆಲಗಿ ತೋರುವುದು ಮಧುಕುಂದ |

ಕ್ಷೀರನಿಭ ದಶನಮುಂ ನೆ-

ತ್ತರಾಕರಮುಮೆಂ ಬನಂಗಳುಂ ತಾಳುಗೆಯುಂ

|| ೨೦ ||

1 ಕಾಯಮರೂಪಮಳ.

*ಉದರಮದಾಲುಂ ನಾಭಿ | ಪ್ರದಮೇಲುಂ ಗುದಮದೆಂಟು ಕೊಡೆ ಯೊಂಭ- ||

ತ್ತದ ಪಿಂದು ಜಂಘೆ ಹತ್ತೆ- | ಬುದ ನೀಂ ತಳಿ ಸ್ಥಾನಸೂಚನೆಹೆಯಳುಳ್ಳಂ || ೧೫ ||

(ಎಂಬ ಕಂದವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ)

ಕಂ|| ತೆರೆ ಮೂಡಿದಂತೆ ಮೂವ-

ತ್ತೆರಡುಂ ದಂತಂಗಳ್ ವಿರಾಜಿಸೆ ನುಣ್ಣುಂ |

ಧರಿಯಿಸಿದ ತಾಲು ವಂಶಾಂ

ತರಮುಂ ಗಂಭೀರಮಪ್ಪುದುಂ ಕರಮುಚಿತಂ

|| ೨೦ ||

ದರ್ಪಕಮಲ್ಲದ ಜಿಹ್ವಂ

ನೇರ್ಪಟ್ಟಿಸಿದಾಗಿ ನುಣ್ಣು ವೆತ್ತೆಳ್ಳೆನಿತುಂ |

ಕರ್ಪಿಲ್ಲದೆ ನಿಡಿದಪ್ಪುದ

ದಾರ್ಪತೆರವುದಶನರಾಜಿಯುಂ ರಾಜೆವುದುಂ

|| ೨೧ ||

ಅರಿದಾಳ ಪಾಟಲಂ ಕಿ-

ಳ್ಳೆರೆ ರಕ್ತಂ ಮಂಜು ಮೊಳೆ ತಮಸ್ತಿಮಿರೆಂ |

ನೆರೆಸೆರೆಯುಂಬರಜಾಗಾ ?

ಗರಮಾದಂ ಮಧುವಿಲೋಚನಂಗಳ್ ಶುಭದಂ

|| ೨೨ ||

ಹರಿಣಿಯು ನವಿಲ ಕವುಂಜಿನ

ಕರಿಣಿಯು ಕೋಗಿಲೆಯು ಕೊಂಚೆಯುಂಚೆಯು ಕಣ್ಣಂ |

ತಿರೆ ನಿಬಿಡಮಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ

ತುರಗದ ನಯನಂಗಳುಚಿತಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೨೪ ||

ಉನ್ನತ ನಾಸಾರಂಧ್ರಂ

ಕನ್ನಡಿಯಂತಪ್ಪ ನೊಸಲನಿಮ್ಮಪ್ರೋಧಂ |

ಭಿನ್ನಸರೋಜನಿಭಂ ಮಧು-

ರಂ ನಾಸಾಪುಟಯುಗಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸೆ ಶುಭದಂ

|| ೨೫ ||

ವಳಿ ಶೃಂಗಿ ದಗ್ಧಚರ್ಮಂ-

ಗಳು ಮೊಂದುಮವಿಲ್ಲವೆನಿಸಿ ನಿರ್ಮಾಂಸದಿ ನು- |

ಜ್ವಳವೆನಿಪ ಸಿರಂ ಮೃದುಕುಂ

ತಳಕೇಶಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಮಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೨೬ ||

ತೀವಿದ ಕೊರಳ್ ಮಯೂರ

ಗ್ರೀವಮನಸುಕರಿಸಿ ತೋರ್ಪೊಡಿಕೆಲದೆಡೆಯೊಳ್ |

ಲೇವಿಸಿದಂತಿರೆ ತೆಕ್ಕನೆ

ತೀವಿದೆ ಮೃದು ಲಲಿತ ಕಂದಬಂಧುರಮುಚಿತಂ

|| ೨೭ ||

ತೆರೆಯಿಲ್ಲದೆ ನೆರೆಯಿಲ್ಲದೆ

ಸೆರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಿಱಿದುಮಾಗಿ ತೆಳ್ಳಗೆ ಮೊನೆಯಾ-

ಗಿರೆ ಕಿವಿಗಳೊಳಂ ನುಣ್ಣಾ-

ಗಿರೆ ಕಿವಿಗಳೊಳಂ ನುಣ್ಣಾ-

ಕಂ|| ತ್ರಿಕದೊತ್ತಿಸಿದಂತೆ-

ರಡುಂ ಕೆಲದ ಪಕ್ಕೆಗಳೆ ಸಲಿಗೆಯಂತುರಭರಮುಂ |

ಪ್ರಕಟಂ ಪೋಲ್ತರೆ ವಾಜ

ಪ್ರಕರಕ್ಕುರಮಗಲಿತಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೨೯ ||

ಸಂಕುಚಮಾಗಿರ್ಪಾ ಕುಷ್ಟಿಕೆಯುಂ

ಕೂರ್ಚೆಯುಮಾ ಮೂರ್ಧ್ವ ಜಾನುಕೆ ಮಂಜರಿಯೊಳ್ |

ನೋರ್ಪುಂಕೆಡದಾ ಜಾನುಗ-

ಳೊಪ್ಪಲ್ ಕೋಮಲದೆ ಕಿಱಿಯವಾದೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೩೦ ||

ಓರನ್ನಮೊಂದೆ ಬಣ್ಣಂ-

ನೇರಿದುವೆನಿಸುವ ಮುರಂಗಳುಂ ಮುರದೊಳಗಾ- |

ಕ್ಷೀರಿಕೆ [ಯಾಪಾಂಡುತೆಯು] ಮ-

ನೋರಂತಿರೆ ಕುಟಾದು ನೇರಮಾಗಿರೆ ಶುಭದಂ

|| ೩೧ ||

ಕ್ರೋಡಂ ಕುಟಾದಿರೆ ಕಕ್ಷಂ

ನೋಡಲ್ ಮಾಂಸಭರಿತಮಾಗಿರೆ ಕರ್ಣಂ |

ಸ್ಥೂಲಂ ಮುಜು ಬಹುಜಾನುಕೆ

ಪೋಲಿಕೆಯೊಳಮರ್ಕೆವೆತ್ತ ತುರಗಂ ಶುಭದಂ

|| ೩೨ ||

ನಿಟ್ಟೆಲ್ವಡಂಗಿ ಬಱುಗಳ್

ಬಟ್ಟೆದುವಾಗಿದು ಪಶ್ಚಿಮಂ ಘಟೆಯುಗಮಿ- |

ಟ್ಟಂತೊಪ್ಪಿ ತೋಟಿ ತುರಗಂ

ವುಟ್ಟಿದ ಕಟ್ಟಿದ ಗೃಹಕ್ಕೆ ಶುಭಮಂ ಮಾಯುಂ

|| ೩೩ ||

ಕಿಱಿದವ್ವ ಪುಚ್ಚದಂಡಂ

ಮಿಱುಗುವ ಮೃದು ಸೂಕ್ಷ್ಮರೋಮಸಂಕುಲದಿಂದಂ |

ತುಱುಗಿ ಜಘನಾಂತರದೊಳೆ-

ತೆಟಿವಿಹ ಬಾಲಂ ವಿಶಾಲಮಾದೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೩೪ ||

ಬಿಂಕಂ ಬೆತ್ತಿನಿಸಾನುಂ

ಕೊಂಕಿಂ ಕಿವಿ ತೆಳ್ಳತಾಗಿ ತೋಟಿರೆ ತೊಡೆಗಳ್ |

ಸೋಂಕದಿರೆ ಶುದ್ಧಪ್ರಮು-

ರಂಕುಷ್ಟಿಕೆ ಕೂರ್ಚೆ ಜಂಘೆಯುಂ ಪೆಳ್ಗತೆರಂ ?

|| ೩೫ ||

ತಾಮಸಮಲ್ಲದೆ ಕರನುತಿ

ಕೋಮಲ ಗಂಭೀರ ವೃತ್ತ ಗುದಮುಖಮುಂ ನಿ- |

ಲೋಮತನು ವಿಶಾಲಮುಚಿತ

ಗೋಮಸನಾದಂಡು ಕಕಮುಂ ತೆರೆದೆಡೆಯೊಳ್

|| ೩೬ ||

ಕಂ|| ಆಯತಸಂಸ್ಥಾನಬೃಹ-

ತ್ವಾಯದ ತೇಜಸ್ವಿ ಭದ್ರಮನನನಿಲಜವಂ |

ತೋಯಧರನಿಸ್ವನಂ ದೀ-

ರ್ಘಾಯುಷ್ಯಂ ರಾಜಪೂಜಿತಂ ಲಲಿತಹಯಂ

|| ೩೭ ||

ತುರಗಕ್ಕಂ ಗೋಲಾಗೆಗಂ

ಶರೀರಸಂಸ್ಥಾನಮಂಷ್ಟವಿಧ ಲಕ್ಷಣಮಂ |

ತೆರಡಕ್ಕಮೊಂದೆ ಭೇದಂ

ಪರಕೆಸೆ ಗೋಲಾಗೆಗೆ ಯೋನಿಯುಂ ಸ್ತನಯುಗಮುಂ

|| ೩೮ ||

ಸಮವೃತ್ತೋದರಕೋಶಂ

ವಿಮಲಂ ದುತ್ತೂರಪುಷ್ಪವಿಕಸಿತಮಗ್ರಂ |

ಸಮವೃತ್ತಮರುಣಚವಿಯುಂ

ಸಮನಿಸೆ ತಾಂ ತುರಗಿ ನೋಡಲುತ್ತುಮಮಕ್ಕುಂ

|| ೩೯ ||

ವುರಮುಂ ನೊಸಲುಂ ಕಟೆಯುಂ

ಪಿರಿದಾಗಿರೆ ಯೋನಿ ನುಣ್ಣಿತಾಗಿರೆ ಕಾಲ್ಗುಳ್ |

ಹರಿಯು ಚರಣಂಗಳಂತಿರೆ

ಕೊರಲಾಯತಮಾಗಿ ತೋರ್ಪ ಗೋಲಾಗೆ ಶುಭದಂ

|| ೪೦ ||

ಅಡಮೊಲೆಯಂತೆ ನೇಲ್ದ-

ಲ್ಲಾಡುವ ಮೊಲೆ ನೋಡೆ ಕುಱಾಯ ತೆರದಿರ್ಕೆಲದೊಳ್ |

ಮೂಡಿ ಬೆದಲಾರ್ದ ಮೊಲೆಗಳ್

ಮಾಡುಗು ಮನದಲಿಲ 1ನಶುಭಮಂ ದುಃಖಮುಮಂ

|| ೪೧ ||

ಮೊದಲಗಲಿತಾಗಿ ಮೊಲೆಗಳ

ತುಡಿ ಬೆಟ್ಟಿದುವಾಗಿ ನುಣ್ಣುವೆತ್ತೆರಡುಂ ನೇ- |

ರಿದುವಾಗಿ ಪಾಲಧಾರೆಗ-

2ಳೊದವಿ ಝಲುಮ್ಮೆಂದು ಪಾಯೆ ಗೋಲಾಗೆ ಶುಭದಂ

|| ೪೨ ||

ಇದು ಸರ್ವಾಂಗ ಪರೀಕ್ಷಾ-

ವಿದಿತಂ ಬುಧಜನಮನೋಹರಂ ಕೃತಿನಾಥಾ- |

ಭೃದಯಕರಂ ಪ್ರಥಮಾ-

ಧ್ಯಾಯವಿರಚನೆ ಚಂದ್ರಮತಮಿಳಾವಳಯಹಿತಂ

|| ೪೩ ||

ಇಂತು ಪ್ರಥಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ದ್ವಿತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ

ನಾಲ್ಕುಂ ವರ್ಣಂಗಳ್

ಕಂ|| ಶ್ವೇತಾರುಣಪೀತಾಸಿತ

ಚಾತುರ್ವರ್ಣಂ ಪ್ರಧಾನಮಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣೋ- |

ಪೇತಮೇನಲ್ ಪಡೆಗುಂ ತ-

ಜ್ಞೋತದಿ ನಾವಾಲಕೇಸರ ಪ್ರತತಿಗಳುಂ

|| ೧ ||

ಶಾರದನೀರದಮಂ ಗೋ-

ಕ್ಷೀರಮನಿಂದ್ರೇಭಮಂ ಹಿಮಾಚಲಸಿತಪಂ- |

ಕೇರುಹರುಚಿಯಂ ಪೋಲ್ವ ಶ-

ರೀರದಿನತಿಧವಳನಪ್ಪ ತುರಗಂ ಶ್ವೇತಂ

|| ೨ ||

ಬಂದುಗೆಯರಲಂ ತೋಳಗುವ

ಸಿಂಧುರಮಂ ಪವಳಮಂ ಪ್ರಭಾತದೊಳುದಯ- |

ಪ್ಪಿಂದೀವರಮಿತ್ರನ ರುಚಿ-

ಯಂದಮನನುಕರಿಸಿ ತೋರ್ಪ ತುರಗಂ ಶೋಣಂ

|| ೩ ||

ಸಿರಿಸದ ಕೊಸಗಿನ ಪೊಂದಾ-

ವರೆಯರಲಂ ಪೊನ್ನಬಣ್ಣಮಂ ಬಣ್ಣಂ ಪೋ |

ಲ್ಲಿರೆ ಹರಿಯುಜ್ವಲ ನೀಲಾಂ-

ಬುರುಹದ ಮಧುಕರನ ಬಣ್ಣಮಾದೊಡೆ ಕೈರಂ

|| ೪ ||

ವರ್ಣಚತುಷ್ಟಯದೊಳ್ ವ್ಯಾ-

ವರ್ಣಿಸುವೆಂ ಶ್ವೇತರಕ್ತ ಪೀತಾಸಿತದೊಳ್ |

ನಿರ್ಣೀತಮಾಗೆ ಮಿಶ್ರಿತ

ವರ್ಣಂಗಳ್ ಬೇಟಿತೋಟಿತ ಶುಭಮಂ ಮಾಯ್ಯಂ

|| ೫ ||

ಅನನ ಮುಷ್ಕಪಾನ

ಸ್ಥಾನಂ ಶ್ವೇತಂಗೆ ಕರಿಯವಾದೊಡೆ ಕರ್ಕಂ |

ತಾನಕ್ಕುಂ ಮುಖ ಮುಷ್ಕ

ಪಾನಂ ಬಿಳಿದಾಗೆ ಕರ್ಕನೆಂಬರ್ ಕೆಲಬರ್

|| ೬ ||

ಪರಕಲಿಸಿ ತೊನಸೆವಾಯಂ-

ತಿರೆ ಸೊಗಯಿಸಿ ತೋರ್ಪ ಕಪ್ಪುಬೆಳ್ಳಿನ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ |

ಪರೆದಿರೆ ಮುಷ್ಕಪಾನಮು

ಮರುಣಚನಿಯಾಗೆ ಕುಕುಟಾಖಂ ತುರಗಂ

|| ೭ ||

ಅ ಶ್ವ ಶಾ ಸ್ತ್ರಂ

ಕಂ|| ಬಿಳಿದಪ್ಪ ಬಂಣದಾ ಹರಿ

ಯೊಳೆ ಕರ್ಗಿದ ಬಾಲವಸಿ(ಶಿ)ತವಕ್ಷಂ ತುರಗ- |

ಕೊಳವಪ್ಪೊಡೆ ನೀಳ್ (ಳ,ನೆಂ-

ದಳವಡುಗುಂ ಪೆಸರದರ್ಕೆ ಸುಕರವಿಳಾಸಾ

|| ೮ ||

ಧವಳಾಂಗಮಪ್ಪ ತುರಗದ

ಕಿವಿಗಳ್ ಕೃಷ್ಣಂಗಳಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡಮರುಣ- |

ಚೈವಿಯಾದೊಡಮಾಳ್ದಂಗು-

ದ್ಭವಮಕ್ಕುಂ ಶ್ಯಾಮವರ್ಣನನುಪಮವರ್ಣಂ

|| ೯ ||

ಬಿಳಿಯವು ಬಾಲದ ಮೊಳೆಗಳ್

ಬೆಳರ್ಗವಿಲಂ ಮೆಯ್ಯ ಬಣ್ಣ ಮಾದೊಡೆ ಚೇರಂ |

ಬೆಳರ್ಗವಿಲಂ ಮೆಯ್ಯ ಬಾಲದ

1 ಮೊಳೆಯುಂ ಜಂಘೆಗಳುಮಸಿತಮಾದೊಡೆ ತುರಗಂ

|| ೧೦ ||

ಉರಮುಂ ಕಪೋಲಮುಂ ಕೇ-

ಸರಮುಂ ಮುಷ್ಕಪ್ರದೇಶಮುಂ ಲೋಚನಮುಂ |

ಮುರಮುಮಧರೋಷ್ಮಮುಂ ಕಡು

ಕರಿದಾಗಿರೆ ಧವಲವರ್ಣನಿಂದ್ರಾಹ್ವಹಯಂ

|| ೧೧ ||

ಅಳರಿಯೆಲೆಯಂತೆ ನೊಸಲೊಳ್

ತೊಳಗುವ ಬೆಳ್ಳೆಸೆದು ತೋರ್ಪೊಡಂತದು ತಿಲಕಂ |

ಧಳಧಳಸಿ ಪೊರೆದು ಮುಖದೊಳ್

ತೊಳಗುವ ಬೆಳ್ಳೆಸೆಯೆ 2 ಬೊಲ್ಲನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೨ ||

ನವಪಾಟಳಸದೃಶಂ ಕುಂ-

ಕುವ ಬೇರಂ ಬೆಳ್ಳು ಮಿಕ್ಕೊಡುಜ್ಜವಳಬೇರಂ |

ಪವಳಾಂಗ ತನುಚೈವಿ ಬೆ-

ಳ್ಳವಿರಳಮಾದಂದು ನೋಡೆ ಮಂಗಳಬೇರಂ

|| ೧೩ ||

*ತುರಗತನುಚೈವಿ ನಿಲಾಂ

ಬುರುಹ ಮನನುಕರಿಸಿ ತೋಟೆ ನೀಲಂ ನೀಲಾಂ |

ಬುರುಹತನುಚೈವಿಯಾಗಲ್

ನೆರೆ ಪರೆದಿರೆ ನೀಲಬೋರ ನಾಹಯಧೀರಂ

|| ೧೪ ||

1 ವಲೆಯುಂ. 2 ಬೋಟೆ.

*ಭೃಂಗಾಂಗವರ್ಣಮುಂ ಸ- | ವಾಂಗಮನನುಕರಿಸಿ ತೋರ್ಕುಮಪ್ಪೊಡೆ ಕೊಂಗಂ ||

ಕೊಂಗಂ ಜ್ವಲ ಬೋರಂ ಪಸವ- | ಇಂಗೆ ತನುಚೈವಿಯಾದಂದು (ಕುಡುರೆ) ಮಂಗಳ ಬೋರಂ

ಕಂ|| ಕರಿದಪ್ಪ ಕಾ(ಕನಿ)ಲವಣಂ |
 ಖುರಮುಂ ಜಂಘೆ ಕರಿದಾಗಿ ತೋಪೊಡೆ ಬಣ್ಣಂ |
 ವಿರಾಜಿಸುತಿವೊಡಂತಾ |
 ತುರಂಗಮಂ ಕೈದ(ರ)ನೆಂದು ಪೇಟ್ಟಿರ್ ಕೆಲಬರ್

|| ೧೫ ||

ತಕ್ಕೊಯ್ಯ ಕರ್ಪು ನೇರ್ಪಿಂ |
 ಬೆಳ್ಳಿನ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ತುರಂಗಮಂ ಕಾರಳಗಂ ||
 ಬೆಳ್ಳಿನೊಳರುಣಚ್ಚವಿ ತಾಂ |
 ತಕ್ಕೊಯ್ಯೊಳಪೊಕ್ಕು ತೋಪೊಡದು ಕೇಸಳಗಂ

|| ೧೬ ||

ಶ್ವೇತಾಂಗದೊಳ್ ವಿರಾಜಿಸೆ |
 ಪೀತಚ್ಚವಿ ನಿಬಿಡಮಾಗೆ ಹರಿ ಸಂಪಳಗಂ ||
 ಶ್ವೇತದೊಳಂ ಪಾಟಲ ಪು |
 ಸ್ವಾತಿಶಯಚ್ಚವಿಗಳೆನೆದೊಡದು ಬೋರಳಗಂ

|| ೧೭ ||

ವದನದೊಳಂ ನಾಲ್ಕುಂ ಪಾ |
 ದದೊಳಂ ಬೆಳ್ಳಾಗೆ ಪಂಚಕಲ್ಯಾಣಂ ಬಾ ||
 ಲದೊಳುರದೊಳ್ ತಾಂ ಕೇಸ |
 ರದೊಳಮತಿಶಯ ಬೆಳ್ಳದಾಗೆ ಮಂಗ(ಕ)ಳನಕ್ಕುಂ

|| ೧೮ ||

ಖುರನಯನೋಷ್ಠಾನನ ಮಿವು |
 ಕರಿಯವು ವಾಲಧಿಯು ಮಂಗರುಹಮುಂ ¹ನಾಸಾಂ ||
 ತರಮುಂ ಪಾಂಡುರಮಾ |
 ಗಿರೆ ತುರಗಂ ²ಕೊಂಕಾಹ್ವನಕ್ಕುಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೯ ||

ಎರದ ತನಿವಣ್ಣ ಬಣ್ಣದ |
 ತುರಗದ ನಿಟ್ಟಿಲ್ಪವಿಡಿದು ಬಾಲದವರೆಗಂ ||
 ಕರಿದಕ್ಕೆ ಕೆಚ್ಚನಕ್ಕೊಂ |
 ದೇರೇಖೆ ನೀಳ್ಗೆಸೆಯ ಶೋಭೆಯಟ್ಟುಂ ತುರಗಂ

|| ೨೦ ||

ರಾಜಕಪೋತದ ಬಣ್ಣದ |
 ವಾಜಿಗೆ ಪೆಸರುಂ ಕಪೋತನೆಂಬರ್ ಮತ್ತಾ ||
 ವಾಜಿಗತಿಧವಳಮಂಡಲ |
 ರಾಜಿ ವಿರಾಜಿವೊಡೆ ⁴ಯನಟಮೆಂಬಭಿಧಾನಂ

|| ೨೧ ||

1 ಕೇಶಾಂ. 2 ಗೊಕ್ಕಾಹ. 3 ಕ್ಕು ನೀಳ್ವರಮೊಂದೇರೇಖೆ ಕಣ್ಣು ಮಲ್ಲಿಯೆನಿಕ್ಕುಂ. 4 ಜಾಟವಂ-
 ವೆಸರಿಂದಂ.

ಕಂ|| ಬಾಲಮುಮೇರ್ಧಯಂ ಕಣ್ಣಂ |

ಕಾಲುಂ ಕರ್ವೆಸದು ತೋಱಿ ಬದರದ ಕಾಯಂ ||

ಪೋಲೆ ತನುಚ್ಛವಿ ಮೂಱುಂ |

ಮೇಲಾ ನಾಲೈಡೆಯರಕ್ತ ಕಾಮಾಂಕಿಯಮುಂ

|| ೨೨ ||

ಕಾರೆಳ್ಳ 1ನಕ್ಕಿ ಯಂ ಸಮ |

ಸಾರಿಕೆಯಿಂ ಬೆರೆಸಿದಂತೆ ಕರ್ಪುಂ ಬೆಳ್ಳುಂ |

ನೇರಿತ್ತಾಗಿರೆ ಬೆರಸಿ ತ |

ನೂರುಹ2ವೊರನೆತ್ತ ನೀಲನೆಂಬ ವೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ

|| ೨೩ ||

ಮುರನಯನವಾಜ ಮುಖಕೇ |

ಸರವಾಳಧಿಕಕ್ಷವಕ್ಷದೊಳ್ ಪಾಂಡರಮಾ ||

ಗಿರೆ ಮೆಯ್ ಗಂಗೆಯ [ತೊಳಗುವ] |

ನೊರೆಯಂ ಪೋಲ್ತಿಸೆಯೆ ಗಂಗವಾಣಿಯನಿಕ್ಕುಂ

|| ೨೪ ||

ಬಾಲಮುಮಂಗೋಪಾಂಗಂ |

ಕಾಲುಂ ಕರಿದಕ್ಕೆ ಪೀತರುಚಿಯವೊಡಮು ||

ಕ್ಕಾಲಲಿತ ಹಂಸರುಚಿಯಂ |

ಪೋಲೆ ತನುಚ್ಛಾಯೆ ಚಕ್ರವಾಕಂ ತುರಗಂ

|| ೨೫ ||

ಸಿಂಗದ ಕೇಸರಮಂ ಪೋ |

ಲ್ವಂಗರುಹಂ ಮಿಶ್ರಕೇಶವಾಲಧಿ ಮುಷ್ಠಾ ||

ಪಾಂಗಾಸ್ಯಮರುಣಮಾದೆ ತು |

ರಂಗಮಮದು ಸಿಂಹವೊಂ ತನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೨೬ ||

ಅರುಣಂಗಳ್ ಮೇಣದು ಕರ |

ವಿಲಸಿತ ವರ್ಣನಕ್ಕತೋಕೆಯ ರುಚಿಯಂದದೆ ಪಂ ||

ಕರುಹರುಚ್ಚಿಯಂತೆ ಸಿತ ಕೇ |

ಸರವಾಗಿರೆ 5ಮುಂದೆ ನಿಲೈ ಪುಣ್ಯದ ಪುಂಜಂ

| ೨೭

ತುರಗದ ಮೆಯ್ಯುರ್ಣಂ ಸಿತ

ಸರುಪಪಮಂ ಪೋಲ್ತುತೋಱಿ ಸಿದ್ಧಾರ್ಥಂ ಮ |

ತ್ತೆರಡು ಪೆಸರಾಗೆ ಪೂರ್ವಾ |

ಪರವರ್ಣಂ ಬೇಱಿ ತೋಱುತ್ತುಮುಕ್ಕುಂ

೨೮

1 ಮತ್ತಿಯಂ. 2 ಮಳವಟ್ಟುತೋಱಿ ಮದ್ದಂ ಮುದರ್, ತೋಱಿ ನೀಲಂ ಪೆಸರಿಂ. 3.4 ಯಕ್ಕೆ. ಮುಂಜನಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯದ.

೦ಕ|| ಇಂದಿರನಕ್ಕುಂ 1ನೂವಕ |

ವೃಂದಚ್ಛಾಯಾ ವಿರಾಜಿತಂ ಕರ್ಗಲ್ಪ |

ಣ್ಣಂದದೆ ಕೇಸರಮಾ ನೊರೆ |

ಯಂದಮನನುಕರಿಸಿ ತೋರ್ಪೊಡದು ಪುನ್ನಾಹಂ

|| ೨೯ ||

ಪೆಸರಿಡಲೆಂತುಂಬಾರೆದ |

2ಕುಸುಮದ ವರ್ಣಂ ವಿರಾಜಿಸುತ್ತಿರೆ ವಿಹಗ- ||

ಪ್ರ(ಸ)ಕರದೊಳೊಂದೊಂದಣಿ ರುಚಿ |

ಯೆಸೆವ ಹರಿಗೆ ಮೃಗದೆ ಪೆಸರನಿಡುಗನುನಯದಿಂ

|| ೩೦ ||

ನಿರ್ಣೀತಮಾಗಿ ಪೇಟ್ಟೀ |

ವರ್ಣಕದೊಳ್ ಶುಭಮನಶುಭಮಂ ಪ್ರಕಟಂ ವ್ಯಾ ||

ವರ್ಣಿಸುವೆಂ ವಾಜಿಗೆ ಸಿತ |

ವರ್ಣಮೆ ವರ್ಣಂಗಳೊಳ್ ಪ್ರಧಾನಂ ಶುಭದಂ

|| ೩೧ ||

ಶರದಭ್ರಂ ನಭದೊಳ್ ಹಿಮ |

ಕರನಿರುಳೊಳ್ ಬೆಳಗುವಂತೆ ನಾನಾವರ್ಣಂ ||

ಬೆರಸೆ ನಿಜದ್ಯುತಿಯಂ ಪಾಂ |

ಡರ ಮಂಡಲ ವಾಜಿಗಳ್ಗೆ ವರ್ಣಾಂತರದೊಳ್

|| ೩೨ ||

ಮಿಶ್ರಿತವರ್ಣಾದಿಗಳೊಳೆ ಸ |

ಮಶ್ರೀ(ಕ)ಯಂ ಶ್ವೇತಮಂಡಲಂ ಪಿರಿಡಾದಂ ||

ದಶ್ರೀಕಂ ಶ್ವೇತೇತರ |

ಮಿಶ್ರಿತವರ್ಣಂಗಳಾಗೆ ಮಿಗಿಲತಿಶುಭದಂ

|| ೩೩ ||

ಅಮಳಜಲಧರದ ಸಮಸಂ |

ಕುಳಮಂ ಬಾಂದೊಡೆಯುಮಂ ರಜತಶೈಲಮುಮಂ ||

ಹಿಮಕರವಿಚಿತ್ರವರ್ಣದ |

ಪವಳದ ಗೃಹದಂದಮಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೩೪ ||

ತಲೆಯುಂ ಮೊಡಲುಂ ಪಾವಸೆ |

ಶಿಲೆಯುಂ ಬೇರ್ಕೊಳೆದು ಬಿಟ್ಟ ಧಾತ್ರೀರುಹಮಂ ||

ಜಲಕಾನಲ ವರ್ಣದ ಸಂ |

ಕುಲಮುಮನನುಕರಿಸಿ ತೋರ್ವ ಬೆಳ್ಳು ಕನಿಷ್ಠಂ

|| ೩೫ ||

ಕಂ|| ಬಳೆಗಣ್ಣೆಂಬರ್ ಪಾಲುಂ |

ಬಳೆಯಂದದ ಬಿಳಿಯ ರೇಖೆ ಕಣ್ಣೊಳ್ ತೋಟಲ್ ||

ಬಳಸಿರೆ ಬೋಚನಯುಗಳಂ |

ಬಳೆಗಣ್ಣಾ ದಂದು ಶುಭದಮೊಂದಪೊಳಶುಭಂ

|| ೩೬ ||

ನಯನಂಗಳ್ ತೊಳಗುವ ಬೆ |

ಳ್ಳಿಯ ಕಣ್ಣಂ ಪೋಲೆ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಶುಭಮಂ ||

ನಯನಕ್ಕೆ ಕರಿಯ ಬಳೆಗಳ್ |

ನಿಯತಂ ¹ನಿಲೆ ವಾಜಿ ಕೃಷ್ಣ ಮಾದೊಡೆ ಶುಭದಂ

|| ೩೭ ||

ಕಾಗೆ ²ಶಿವೆ(ಲೆ) ಕಟ್ಟಿ ತೋಳಂ |

ಗೂಗೆ ಕಪೋತಂ ಸುಭಸ್ಮಧೂಮಚ್ಚವಿಯಂ ||

ತಾಗಿರೆ ಹಯವರ್ಣಮಿವಂ |

ಬೇಗಂ ವರ್ಜಿಸುವುದಶುಭವರ್ಣಾದಿಗಳಂ

|| ೩೮ ||

ಕರಿಯಶ್ವಸಂಕುಲಂಗಳೊ |

ಳರುಣಂ ಸಿತರೇಖೆ ತುರಗವಂಶಾಂತದೊಳಾ ||

ಗಿರೆ ³ತತ್ತ್ವದಿಂದಂ ಪರಿ |

ಹರಿಸುವುದನಾಳಲಾಗದಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೩೯ ||

ಶ್ವೇತಂ ತನು ತಲೆ ಕರಿದ |

ಪ್ವಾತುರಗಂ ಕಾಕ (ಶ್ವೇತ) ಶಿರನಪೂಜ್ಯಂ ತಾಜ್ಯಂ ||

⁴ಖ್ಯಾತಿಯೊಳೆ ತ್ಯಜಿಸಿ ಕಳೆವುದು |

ಶ್ವೇತಂ ಶಿರನಂಗಂ ಕರಿದು ಪರಿಹಾರ್ಯಂಗಳ್

|| ೪೦ ||

ಕಾಗೆಯ ಮುಖದಂತಿರೆ ಕರಿ |

ದಾಗಿ ಬಹಿರ್ಮುಖನ ಮುಖದವೋಲ್ ಕೆಂಪೆಸೆಯ ||

ಲ್ಕಾಗಳೆ ಪತಿಗೃಹಮಂ |

ಬೇಗದೆ ಮಾಲ್ಕುಂ ⁵ಸಿರಿಯಂ ಬಹುವರ್ಣಂಗಳ್

|| ೪೧ ||

ಖುರ ಮೇಡ್ರ ಮುಷ್ಕವಾಲಧಿ |

ಶಿರದೊಳೆ ಕರಿದಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡಂತದು ಕಷ್ಟಂ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ಪೇಲ್ದ ಯೆಡೆಯೊಳ |

ಗಿರೆ ಬೇಲ್ದಂ ಶುಭದಮೊಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೪೨ ||

1 ....ಸತ್ಯವಾಜಿ ಕೃಷ್ಣ ತಾರಕನಶುಭಂ. 2 ಸಿವ. 3 ಪಾಪ ಲಕ್ಷಣಂ. 4 ಶ್ವೇತಶಿರನನ್ಯವರ್ಣ |
ವ್ರಾತಾಂಗಮುಮಾದೊಡಂತೆ ಪರಿ. 5 ಮುಖಮವು ತದಾನನಮುಂ ನಿ | ವೇಗಂ ಮಾಲ್ಕುಂ ನಿಜಪತಿ | ಗಾಗಳು
ಮುತ್ಸಾಹ ಹೇತು ಬಹುವರ್ಣಂಗಳ್. 6 ಸಮೀಪಂ.

ಕಂ|| ತುರಗದ ಕಾಲ್ಗಲೊಳಡ್ಡಂ |

ತರದಿಂ ಕಂದಪ್ಪ ರೇಖೆಗಳ್ ಚಿತ್ರಿಸಿದಂ ||

ತಿರೆ ವಾಪಲಕ್ಷಣಂ ಪರಿ |

ಹರಿಪುದು ಮಾರ್ಜಾಲಚರಣ ನಿರ್ಧನ ಕರಣಂ

|| ೪೩ ||

ಪಾದದ್ವಂದ್ವದೊಳಂತಾ |

ಪಾದಚತುಷ್ಟಯದೊಳಾದ ಬೆಳ್ಳಂದೆಂ ಸಂ ||

ಪಾದಿಸುಗುವಸಮಪಾದದೊ |

ಳಾದೊಡೆ ಬೆಳ್ಳೊಳ್ಳ ನಟಗುನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪೪ ||

ಬಾಲಂ ಕವಲ್ತು ಮಿಳಿವುರಿ |

ಮಾಲೆ ಯೋ(ಲಿವೊ)ಳೆರೆ ಕೇಸರಂಗಲುಂ ಕಡುಗರ್ವಂ ||

ಪಾಲಿಸಿದೊಡಂ ಕವಿಲೊಡ |

ಮಾಲಯಕಾ ದುಷ್ಟವಾಜಿ ಭಯಮಂ ಮಾಯ್ಕುಂ

|| ೪೫ ||

ಬಾಲದ 1ರುಚಿ ತನುರುಚಿಯಂ |

ಪೋಲದೆ ಬೇಟೊಂದು ಬಣ್ಣ ಮಾದೊಡೆ ತನು ಶಾ ||

ದೂಲ ತನುರುಚಿಯುಮಾಗೆ ನಿ |

ಜಾಲಯದಿಂದಂ ಕಳೆದುಬಿಡುವುದತೀವೇಗದೊಳಂ

|| ೪೬ ||

ಹರಿಣರುಚಿಯಂತೆ ಮೆಯ್ ಕಡು |

ಕರಿದೊಳ್ಳೊಡೆಗಳ್ ಬಸಿಱ್ ಕೊರಲ್ ಕ್ರೋಡಂ ವೇ ||

ದೂರವಿನಿತುಮವಿನ ಬಣ್ಣ ದೊ |

ಳೆರೆಯಕಲಂ ? ಮುಶ್ವಜಾತಿಯತಿಕಷ್ಟತರಂ

|| ೪೭ ||

ಮಂಗಳಕಾರ್ಯಕ್ಕಂ ಸಮ |

ರಾಂಗಣಕಂ ವಾಜಿವಾಹನಂಗಳ್ ಶುಭವ ||

ಣಂಗಳ್ ಪೂಜ್ಯಂದುರ್ವ |

ಣಂಗಳ್ ಪೂಜ್ಯಂಗಳುಭಯಕಾರ್ಯಕ್ಕೈಂದುಂ

|| ೪೮ ||

ಧವಳಾಂಗನಪ್ಪ ತುರಗಂ |

ಕುವಳಯಬಾಂಧವನ ವಾಹನಂ ಕರ್ಕಶಮಾ ||

ಹವದೊಳ್ ನರನೇಱಲ್ಕುತಿ |

ಜವದಿಂ ಜಯಮಾಗೆ 2ಮಾಯ್ಕುಮಾ ಪರನೈವರಂ

|| ೪೯ ||

ಆರಿಯಂ ಸಂಕ್ಷೇಪದೊಳಾಂ |

ತರಿಯಂ ತೆಗೆಲಿಸುಗುಮದಶ್ವಸಾಧನಪತಿ4ಯಂ ||

ಭರದಿನದನೇಱಿ ಲಕ್ಷಣ |

ನಿರತಂ ಸುರಪತಿಯ ವಾಹನಂ ಕೇವಳಮೇ

|| ೫೦ ||

ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ

ಪು ಸ್ವ ಪುಂ ದ್ರಾ ದ್ಯ ಧ್ಯಾಯಂ

ಕಂ|| ವಾಜಿಗಳ ಮೇಧ್ರಪುಷ್ಪ ವಿ |

ರಾಜಿತಮಂ 1ಗಂಧಹೇಷಿತಸ್ವನಗಳ ವಿ ||

ಭ್ರಾಜಿತಮಂ ಪೋಷಕಜನ |

ಪೂಜಿತಮಂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಗಲಭಿವರ್ಣಿಸುವೆಂ

|| ೧ ||

ಬೆಳ್ಳಿಲ್ಲದ ಬಣ್ಣಂಗಳೊ |

ಕೊಳ್ಳಳವಟ್ಟಿರೆ 2ಯುವಾನದಿಂ ಸ್ತುವ(ಸ್ತುವೆ)ವರೆಗಂ ||

ನೀಳ್ವವಡೆದಸೆದು ತೋಪಿಯೆ |

ಮೊಳ್ಳಂ ಶುಭಪ್ರೋಧಜಾತಮೆನೆ ಪೆಸರ್ವಡೆಗುಂ

|| ೨ ||

ಆನನಮಲ್ಲದೆ ಧವಳ |

ಸ್ಥಾನಂ ತಾನಾದೊಡಕ್ಕುಮವಕಂಠತಿಯಂ ||

ಸ್ಥಾನದೊಳಂಗದೆ ವಿರ(ಮ)ಳ |

ಸ್ಥಾನಂ 3ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಲಲಿತ ಪುಂಡ್ರಕನಾನುಂ

|| ೩ ||

ಖರದಂಡಾಂಕುಶ ಝುಪ ಚಾ |

ಮರ ದರ್ಪಣ ಕಲಶಶಂಖ ಭೃಂಗಾರು ನಿಶಾ ||

ಕರ ಶಕ್ತಿ ಖಿಲ್ಲಿ ಮುಸಲೋ |

ತ್ವರಮಂ ವಾಜಿಗಳ ಪುಂಡ್ರಮದನುಕರಿಸೆ ಶುಭಂ

|| ೪ ||

ಚಾಪಂ ಶ್ರೀವೃಕ್ಷಂ ಸ್ತುವೆ |

ಯೂಪಂ ಸ್ವಸ್ತಿ ಕ ಮುದಗ್ರವಜ್ರಮುಮೆಂದೀ ||

ರೂಪಕದ ಪುಂಡ್ರಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಿ |

ರೂಪಕಮಾವಾಜಿ ಪೂಜ್ಯನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೫ ||

ನೊಸಲೊಳ್ ಚತುರಸ್ರಂ ಬೆ |

ಶ್ವೆಸೆದಿರೆ ಶುಭಮರಳಿಯೆಲೆಯ ತೆಪದಿಂದಂ ರಂ ||

ಜಿಸೆ ವರಲಲಾಟದೊಳ್ ಬೆ |

ಶ್ವೆಸೆದಿರೆ ಸರ್ವಾರ್ಥಸಿದ್ಧಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಕರಂ

|| ೬ ||

ಕಟಿ ಶಂಖಕರ್ಣ ಮಸ್ತಕ |

ನಿಟಲತಟೀ ಪುಟದೊಳ್ ಶಶಾಂಕದ್ಯುತಿಯಿಂ ||

ಘಟೆಯಿಸಿದ ಪುಂಡ್ರಮೊಳ್ಳಂ |

ಘಟೆಯಿಸುಗುಂ ಪಡೆವರಾರ್ ಸಿತಪ್ರಾವೃತಮಂ

|| ೭ ||

(೧. ಪುಂಡ್ರಲಕ್ಷಣಂ)

ಕಂ|| ಆನನ ಶಿರಃಪ್ರದೇಶದೊ |

ಕೇನುಂ ಬೆಳ್ಳಿಲ್ಲದಿರ್ಝ ಘೋಟಾನನ ಸು ||

ಸ್ಥಾನದೊಳೆ ಬೆಳ್ಳು ಪುಟ್ಟಿದೊ |

ಡೂನೈಸದೆಯಾಳಲಾಗದಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೮ ||

ತಿರಿ ಮುರಿ(ರ)ಕನಾಗಿ ಸೈತಾ |

ಗಿರದುಱಗಂಬೋಗಿ ಬಿಟ್ಟ ಬಾಗಿ ಲಲಾಟಾಂ ||

ತರದೊಳೆಡೆವಱಾದು ಪುಂಡ್ರಮ |

ದಿರಲಾಗಳೆ ಹಾನಿಯಕ್ಕು ಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೯ ||

*ಸುತರಂ ಪಡೆಗುಂ ಪುಂಡ್ರಂ |

ನುತಪುಷ್ಪದ್ಯುತಿಯೆ ಪಲವುಮೊಗೆದೊಡಂ ಕೇಳ್ ||

ಸಿತಮೊಂದು ಕೋಶದೊಳ್ ಪತಿ |

ಗತಿಸೌಖ್ಯಮನಿತ್ತು ಭಾಗ್ಯವಂತನೆನಿಕ್ಕುಂ

|| ೧೦ ||

(೨. ಪುಷ್ಪಲಕ್ಷಣಂ)

ಸೇನಾಪತಿತ್ವದ ಮಹಿ |

ಮಾನಂ ಪತಿಗಕ್ಕುಮಶ್ವ ಸಮಿತಿಯು ¹ನಾಭೀ ||

ಸ್ಥಾನದೊಳಂ ಪುಷ್ಪಂಗಳೆ |

ನೂನಂ ಬೆಳಗುವೊಡೆ ಕುಂದಕುಸುಮದ ತೆಪದಿಂ

|| ೧೧ ||

ತುರಗದ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ಪುಷ್ಪಂ |

ಕೆರಿದಾದಂದಶುಭಮಾವ ಬಣ್ಣದೊಳಂ ಪಾಂ ||

ಡರಮಾದೊಡೆ ಶುಭಮದನಾ |

ದರಿವುದು ಪರಿಹರಿಪುದಸಿತಪುಷ್ಪಾದಿಗಳೆಂ

|| ೧೨ ||

ಗ್ರೀವಾ ಮನ್ಯುವಹಸ್ಥಾ |

ನಾವಿಳಸಿತಪುಷ್ಪ ಸಮಿತಿಶ(ಸ)ರಸಮಿತಿಗಳಿಂ ||

ನೋವಕ್ಕೆಂತು(ದು)ಂ ನಿಜಪತಿ |

ಗಂ ವಾಜಿಯನೇಱಲಾಗದುಗ್ರಾಹವದೊಳ್

|| ೧೩ ||

ಕೃಷ್ಣಾಹಂಗಳೊಳಂ ಮಿಗೆ |

ಸಪ್ತಮ ಪಕ್ಷದೊಳಮಾಗು ಮೆಂತಾದೊಡೆಯುಂ ||

ಸಪ್ತಮಮಾಸದೊಳೆನಸುಂ |

ಸಪ್ತಾಬ್ದದೊಳೆಂತುಮಾಗು ಮಧಿಪಗೆ ಫಲಮುಂ |

|| ೧೪ ||

1 ಯನಿಂಬೆಸ್ಥಾನಕದೊಳ್.

* ಸುತನುಂ ಪಡೆಗುಂ (ಪಟ್ಟ) ಪುಷ್ಪ, ಪ್ರತತಿಗಳಾದಂದು ಕೋಶದೊಳ್ ತಿಳಪುಷ್ಪಂ ||

ಗತಮಾಗಿನಿಂದ ತುರಗಂ (ದ) | ಪತಿಗೆ (ಐಕ) ಕರಂ ಕಿರಿದುಮೊಂದು ಸೌಭಾಗ್ಯಕರಂ || ೨೪ ||

(೨. ಗಂಧಲಕ್ಷಣಂ)

ಕಂ|| ನೇತ್ರಂ ವದನಂ ಕರ್ಣಂ |

ಗಾತ್ರಂ ಘ್ರಾಣಂ ಗುದಂ ಪುರೀಷಂ ಸ್ವೇದಂ ||

ಮೂತ್ರಮಿವ ಟಿಂದೆ ಗಂಧಂ |

ಚಿತ್ರವಿಧಂ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಪರೀಕ್ಷಿ¹ಕೆ ವಿಬುಧರ್

|| ೧೫ ||

ಇಕ್ಷುರಸಂ ಪೊಸತುವ್ವಂ |

ಗೋಕ್ಷೀರಂ ಶಾಲಿತಂಡುಲಂ ಮಧುಮಧುರಂ ||

ದ್ರಾಕ್ಷಾ ಸಮಾನ ಗಂಧದ |

ಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತಂಗಳನಿತುಮುತ್ತುಮಗಂಧಂ

|| ೧೬ ||

ಅಂಬುರುಹದ ಕಣಿಗಿಲೆಯ ಕ |

ದಂಬದ ಕುವಲಯದ ಜಾತಿಯಲರ್ಗಳ ತಣ್ಣಂ ||

ಪೆಂಬಿನಿತಲ ಗಂಧಮನವ |

ಲಂಬಿಸಿದೊಡೆ ಹರಿ ಜಯಾವಲಂ²ಬಿಯದಕ್ಕುಂ

|| ೧೭ ||

ಬಾಳಂ ಮಲಯರುಹಂ ಕ |

ಬ್ಬಾಳಂ ಕೋಷ್ಠಂ ಖಜೋರಮೇಲೆ ಲವಂಗಂ ||

ಕಾಳಾಗುರುಗಂಧಂಗ |

ಳ್ಳಾಳಯಮಾದಂದು ವಾಹಮುತ್ಸಾಹಕರಂ

|| ೧೮ ||

ಅಸವದಾಭ್ರದ ಫಣಿಯ ನಿ |

ವಾಸದ ನೆಲ್ಲರಳ ಬೆಲ್ಲವತ್ತದರಿಷ್ಟಾ ||

ಭಾಸದ ಮದ್ಯದ ಪಲಸಿನ |

ವಾಸನೆ ನಿಶ್ವಾಸಮೆನೆ ಹಯಂಗಳ್ ಶುಭದಂ

|| ೧೯ ||

ಅವಗಾಹದೊಳಂ ಮೆಯ್ಯ |

ಚೂವೆಡೆಯೊಳಂ ನೋಡೆ(ಡಿ) ³ನಾಡೆ ಮೆಯ್ಯಿಂದಂ ಪೊ ||

ಣ್ಣುವ ಗಂಧಂ ಪದ್ಮದಳ |

⁴ದವನಮುಮಂ ಪೋಲೆ ಹಯವದುತ್ತುಮುಮಕ್ಕುಂ

|| ೨೦ ||

ಸೂಕರದ ಗಜದ ಶರಭಾ |

ನೀಕದ ಪೋಂತಿನ ವಿಗಂಧ ಬಂಧುರ ವಿಣ್ಣಾ ||

ತ್ರಾಕಾರ ಗಂಧದ ಶ್ವಾ |

ನೀಕಂ ಭಯಹಾನಿಶೋಕರುಜ್ಜರಣಕರಂ

|| ೨೧ ||

1 ಸುಗೆ ಬುಧರ್. 2 ಬನಮಕ್ಕುಂ. 3 ನಾದಂ ನೆಲದಿಂದಂ ಪೊ || ಣ್ಣುವ ಗಂಧದಂತೆ ಕಣ್ಣಂ ||
 ಶ್ವವಾಚಿಯಂ ಪೊತ್ತ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಗೆ ಯೋಗ್ಯಂ || 4 ದವಕಾರಂ.

ಕಂ|| ಬಿಸುನೆತ್ತರ ಮಿಂಬೊಲಸಿನ |

ಮಸಕದ ಸುಂಡಿಲಿಯ ಕಟಾಯ ಗೋಚರ್ಮದ ಲೋ ||

ಯಿಸರದ ಮತ್ತರಿದಾಳದ |

ಬಸೆಯಂದದ ಗಂಧಮೆಸೆವೊಡಶುಭಂ ತುರಗಂ

|| ೨೨ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ಸುಸ್ವರಂ ದು |

ಸ್ವರಮೆಂಬಿವನಟಾಯೆ ಪೇಟ್ಟಿ¹ ನಾವಾಜಿಯನು ||

ದ್ಧರಿಕು ಹಯಪ್ರಾಣಂ ರೋ |

ಮರಾಜಿ ವಿಡಿದಡರೆ ಸಲ್ಲು ಮುರದಿಂ ಕೊರಲಿಂ

|| ೨೩ ||

(೪. ಧ್ವನಿಲಕ್ಷಣಂ)

ಅವಟುಣ್ಣಿದ ನಯದಿಂದಂ |

ಹೃದಯಂ ವಕ್ಷಂ ಕೊರಲ್ ಸಿರಂ² ನಿರ್ಭರದಿಂ ||

ಬಿದಿದೊಡೆ ಕೇಸರ ಪೊಟಮಡೆ |

ಕುದಿರೆಗೆ³ ಹೇಷಿತಮುಮಾಯ್ತು ಮುನಿ⁴ ಭಾಷಿತದಿಂ

|| ೨೪ ||

ಘನಮವ್ಪುದು ಗಂಭೀರ |

ಸ್ವನಮವ್ಪುದು ತೇರಿತವ್ಪುದುತ್ಸಾಹೊನ್ನೀ ||

ಲನಮವ್ಪುದು ಹೇಷಿತವಂದು |

ಧನಕನಕಸಮೃದ್ಧಿ ಮಾಡಲಾರ್ಕುಂ ಜಯಮಂ

|| ೨೫ ||

ಮದಗಜದ ಮುಗಿಲ ಶಾರ್ದೂ |

ಲಬಿ ಕೊಂಚೆಯ ರವದ ಪಟಿಯ ಶಂಖದ ಪುಣ್ಯಾ ||

ಹದ ವೃಷಭದಿಭವಿರೋಧಿಯ |

ವಿದಿತ ಸ್ವರ ಸದೃಶ ನಾದಮಾದುದು ಶುಭದಂ

|| ೨೬ ||

ಸೂಕರದ ಖರದ ಕರೆಭಾ |

ನೀಕದ ಬಳ್ಳುವಿನ ನರಿಯ ಬಿಕ್ಕಿನ ಕಾಕೋ ||

ಲೂಕಂಗಳ ಶುನಕ ಸ್ವರ |

ದಾಕಾರದ ಸರದ ವಾಜಿಕರಮಶುಭಕರಂ

|| ೨೭ ||

ತನುಗತಿ ಶಿರಸೋದ್ಗತ ತ |

ಜ್ವನಿತ ತನುಚ್ಛಿನ್ನ ಘೋರಕಲೋರ ||

ಸ್ವನಮಿವು ಕರಮಶುಭ |

ಸ್ವನಂ ಶುಭಸಹಿತಮಿವು ಶುಭದಹಿತಂ ಶುಭದಂ

|| ೨೮ ||

1 ನಾನಟಾದನಿತಂ || ಮುರಿವೊಡೆ ಮೊದಲೊಳ್ ರೋ | ಮರಾಜಿಗಳರುತರಮಾಗಿರಲ್ ಶುಭದಮಭಿನವ ಚಂಪ್ರಾ || 2 ಪುರ್ಬುರದಿಂ, 3 ಪೆಂಮಿತ, 4 ಭಾವಿತ, 5 ಯಂಚೆಯ.

ಕಂ|| ಪಸಿದಿರ್ದುದು ನೀರಡಸಿದು |

ದು ಸುಖಾತುರನೇಱುವಡೆದುದಧ್ವಾನದೊಳಂ ||

ಬಸವಳಿವುದು ಬಾಳಂ ಕ್ಷೀ |

ಣಿಸಿದುದು ವೃದ್ಧಂ ಸಮಾನಲಕ್ಷಣರಹಿತಂ

|| ೨೯ ||

(೫. ಸತ್ಯಗುಣಂ)¹

ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಮಧ್ಯಮನಂತೆ ಕ |

ನಿಷ್ಠಂ ಸತ್ಯಂಗಳಕ್ಕು ಮಲ್ಲಿಯೆ ಮೇಣಾ ||

ಶ್ರೇಷ್ಠಂ ಮಧ್ಯಮಮಾಱು ಕ |

ನಿಷ್ಠಂ ಮೂಱಂದು ಪೋಡಶಂ ಸತ್ಯಗುಣಂ

|| ೩೦ ||

ಭೀತಮನಂ ಚಪಲಂ ಕಾ |

ಮಾತುರನತ್ಯಶನಕಾಂಕ್ಷಿತಂ ಖಗಸತ್ಯಂ ||

ಭೀತಂ ಕ್ಷುಧಾರ್ಥಿತಂ ತೃ |

ಷ್ಣಾ ತುರನತಿದೈನ್ಯರೂಪಿ ಪಶುಸತ್ಯ ಹಯಂ

|| ೩೧ ||

ಭೀರು ಚಲಪ್ರಕೃತಿ ಜಲಾ |

ಹಾರಂ ಪ್ರಿಯವಾದಿ ²ಮರ್ತ್ಯಸತ್ಯಂ ನಿದ್ರಾ ||

ಪೂರಿತ ನಯನಾಲಸ್ಯಂ |

ಭೂರಿದ್ಯಾನಸ್ಥನಾಗೆ ಭೈರವಸತ್ಯಂ*

|| ೩೨ ||

(೬. ಗತಿಲಕ್ಷಣಂ)

ಗತಿಲಕ್ಷಣಮೆಂಬುದು ಕರ |

ಮತಿಶಯಮದಱಿಪೋಳ್ ಶುಭಾಶುಭಂಗಳಾನತ ||

ಗತಿಯಿಂದಮಕ್ಕು ಮದಱಾ |

ಕೃತಿಯನತಿವ್ಯಕ್ತಮಾಗಲಭಿವರ್ಣಿಸುವೆಂ

|| ೩೩ ||

ಬೆರಸದ ಖುರಮೊಂದಱಿಪೋಳೋ |

ಸರಿಸದ ಕಾಲಳಿದ ಬೆನ್ನಡಂಗಿದೆ ಜಘನಂ ||

ತರದೊಳುಡುಗಿದರ್ತಿಬಾಲಂ |

ಕೊರಲುನ್ನತವಕ್ಷಮೆಸೆವ ಲಯಗತಿ ಶುಭದಂ

|| ೩೪ ||

ಆನೆ ಕರಭಂ ನವಿಲ್ ಪುಲಿ |

ಧೇನು ವೃಷಂ ಹಂಸಿ ಚಕ್ರವಾಕಂ ಸಿಂಹಂ ||

ವಾನರಮೆಂಬಿನಿತಱಿ ಗ |

ತ್ಯಾನೂನ ತುರಗದ ಗತಿಯೊಳಂತತಿ ಶುಭದಂ

|| ೩೫ ||

1 ಗತಿ ಲಕ್ಷಣಂ—ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ. 2 ಮತ್ಸ್ಯ, ವತ್ಸ್ಯ. 3 ಬಾಲದ.

* ಇಲ್ಲಿಗೆ ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೯೬ ಎಂದಿದ್ದು, ಮುಂದೆ ೧ ರಿಂದ ಶ್ಲೋಕ ಸಂಖ್ಯೆ ಗುರ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಕಂ|| ಕೆತ್ತುವೊಡಂ ಮುಖಮಂ ಕರ |

ಮೆತ್ತುವೊಡಂ ಬಲಿದು ನಲಿದು ಬಿಡದೆಡಹುತ್ತಂ ||

ಕುತ್ತುಮಿಡುವೊಡಮಾಗತಿ |

ವಿತ್ತಹರಂ ಭ್ರಷ್ಟವಂಗನತಿಕರ ಕಷ್ಟಂ

|| ೩೬ ||

ಪದಿನಾಱುಮಾತ್ರೆ ಯೆಯ್ದುವ |

ಪದದೊಳ್ ಪರಿದುಂದೆ ನಶ್ವತಾವದಿಯಂ? ಮ ||

ತ್ತದನಂತೆ ಮಗುಟ್ಟು ಮತಿಮೆ |

ನದೆತ್ಯುತ್ತುಮ ಜವದ ತುರಗ ಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೩೭ ||

ಇರ್ಪ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ಮಾತ್ರೈಗೆ |

ಬರ್ಪುದು ಮಧ್ಯಮಜವಂ ತದಷ್ಟಾಧಿಕದಿಂ ||

ಬರ್ಪುದು ಕನಿಷ್ಠ ಜವಮೆಂ |

1 ಬರ್ ಪೂರ್ವಾರ್ಚಾರ್ಯರ ನುಡಿಗಳ್ ತಪ್ಪುಗುಮೇ

|| ೩೮ ||

ಕರದಿಂ ಪ್ಪದಕ್ಷಿಣಂ ಬಲ |

ವರಿಕುಂ ಮೊಲಕಾಲನಲ್ಲದಂದು ಸಮಾನಾ ||

ಕ್ಷರಮೊಂದಂ ಮನದಿಂದು |

ಚ್ಚರಿಸಿದೊಡದು ಮಾತ್ರೈಯೆಂಬ ವೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ

|| ೩೯ ||

ಸತ್ವಯುತಂ ಸ್ನಿಗ್ಧಾ ಗುರು |

ಹತ್ವಂ ಗ(ದಿ)ತಿ ಶಾಲಿ ಬುದ್ಧಿವಂತಂ ಶಬ್ದಾಂ ||

ಕ ತ್ವರಿತನ ನಿಗ್ರಹ ನತಿ |

ಸತ್ವ ನರತ್ಪ್ರಸಿಕಂ ಹಯಂ ಭದ್ರಾಕ್ಷಂ

|| ೪೦ ||

ರೋಮಾಜಿನ ಕುಷ್ಟಿ ಕೆಗಳ್ |

ಕೋಮಲವತಿರಭಸ[ವೇಗಮಾನ] ವಿಲಾಸೋ ||

ದ್ವಾಮಂ ದಂಡನಿರಕ್ಷಣ |

ರಾಮಸಸಂ ವಿಷಮಮಾನ ನಯನೋತ್ಥಾನಂ

|| ೪೧ ||

ವ್ರಾಜನ ಶಬ್ದಾಕಾಶನ |

ಯೋಜನೆಯೊಳ್ ಸೂಕ್ಷ್ಮವೇದಿ ಭೀತಂ ತೀವ್ರಂ ||

ತೇಜಸ್ವಿ ಹರಿಣ ಜಂಘಾ |

ರಾಜಿತಮೆನಿಸುವ ತುರಂಗಮಂ ತೀಕ್ಷ್ಣ ಹಯಂ

|| ೪೨ ||

ಕಂ|| ಮೃಗ ಜಂಘೆ ಮೃಗ ವಿಲೋಚನ |
 ಮೃಗಸೌಷ್ಠವ ಮೃಗಸಮಾನಲಂಘನದಿಂದ ||
 ದ್ವಿಗಳ ನಡೆವಾಗಿ ಜಂಘೆಯ |
 ಮಿಗೆ ತೀಕ್ಷ್ಣಂ ವಿಷಮರಸಮೆನಿಪ್ಪುದು ತುರಗಂ

|| ೪೩ ||

ಸ್ಥೂಲಾಜಿನ ಕುಸ್ಥಿಕೆ ರೋ |
 ಮಾಳಿಗಳಂ ಸ್ಥೂಲದೇಹನತ್ರಾಣ ಜಡಂ ||
 ವ್ಯಾಳಗಮನಂ ವಿನಿಗ್ರಹ |
 ವಾಳಜನೆನೆ ವಾಜಿ ಮನ್ನನಭಿನವಚಂದ್ರಾ ||

|| ೪೪ ||

(೭. ಛಾಯಾಲಕ್ಷಣಂ)

ಲಕ್ಷಣ ಮೆನಿತನಿತಟೊಳುಪ |
 ಲಕ್ಷಿಸಿ ವಿವಿಧಸ್ತಕಾರದಿಂದಂ ಛಾಯಾ ||
 ಲಕ್ಷಣಮನಟಿದು ನೋಡಿಯ |
 ಪೇಕ್ಷಿಸುವುದು ಪಂಚವಿಧದಿನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪೫ ||

ತೋಯಂ 1ವಸುಂಧರಾಗ್ನಿ |
 ಚ್ಛಾಯಾತ್ರಿತಯಂಗಳುತ್ತಮಂ ಪವನನಭ ||
 ಚ್ಛಾಯೆಗಳೆಂದುಂ ವಾಜಿಗ |
 ನಾಯುಷ್ಯಕರಂ[ಕರಂ] ಮಹಾದೋಷಕರಂ

|| ೪೬ ||

ನಾನಾವರ್ಣದೊಳವಿಚ್ಛಿ |
 ನ್ನಾನನದಸ್ನಿಗ್ಧ ಬಹುಳರುಚಿ ಭಾವಿಪ್ರೊಡಿಂ ||
 ತಾನಧಿಕಮಾಗಿ ದೇಹ |
 ಸ್ಥಾನಕದೊಳ್ ನೆಗಟ್ಟಿ ಧಾರಿಣೀಚ್ಛಾಯ ಹೆಯಂ

|| ೪೭ ||

2ತಿಳಿಗೊಳನ ಬಿಳಿಯ ತಾವರೆ |
 ಯಲರ್ಗಳ ಗೊಂದಣಿ(ಳ)ಪ ಕಾರ್ಮುಗಿಲ್ಲಳ ರುಚಿಯಂ ||
 ತಳೆದು ಧಳಧಳಿಸಿ ತೊಳೆತೊಳ |
 ತೊಳಗುತ್ತಿರ್ಪಂದು ಧಾರಿಣೀಚ್ಛಾಯಿ ಹೆಯಂ

|| ೪೮ ||

ಪವಳದ ಕಾಂಚನದುದಯಿಪ |
 ರವಿಬಿಂಬದ ಪದ್ಮರಾಗದರನೇಱುಲ ಬ ||
 ಣ್ಣವ ನಿಲಾ(ಲಿ)ಸಿ ದೀಪ್ತ ಮಂದ |
 ಚೈವಿ ಮಿಲುಮಿಲುಮಿಲುಗೆ ಪಾವಕಚ್ಛಾಯ ಹೆಯಂ

|| ೪೯ ||

1 ಯ ವಿಷದ ಸೌರಾಗ್ನಿ. 2 ೧೫-೧೬ ಈ ಎರಡರಲ್ಲೂ ಧಾರಿಣೀಚ್ಛಾಯೆಯ ಹೆಯಂ ಲಕ್ಷಣ ಹೇಳಿದೆ, ಉಳಿದ ಛಾಯೆಗಳ ಲಕ್ಷಣವು ಒಂದೊಂದು ಕಂದದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆ.

ಕಂ|| ರೋಮಂಮೋಡೆಗು ಕರಂ ಕಡು |

ರೋಮಂಗಳ್ಳುಂ ತಳಚ್ಚವಿಪ್ರ ಕಟಿನದಿಂ ||

ತಾಮಸ ಹರಿಸಮ ನೋಡುಗು |

ಮಾಮಾರುತರುಚಿ ಹಯಂಗಳೊಳ್ ಕರಮಶುಭಂ

|| ೫೦ ||

ಅವ್ಯಕ್ತ ಚಪಲ ತನುರೂ |

ಕ್ಷ ವ್ಯಾಪಕದಿಂ ಶರೀರದೊಳ್ ವಿಚ್ಛವಿಗಳ್ ||

ಸುವ್ಯಕ್ತಮಾಗಿ ತೋಱುವೊ |

ಡಾವ್ಯೋಮುಚ್ಛಾಯೆ ಹರಿ ಕನಿಷ್ಠಮನಿಷ್ಠಂ

|| ೫೧ ||

ತುರಗನಿವಹಕ್ಕೆ ನೊಸಲೊಳ್ |

ನಿರುತಮಲಂಕರಿಸೆ ಮೂಱುಸುಟ್ಟ ನೀಳದೊಳಾ ||

ಗಿರೆ ನಿಶ್ರೇಣಿಕ ಮೆಂಬುದು |

ಕರಮಸುಖಂ ವಾಜಿ ಪೂಜ್ಯನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೫೨ ||

ಸ್ಥಾನಂ ಭಾವಿಸೆ ಸುಪ್ತ |

ಸ್ಥಾನಂ 1ವ್ಯಕ್ತವಸಾನಮೆಂಬೀ ನಾಲ್ಕುಂ ||

ಸ್ಥಾನದೊಳುಪಲಕ್ಷಿಸುಗುಮು |

ನೂನ ಶುಭಾಶುಭ ಫಲಪ್ರದಚ್ಛಾಯೆಗಳುಂ

|| ೫೩ ||

ಖರ ಕಿರಣಾದಿಗಳಂ(ಳಿಂ) ಜಲ |

ಧರ ಪಟಲಂ ಮುಚ್ಚುವಂತೆ ಲಕ್ಷಣನಿಚಯ ||

ಸ್ಫುರಣೆಗಳಂ ಪ್ರಚ್ಛಾದಿಸಿ |

ತುರಗಚ್ಛಾಯೆಗಳೆ ಬೆಳಗುಗುಂ ನಿಜಗುಣಮಂ

|| ೫೪ ||

ಇದು ಪುಂಡ್ರ ಪುಷ್ಪ ಗಂಧಾ |

ದ್ಯುದಾತ್ತ ಹೇಷಿತ ಗತಿಪ್ರಭಾವ ವರ್ಣಮನಿತ್ತುಂ ||

ಮುದನುಂ ಬುಧಸಮಿತಿಗೆ ಮಾ |

ಛಿದ್ರು ಚಂದ್ರನ ಮತದೆ ತತ್ತ್ವತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ

|| ೫೫ ||

ಇಂತು ತೃತೀಯಾಧ್ಯಾಯಂ.

ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಂ

ಆವರ್ತಾಧ್ಯಾಯಂ

(ಸುಖಗಳ ಭೇದಲಕ್ಷಣಂಗಳ್)

ಕಂ|| ಧ್ರುವಮನ್ಯಂ ಶುಭಮೆಂದ |

ವೃವು ಸುಖಿಗಳ್ ನೂಲು ಭೇದದಿಂದಂ ತುರಗ ||

ಕೃವಯವದಿಂದಂದೊಳವ |

ವೃವುಮುಷ್ಪವಿಧಂ ಸ್ಥಾನಕಮವರ್ಕೆ ನೂಲಾಱಕ್ಕುಂ || ೧ ||

ಪತ್ತಾವರ್ತಂ ಧ್ರುವಮೆ |

ಛತ್ತಾಱಾವರ್ತಮಶುಭಮಾವರ್ತಂ ||

ಮತ್ತೇಱು ಶುಭಂ ನೂಲಿ |

ಪತ್ತಾಱವು ರೋಮಜವಜ್ರಂಗಳೆನಿಕ್ಕುಂ || ೨ ||

ಉರದೊಳ್ ಶಿರದೊಳ್ ರಂಧ್ರೋ |

ಪರಂಧ್ರದೊಳ್ ಸುಖಿಗಳಕ್ಕು ಮೆರಡೆರಡೊಂದೊಂ ||

ದೆರಡೆಡೆಯೊಳಮಂತ್ರಕ್ಕುಂ |

ತುರಗದ ನೊಸನೊಳ್ ಪ್ರವಾನ ಸಂಸ್ಥಾನಕದೊಳ್ || ೩ ||

ಧನಮಂ ನಾನಾವಿಧ ಭೋ |

ಜನಮಂ ನಿಜಪತಿಗೆ ಮಾಡುಗುಂ ಸ್ವಕೈಣಿಯೊಳ್ ||

ಜನಿಯಿಸಿ ದಾವರ್ತದ ತುರ |

ಗನಿಕಾಯಂ ಪತಿಹಿತಂಗಳಭಿನಚಂದ್ರಾ || ೪ ||

ನೊಸಲೊಳ್ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ ರಂ |

ಜಿಸುವಾವರ್ತ ದ್ವಯಂಗಳುಳ್ಳೊಡೆ ತುರಗಂ ||

ವಿಸಸನದೊಳಹಿತರಂ ಮ |

ದಿಸುಗುಂ ನಿಜಪತಿಗೆ ಜಯಮನನುಬಂಧಿಸುಗುಂ || ೫ ||

ನೊಸಲೊಳ್ ನಾಲ್ಕಾವರ್ತಂ |

ಪಸರಿಸಿ ಚತುರಸ್ತ್ರಮಾಗಿ ನಾಲ್ಕೆಡೆಯೊಳ್ ರಂ ||

ಜಿಸಿ ಸಮನಾಗಿರೆ ಲೋಕ |

ಪ್ರಸಿದ್ಧನಂ ಸುಜನಸುತನನಧಿಪತಿ ಪಡೆಗುಂ || ೬ ||

ಕಂ|| ಸಂತೋಷಕರಂಗಳ್ ಮಿಗೆ |

ಶಾಂತದ ಸುಖಗಳ್ ಹಯಕ್ಕೆ ಹನುಕಂಠಸ್ಥಾ ||

ನಾಂತರದಾವರ್ತಂ ರಿವು |

ಸಂತತಿಯಂ ತವಿಸಿ ಪತಿಗೆ ಜಯಮಂ ಮಾಯ್ಕುಂ

|| ೭ ||

ಉರದೊಳ್ ನಾಲಕ್ಕಾವರ್ತಂ |

ಸುರವಕ್ಕುವವೂರ್ಧ್ವರೋಮದಿಂದಂ ಸೈತಾ ||

ಗರೆ ಜಯಮಲ್ಲಿಯೆ ನಾಲಕ್ಕಾ |

ಗರೆ ನಾಲ್ಕುಂದೆಸೆಗೆ ಜಸಮನವು ಪಸರಿಸುಗುಂ

|| ೮ ||

ಅಂತಾ ನಾಲಕ್ಕಾವರ್ತದೆ |

ಮುಂತೆಸೆದಿರೆ ರೋ(ಲೋ)ಚಮಾನಮದಱುಂ ಶ್ರೀ ವೃ ||

ಕ್ಷಂ ತುರಗದ ಪೆಸರದನಾ |

ಳ್ಳಂ ತಾಳ್ಳು ಗುಮುಖಿಲಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ ನಿಶ್ಚಯದಿಂ

|| ೯ ||

ಅಂಗವಿದೆಯೆಂಬ ಪೆಸರ ತು |

ರಂಗದ ಬಾಹುಗಳೊಳಾದ ಸುಖ¹ಗಳನಿತ್ತುಂ ||

ಮಂಗಲವಸ್ತ್ರಾಭರಣಚ |

ಯಂಗಳನಧಿಪತಿಗೆ ಮಾಯ್ಕುಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೦ ||

ಉಪರಂಧ್ರಾವರ್ತಂಗಳೊ |

ಳುಪರಿಸ್ಥಿತಮಾಗಿ ತೋರ್ಪ ಸುಖ ಮೇಖಲೆಯಂ ||

ತುಪಲಕ್ಷಿಸಲದು ಮಾಯ್ಕುದು |

ವಿವುಳಶ್ರೀಕರಣಮೆಂಬುದಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೧ ||

ಉರದೆಡೆಯೊಳಂ ಲಲಾಟಾಂ |

ತರದೊಳಮೊಂದೊಂದೆ ಸುಖಗಳಾದಂದು ಮನೋ ||

ಹರಿಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯುಕ್ಕುಂ |

ತುರಗಮನದನಾಳ್ವದೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೨ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ಶುಭಾವರ್ತೋ |

ತ್ವರಮೆನೆ ಪತ್ತಾಱು ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಪತ್ತುದಿಶಾಂ ||

ತರದೊಳ್ ಪತ್ತುಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂ |

ತರದೊಳನುಕ್ರಮದೆ ಪೇಟ್ಟಿ ನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೧೩ ||

ಕಂ|| ಮರಣಂ ಜನನಿಗೆ 1ಹಯದು |

ತ್ತರೋಷ್ಯದೊಳ್ ಸುಲಿಗಳಾಗಿ ತಂದೆಗೆ ಮರಣಂ
ದೊರೆಕೊಳ್ಳುಮಾ ಪ್ರಪಾಣೋ |

ಪರಿಯೊಳ್ ದಕ್ಷಿಣದೊಳಾದೊಡಾವರ್ತಂಗಳ್

|| ೧೪ ||

ವಾಮಪ್ರದೇಶದೊಳ್ ಭ್ರಾಂ |

ತೇ ಮರಣ ಮನ್ಯದೇಶದೊಳ್ ಪತಿಗಲುವಂ ||

ಸ್ವಾಮಿಗೆ ಕುಲನಾಶನಮಂ |

ರೋಮರುಹಂ ಪ್ರೋಢದಲ್ಲಿಯಾದೊಡೆ ಮಾಲ್ಕುಂ

|| ೧೫ ||

ನಾಸಾಪುಟದೊಳ್ ವಿತ್ತವಿ |

ನಾಶನಮಂ ಕದಪಿನೆಡೆಗಳೊಳ್ ಪತಿಗಲುವಂ ||

ನಾಸಾವಂಶದೊಳಂತಕ |

ವಾಸಮನಾ ಪತಿಗೆ ಮಾಲ್ಕುಮಾವರ್ತಂಗಳ್

೧೬ ||

ಮೂಗಲುದುಃಖಮನಿರ |

ದಾಗಿಸುಗುಂ ತುರಗದಶ್ರುಪಾತದ ಸುಲಿ ವೈ ||

ರಾಗಂ ಬಂಧುಪ್ರೀತಿ ವಿ |

ಯೋಗಂ ಭೂಜಾತರೋಮ^೨ರಾಜಿಯಿನಕ್ಕುಂ

೧೭ ||

ಹನುಮಧ್ಯದೊಳಾಕಕ್ಷಾ |

ಸನಮಸ್ತಕಸಂಧಿ ಕೂರ್ಚೆ ಕಟೆ ಸಂಕುಲದೊಳ್ ||

ಜನಿಯಿಸಿದಾವರ್ತಂ ಪತಿ |

ಗನವರತಂ ಹಾನಿಶೋಕಭಯಮಂ ಮಾಲ್ಕುಂ

೧೮ ||

ಕರ್ಣಂಗಳ ತುದಿಯೊಳ್ ಸುಲಿ |

ನಿರ್ಣೇತಂ ತೋಟಿ ಪತಿಗೆ ^೩ಮಂತ್ರಿಗಮಾರ ||

ಭೃಣ್ದೊಳಿರ್ಕುಂ ಮರಣಂ |

ಸ್ವರ್ಣದ ಕರ್ಬುನದೆ ^೪ಮಂದಸಂ ಪುಗಿಸಿದೊಡಂ

೧೯ ||

ಉದಯಿಸೆ ಸುಲಿಗಳ್ ತುರಗದೆ |

ಬಿದು ಸಂಸ್ಥಾನಕದೊಳರ್ಥಹಾನಿಯನವು ಮಾ ||

ಡದೆ ಮಾಣವು ತದ್ವಳಮ |

ಧ್ಯದ ಸುಲಿಗಳ್ ಕ್ಷುಧೆಯೊಳಧಿಪನಂ ಮಲಗಿಸುಗುಂ

೨೦ ||

ಕಂ|| ಹೃದಯದೊಳಂ ಕ್ರೋಡದೊಳಂ |

ಕುದಿರೆಗೆ ಸುಲಿಯಾಗೆ ಕೊಲ್ಲು(ಳ್ಳು)ಮಧಿಪತಿಯಂ ಧು ||

ಯದ ನಡುವಣ ಸುಲಿಗಳ್ ಕೊ |

ಲ್ಲದೆ ಮಾಣ್ಣುಮೆ ಪತಿಯನವನ ಸುತಸಂತತಿಯಂ

|| ೨೧ ||

ಆವುದಾಂ ಕುದಿರೆಗೆ ಕಕು |

ದಾವರ್ತಂ ತೋಱುದಂದು ಮಹದೋಷಕರಂ ||

ಭಾವಿವೊಡನ್ವಯಸಹಿತಂ |

ಸಾವಕ್ಕುಂ ಸತಿಗೆ ಪತಿಗೆ ನಿಶ್ಚಯದಿಂದಂ

|| ೨೨ ||

ಮಣೆವೊದಲಾಗಿರೆ ವಾಹನ |

ಗಣಮಂ ಮನೆಯೊಳಗೆ ನಾಂಟಲಣಮಿಯಾದು ಧಾ ||

ರಿಣಿಯಂ ವಾಲ(ಲಿ)ಕ್ಕುಂ ದಾ |

ರಿಣಿಪತಿಯಂ ಕೆಡಿಸಲಾರ್ಕುಮಾ ರೌದ್ರಹಯಂ

|| ೨೩ ||

ನೋಡಿದೊಡಲಾಧಿಪತಿಯಂ |

ನೋಡುಗುಮಸವಸದೆ ಮುಟ್ಟಲಣಮಿಯಾದು ತಾಂ ||

ನೋಡದೆ ಮುಟ್ಟದೆ ಜಗದೀ |

ದಾಡುಗುಮಾ ಧೂಮಕೇತುನಾಮಂ ತುರಗಂ

|| ೨೪ ||

ದ್ವಿಜರ್ಗೀವುದು ಮೇಣರಿಭೂ |

ಭುಜವಿಷಯಕ್ಕಟ್ಟ ಕಳೆವುದವನೀಹೇಮ ||

ವ್ರಜಮಂ ದಾನಂಗೊಟ್ಟಾ |

ದ್ವಿಜರಿಂ ಗೆಯ್ಯಿಸುಗೆ ಹೋಮಮಂ ಶಾಂತಿಕಮಂ

|| ೨೫ ||

ಕಾಕಸಿಯೆಡೆಯೊಳ್ ಸುಲಿ ತೋ |

ವರ್ತ ಕುದಿರೆಯನಾಳಲಾಗದಾಳ್ತೊಡೆ ರಣದೊಳ್ ||

ಕಾಕೋಲೂಕಗ್ರೀವ (ಶೈನ) ಬ |

ಲಾಕಂಗಳ ಚಂಚುಪುಟಕೆ ಸೇವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೨೬ ||

ಉದರದ ಕೋಷ್ಠದ ಜಾನು |

ಪ್ರದೇಶದೊಳ್ ಸುಲಿಗಳಾದೊಡದನಾಳ್ತಾತಂ ||

ಕದನದೊಳಲಿಗುಂ ಸೆಟಿಯೊಳ್ |

ಕುದಿಗುಂ ಜಂಘೆಗಳೊಳಾದ ರೋಮಜದಿಂದಂ

|| ೨೭ ||

ತುರಗದ ಕುಷ್ಠಿಕೆಗಳೊಳಂ |

ಗರುಹ(ದೊಳಂ)ಗಳ್ ತೋಟಿ ಸಮರದೊಳ್ ಪತಿಗಕ್ಕುಂ ||

ಮರಣಭಯಂ ಸುಲಿ ನಾಭಿಯೊ |

ಳರೆ ತುರಗಂ ಮಾಡುಗುಂ ರುಜಾಬಾಧೆಗಳಂ

|| ೨೮ ||

- ಕಂ|| ಆವರ್ತಂ ಸಲೆ ಕಕ್ಷದೊ |
 ಳಾವರ್ತಿಸೆ ಪತಿಗೆ ಸಮರದೊಳ್ ಶರಹತಿಯಿಂ ||
 ಸಾವಕ್ಕುಂ ಪತಿಪತ್ನಿಗೆ |
 ಸಾವಕ್ಕುಂ ಹಯದ ನೂತ್ರಕೋಶವ ಸುಟಿಯಿಂ || ೨೯ ||
- ಗುದದೊಳ್ ವೃಷಣದೊಳಂ ಬಾ |
 ಲದ ಮೊದಲೊಳ್ ತ್ರಿಕದೊಳುರದೊಳಂ ಶಿವನಿಯೊಳಂ ||
 ಕುದಿರೆಗೆ ಸುಟಿಯಾದೊಡೆ ಕೊ |
 ಲ್ಲದೆ ಮಾಣ್ಣುಮೆ ರಣದೊಳಧಿಪನಂ ಮಾರ್ಗಣದೊಳ್ || ೩೦ ||
- ತುರಗಕ್ಕೆ ಪಾಂಡುಪಿಂಡ |
 ಸ್ತುರ ರೋಹಣಿ ಸಂಧಿ ಲಂಡ ವಾತಸ್ಥಾನಾಂ ||
 ತರದೊಳ್ ಸುಟಿಯಾದೊಡದಂ |
 ಪರಿಹರಿಸುವುದೇಱಲಾಗದುಗ್ರಾಹವದೊಳ್ || ೩೧ ||
- ತುರಗಕ್ಕೆ ಶುಭಾಶುಭಮೆಂ |
 ಬೆರಡುಂ ಸ್ಥಾನಂಗಳೆಡೆಗಳೊಳ್ ಸುಟಿ ಸಲೆ ಸಂ ||
 ವರಿಸೆ ಸಮಾಪಸ್ಥಾನಾಂ |
 ತರದೊಳ್ ಭರದಿಂ ಶುಭಾಶುಭಂಗಳನೀಗುಂ || ೩೨ ||
- ಆಶ್ರಿತಮಪ್ಪ ಶಿರೋರುಹ |
 ದ ಶ್ರೇಣಿಗಳುತ್ತಮಾಂಗದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದೊಡಂ ||
 ತು ಶ್ರೀಕರಮೆನಿಸಿಯೆ ತೋರ್ಕುಂ |
 ನಿಶ್ಚೇಣಿಕಮುಳ್ಳೊಡೆ ಶುಭಮಂ ಗೆಲಲಾರ್ಕುಂ || ೩೩ ||
- ತುರಗಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾಗಾಂ |
 ತರದೊಳ್ ಶುಭರಹಿತಮಪ್ಪ(ಮಾದೆ) ಸುಟಿಗಳ್ ಪಲವಾ ||
 ಗಿರೆ ರೋ(ಲೋ)ಚಮಾನಮುಳ್ಳೊಡೆ |
 ಪರಿಹರಿಸುಗುಮದಱಿ ದೋಷಮುಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೩೪ ||
- ವಿಪರೀತಾವರ್ತೋತ್ಕರ |
 ಮಪರಾರ್ಥದೆ ತಾನುವಪ್ಪೊಡಂ ಮೇಖಲೆಯಂ ||
 ತಪಹರಿಸುಗುಮಾವುದಱಿಪೊಳ |
 ಮಪಹರಿವುದು ದೋಷಮೊಂದೆ ಕಕುದಾವರ್ತಂ || ೩೫ ||
- ವಳಿದಗ್ಗ ಚರ್ಮಮಿವು ಕುಂ |
 ಡಳರಹಿತಂ ಮಸ್ತಕಸ್ತುವಾಂಕ ಲಲಾಟಂ ||
 ಗಳೊಳವ್ಪೊಡವಂ ಬೇಗಂ |
 ಕಳೆವುದು ನೀಂ ಕಟ್ಟವೇಡ ಸುಕರವಿಳಾಸಾ || ೩೬ ||

- ಕಂ|| ಆಂ(ಲಿಂ)ಗದೆ ಮಂ(ಮೂ)ತ್ರಮುಮಾಗಿ ತು |
 ರಂಗದೆ ಮುಪ್ತಕದೊಳೆಲ್ಲ ಕೀಲೋಟ್ಟಂಕೋ ||
 ತ್ತುಂಗದೊಳೆ ತೋವೊಡಮು ಮಶು |
 ಭಂಗಳ್ಳಾಲ್ಕಳ್ಳು ಮೆಯ್ದೆ ದೇಶವಿನಾಶಂ || ೩೭ ||
- ತುರಗಕ್ಕೆ ಮೂತ್ರಕೋಶಾಂ |
 ತರದೊಳ್ ತ(ಕ)ಲೆಯಾದೊಡಶುಭಮೆತ್ತಾನುಂ ಪ ||
 ಲೈರಸು ಮಱಿ ಗರ್ಭದಿಂದವ |
 ತರಿಸಿದೊಡೆ ಮಹಾವಿರುದ್ಧ ಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೩೮ ||
- ತುರಗದ ಬಾಲದ ಮೊಳೆಯಂ |
 ಕುತಕೇಸರವಾಳಸದೃಶಮಾಗಿ ಗೊ(ಯೊ)ಱಂಟಾ ||
 ಗಿರೆ ಪರಿಹರಿಸುಗೆ ಮತ್ತಂ |
 ತುರಗಕ್ಕೆ ಕಿರಣಗಳೊಡನೆ ಪುಟ್ಟಿದೊಡಶುಭಂ || ೩೯ ||
- ಒಂದೊಂದಾದೊಡ ಮಲ್ಲಿ |
 ಪಂದದೆ ರೋಮಂಗಳಾದೊಡಂ ಸಿದ್ಧಗೆಯಂ ||
 ತಂದಿಟ್ಟೆವೊಂದರುಣ.....
 ದೊಂದುಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡಮಶುಭಮಾಮುಷ್ಯಂಗಳ್ || ೪೦ ||
- ಒಂದೊಂದು ಪರಿಯ ಕಿಱಿದಾ |
 ದಂದಶುಭಂ ಶುಭದಮುಕ್ಕು ಮುಷ್ಯದ್ವಂದ್ವಂ ||
 ಕುಂದಿ ಕುಸಿದಸಿಯನಾಗೆ ಕ |
 ರಂ ದೋಷಂ ವಾಜಿಗಳ್ಗೆ ಕಪಿಮುಷ್ಯಂಗಳ್ || ೪೧ ||
- ದಿನಜಾತ್ಯಾಕೃತಿ ಗಾತ್ರ |
 ಸ್ವನ ನಾಸಾದರ್ಬುಗುಜ್ಜ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತಕ ದು ||
 ಮನ ಮುಷ್ಠ ಜಲಸು ಮೆದಸ |
 ನೆನೆ.....? ಸೆತುಮಾಲ್ಕೆ ವೇಡ ಸುಕರವಿಳಾಸಾ || ೪೨ ||
- ಕಕುದಿಯುಮವಯು ವಹಿನಾ |
 ಧಿಕನುರಸ್ತನಿಯುಂ ತ್ರಿಕರ್ಣಿಯುಂ ದ್ವಿಮುಖನುಮಂ ||
 ಧಕನುಂ ಗದಿಸಮುಷ್ಯ |
 ಸಕಮಂದೋಷಕನುಂ ಭೃಂಗಿ ಕುಲನಾಶಕರಂ || ೪೩ ||
- ಕಾಕವ್ಯಾಘ್ರಾಜಿನ ಮಂ |
 ಡೂಕೋರಗ ಕೃಷ್ಣ ರಸನ ತಾಲುಕಶಿರನುಂ ||
 ಕಾಕಮುಖನಂ.....
 ಅಂತಾಕಸ್ತಿಕ ಶೋಕದುಃಖನುಂ ಮರಣಕರಂ || ೪೪ ||

ಕುದುರೆಗಳ ಹೇಷಿತಾದಿ ಶಕುನಂ

ಕಂ|| ಬೆಳಗಪ್ಪ ಜಾವದೊಳ್ ಮಂ |

ಗಳ ಪಾಠಕ ಮೃದು ಮೃದಂಗ ಶಂಖಧ್ವಾನಂ ||

ಗಳನಾಲಿಸಿ ಸೌಖ್ಯವದಿಂ |

ಕಿಳಿಪಿ ಹಯಂ ಪತಿಗೆ ವಿಜಯಮಂ ಸೂಚಿಸಿಗುಂ

*|| ೪೫ ||

ಧ್ವಜಮಂ ಬೆಳ್ಳೊಡೆಯಂ ಮದೆ |

ಗಜಮಂ ಮುಗಿಲಂ ದಿನೇಶನಂ ಕನ್ನಿಕೆಯಂ ||

ನಿಜವರ್ಣಪಾತ್ರ ಸುಮನೋ |

ವ್ರಜಮಂ ಕಂಡೊಸೆದು ಕಿಳಿಪಿ ಜಯದಾಯಿ ಹಯಂ

|| ೪೬ ||

ಮೇಯುತ್ತಂ ತೀವಿದ ಪುಲ |

ಬಾಯೊಳಗಿರೆ ಕಿಳಿಪಿ ಜಯಕರಂ.....ಶಶಿ ||

ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಭೆ ಹಸಿತದೊಳಂ |

ಬಾಯಿಂದಂ ಪೊಣ್ಣೆ ಶುಭದವಂದು ಹಯಹಸಿತಂ

|| ೪೭ ||

ಗಮನದೊಳೆಡದೊಳ್ ಪುನರಾ |

ಗಮನಂಗೆಯ್ವಲ್ಲಿ ಬಲದೊಳಧಿಸತಿಗೆ ತುರಂ ||

ಗಮಮೊಸೆದು ಕಿಳಿಪಿ ಧನಲಾ |

ಭವು ಮುದಿತೋದಿಮುಮಕ್ಕು ಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪೮ ||

ದೇಸೆಗಳ ನಾಲಿಸಿ ಮೂಡಣ |

ದೇಸೆಯಂ ನಡೆ ನೋಡಿ ದಿನಕರೋದಯದೊಳ್ ಗ ||

ಜಿಸಿ ಕಿಳಿಪಿ ವಾಜಿ ಸೈನ್ಯದೊ |

ಳೊಸೆದಾಗಳೆ ಪಯಣಮಕ್ಕು ಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪೯ ||

ಒಂದನೆಯ ಜಾವದೊಳ್ ತುರ |

ಗಂ ದಹನಾ(ಶಾ)ಭಿಮುಖದೊಳೆಟ್ಟು ತ್ನಾಹಂ ||

ಗುಂದದೆ ಕಿಳಿಪುತ್ತಿರೆ ಶಿಖಿ |

ಯಿಂದಂ ಭಯಮಕ್ಕು ಮೊಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೫೦ ||

ಎರಡನೆಯ ಜಾವದೊಳ್ ಜ |

ರ್ಘುರವದಿಂ ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖದೊಳ್ ಕಿಳಿಪು ||

ತ್ತಿರೆ ಸತಿಸುತಂಗೆ ಮಿಲ್ಲಂ |

ನರಪನ ಪೆರ್ಗಡೆಗೆ ಮರಣಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ

|| ೫೧ ||

* ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲಿಂದ - ೧ ಎಂದು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಆರಂಭವಾಗಿ, ಅಧ್ಯಾಯದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ೫೨ ಎಂದು ಮುಗಿದಿದೆ.

ಕಂ|| ನೋಡಿ ಹಯ ನೈಋತಿಯಂ |
ನೀಡುಂ ಕಿಳಿಱುತ್ತಮಿಪೊಡಪರಾಹ್ಣದೊಳಂ ||
ಮಾಡುಗುಮಪಾರಭಯಮಂ |

ಮಾಡುಗುಮಧಿಸತಿಗೆ ತುರಗಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೫೨ ||

ತುರಗಂ ವಾಯವ್ಯದಿಶಾಂ |
ತರದೊಳ್ ಘನರವದಿಂ ಸಲವು ಸೂಟಾ ಕಿಳಿಱು ||
ತ್ತಿರೆ ಪೂರ್ವರಾತ್ರಿ,ಯೊಳ್ ತ |

ನ್ನರಸನ ಪೆರ್ಗಡೆಗೆ ಮರಣಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ

|| ೫೩ ||

ಬಡಗ ಮುಖಮಿದುರ್ ತುರಗಂ |
ನ(ಕ)ಡುವಿರುಳತಿರಭಸದಿಂದೆ ಕಿಳಿಱುತ್ತಿರಲಾ ||
ಕಡುಕೂರ್ಪು ತನ್ನ ಸಖನೊಳ್ |
ತಡಮಿಲ್ಲದೆ ಪೋಗಿ ನೆರೆವುದಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ

|| ೫೪ ||

ತಿನುತುಂ ಕಾಷ್ಠಾದಿಗಳಂ |
ತಿನುತುಂ ನಿಸ್ಸಾರಮಪ್ಪ ಕೊಳೆವುಲ್ಲಂ ದು ||
ಮೃನನಾಗಿ ಕೆದಱಿ ಬಾಲಮು |
ನನವರತಂ ಕಿಳಿಱಿ ಪತಿಗೆ ಜಯಮಂ ಮಾಟ್ಟುಂ

|| ೫೫ ||

ಅನುನಯದಿಂ ಪೂರ್ವಾಹ್ಣದೊ |
ಳನಿಲದಿಶಾಂತರಮನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ ಹರಿ ದು |
ಮೃನನಾಗಿ ಕೆದಱಿ 1ಬಾಲಮು |
ನನವರತಂ ಕಿಳಿಱಿ ಪತಿಗೆ ಭಯಮಂ ಮಾಟ್ಟುಂ

|| ೫೬ ||

ಎರಡುಂಸಂಜೆಯೊಳಂ ಹರಿ |
ಹರುಸಂಗೆಟ್ಟ ಶ್ರುಬಿಂದು ವಿಣ್ಣೂತ್ರಂಗಳ್ ||
ಸುರಿಯೆ ಕಿಳಿಱುವೊಡೆ ಮಾಡುಗು |
ಮರಸಂಗಂ ಪಿರಿದು ಭಯಮನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೫೭ ||

ಚಿಂತಿಸಿ ಮೇಹಂ ಬಿಸುಟು |
ದ್ವ್ಯಾಂತಿಸುತುಂ ಹೀನ ದೀನ ದೀರ್ಘ²ಸ್ವನದಿಂ ||
ದಂತೆ ಕಿಳಿಱುತ್ತೆ ಮಿಗೆ ಮಾ ||
ಱ್ಱುಂ ತಡೆಯದೆ ಪತಿಗೆ ಭಯಮನತಿದುರ್ನಯದಿಂ

|| ೫೮ ||

ಕಂ|| ತುರಗಂ ಬಾಲಂ ಕೆದಲು |

ತ್ತಿರೆ ವಾಳಪ್ರಕರದಿಂದೆ ತಾಂ ಪೇಟ್ಟುಂ ತ ||

ನ್ನರಸಂಗೆ ಶುಭಾಶುಭಮು |

ನೆರಡುಂ ತೆಲದಿಂದಮಪ್ಪುದಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ

|| ೫೯ ||

ಕೆದಲುತ್ತುಂ ವಾಲಧಿಯುಂ |

ಬಿದಿಲುತ್ತುಂ ಮೆಯ್ಯ ನೆರಡುಕಾಲೊಳ್ ನೆಲನಂ ||

ಬೆದಕುತ್ತುಂ ನಿಲೆ ತಳ್ಳಳಿಯು |

ಲ್ಲದೆ ಮಾಡುಗು 1ಮಾಹಯಂ ಪ್ರವಾಸಂಗಳುಮಂ

|| ೬೦ ||

ತುರಂಗಂ ಧರೆಯಂ ದಕ್ಷಿಣ |

ಚರಣದಿನಿಱುದಿಱುಮ ಕೆದಲಿ ದಕ್ಷಿಣವಾಲೋ ||

ತ್ಕರಮನತಿಸುಮನಸನಾಗು |

ತ್ತಿರೆ ವಿಜಯಮನಾತ್ಮಪತಿಗೆ 2ಸೂಚಿಸುತಿರ್ಕುಂ

|| ೬೧ ||

ವಾಮಂ ಪ್ರಕೀರ್ಣಮಾದೊಡೆ |

ಸಮಾನ್ಯಂ ಲಾಭಪಯಣಮಾಗಳೆ ಮಗುಟ್ಟುಂ ||

ವಾಮಂ ದಕ್ಷಿಣಮೆರಡುಂ |

ಸಾಮಾನ್ಯಂ ಕೆದಲಿ ಪಯಣಮಕ್ಕುಂ ದೂರಂ

೬೨

ಅತಿಶಯನಾಗಿರೆ ಭದ್ರಾ |

ಕೃತಿಯಿಂ ವಾಲಂ ಪ್ರಕೀರ್ಣಮಾದೊಡೆ ವಿಜಯೋ

ನ್ನತಿಯಕ್ಕುಂ ಶಬ್ದವಿನಿ |

ರ್ಗತ ವಾಲಪ್ರಕೀರ್ಣಮಾಗೆ ಭಯಮಂ ಮಾಟ್ಟುಂ

೬೩

ಸ್ಥಾನಾಂತರದೆಡೆಯೊಳ್ ವಾ |

ಳಾನಿವಹಂ 3ಕೆದಲಿ ಸುಮನನಲ್ಲದೆ ತುರಗಂ ||

ಧ್ಯಾನಿಸುತಿರ್ಪೊಡೆ ದೂರ |

ಧ್ಯಾನದಿನಾಗಮನಸಂಶಯಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ

೬೪

ಉ(ವು)ರಿ ಲಕ್ಷಣಂ*

ತುರಗಾನೀಕದ ಮೆಯ್ಯೊಳ

ಗುರಿ ಯಕ್ಕುಳ್ಳಂಗಳಕ್ಕೆ [ಕಿಡಿಯಕ್ಕೆ] ಸಕ್ಯ ||

ದ್ವಿರಚಿತಮಪ್ಪೊಡೆ ಶೋಭನ |

ಕರ ಮಂಗ ವಿಶೇಷದಿಂದಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೬೫ ||

1 ಮಾಯಾಸಂ ಪ್ರಯಾಸಂ, ಮಾಯಾದಂ ಪ್ರ. 2 ಸೂಚನೆಯಂ. 3 ಕೆದರಿಸುವುದು ಮನನಲ್ಲದೆ.
* ಇಲ್ಲಿಂದ ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೧-ಎಂದು ಅರಂಭವಾಗಿದೆ.

ಕಂ|| ತುರಗಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಭಾಗದೊ |
 ಕುರಿಯುಳ್ಳಂ ಕಿಡಿಗಳೆಂಬಿನಾದಂದು ವಸುಂ ||
 ಧರೆ ಕಿಡುಗುಂ ಮತ್ತದು ತಾಂ |
 ಕರದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದೊಡೆ ಪತಿಗೆ ಭಯಮಂ ಮಾಯ್ಕುಂ || ೬೫ ||

ಶಿರದೊಳುರಿ ನೆಗೆದೊಡಲುಗುಂ |
 ಪಿರಿಯಮಗಂ ಸ್ಕಂಧದುರಿಯೊಳಲುಗುಂ ಪತಿಯಂ ||
 ತುರಿ ನೆಗೆದೊಡೇಲುವಾತಂ |
 ಮರಣಭಯವ್ರಾಪ್ತ ನಕ್ಕು ಮುಖಿನವಚಂದ್ರಾ || ೬೬ ||

ಉ(ವು)ರಿಕೋಶದೊಳುದಿಯಿಸಿದೊಡೆ
 ಕರಗುಗುಮುಳ್ಳರ್ಥಮೆಲ್ಲಮೆರಡುಂ ರಂಧ್ರಾಂ ||
 ತರಮುರಿದೊಡಾಳ್ ನಂ ಪರಿ |
 ಹರಿಸುಗುಮಾತುರಗರತ್ನ ಮುಖಿನವಚಂದ್ರಾ || ೬೭ ||

ಉರಿಯೆ ಜಘನಾಂತರಾಳಂ |
 ಮರಣಂ ಪುತ್ರಂಗೆ ಕೋಶಮೇಹನಮುಷ್ಣಾಂ ||
 ಕುರಮುರಿದಂದು ಕುಲಸ್ತ್ರೀ |
 ಮರಣಭಯವ್ರಾಪ್ತಿಯಕ್ಕು ಮುಖಿನವಚಂದ್ರಾ || ೬೮ ||

ವಾಳಧಿಯಿಂದುರಿ ನೆಗೆದೊಡೆ |
 ಕಾಳೆಗಮುಂ ಪಿರಿದು ಭಯಮುಮಧಿಪತಿಗಕ್ಕುಂ ||
 ವಾಳಾದಾನಮುಮಂತಾ |
 ವಾಳಧಿಯುಂ ಜ್ವಲಿತಮಾಗಲಪಜಯಮಕ್ಕುಂ *|| ೬೯ ||

ಭ್ರಾಂತೇಂ ವಾಜಿಗಳ ಶರೀ |
 ರಾಂತರದೊಳಗನಲರಶ್ಮಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿರೆ ಸಾ ||
 ಮಂತಾಂತಃಪುರಪರಿವಾ |
 ರಂ ತಡೆಯದೆ 1ನಾಶಮಕ್ಕು ಮುಖಿನವಚಂದ್ರಾ || ೭೦ ||

ಕರವಾಳ್ ಕಡಿತಲೆ ಕೊಂತಂ |
 2ಶರಸಂಕುಲಮಂಗರಕ್ಷೆ ಸೀಸಕಮಿವಲುಂ ||
 ದುರಿ ನೆಗೆದೊಡೆ ಕೇಡಕ್ಕು |
 ಧ್ವರಶ್ಮಿಯುಂ ಬೆಳಗೆ ಜಯಮಹೋತ್ಸಾಹಕರಂ || ೭೧ ||

1 ನಾಶನಮು ಮಕ್ಕು. 2 ಶರಸಂಕುಲ.

* ೭೦ನೆಯ ಪದ್ಯ ಗಳಿತವಾಗಿದೆ.

ಕಂ|| ಉರಿಯುಂ ಮೇಣ್ ಕಣ್ಣಳ |

ತೆರಳ್ಕೆಯುಂ ಪೋಲ್ವ ರಶ್ಮಿ ತುರಗಂ ಕಳಿಲು ||

ತ್ತಿರೆ ಬಾಯ(ಯಿ)ಂ ಪೊಣಮುಟ್ಟೊಡೆ |

ದೊರೆಕೊಳ್ಳುಂ ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ಪತಿಗಪ್ಪತಿಮಂ

|| ೭೨ ||

ಉರ(ಯ)ನಯನಾಂಬುಜವದನಮು |

ನೊರಸುತ್ತಂ ಜಾನುದೇಶ(ಹ)ದೊಳ್ಳು ಮುರದೊಳ್ಳು ಗ ||

ಹ್ವರಿಯನಿಲುದಾ ತುರಂಗಂ |

ಭರದಿಂದಂ ಶೋಕದುಃಖಮಂ ನೆಲೆ ಮುಟ್ಟುಂ

|| ೭೩ ||

ಗಮನಕ್ಕೆ ನಿಜನಿವಾಸಾ |

ಗಮನಕ್ಕುಗ್ರಾಹವಕ್ಕೆ ನಡೆವ ಭಟಂ (ಭುಜಂ) ||

ಗಮದುಗ್ರಾಹ್ಯತಿಯಂ ಭೀ |

ತಮನಂ ಪಡೆ ಮೂತ್ರಮಿಕ್ಕೆ ಹಯ(ರಿ)ಜಯರಹಿತಂ

|| ೭೪ ||

ಆವರ್ತಮಹಾದೋಷಮು |

ನಾವೊಂ ತುರಗಕ್ಕೆ ಕಂಡೊಡಂ ವೇದವಿದ ||

ಗೀವುದು ಹಸ್ತೋದಕ ಸ |

ದ್ಭಾವದೆ ರಾವುತ್ತುರಂ ಸುವರ್ಣಸಮೇತಂ

|| ೭೫ ||

ಆವರ್ತೋದ್ಭಾವಕ ದೋ |

ಷಾವಲಿ ವಾಳಪ್ರಕೀರ್ಣಮು ಮತಿವಂತರ್ ||

ಭಾವಿಸುಗಭಿನವಚಂದ್ರಮು |

ದೇವನ ಮತದಿಂದಮಿದುವೆ ಚತುರಧ್ಯಾಯಂ

* || ೭೬ ||

ಇಂತು ಚತುರ್ಥಾಧ್ಯಾಯಂ.

ಪಂಚನಾಧ್ಯಾಯಂ

ತುರಗಾಯುಃಪರಿಮಾಣ ನಿರ್ಣಯಂ

ಕಂ|| ಎರಡುಂ ತೆರದಿಂದಾಯುವ |

ನೆರೆಯೆ ಪರಿಕಿಸುವುದು ಬಾಹ್ಯಮಾಭ್ಯಂತರಮೆ ||

ಬೆರಡುಕೊಳಂ ತನುವಿಂ ಬಾ |

ಹಿರಮಂ ದಶನಂಗಳಿಂದಮಾಭ್ಯಂತರಮಂ

|| ೧ ||

ಸ್ವರದಿಂದಮಜಿನದಿಂದಂ |

ಮುರದಿಂದಂ ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದಮಾದಶನಾಗ್ರಾಂ ||

ತರದಿಂದಮೊಗದವುಲ್ಕಾ |

ತೆರದಿಂದಂ ಪೇಟಪ್ಪಿ ಹಯವಯೋಲಕ್ಷಣಮಂ

|| ೨ ||

ಇನಿತಾನುಂ ಸಂದಂಶಂ |

ಜನಿಯಿಸುಗುಂ ಕೇಸರುಂಗಳುಂ ಮುರಜೆಗಳುಂ ||

ತನುವುಮತಿವೃದ್ಧಿಮಕ್ಕುಂ |

ಜನಿಯಿಸಿದಶ್ವಕ್ಕೆ ನೋಡುವೊಡೆ ಮಾಸ್ಯಕಂ

|| ೩ ||

ಸಂದಂಶಮತಿವೃದ್ಧಿಂ |

ಬಂಧುರಮುರಂ ಮೆಲ್ಪು(ಳ್ಳು)ವಡೆದತಿವ್ಯಾಲತೆಯಿಂ ||

ದೊಂದಿ ನಲಿವರಿದು ಬಲವ |

ಪಂದಾಮುಱಗಿರಡು ತಿಂಗಳಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ಮಧ್ಯದಶನೋ |

ತ್ಯರಮುದಯಿಸುಗುಂ ವಿಭಕ್ತಪದನಕ್ಕುಂ ಸು ||

ಸ್ವರದಿಂ ಹೇಷಿಸುಗುಂ ಸೌಂ |

ದರ ತನುವಕ್ಕುಂ ತ್ರಿಮಾಸಪರಿವರ್ತನದೊಳ್

|| ೫ ||

ಸಂದಂಶಂ ಸಮನಾಗಿರೆ |

ಬಂದಿರ್ಕುಂ ಮಧ್ಯಮಂ ರತಿಪ್ರಿಯನಕ್ಕುಂ ||

ಸೌಂದರತನು ಮೇಯಲ್ಕಾ |

ಪಂದು ಚತುರ್ಮಾಸಮೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೬ ||

ಇನಿತಿನಿತುವಾರಿಪಕ್ಷಂ (ಕ್ಷಂ) |

ಜನಿಯಿಸುಗುಮಿದಯ್ವುತಿಂಗಳಂತಾಪಲ್ಲಂ ||

ಘನಘಟಿತಮಾಗತೋರ್ಪಂ |

ದಿನ ದೆವಸದೊಳಾಲುತಿಂಗಳಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೭ ||

- ಕಂ|| ನೇರಿದುವು ದಂತಪಂಜ್ಜು ಶ |
 ರೀರಂ ಪಿರಿದಕ್ಕು ಮಡೆಱಿ ಸಂದಂಶಂಗಳ್ ||
 ಕ್ಷೀರರುಚಿ ಯಾದೊಡದನವ |
 ಧರಿಸುಗೆ ಕಿಶೋರಕಂಗೆ ಸಪ್ತಮಮಾಸಂ || ೮ ||
- ತುರಗದ ಮೆಯ್ಯ ನವಿರ್ಗಳ್ ನೀ |
 ಕ್ಷಿರೆ ತನು ನಿರ್ಮಳಿನಮಾಪ್ರದೇಶಂಗಳ್ ಸುಂ ||
 ದರಮಾಗಿರೆ ಸವಮಾಗು |
 ತ್ತಿರೆ ದಶನಮದರ್ಕ್ಕೇ ನೆರೆದುದಷ್ಟಮಮಾಸಂ || ೯ ||
- ನವಮಾಸದೊಳಗೆ ಮಧ್ಯಂ |
 ಧವಲಚ್ಛವಿಯಾಗೆ ಮಧ್ಯಮೋತ್ತಮಮೆರಡುಂ |
 ಧವಲಂಗಳಾಗೆ ಕುಷ್ಠಿಕೆ |
 ಯವು ನಿಡಿಯವು ಕೂರ್ಚರೋಮದಿಂ ದಶಮಾಸಂ || ೧೦ ||
- ಉರಮುಂ ಲಲಾಟಪಟ್ಟಾಂ |
 ತರಮುಂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಮಾಗೆ ಕೆಳಗಣ ಕಡೆವ ||
 ಲ್ಲೆರಡುಮತಿಧವಳಮಾಗು |
 ತ್ತಿರೆ ಪನ್ನೊಂದನೆಯ ತಿಂಗಳಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೧೧ ||
- ಸ್ಫುರಿತಮೃದು ದೀರ್ಘಬಹುಳಾಂ |
 ಗರುಹಂ ಸಂಪೂರ್ಣಮೆನಿಪ ಕೇಸರ ರೋಮೋ ||
 ತ್ಕರಪಾರಿಪಕ್ಷ (ಕ್ವ) ಮತಿಪಾಂ |
 ಡುರಮಾದಂದೊಂದುವರ್ಷಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೧೨ ||
- ಅಂಗರುಹಕೇಶವಾಲಚ |
 ಯಂಗಳ್ ನಿಡಿಯವು ಕಷಾಯವರ್ಣಂಗಳ್ ದಂ ||
 ತಂಗಳ್ಗೆ ಬವರಿಸುವದಂ |
 ತಂಗಳ್ ಮಲಿನಂಗಳಾಗೆ ವರ್ಷದ್ವಿತಯಂ || ೧೩ ||
- ಕ್ಷೀರ ಕಷಾಯಚ್ಛಾಯಾ |
 ಧಾ (ವಾ) ರಂಗಳ್ ಸ್ನಿಗ್ಧವೃತ್ತ ಘನತದ್ವಂಶಾ ||
 ಕಾರಂಗಳ್ ಕಿಱಿಯವು ಸುಕು |
 ಮಾರಂಗಳ್ ಪ್ರಥಮದವನಮಭಿನವಚಂದ್ರ || ೧೪ ||
- ಕೂರಿದುವು ಪಲ್ಲ ತುದಿಗಳ್ |
 ನೇರಿದುವಲ್ಲದು ಸ(ಂ)ಬದ್ಧ ಮೂಲಂಗಳ್ ರೇ ||
 ಪಾರಚಿತಂಗಳ್ ವ್ಯಂಜನ |
 ವಾರಿಗಳವು ಪೋಗಿ ಬಂದ ದಶನಾವಳಿಗಳ್ || ೧೫ ||

ಕಂ|| ಎರಡುವರೆ ವರ್ಷಮಾದೊಡೆ |

ಭಂಗಂ ಸಂದಶಮಾಕಿಶೋರದ ಸಾರಾಂ ||

ಗರುಹಂ ನುಣ್ಪುದಯಿಸುಗುಂ |

ಸರಿಸಂ ಪಸರಿಸುಗುಮಲ್ತೆ ತನುರೋಮಂಗಳ್

|| ೧೬ ||

ಪತಿತೋತ್ಥಿತ (ದ್ವಿತ) ಸಂದಂಶ |

ದ್ವಿತಯಂ ಸುಸ್ನಿಗ್ಧಬಹುಲರೋಮಂ ಸಂಪೂ ||

ರ್ಣತನು ದೃಢಮಾಂಸನುದಿತೋ |

ದಿತಸತ್ತ್ವಂ ಮೂಱುಬರಿಸಮಾದಂದಕ್ಕುಂ

|| ೧೭ ||

ಬರೆಗುಂ ಮಧ್ಯಮದೇಶನಂ |

ಸ್ಫುರಿಯಿಸುಗುಂ ನುಣ್ಪುವೆತ್ತ ತನುರೋಮಂಗಳ್ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ಮೂಱುಬರಿಸಮು |

ಮರೆಯಾಗಲ್ಕಿಂದ್ರಿಯಪ್ರಸನ್ನತೆಯಕ್ಕುಂ

|| ೧೮ ||

ಸಂಪೂರ್ಣಮಧ್ಯಮಂ ದಶ |

ನಂ ಪೊರ್ದುವುದೊಂದುತೇಜದಿಂದಂ ರೂಪಿಂ ||

ದಂ ಪೆರ್ಚೆ ಬರೆ ಪರಾಕ್ರಮ |

ಮಂ ಪಡೆದೊಡೆ ನಾಲ್ಕುವರ್ಷಮುಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೯ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕುವರ್ಷಮು |

ಮರೆಯೊಳ್ ಗತಪಾರಿಪಕ್ಷ (ಕ್ವ) ಮಕ್ಕುಂ ತುದಿಯೊಳ್ ||

ಕರಮೆ ಕುಟಾಯಾಗಿ ಪಂಚಮ ||

ಬರಿಸಕ್ಕುದಯಿಸುಗುಮಲ್ತೆ ತದ್ಧಂತಂಗಳ್

|| ೨೦ ||

ಪ್ರಾಯಮುಮಂ ಶಾಸ್ತ್ರಾಭಿ |

ಪ್ರಾಯಮುಮನಾರಯ್ ಪೇಟಿ ವಿಸ್ತಾರಣೆಯಿಂ ||

ದಾಯತಮಕ್ಕುಂ ದೇಹದೊ |

ಳಾಯುವಾಮುತ್ಸೇಧಬಹುಳಪರಿಣಾಮಂಗಳ್

|| ೨೧ ||

ಪೊಂಗಿ ಬಿಗಿದೊಗೆದ ಕಣ್ ಮಧು |

ಪಿಂಗಂಗಳ್ ವದನವುಂ ಶಿರೋರುಹಮುಂ ದೀ ||

ರ್ಘಂಗಳ್ ಜಘನಮುಮುರಮುಂ |

ತುಂಗಂ ಪೃಥುಲಂಗಳಾಗೆ ಚಿರಜೀವಿ ಹಯಂ

|| ೨೨ ||

1 ಪರುಷರವದಿಂದೆ ಸುಲಗುಂ |

ಚರಣಂ ದೀರ್ಘಂ ಸುಸಂಗತಾಂಗಂ ಸುಸಿರಾಂ ||

ತರಮೆಲ್ಲಂ ಪಿರಿಯವು ತನು |

ಪಿರಿದೆನಿಸಿದ ವಾಜಿ ದೀರ್ಘಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೨೩ ||

ಕಂ|| ಕಿವಿಯುಂ ಮೇಹನಮುಂ ಕಿಱು |

ಯವು ನಾದಂ ಪಿರಿದು ಮಾಸವರ್ಥನದಿಂದೊ ||

ಪ್ಪುವ ತನುಗ್ರಾಸಪರಂ |

ಪವನಜವಂ ವಾಜಿ ದೀರ್ಘಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೨೪ ||

ತುರಗದ ಕಿವಿಯುಂ ಪಾಳಿಸಿ |

ಸುರಗೋಪಚ್ಛಾಯೆಯಿಂದಮರುಣಜಲಂ ಪಾ ||

ಯ್ತುರುತಿರೆ ದೀರ್ಘಜೀವಿ ನೆತ್ತರ್ |

ಸುರಿಯದ ಕಿವಿಯಿಂದಮಲ್ಪಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೨೫ ||

ತುರಗದಕೂರ್ಚಸ್ಥಾನಾಂ |

ತರದ ಕಿಣಂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಗೆ ನಾಲ್ಕುಂ ನೊಸಲುಂ ||

ಸಿರಮುಮತಿರುಂದ್ರವಾದೊಡೆ |

ಪರಮಾಯುವನೆಯ್ವಿ ಬಾಲ್ಯುಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೨೬ ||

ಅಲಸದೆ ಪಿರಿದುಂ ಮೇಯ್ಕುಂ |

ಜಲದೊಳಗೆ ಮುಸುಂಡನಿಟ್ಟು ನೀರಂ ಕುಡಿಗುಂ ||

ನೆಲದೊಳ್ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕುವೊಡೆಡ |

ಗೆಲದೊಳ್ ಪಡುಗುಂ ಚಿರಾಯುವಪ್ಪುದು ತುರಗಂ

|| ೨೭ ||

ಖರಕರನಂನೋಡಿ ನಭಂ |

ದೊರೆದೆಂತುಂ ನೋಡುತಿರ್ಪೊಡಂ ಶುಭ ಕಂಠೋ ||

ತ್ಕರಮುಣ್ಣುವೊಡಂ ಕಾಮಾ |

ತುರನವೊಡಮಾಹಯಂ ಚಿರಂಜೀವಿಕರಂ

|| ೨೮ ||

ಮುಱುಪುಟ್ಟಿದ ಘಳಿಗೆ

ಮೂವತ್ತುಗಟಿಗೆ ವಿಗಟಿಗೆ (ಯೊ) |

ಯಾ(ಳಾ)ವುದು ಮುಱು ಪುಟ್ಟಿತದಱಿ ಗಟಿಗೆಯೆ ವರಿಸಂ ||

ಭಾವಿಸೆ ಮೊದಲಿಂದೆಣಿಸುವು |

ದಾವಿಷ್ಟಿಯ ಗಟಿಗೆಯನಿತೆ ಮುಱುಗಾಯುಷ್ಯಂ

|| ೨೯ ||

ಆರ್ಯಜನ ಪ್ರಭರೇಖಾ |

ನಿರ್ಯಾಣಮನಸೆಯೆ ಶಾಲಿಹೋತ್ರಮುನೀಂದ್ರಂ ||

ವ್ರಾಯಕ್ಕೆ ವೇಟ್ಟುದಂ ತಾಂ |

ಪರ್ಯಾಯದಿನಱುಯೆವೇಟ್ಟು ನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೩೦ ||

(ಆಯೂರೇಖೆ)

ಕಂ|| ನರರಾಯುರೇಖೆ ಯುಕ್ತಂ |

ಕರತಳದೊಳ್ ತುರಗದಾಯುರೇಖೆಯ ಪವಣಂ ||

ಪರಿಕಿಸುವುದು ಪ್ರೋಥದೊ(ಳಗೂ)ಳೂ |

ಧ್ವರೇಖೆಯಂ ಶಾಲಿಹೋತ್ರಮುನಿ ಭಾಷಿತಮಂ

|| ೧ ||

ಅತಿಗೂಢಮತಿರಹಸ್ಯಮಿ |

ದತಿಶಯಮಿದನಾರ್ಗಮಾಯಲಾಗದು ತಿಷ್ಯಂ ||

ಸುತರಿವರ್ಗಂ ಕುಡುವುದು |

ಕೃತಕೃತ್ಯಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದಮುಖನವಚಂದ್ರಾ

|| ೨ ||

ಒಂದು ಮೊದಲಾಗನುಕ್ರಮ |

ದಿಂದಬ್ಬಂ ಮೂವತ್ತೆರಡುವರೆಗಂ ವಾಹಾ ||

ಸಂದೋಹಕಾಯುರೇಖೆಗ |

ಳಿಂದಾಯುಷ್ಯಗಳಂ ಕರಂ ವಿರಚಿಸುವೆಂ

|| ೩ ||

ಒಂದೆ ಬೆರಲೆನಿತನಿತೆ ನೀ |

ಳ್ಳೊಂದಳವಿಗಳೂಧ್ವರೇಖೆ ತೋರ್ಪೊಡಂ ಮುಱಗಂ ||

1ತೊಂದುವರಿಸದೊಳೆ ಮುಖರೋ |

ಗಂ ದೂಸಿಸೆ ಮರಣಮಕ್ಕುಮುಖನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪ ||

ಎರಡಸಿಯರೇಖೆ ನೀಳ್ವರೆ |

ಬೆರಲಳವಿಗಳೆಸೆದುತೋಱಿ ಜಿಂದಾ(ಹ್ವಾ)ಸ್ಥಂಭಂ ||

ಪರಿಭವಿಸೆ ವಾಜಿಗಕ್ಕುಂ |

ಮರಣಭಯ2ಪ್ರಾಪ್ತಿ ಯೆರಡುವತ್ಸರದೊಳಗಂ

|| ೫ ||

ಎರಡನೆಯರೇಖೆ ಯಡ್ಡಂ |

ಮುರಿದಿರ್ವೆರಲಳವಿಯೊಳ್ ವಿರಾಜಿಸಿ ತೋ(ಱಲ್)ಕುಂ ||

ಮರಣಂ ತೃತೀಯವರ್ಷಂ |

ತರದೆ ಗಳಗ್ರಹವಿಕಾರಕಾರಣದಿಂದಂ |

|| ೬ ||

ಎ(ದೆ)ಡದ ದೆಸೆಯತ್ತ ಮಿಱುಗಿ |

ಪೊಡೆ ರೇಖಾದ್ವಿತೀಯಮವಿದಿತಂ ಪಂಚತ್ವ ||

ಕ್ಕೊಡರಿಸೆ ಗಳಗ್ರಹಂ ಪಿಡಿ |

ದೊಡೆ ಮಡಿಗುಂ ಸಾಲ್ಕುವರ್ಷದೊಳ್ ಹಯರಾಜಂ

|| ೭ ||

ಅ ಶ್ವ ಶಾ ಸ್ತ್ರಂ

ಕಂ|| ಎರಡನೆಯವಸ್ವ ರೇಖೆಗೆ |

ಳಿರೆ ವಾಮಕ್ಕೊಳಗಿದಗ್ರದಿಂ ಪ್ರೋಧದೊಳಾ ||

ವರನೆ ಮೃಗಜ್ಯಂಭದಿಂದಂ |

ಮರಣಭಯಂ ವಾಜಿಗಯ್ದು ವರಿಸದೊಳಕ್ಕುಂ

|| ೮ ||

ಎರಡಂಗುಲಪ್ರಮಾಣೆನೊ(ದೊ) |

ಳಿರೆ [ಮತ್ತಾ] ಪ್ರೋ¹ಧಮಧ್ಯದೊಳ್ ರೇಖೆಗಳಾ ||

ತುರಗಮದಾತಂಕರುಜಾ |

ಮರಣಭಯಪ್ರಾಪ್ತನಾಱುವರ್ಷದೊಳಕ್ಕುಂ

|| ೯ ||

ಎರಡು ಬೆರಲ್ಲಿಳಂ(ಳಂ) ನಳಿ |

ದಿರೆ(ಡೆ)ರೇಖಾಮಧ್ಯಮೇಱುಬರಿಸಂ ತಾಂ ||

ತುರಗಮದಾತಂಕರುಜಾ |

ಮರಣಭಯಪ್ರಾಪ್ತನಕ್ಕುಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೦ ||

ಎರಡೂರ್ಧ್ವರೇಖೆಗಳ್ ಮೂ |

ವೆರಲಶ್ವ(ಳಸ್ವ)ಪ್ರೋಧಮಧ್ಯದೊಳ್ ತೋಱಿ ಮಹಾ ||

ಜ್ವರಪರಿತಾಪದೊಳಷ್ಟಮ |

ವರಿಸಕ್ಕಾವಾಜಿಗೆಯ್ದು ಗುಂ ಮರಣಭಯಂ

|| ೧೧ ||

ತೋರಿದುವಾಗಿರೆ ನಡುಗಳ್ |

ನೇರಿದುವಪ್ಪೆರಡು ರೇಖೆಗಳ್ ತಾಂ ಮೊದಲಾ ||

ಕಾರದೊಳಿರೆ ನವವರುಷ |

ಪ್ರಾರಂಭದೆ ವಾಜಿ ರಾಜಶೂಲೆಗೆ ಬೀಡುಂ

|| ೧೨ ||

ಅಂತಪ್ಪ ರೇಖೆಗಳ್ ಪ್ರೋ |

ಧಾಂತಂಬರಮೆನೆದು ತೋಱಿ ಪರಲೋಕಪ್ರಾ ||

ಪ್ತಂ ತುರಗಂ ದಶವರ್ಷಾ |

ಭೃಂತರದೊಳ್ ಪೀಡೆಗೆಯ್ದು ಮನ್ಯ(ನ್ಯಾ)ಸ್ತಂಭಂ

|| ೧೩ ||

ಆರೇಖೆಗಳೆನಿತಾನುಂ |

ತೋರಿದುವಾಪ್ರೋಧಮಧ್ಯದೊಳ್ ತಮ್ಮೆರಡುಂ ||

ನೇರಿದುವಾಗಿರೆ ಶೂಲೆಯ |

ಕಾರಣಮೇಕಾದಶಾಬ್ದದೊಳ್ ಸಂದಿಸುಗುಂ

|| ೧೪ ||

ಎರಡುಬೆರಲ್ಲಿಳದೊಳೆಸೆ |

ದಿರೆ ವಾಹಪ್ರೋಧಮಧ್ಯದೊಳ್ ರೇಖೆಗಳಾ ||

ತುರಗಂ ಮಡಿಗುಂ ದ್ವಾದಶ |

ವರುಷದೊಳತಿವೃತ್ತಮಾಗೆ ರೂಕ್ಷಾವರ್ತಂ

|| ೧೫ ||

ಕಂ|| ನೇರಿದ ರೇಖಾಗ್ರಂಗಳ್ |

ತೋಟದೊಡಂ ಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ನೀಳ್ವರೆ ಸಂ ||

ಧ್ಯಾರುಣಮೂರ್ಧ್ವಶ್ವಾಸವಿ |

ಕಾರದೊಳಕ್ಕುಂ ತ್ರಯೋದಶಾಬ್ದಾಂತರದೊಳ್

|| ೧೭ ||

ಎರಡೂರ್ಧ್ವರೇಖೆಯಂ ವಾ |

ಯ್ದಿರಡಡ್ಡಂರೇಖೆ ಕಾಕಪದಮಂ ಪೋಲ್ತ(ಕ್ರ)ಂ ||

ತಿರೆ ಭೂತಪೀಡೆಯಿಂದಂ |

ಮರಣಂ ಪದಿನಾಲ್ಕುವರುಷದೊಳ್ [ಹಯಕಕ್ಕುಂ]

|| ೧೮ ||

ಎರಡೂರ್ಧ್ವರೇಖೆ ಸೈತಾ |

ಗಿರೆ ವಾಹಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ತಿಲಮಾತ್ರಾಂ ||

ತರಮಗ್ರಂಗಳ್ ನುಣ್ವಾ |

ಗಿರೆ ಪತಿಗಾಯುಃಪ್ರವರ್ಧಮಾನಂ ತುರಗಂ

|| ೧೯ ||

ಕುಲವೃದ್ಧಿಧಾನ್ಯಧನಸಂ |

ಕುಲವೃದ್ಧಿ ನೃಪಪ್ರಸಾದ ಮಧಿಪತಿಗಕ್ಕುಂ ||

ನೆಲನಂ ಪೆರ್ಚಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀ |

ಲಲನಾಪ್ರಾಮೋದನಕ್ಕುಮದನಾಳ್ವಾತಂ ||

|| ೨೦ ||

ಆರೋಹಕನಿಂ ಮರಣಮು |

ದಾರಂ ಹಯಕಕ್ಕುಮಾಯುರೇಖೆಯೆ ಗೌರೋ ||

ದಾರಂಗಳಾಗೆ ವಾತವಿ |

ಕಾರದೆ ಪದಿನೆಯ್ದು ವರ್ಷದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ

|| ೨೧ ||

ಅಂತಪ್ಪ ರೇಖೆಗಳ್ ಕ |

ಪಂ ತಳೆದಾ ಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೊಳ್ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಬಾ ||

ಝಂ ತುರಗಂ ಸೋಡಶವ |

ಷಾಂತರಮಂ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛ್ರೆಯಿಂದಂ ಮಡಿಗುಂ

|| ೨೨ ||

ಅಂತಪ್ಪ ರೇಖೆಗಳ್ ಪ್ರೋ |

ಧಾಂತರದೊಳ್ ತೋಟಿ ದಂತಪೀಡೆಯೊಳಕ್ಕೆ ||

ತ್ಯಂತಮದಾತಂಕದೊಳ |

ಕೈಂತುಂ ಪದಿನೇಳುವರ್ಷದೊಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ

|| ೨೩ ||

ತುರಗಕ್ಕುಂ ಗೋಟಾಗೆಗಂ |

ಪರಿಕಿಸೆ ಬೇಟಾಲ್ಲದೂರ್ಧ್ವರೇಖೆಗಳೆರಡಿ ||

ಬೈರಲಾಗಿ ರಂಜಿಸುತ್ತಿರೆ |

ತುರಗಂ ಪದಿನೆಯ್ದು ವರ್ಷದೊಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ

|| ೨೪ ||

ಅ ಶ್ವ ಕಾ ಸ್ತಂ

ಕಂ|| ಎರಡೂರ್ಧ್ವಮೆರಡಧಸ್ಥದೋ |
 ಛರೆ ನಾಲ್ಕುಂಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೋಳ್ ರೇಖೆಗಳಾ ||
 ತುರಗಕ್ಕುಗ್ರೋರಗನಿ(ನ)ಂ |
 ಮರಣಂ ಪದಿನೆಂಟುವರ್ಷದೋಳ್ ಸಮನಿಸುಗುಂ

|| ೨೪ ||

ತುರಗಪ್ರೋಥದೋಳಂತಾ |
 ಗಿರೆ ಮತ್ತಂ ನಾಲ್ಕುರೇಖೆ ಮುಷ್ಕಂಗಳ್ ಬಾ ||
 ತಿರೆ ಶೋಣಿತಾಂಡದಿಂದಂ |
 ತುರಗಂ ಪತ್ತೊಂಬತ್ತದೋಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ

|| ೨೫ ||

ನೇರಿದುವು ಸ್ನಿಗ್ಧಮುಮಂ |
 ತೋರನ್ನಮುಮಪ್ಪ ನಾಲ್ಕುರೇಖೆಯ ತುರಗಂ ||
 ಮಾರಣಮಂ ವಿಣ್ಮಾತ್ರವಿ |
 ಕಾರದಿನಿರ್ವುತ್ತುವರ್ಷದೋಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ

|| ೨೬ ||

ಅಂತಸ್ತರೇಖೆಯ(ಯ್ದಂ) |
 [ಚಿಂತಿಸದಾ] ಪ್ರೋಥಮಧ್ಯದೋಳ್ ತೋರ್ಪೊಡೆ ಬಾ ||
 ಟ್ನಂ ತುರಗಮೇಕವಿಂಶತಿ |
 ವರುಷಂ ಸಾಯ್ಕಂ ಬಟಾಕ್ಕೆ ವಾತೋದರಿಯೋಳ್

|| ೨೭ ||

ಮೂಗಿನ ಛಿದ್ರಂ(ರಂಧ್ರಂ)ಗಳ್ ನು |
 ಣ್ವಾಗಿದೊಡಮೂರ್ಧ್ವರೇಖೆಗಳ್ ಪ್ರೋಥಗಳಿಂ ||
 ಬಾಗಿರೆ ಮೆಯ್ಯಕ್ಕೆ ಶಿ(ಸಿ)ರೋ |
 ರೋಗಂ ದ್ವಾವಿಂಶತಾಬ್ದದೋಳ್ ಬರ್ದಿಸುಗುಂ

|| ೨೮ ||

ಅಂಕುಶಲಾಂಛನಮಂ ಪೋ |
 ಲ್ತುಂ ಕುದಿರೆಗಮೂರ್ಧ್ವರೇಖೆಯಿರ್ಪತ್ತಮೂಱು ||
 ಬ್ದಂ ಕವಿ(ಳಿ)ದಾಗಳುರಸ್ತಾ |
 ಪಂ ಕೊಲ್ಕುಂ ವಿಡುಕಲೀಯದಂತಾ ಹಯಮಂ

|| ೨೯ ||

ಮಾನಕ್ಕಂ ಕೂರ್ವಕ್ಕಂ |
 ತೇನೊಂದಂ ಪ್ರೋಥರೇಖೆ ಪೋಲ್ತೊಡಮಿರ್ಪ ||
 ತ್ತಾನಾಲ್ಕುವರ್ಷದೋಳ್ ಸಾ |
 ವಾನುಂ ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದಕ್ಕು¹ಮುನಿಕನ್ನಿ(ರ್ಣಿ)ಕೆಯಿಂ

|| ೩೦ ||

ಕಂ|| ತಾವರೆಯಂ ಕೆನ್ನೆಯ್ದಿಲ |
ಪೂವಂ ಪ್ರೋಥಾಯುರೇಖೆ ಪೋಲೆ ವಿಶೇ(ಸೇ)ಷಂ ||
ತೀವಿ ಮುಖದ್ರೋಣಿಕೆಯಿಂ
ದಾ ವಾಜಿಗೆ ಮರಣಮಿರ್ಪತಯ್ದ ಬ್ದದೊಳಂ

|| ೩೧ ||

ವೇದಿಕೆರೂಪುಂ ಪ್ರೋಥದೊ |
ಳಾದೊಡೆ ಪತಿಗಖಿಲಲಕ್ಷ್ಮಿ ಸಾಗುಂ ರಸಭೋ ||
ಜ್ಯದೊಳಂ ಮರಣಮುಮಂ ಸಂ |
ವಾದಿಸುಗುಂ ವಾಜಿಗಳ್ಗೆ ಷಡ್ವಿಂಶತಿಯೊಳ್

|| ೩೨ ||

ಧ್ವಜಸಾದೃಶ್ಯದ ರೇಖಾ
ವ್ರಜಂ ಹಯಪ್ರೋಥಮುಧ್ಯದೊಳ್ ತೋರ್ಪೊಡೆ ತ
ದ್ವಿಜಯಾಶ್ವಂ ಗತನಕ್ಕುಂ
ಭುಜಂಗನಿಂದಿರ್ಪತೇಲು ಸಂವತ್ಸರದೊಳ್

|| ೩೩ ||

ಚಾಪದ ಚಕ್ರದ ಶಂಖದ |
ರೂಪಮನಾಪ್ರೋಥರೇಖೆ ಪೋಲ್ತಿರೆ ಪತಿ ಲ ||
ಕ್ಷೀಪತಿಯಕ್ಕುಂ ಜ್ವರಸಂ |
1 ತಾಪದೆ ಹಯವಿರ್ಪತೆಂಟು ವರ್ಷದೊಳಟುಗುಂ

|| ೩೪ ||

ಧ್ರುವಸದೃಶಪ್ರೋಥದ ರೇ |
ಖೆ ವಿರಾಜಿಸೆ ಪತಿಗಭಿಷ್ಠಫಲಮಂ ಮಾಯ್ಕುಂ ||
ನವವಿಂಶತ್ಯಬ್ದದೊಳ್ ಪ್ರಾ |
ಣವಿಯೋಗಂ ವಾಜಿಗೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೩೫ ||

ಶ್ರೀವೃಕ್ಷಂ ಕನ್ನಡಿ ನಂ |
ದ್ಯಾವರ್ತಂ ವರ್ಧಮಾನಕಂ ಸ್ವಸ್ತಿಕಮಂ ||
ಬೀ ವಿವಿಧಲಾಂಛನಂಗಳ |
ನಾವರಿಸಿದ ವಾಜಿಗಾಯು ತ್ರಿಂಶದ್ವರ್ಷಂ

|| ೩೬ ||

ಧನಧಾನ್ಯವೃದ್ಧಿ ರಿಪುಸಾ |
ಧನಸಂಹರಣಂ[ಜಯವನಿತಾ]ರಮಣಂ ಶ್ರೀ ||
ವನಿತಾಧಿಪತ್ಯನಕ್ಕುಂ |
ಜನಪದ[ಸುಖದಾಯಿ]ಯಕ್ಕುಮದನಾಳ್ತಾತಂ

|| ೩೭ ||

ಕಂ|| ಹರಿಚಕ್ರಮನಕ್ಕೆ ಪುರಂ |

ದರವಜ್ರಮನಕ್ಕೆ ರೇಖೆಗಳ್ ತಾಂ ಪೋಲು ||

ತ್ತಿರೆ ತುರುಗಪ್ರೋಥದೊಳಾ |

ತುರಂಗಮಂ ಮೂವತೊಂದು ಬರಿಸಂ ಬಾಲ್ಕುಂ

|| ೩೮ ||

ಅರಸನದನೇಱಲುರದೊಳ್ |

ಪರನೈ ಪರಂ ಗೆಲ್ಲು ರಿವುಮಹೀತಳಮಂ ಸಂ ||

ವರಿಸಿ ಸುಖದಿಂದಮಾಳ್ವುದ |

ನಱುವುದು ಪಲಕಾಲಮೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೩೯ ||

ದಿನಕರನನರ್ಥಚಂದ್ರನ |

ನನುಕರಿಸಿದ ಪ್ರೋಥರೇಖೆಯಿಂದಂ ರಿವುಮ ||

ರ್ಥನನಾಗಿ ಬಾಲ್ಕು ಮದನಾ |

ಳ್ವ ನೈ ಪಂ ಹರಿ ಮೂವತೆರಡುವರ್ಷಂ ಬಾಲ್ಕುಂ

|| ೪೦ ||

ಮಾಡಿದೊಡಮತಿರೂಪ್ತ ಮಾಡೊಡಂ ಫಲಮುಲ್ವಂ ||

ಕಡು..... |

.....ರೇಖೆಯೆ ಶುಭದಂಗಳ್

|| ೪೧ ||

ಇದುಚಂದ್ರ..... |

.....ಪ್ರೋಥರೇಖಾನಿಯಾಣಾದಿ

ಮೊದಲಿನ ಮೂವತ್ತೆರಡ |

ಬ್ದದ.....

|| ೪೨ ||

ಷಷ್ಠಾಧ್ಯಾಯಂ

ಶರೀರದಂಗಳೇದದಿಂ ಆಯುಷ್ಯದ ಪವಣಂತಿಳಿವುದು

ಕಂ|| ಮೊದಲೊಳ್ ರೇಖಾ..... |

.....ಕುದಿರೆಗೆ ಶರೀರದಿಂ ಪೇ ||

ಛ್ವದುಮೂವತ್ತೆರಡಬ್ಬ ದ |

.....

|| ೧ ||

ದುರ್ಗಂಧ ನಾಭಿಯಿಂದಂ |

ದುರ್ಗಂಧಂ..... ||

..... |

ದುರ್ಗುಣಮುಱಿ ಕಱುವುದೊಂದು ಸಂವತ್ಸರದೊಳ್

|| ೨ ||

..... |

.....ಮೋಷ್ಠಂಗಳಕ್ಷಿವರ್ತಂಗಳ ||

..... |

.....ದ್ವಿತೀಯವರುಷಂ ಬಾಲ್ಯಂ

|| ೩ ||

ನಳಿಯು..... |

.....ಕ್ಷಿ ಕೂಟ ದುರ್ಗಂಧಂಗಳ್ ||

ಕೊಳೆನಾರ್ಪಡೆ..... |

.....ಬಾಲ್ಯದು ಮೂಱು ಸಂವತ್ಸರಮಂ

|| ೪ ||

.....ಮಧಿ |

ಕವಲ್ಪ ಮಲಮಪ್ಪೊಡಂತು ನೊಸಲಸಿದಾ ||

ಗುವುದುಮದು ಕಳೆಯಲಾಗದು |

ಜವಹೀನಂ ವಾಜಿ ನಾಲ್ಕು ಸಂವತ್ಸರಮಂ

|| ೫ ||

ನೇರಿದುವಲ್ಲವು¹ರೂಕ್ಷಾ |

ಕಾರದೆ ಹೀನಾಧಿಕಂಗಳಾಗರೆ ಪಲ್ಲಳ್ ||

ಈರಯ್ದುಂ ಧ್ರುವೆಗಳ್ ಸ್ಥಾ |

ನಾರುಹಮಲ್ಲದೊಡಮಯ್ಯ ವರ್ಷದೊಳಱುಗುಂ

|| ೬ ||

ಹೀನಧ್ರುವನುಂ ವೈಶ್ವೇಧ |

ಸ್ಥಾನ ವಳಿತ್ರಯನುಮಳಿಪನುಂ ಪಡನೆಯು ಮ ||

ತೃನತ ಸಿರನುಂ² ಲಂಡ |

ಸ್ಥಾನಾವರ್ತನು ಮದಱು ವರ್ಷದೊಳಱುಗುಂ

|| ೭ ||

ಕಂ|| ಹೈದಯಾವರ್ತಂ ಮಾರ್ಜಾ |
 ಲದ ಕಣ್ಣಂ ಪೋಲ್ವ ಕಣ್ಣುಳ್ಳುನ್ನೀ(ಣ್ಣಿ)ಲಿತನೇ ||
 ತ್ರದ¹ಲಂಡನಾತಿ ಯಪ್ಪಾ |
 ಕುದಿರೆಯದು ಗತಾಯುವಕ್ಕು ಮೇಟಬ್ಬದೊಳಂ

|| ೮ ||

ಮು(ಳಿ)ಱಾದಟ್ಟಿ ತಿಂಬವೋಲ್ ಕ |
 ಣ್ಣಳನಳ್ಳುರೆಬಿಟ್ಟಿ ಲರ್ಚಿಮೇಹನಮಂ ಪೊ ||
 ಕುಂಟನೆತ್ತಿಕುಟ್ಟಿ ರಂಧ್ರಂ |
 ಗಳನಕ್ಕುಳಿಸಿದೊಡೆಂಟುವರ್ಷದೊಳಟುಗುಂ

|| ೯ ||

ಹಯದುತ್ತರೋಷ್ಠಮೂಲಾ(ಲ) |
 ಶ್ರ(ಪ್ರಿ)ಯಮಾಗರ್ಕುಂ ಪ್ರಪಾದದಾವರ್ತಂ ಸಂ ||
 ದೆಯಮಿಲ್ಲದೆ ತಿರುಗುವ ವಾ |
 ಜಿಯ ಬೆನ್ನೊಳಗಯ್ದ ಮರಣ ನವವರ್ಷದೊಳಂ

|| ೧೦ ||

ಬಿಳಿದುಂ ಕರಿದುಂ ²ಬಿಸದಂ |
 ಕೊಳುಗುಗಳೆವೆಯಿಕ್ಕದಕ್ಷಿಗಳ್ ವಿಭ್ರಾಂತಾ ||
 ಕುಲಚಿತ್ತವಡಂಗಿದ ಗುದ |
 ವಲಯದಿನಾ ವಾಜಿ ಪತ್ತುವರ್ಷಂ ಬಾಟ್ಟುಂ

|| ೧೧ ||

ಕಡುರೋಮದ ವಿಚ್ಛಾಯದ |
 ಕಡುಮುಳಿಸಿನ ಚಪಳವೃತ್ತಿಯತಿಲೋಲುಪದಾ ||
 ಜಡಭಾವದ ಹರಿಗಕ್ಕುಂ |
 ತಡೆಯದೆ ಪನ್ನೊಂದುವರ್ಷದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ

|| ೧೨ ||

ನಳಿದಿರ್ಪ⁴ಕೂರ್ನುಮುಖದಿಂ |
 ತೊಳಗುವ ಮೆಯ್ಯವಿರ್ಗಳಿಂ ಮಹಾಬಾಹುಗಳಿಂ ||
 ಬಳೆದಿರ್ಪ ಶೃಂಗಿಯಿಂದಂ |
 ಕಳೆಯದು ಪನ್ನೆರಡುವರ್ಷಮಂ ಹರಿ(ಯ)ಶಾಖಂ

|| ೧೩ ||

ಕ(ಖ)ರಭಾಕ್ಷಂ ಮೃದ್ವಂಗಂ |
 ಖರ^೬ಖರನಾರಕ್ತರಸನ ತಾಲ್ವೋಷ್ಠಂ ಭಾ ||
 ಸುರರೋಮದ ತುರಗಂ ಪ |
 ನ್ನೆರಡುಂ ಮೇಣೊಂದುವರ್ಷದೊಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ

|| ೧೪ ||

ಕಂ|| ಜಾನುಹನುಕೇಸರಂ ತ್ರಿ |

ಸ್ಥಾನಕಮುಂ ಸ್ಥಾಲಮಂತೆ ಸುಚೈವಿ ನಿರ್ಮಾಂ ||

ಸಾನತಘೋಣಂ ಸ್ವಕ್ಷ್ಮ ಸ |

ಮಾನಖುರದೆ ಹರಿ ಚತುರ್ದಶಾಬ್ದದೊಳಲಾಗುಂ

|| ೧೫ ||

ಪಿರಿಯೆಲು ಮೇಢ್ರ¹ಖುರಂ ಕಾ |

ಲೋರಲುಂ ನಿಡಿಯವು 2ದಿಶಾವಲೋಕನದಿಂದಂ ||

ಸ್ಫುರಯಿಪ ವಿಲೋಚನಂಗಳ |

ತುರಗಂ ಪದಿನಯ್ದು ವರ್ಷದೊಳ್ ಗತಮಕ್ಕುಂ

|| ೧೬ ||

ಆಯತಸಂಸ್ಥಾನಬೃಹ |

ತ್ವಾಯಂ ವಿಸ್ತೀರ್ಣಜಘನಜಠರನುಂ ವೈ ||

ಡೂರ್ಯಚೈವಿಲೋಚನಾನದ |

ಕ್ವಾಯುಷ್ಯಂ ಮೋಡಶಾಬ್ದನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೧೭ ||

ನಿಡಿದಪ್ಪಕೊರಲ ನಾಳಂ |

ಬಡೆದತಿಗಂಭೀರದೀರ್ಘಸ್ವರದೊಳ್ ತಾಂ ||

ಮೊಡರಿಪ ಮಹೋದರಂಶ್ವಂ |

ಪಡೆಗುಂ ಪದಿನೇಟುವರ್ಷಮಾಯುವ ಪವಣಂ

|| ೧೮ ||

ನೇರಿದುವು ಖುರಗಳತಿಸುಕು |

ಮಾರಂಗಳ್ ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರನಂಭೋಧರಗಂ ||

ಭೀರಸ್ವನ ಪರದನನಂ |

ದಾರಿಗೆ ಪದಿನೆಂಟುವರ್ಷದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ

|| ೧೯ ||

⁴ಲಂಬನವೃಷಣಸಮಾಯು |

ಕ್ತಂ ಬಡ(ಡೆ)ದಾಯತಶರೀರಜಠರಂ ನುಣ್ಣೆಂ ||

ದಂ ಬೆಳಗುವ ⁵ಸುಚೈವಿಯ ಹ |

ಯಂ ಬಾಲ್ಯಂ ವರ್ಷಸಂಖ್ಯೆಪತ್ತೊಂಬತ್ತುಂ

|| ೨೦ ||

ಕಿವಿಗಳ್ ಕಿಱಿಯವು ನಿಜತನು |

ಭವಿಗಳ್ ನುಣ್ಣೆದುವು ನಾದಮಾದಂ ಪಿರಿದೊ ||

ವ್ಪುವ ರೂವು ಬೃಹಜ್ಜಠರಂ |

ಜವಯುಕ್ತಂ ವಾಜಿಗಾಯು ವಿಂಶತಿವರ್ಷಂ

|| ೨೧ ||

ಕಂ|| *ಪಿರಿದಪ್ಪ ಕರ್ಣನಾಸಾಂ |

ತರ¹ನಧರವಿಷಾಣಜಾನುದೇಶಂಗಳನಾ ||

ವರಿಸಿದ ತುರಗಕ್ಕಿರ್ಪ |

ತ್ತಿರಡಬ್ಬಂ²ನೆಱಿಯೆ ತೋಱುಗುಂ ಮರಣಭಯಂ

|| ೨೨ ||

ವಳಿಗಳನೆಂಟಂ ಪ್ರೋಧದೊ |

ಳಳವಡಿಕುಂ ಗುಣಗಣಾಳಿರಾಜಿತತೇಜೋ ||

ನಿಳಯಂ ಗಂಭೀರವಂ |

ಕಳೆಗುವದಿರ್ಪತ್ತುಮೂಱುವರ್ಷ⁴ಮನೆನಿಸುಂ

|| ೨೩ ||

ನವರಂಧ್ರಾಂತರವುಂ ಪಿರಿ |

ಯವು⁵ ವೃಷಣಂ ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಗ್ನದಶನಂ ಕಣ್ಣೊ ||

ವ್ತುವ ಮಧುಪಿಂಗಾಕ್ಷಂಗಾ |

ಯುವು ಮಿರ್ಪತ್ತುನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಮವೋಳಂ

|| ೨೪ ||

ಗುಣವಂತಂ ಸತ್ವಗುಣಾ |

ಗಣಿತಂ ನಿರ್ಮಳನದಶನನಾಯುಷ್ಯಂ ಬ ||

ಲ್ಕಣಿಯಿರ್ಪತ್ತುಬ್ಬದೆ |

ಕ್ಷಣ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆಱುವುದೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೨೫ ||

ನೊಸಲಾವರ್ತಂ ವಾಮದ |

ದೇಸೆಯಂ ಪೊಂದಿರ್ಕುಮಪ್ಪೊಡಂ ಮಸ್ತಕವುಂ ||

ಬಿಸಮಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡಂ ಭಾ |

ವಿಸುಗಿರ್ಪತ್ತಾಱುವರ್ಷದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ

|| ೨೬ ||

ನಿಡಿದಪ್ಪ ಗುದಮುಖಂ ನೀ |

ಗುಡಿವೊಡೆ ನಾಸಾವುಟಂಗಳಿಂದೆ ನೀರಂ ||

ಕುಡಿಗುಂ ಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತಂ |

ಮಡಿಗುಂ ಹಯಮಿರ್ಪತೇಱುಸಂವತ್ಸರದೊಳ್

|| ೨೭ ||

ಹರುಷರವದಿಂದೆ ಸುಱುಗುಂ |

ಚರಣಂಗಳ್ ನಿಡಿಯವಂತೆ ಕರ್ಣಂ ಶ್ರೋತ್ರಂ ||

ಪಿರಿಯವೆನೆ ಲಕ್ಷಣಂಗಳ್ |

ಪರಮಾಯುವನಿರ್ಪತೆಂಟುವರ್ಷಂ ಬಾಲ್ಯಂ

|| ೨೮ ||

1 ನುದರ 2 ಬಾಲ್ಯವೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ 3 ನಿನಾದಂ, ನಿನಡಂ, ನಾದಂ 4 ಮನಿರುತಂ
5 ಪೃಷ್ಠಂಕಿಱಾದು

*ಇಪ್ಪತ್ತೊಂಕನವರ್ಷದಲಕ್ಷಣವು ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲೂ ಗಳಿತವಾಗಿದೆ.

ಕಂ|| ನೀಲ್ದಿರೆ ಕರ್ಣಯುಗಂಗಳ್ |
 ನೀಲ್ದಿರೆ ಮುಷ್ಕದ್ವಯಂಗಳುಂ ಕಕ್ಷೆಗಳುಂ ||
 ನೇಲ್ದಿರೆ ತನುವುಂ ಪ್ರಾಣಂ |
 ನೀಲ್ದಿರ್ಕುಂ ವಾಜಿಗಳ್ಗೆ ನವವಿಂಶತಿಯೊಳ್ || ೨೯ ||
 ಕೆಱಿದಪ್ಪ ಬೆನ್ನುಮೇಡ್ತಂ |
 ಕೆಱಿದಕ್ಕುಂ ಶ್ಯಾಮಕರ್ಣನಾದಂ ಕೆಱಿದ ||
 ಲ್ಲದ ನಾಸಾವುಟ ಮೆಱಿವೊಡ |
 ಮುಱಾ ಹಯನಂ ¹ಮೂವತಬ್ಬದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ || ೩೦ ||
 ಕೊರಲೊಳ್ ಗಂಗೆಯ ದೊವಲುಂ |
 ನೆಗಲ್ದಿರೆ ತಾಂ ಗಂಗೆ ವಾರಿಯೆಂಬುದುಂಡೇಕೋ ||
 ತ್ತರ ತ್ರಿಂಶತಿಯೊಳ್ ವಾಜಿಗೆ |
 ಮರಣಭಯಂ ತೋರ್ಕುಮೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೩೧ ||
 ದುಂದುಭಿಗಭೀರನಿನದಂ |
 ಸುಂದರವೃಷಭವಿನೂತಪುಣ್ಯಾಹದ ಭೋ ||
 ರೆಂದೆಸೆವ ರವದೆ ಪರಮಾ |
 ನಂದದೆ ಹರಿ ಮೂವತೆರಡುವರ್ಷಂ ಬಾಲ್ಕುಂ || ೩೨ ||
 ಇದು ಚಂದ್ರವರ್ಮ ನಿರ್ಮಿತ |
 ವಿದಿತಾಯುರ್ಜ್ಞಾನದೊಳಗೆ ಮೂವತ್ತೆರಡ ||
 ಬ್ದದ ಜೀವಿತಾಬ್ದವನೆ ಪೇ |
 ಟ್ಪುದು ವಾಜಿಯ ತನುವಿನಿಂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ವಿಬುಧರ್ || ೩೩ ||

‡ ಸ್ವಸ್ಥಾರಿಷ್ಟಂ

ಸ್ವಸ್ಥಾರಿಷ್ಟಂ ಮುನ್ನ |
 ಸ್ವಸ್ಥಾರಿಷ್ಟಂ ಬಲಿಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವಾಚಾರ್ಯರ್ ||
 ವಿಸ್ತಾರಿಸಿದ ರಹಸ್ಯಮು |
 ನಾಸ್ಥಿತಿಯೊಳ್ ನೆಗಲೆ ಪೇಲ್ದಿ ನಭಿನವಚಂದ್ರಂ || ೩೪ ||
 ನೆಲಲೊಳ್ ತಲೆಗಾಣದೊಡಂ |
 ನೆಲಲೊಳ್ ರೌ(ಛಿ)ದ್ರಂಗಳಾಗಿ ತೋಱುವೊಡಂ ಮಾ ||
 ಹಳವಲ್ಲದೆ ಕುಂದುವೊಡಂ |
 ಕಲಾಯೆ ಕರಂ ರೂಪುಗೆಟ್ಟೆರಲ್ ಮರಣಭಯಂ || ೩೫ ||

1 ದೇವಾಂತ್ರಿಂಶದಬ್ಬದೊಳ್

‡ ಇಲ್ಲಿಂದ ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆ ೧, ೨, ಎಂದಿದೆ, ಪ್ರಾಯಶಃ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಸಯಕ್ಕೂ ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ನೂರ್ವರಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು, ಮತ್ತು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಜನೆಯ ಅಧ್ಯಾಯವು ಮುಗಿದಂತೆಯೂ ತೋರುವುದು.

ಕಂ|| ಶೀಲಾಚಾರಮ ಸತ್ಯಮ |

ಶೀಲಮನಾಚಾರಮಲ್ಪಸತ್ಯಂ ವೈದ್ಯಂ ||

ಪಾಲಿಸದೆ ಮೇಯದಶ್ವಂ |

ಕಾಲಮುಖಪ್ರಾಪ್ತನೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೩೬ ||

ತೀವಿದ ಮೇಯ್ ಬತ್ತುವೊಡಂ |

ತೀವಿವೊಡಮಶ್ರುಬಿಂದು ಚಕ್ಷುರ್ವೈದ್ಯದೊಳ್ ||

ಭಾವಿಸಿ ಕೃತೇಂದ್ರಿಯಂಗಳು |

1 ಮಾವರಿಸಿರೆ ಬಿಬಿಬಿಬಿಬಿ ಬಾಯ್ ಬತ್ತುವೊಡಂ

|| ೩೭ ||

ತನುಶೋಷಮೇಷಿ ಮೇಯ್ ರ್ಘು |

ಮೈನೆ 2 ನವಿರೊಗೆತರೆ ಪುರೀಷಮೂತ್ರಂಗಳ್ ಭೋ ||

ರೆನೆ ಪರಿಯೆ ಪೊಳೆಯೆ ಮಕಿಲಮುಂ |

ಜನಿಯಿಸೆ ದುರ್ಗಂಧಮಾಗೆ ಸಾಯ್ಘಂ ತುರಗಂ

|| ೩೮ ||

ಪಡಲಂ ಕವಿದೊಳವುಗೆ ಕ |

4 ಜ್ಞೆಡುವೊಡೆ ನೀರ್ ಸುರಿಯೆ ಪಕ್ಕು ಮೆತ್ತಿ ರೆಮುಷ್ಯಂ ||

ಸಡಿಲಿರೆ ತುರಗಕೆ ಮರಣಂ |

ತಡೆಯದೆ ಸಮನಿಸುಗುಮೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೩೯ ||

ಒತ್ತಿದೊಡೆ ಮುಷ್ಯಕೋಷ್ಠಮ |

ನೆತ್ತಿದವೋಲ್ ಮೆಲ್ವುಗೆಟ್ಟು ಬಲಿದಿರೆ ಮೇಯ್ ಕಣ್ ||

ಪತ್ತೆ ಕರಿದಾಗೆ ನಾಲಗೆ |

ಸತ್ತಪುದಾ ವಾಜಯೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೪೦ ||

ಬಹ್ವಾಶಿಯಪ್ಪ ತುರಗಂ |

ವಿಹ್ವಲನಾಗಿದುರ್ ಮೇಯದಿದೊಡಮೆಂತುಂ ||

ಬಹ್ವಾಶಿಯಲ್ಲದಶ್ವಂ |

ಬಹ್ವಾಹಾರಕೆ ಪಡೆದೊಡಂ ಮರಣಭಯಂ

|| ೪೧ ||

ಬಾಡಿದ ಬಹಿರ್ಮುಖಂ ನೀ |

ರೋಡಿದ ಬಾಯ್ ಪ್ರಕೃತಿವಿಕೃತಿಯಾದೊಡೆ ತುರಗಂ ||

ನೋಡೆರಡುತಿಂಗಳಿಂಗದು |

ವೋಷುವುದಾ ಜವನ ಭವನಮಂ ಮುಟ್ಟುವಿನಂ

|| ೪೨ ||

1 ಮೇವಿಕ್ಕಿ ಬರ್ಪೊಡೆ ಲೇಸಿಲ್ಲದು ಸಪ್ತರಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ 2 ಮೈನೆವೋಗೆ ಪುರೀಷವಾತ ಮೂತ್ರಂಗಳ್ 3 ಮಲೆ 4 ಜ್ಞೆಡುಗಡೆ 5 ಮುಖಂ 6 ಕಂದಿಂಗೋ

ಕಂ|| ಬೆಸೆವೊಡಮಂಗೋಪಾಂಗಂ |

ಮುಸುಱುವೊಡಂ ಮುಕ್ತಿಕವ್ರಜಂ ಮೆಯ್ಯಂ ವ ||

ಜೆಸುಗುಂ ಸ್ವಸ್ಥಂ ಪ್ರಾಣಮ |

ನಸಂಶಯಂ ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಸುಕರವಿಲಾಸಾ

|| ೪೩ ||

ನೊಸಲೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದ ಶೋಫಂ |

ಪಸರಿಸಿ ತಲೆ ಬಾತು ಸುಯ್ಯೊಡಂ ಗುದಮುಖದೊಳ್ ||

ಪಸರಿಸಿದ ಬಾಹು ಬಾಲದೊ |

ಳೆಸೆವೊಡಮಾವಾಜಿ ವಿಗತಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೪೪ ||

ಪಿರಿದುಂ¹ ಮೇಗುಂ ಮುಖದಿಂ |

ನೊರೆನೆರಸಿದ ಲೋಳೆ ಸುರಿಗು ದುಃಖಿತನಕ್ಕುಂ ||

ಬರೆ ಮೂತ್ರಪುರೀಷದ ಸಿ |

ಲ್ಕಿರೆ² ಬೀಟ್ಟುಂ ವಾಜಿ ವಿಗತಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೪೫ ||

ಎಮೆಯಿಕ್ಕವು ಕಣ್ಣಳ್³ ತಿಖಾ |

ಣಮನೊಲ್ಲದು ಲದ್ದಿಗತ್ತವಾತಂಗಳನ ||

ಶ್ರಮದಿಂ ಕಳೆಯದು ಮೇಯದು |

⁴ವಿಮೋಹಿತಂ ⁵ವಾಜಿಗಕ್ಕು ಗತಜೀವಿತನಂ

|| ೪೬ ||

ಕೇಸರಮೆಣ್ಣೆಯ ನೆಸೆದಿರೆ |

ಪೂಸಿದವೋಲ್ತೊಡಗಿ ಪಿಡಿದು ತೆಗೆವೊಡೆ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ||

ಕೇಸರಮೆ ಕಿಟ್ಟುಬವೊಡೆ |

ಲೇಸಲ್ಲದು ಸಪ್ತರಾತ್ರಿಯೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ

|| ೪೭ ||

ನಾಲಗೆ ವಿವರ್ಣಮಾಗೆ ವಿ |

ಶಾಲತೆಗೆಟ್ಟುಡುಗಿ ಕಠಿನಮಾದೊಡೆ ಬೆನ್ನುಂ ||

ಕಿಲೀಲೆಗಿಡೆ ಬಲಿಯೆ ಮುಳಿಸಂ |

ಪಾಲಿಸೆ ಹರಿಮರಣಚಿಹ್ನೆವಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೪೮ ||

ತಿಳಿದಿದ್ ನೀರೊಳಶ್ವಂ |

ನೆಟಲಂ ಕಾಣದೊಡಮಲ್ಲಿ ಮುಲುಗಿದೊಡಂ ಕೆ ||

ಯ್ಗಲಾಯೆ ವಿಪರೀತ ಚೋಷ್ಣೆಗ |

ಳಳವಟ್ಟೊಡಮೊಂದೆ ಸಕ್ಷದೊಳ್ ಮರಣಭಯಂ

|| ೪೯ ||

I ಮೆಯ್ಯಂ 2 ಬರ್ಕುಂ 3 ತಾಣ, ಕಾಣ 4 ಕ್ರಮಮಿರೆ ತಾಂವಾಜಿಮರಣತಪ್ಪದನೋಳಂ
5 ಗಳ್ಳಿಗತಜೀವಂಗಳ್ 6 ಕೀಲಿಸಿದಂತಿರೆ

ಕಂ|| ಸ್ವಸ್ಥಾರಿಷ್ಟಮಿದಂ ಬಹು |
ವಿಸ್ತರದಿಂ ತಿಳಿಯೆ ಮುಂದೆ ಪೇಟ್ಟು ವೆನಿನ್ನ ||
ಸ್ವಸ್ಥಾರಿಷ್ಟಮನದನಂ |
1ತಾ ಸ್ಥಿತಿಯೊಳ್ ತಿಳಿವುದೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೫೦ ||

2ಕೊರಲುಉಗಡದೆಯೊಳ್ ನೆ |
ತ್ತರ ಧಾರೆಗಳುಣ್ಣೆವೊಣ್ಣೆ ವಾಜಿಗೆ ತೋರ್ಕುಂ ||
ಮರಣಭಯವೊಂದೆ ತಿಂಗ |
ಳ್ಳರೆಗಂ ನಿರ್ವಹಿಸದೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೫೧ ||

ತನುಶೋಭಮೇಷು ಮೇಯಾ ರಘು |
ಮ್ಮನೆ ಬೆಮರುತ್ತಿರ್ಕುಮವೊಡಂ ಕಾಗೆಯ ಗೂ |
ಡಿನ ಗಂಧಂ ನಾಱುವೊಡಂ |
ಮನವಿಕ್ಕುವೊಡಂ ಹೆಯಕ್ಕೆ ತಪ್ಪದು ಮರಣಂ

|| ೫೨ ||

ಬಿದಿರದು ಶಿರೋಜಮಂ ಬೀ |
ಸದು ಬಾಲಮನೆತ್ತದಡಿಯನಲಮೇವ(ಹ)ಂ ಮೇ ||
ವು(ಯ)ದು ಪಲ್ದಿಂಬುವ ಜಾನಿಸ |
ಕುದುರೆ ಗತಾಯುಷ್ಯ4ನೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೫೩ ||

ಬಾಲಂಬೀಸದು ನುಡಿಗಳ |
ನಾಲಿಸದಾಹಾರಚಿಂತೆಗೆಯ್ಯದು ಕಿವಿಗಳ್ ||
ಕೀಲಿಸಿ ಕಂಪಿಸೆ ಜಾನಿಸೆ |
ಕಾಲಮುಖಪ್ರಾಪ್ತನಕ್ಕುಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೫೪ ||

ಸುರಿಯುತ್ತಿರೆ ಬಾಯಿಂ ಬೆ |
ಳ್ಳೊರೆ ಗಂಧಂ ಪೊಲ್ಲದಾಗಿ ವಿಣ್ಣೂ5ತ್ರಂ ನೆ ||
ತ್ತರ ಬಣ್ಣಮಾಗೆ ಮೇ(ಹ)ಪಂ |
ಪರಿಹರಿಸಿರೆ ವಾಜಿ ವಿಗತಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೫೫ ||

ಪಡುವೊಡೆ 6ಕಟಮೊಡೆವಿನೆಗಂ |
ಕೆಡವೊಡೆಮಲಮೋ7ವು(ಹು)ವೆರಸು ಬಾಯೊಳ್ ಪು(ನೆ)ಲ್ಲಂ ||
ಮಡಗಿದೊಡಂ ಜಡಿದೊಡೆ ಬಡಿ |
ದೊಡೆ ಶಂಕಿಸದಿರ್ಪುದೆವೊಡಂ ಮರಣಭಯಂ

|| ೫೬ ||

1 ಸ್ವಸ್ಥಿಯೊಳಂ ಪೇಟ್ಟು ಮೆಚ್ಚುಪಂ ಭೂಜನರಂ 2 ಕೊರಲುರುಗಿಲೋಳೆ ಬಾಯೊಳ್ ನೆ 3 ಗೊಬಗ
ಮುರೆಯೆ 4 ಮೆಂದು ಪರಿಹರಿಸುವುದಂ 5 ತ್ರಂಪೊಲ್ಲನೆನೆ 6 ಕಡವೆಂದಡವಿನೆಗಂ 7 ಮೇವುನೋಮಾಡಂ

ಕಂ|| ಸ್ವಸ್ಥಂ ತೊಟ್ಟನೆ ಭ[ರ]ದಿನ |
ವಸ್ಥೆಯ ನೆಯ್ದು ಮೊಡಮಾತ್ಮ ಸಂ(ಸ್ವ)ಸ್ಥಾನಕದಿಂ ||
ದುಸ್ಥಿತನಪೊಡಮದು ಮರ |
ಉಸ್ಥಿತ ದಂಡಪ್ರಹಾರಮಂ ಬಗೆಯದೊಡಂ

|| ೫೭ ||

ನೀರನವಗಲಾಯ 1ನುಂಡು ಶ |
ರೀರಂ ಬಡವಾಗೆ ತಲೆಯನೆತ್ತದೆ ವದನಂ ||
ನೀರೋಡಿ ಬಾಡೆ ಮರಣಮ |
ನಾರಾಧಿಸಿ ತನಗೆ ತಂದುದೆಂದಲಾವುದದಂ

|| ೫೮ ||

ಭೋರನೆ ಬಸಿಲುಬೈ ಕರಂ |
ಪೂರಿಸುಗುಮಪಾನವಾಯು ಜಠರಮನದನಂ ||
ತಾರಯ್ವಂ ಕಡೆಗಣ್ಣಂ |
ನೀರಂ ಬೆಂಬಲಿದು ತೋರ್ಪೊಡಂ 2ಮರಣಭಯಂ

|| ೫೯ ||

ಬಸಿಲಿತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ 3ಕರ್ಜೆರೆ |
ಬೆಸೆದಿರೆ ಪಲ್ಲಂ ತಿನುತ್ತುಮಿರೆ ಕಾಲಂ ಘ ||
ಟೈಸುತುಮಿರೆ ಬಿಟ್ಟು ನೆಲದೊಳ್ |
ಬಸವಳಿದಲಾಮೇಹುಮೇಯೆ ಬಾಟದು ತುರಗಂ

|| ೬೦ ||

ನೆತ್ತರ್ ಬಾಯಿಂ ಮೂಗಿಂ |
ಮೃ(ಕು)ತ್ತಿಗೆಯಿಂ ಕೋಶದೇಶದಿಂ ಗಳಗಳ ಸೋ ||
ರುತ್ತಿರೆ ಯೆರಡಳ್ಳೆಯೆ ಪೊ |
ಯ್ವುತ್ತಿರೆ ವಾಜಿ ವಿಗತಜೀವಿತನಕ್ಕಂ

|| ೬೧ ||

ಕೆಚ್ಚಗಿರೆ ಕಣ್ಣು ಪೊಟ್ಟಿಯು |
ಮುಚ್ಚಗಳುಂ ತಾಲುದೇಶಮುಂ ಗುದಮುಖಮುಂ ||
ಮುಚ್ಚಂಬೋಗಿ ಮನಂ ಕ |
ಣ್ಣುಚ್ಚೆರೆ ದಕ್ಕಾಲಿ ವೀಟೆ ಬಾಟದು ತುರಗಂ

|| ೬೨ ||

ಅರುಣಾಂ(ಗಂ)ಕ್ಷಂ ತೊಟ್ಟನೆ ಪಾಂ |
ಡರ ಮಾದೊ4ಡೆ ಮುತ್ತುಪೋಲ್ತ ಧವಲಾಕ್ಷಂಗಳ್ ||
ಕರಿದಾಗಿ ತೋರ್ಪೊಡಂ ಪರಿ |
5ಹರಿಸದು ತುರುಗಕ್ಕೆ ಮರಣಮುಖಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೬೩ ||

ಕಂ|| ತುರಗದ ಕಣ್ಣಿಂದಂ ನೆ |

ತ್ತರ ಪನಿಗಳ್ ಬೀಟಿ ಗಜವಿಲೋಚನದಂತಾ ||

ಗರೆಮುಚ್ಚಿ ಜಾನಿಸುತ್ತಿರೆ |

ಮರಣಭಯಾಕುಲಿತನೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೬೪ ||

ಬಿದಿರದು ಮೆಯ್ಯ¹ನಣಂ ಪೊರ |

ಳದು²ಕೋಷ್ಠಂ ಕಾಷ್ಠಮಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಚರಣಂ ||

ಪದದೊಳ್ ಮೇಯದು ಬೆಂಬೀ |

ಝುದು ಕುಪ್ತಿ³ಕೆಯರಲದಿದೊಡಂ ಮರಣಭಯಂ

|| ೬೫ ||

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಮೆಯ್ಯನಿಕ್ಕುಗು |

ಮೆಡಗೆಲದೊಳ್ ಕಂದಿಕುಂದುಗುಂ ಮುಖಮೋಷ್ಠಂ ||

ಕಿಡುಗುಂ ಮುಂದಣ ಪುಲ್ಲಂ |

ತುಡುಕದು ತದ್ವಾಜಿ ವಿಗತ ಜೀವಿತನಕ್ಕುಂ

|| ೬೬ ||

(ಶ್ಲೋತ್ರ ಲಕ್ಷಣಂ)

ಲೋಗ(ಯಿ)ಸರದೆಲೆಯರಸದಂ |

ತಾಗಿರೆ ಕಿಸುಳಗು⁴ದ ನೀರ ತೆಪದಿಂ ಬೆಳಗೆಂ ||

ಪಾಗಿರೆ ಕರ್ಣಂ ಧ್ರುವರುಚಿ(ಧಿ) |

ರಾಗಮ ಮಾವಾಜಿಗಾಯ್ತು ವಿಂಶತಿವರ್ಷಂ

|| ೬೭ ||

ಅರನೇಟಾಲ ಪಣ್ಣಂತಿರೆ |

ಕಂದಾಗಿರೆ ಕಿವಿಯನೆತ್ತರಾ ಹಯಕಕ್ಕುಂ ||

ಮರಣಂ ಪೋಡಶವರ್ಷಾಂ |

ತರದೊಳ್ ತಳ್ಳಿಲ್ಲದೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೬೮ ||

ಒತ್ತಿದೊಡೆ ನೀಲವರ್ಣದ |

ನೆತ್ತರ್ ಕಿವಿಯಗ್ರದಲ್ಲಿ ರೂಕ್ಷಚ್ಛವಿಯೊಳ್ ||

ಪತ್ತಿದರೂಕ್ಷಮಾದೊಡೆ |

ಸತ್ತವು⁵ದೆಂದಲಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಸಂವತ್ಸರದೊಳ್

|| ೬೯ ||

ದಾಸಾಳದಲರ ಕುಂಕುಮ |

ಕೇಸರದ ಬೆಳರ್ತ ಬಣ್ಣದಂತಿರೆ ರಕ್ತಂ ||

ಸೂಸಿ ತುದಿಗಿವಿಯ ನೊತ್ತಿದೊ |

ಡಾ ಸಿಸು ಪದಿನೆಂಟುವರ್ಷಮಂ ನೆಟಿ ಬಾಲ್ಯಂ

|| ೭೦ ||

1 ಬಣಂತಾಂ 2 ತಾಂ ಮುಷ್ಕಕಾಷ್ಠಮೆತ್ತಿದ 3 ತಾಂಬಲಿವುತಿದೊಡಂ 4 ನಾಡ 5 ದೆಂಟಿನೆಯ ವರ್ಷಕೆಂದಣುವದಂ 6 ದಾಸಾಳದಲರಂ

ಕಂ|| ಒತ್ತಿದೊಡೆ ತುದಿಯ ಕಿವಿಯೊಳ |

ಗೆತ್ತಂ ಮಸಿಯಂತುಟಪ್ಪ ನೀರೊಱಿದೊಱಿದೊಗೆ ||

ಯುತ್ತಿಪೊಡ ಮಿಲ್ಲದೊಡಂ |

ಮತ್ತಮಹೋರಾತ್ರದೊಳಗೆ ತಪ್ಪದು ಮರಣಂ

|| ೭೧ ||

ಸೂನಾಕ್ಷಿ ಕೂಟಮುಭಯ |

ಸ್ಥಾನಕಮು ಮಗಂಧಮುಂ ತ್ರ(ಪ್ರ)ಯೋದ¹ಶಕಧಿಕಂ ||

ಹೀನಮೆನಿಸಿದೊಡಂ ತದು(ದ) |

ಹೀನ²ವಿಯಚ್ಚಾಯೆಯಪ್ಪೊಡಲ್ಪಾಯುಷ್ಯಂ

|| ೭೨ ||

ಚಲನಂ ಪ್ರೋಥಂ ತಾಲುಗೆ |

ಮಲಿನಂ ದುರ್ಗಂಧನಧ್ರವಂ ವಿಷಮಾಂಗ ||

ಸ್ವಲಿತನತಿರಾಗಿ ಲೋಲುಪ |

ನಿಳಯಂ ಚಿರಜೀವಿಯಲ್ತು ಸುಕರವಿಲಾಸಾ

|| ೭೩ ||

ಅಂಗರುಹ ಕೇಶವಾಳ ಚ |

ಯಂಗಳು ಮಾದಂತಪಜ್ಜುಗಳ್ ರೂಕ್ಷಸ್ಥೂ ||

ಲಂಗಳ್ ನಟುದುಡಿದೊಡೆದ ಖು |

ರಂಗಳ್ ಕುಬ್ಜಂಗಳಾದೊಡಲ್ಪಾಯುಷ್ಯಂ

|| ೭೪ ||

ಕುದಿರೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಭೇದಂ

ತುರಗೋತ್ಪತ್ತಿಕ್ಷೇತ್ರಾಂ |

ತರಂಗಳಯ್ವತ್ತುನಾಲ್ಕು ನರ್ಮದೆಯಿಂದು ||

ತ್ತರದೊಳ್ ಕುಲಬಲ ತೇಜಃ |

ಸ್ವರೂಪದೆ ಜವಪ್ರಮಾಣಪರಿಪೂರ್ಣಂಗಳ್

|| ೭೫ ||

ಬಿಸಕಾಂಭೋಜಕ ಬಾಹ್ಲೀ |

ಕಸ್ಯಂಧವಾರಟ್ಟಿತೈತಿಲಂವಾನೇಯಂ ||

ವೆಸರ ಕ್ಷೇತ್ರದೆ ಹಯಕಾ |

⁴ವೆಸರೆ ವೆಸರ್ ಜಾತಿಗಳ್ ಗುಣಾಧಾರಂಗಳ್

|| ೭೬ ||

*ಖರಗಂದರ್ವ ಕವುರ್ ಖರೋಷ್ಠ ವಿಭವಂ ಕಾಂಭೋಜ ಜಾಳಂಧರಂ |

ತುರಗಂ ಮೂಡಣ ಕೊಂಗ ಕೋಶಲ ವರಾಳಂ ಬರ್ಬರಂ ತೈತಿಲಂ ||

⁵ ದುರಭಾನೀಕರಹಾಟಿ ಮಾಗದ ಕಳಿಂಗಂ ⁶ಸಿಂಧು ಕೊಲ್ಲಾ ಪುರಂ |

ತುರಗಂ ಸೇಹುಣಮಾದಿಯಾಗಲಿನಿತುಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೊಳ್ ಪುಟ್ಟುಗುಂ

|| ೭೭ ||

1 ಪ್ರಯೋಧಿಕನಧಿಕಂ 2 ವೀರ್ಯ 3 ತೈತಿಲಂ ವಾನೇ(ಪೇ)ಯಂ, ತೈತಿಲಂನಾಪೇಯಂ, ಕೈಕೆಯುಂ
ಲಂಕಾದತಿಯುಂ 4 ವೆಸರೆ ವೆಸರೆಂದು ಪೇಱುಗುಣನಾಮಂಗಳ್ 5 ದುರಾಜಾತೀ 6 ಕೇರಳಂ ಸಿಂಧು
ಜೋಪುರಲಸೆಯುಗೋರಕ್ತಮಾಗಲಿನಿತುಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳಶ್ವಂಗಳಾ ||

*ಈಪದ್ಯವು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲೂ ಮುಂದೆ ಇದೆ

ಕಂ|| ವಾಯುಕಸಂಚಿತ ನಮಲಜ |

ನೇಯತಮಂ ನಾಳಿ¹ದಿರ ಸಮಿನಿಯಾಯಿಕ ||

ವಿನೀಯಕ ಮಾದಿಯಾಗಿ ರ |

ಲಾಯತಮಯ್ವತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಜಾತಿ ತುರಂಗಂ

|| ೭೮ ||

ವಿದಿತಂ ಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳ್ ನ |

ಮೃದೆಯಿಂದಂ ತೆಂಕ(ನೋಡೆ)ತೊಂಭತ್ತು ದಱಿಗಳ್ ||

ಕುದಿರೆ ಕನಿಷ್ಠಂ ತಾಂ ತೇ |

ಜದ ಕುಲದ ಜವದ ಪ್ರಮಾಣಸತ್ಯಂಗಳೊಳಂ

|| ೭೯ ||

ದ್ವಿಜನಾಧಿಯಾಗೆ ವರ್ಣ |

ವ್ರಜಮಂ ಸಿತರಕ್ತ ಪೀತ ಕೃಷ್ಣಾಂಗಹಯ ||

ವ್ರಜದ ಗುಣಂಗಳನಾರ |

ಯ್ವು ಜಾತಿಯಂ ಪೇಟ್ಟಿದೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೮೦ ||

ಜಲಕೇಳಿ ಗಂಧ ಪುಷ್ಪಾ |

ವಲಿ ಲಾಜಾಘೃತ ಮಧುಪ್ರಿಯಂ ಶುಚಿ ಕೇಳೀ ||

ವಿಲಸಿತ ಸುನಿದ್ರ ಗಾಂಧ |

ವರ್ಣಕ್ಷಣಂ ದ್ವಿಜಹಯಂ ಸಶುದ್ಧ ಶ್ವಾಸಂ

|| ೮೧ ||

ಆಯತಸಂಸ್ಥಾನ ಬೃಹ |

ತ್ಕಾಯಂ ತೇಜಸ್ವಿ ಲಘುಪದಂ ಶುಚಿ ಶೂರಂ ||

ತೋಯಧರಸ್ವನನುಗ್ರ |

ಶ್ರೀಯುತನಭಿಮಾನಿ ಕುಲದೊಳದು ರಾಜಹಯಂ

|| ೮೨ ||

†ಆಗತಮೆನಿಸಿದನಿಪನದ |

ನಾಗತಮತ್ತದಱಿಗಳುತ್ತಮಂ ಮಧ್ಯಮಮೋಂ ||

ನಾಗೆ ಕನಿಷ್ಠಾರ್ಥಮನೋಂ |

ದಾಗತ ನಾಲ್ಕುಂ ತೆಱಕ್ಕಮಯ್ವುಯ್ದಕ್ಕುಂ

|| ೮೩ ||

ಅತಿಜವನತಿಮ್ಮದುವತಿಶುಚಿ |

ಜಿತೇಂದ್ರಿಯಂ ಸುಖವಿನೀತ ನತಿಮೇಧಸ್ಸಮ ||

ನ್ವಿತ ಸುಪ್ರಮಾಣ ದೇಹಂ |

ಪ್ರತಿಹತನಾಹಾರಶಕ್ತ ತುರಗಂ ವೈಶ್ಯಂ

|| ೮೪ ||

1 ನಿರಪಾವಿಸಮಾಯತಮೆಂದೀ ವೆಸರಿದಾಯತ, ನಿರಪಾವಿಸಮಾ
† ಇದು ಹಿಂದಿರಬೇಕು

ಕಂ|| ಕ್ರೂರಂ ಮದನನಶೌಚಿ ವಿ |

ಕಾರಿ ವಿಹಾ(ರೂ)ಪಂ ವಿರೋಧ(ಧಿ)ಸಂ ವಿಷಮಾಂಗಂ ||

ದಾರುಣಗಂಧಂ ಕರ್ಣಕ |

ಲೋರವಚಃಪ್ರಭೃತ(ತಿ)ಚೇತಸಂ ಶೂದ್ರಹಯಂ

|| ೮೫ ||

ವಾತಪ್ರಕೃತಿಯ ಗುಣಂಗಳ್ |

ಮಾತಾಪಿತೃಗಳ್ಗೆ ಮುನ್ನಮುಳ್ಳೊಡೆ 1ಮುಱಿಯುಂ ||

ವಾತಿಕನಕ್ಕುಂ ಸೈತ್ತಿಕ |

ಜಾತಿಕನುಂ ಶ್ರೇಷ್ಠಕಾಂಗನುಂ ತಜ್ಞಾತಂ

|| ೮೬ ||

ವರುಷಶರದ್ಧೇವಂತಾಂ |

ತರದೊಳನುಕ್ರಮದೆ ಗರ್ಭಮಾದೊಡೆ ಬೇಗಂ ||

ಪರಿವಿಡಿಯುಂ ಪ್ರಕೃತಿಗಳಾ |

ದ(ವ)ರಿಸಿ ಮರುತ್ಪತ್ತಿ ಕಫಮನೊಳಕೊಂಡಿರ್ಕುಂ

|| ೮೭ ||

ಸಮದೋಷಕರಂ ಶಿಶಿರಾಂ |

ಗಮಮಂತಾಗ್ರೀಷ್ಮಮಯಂ ವಸಂತಮಂಮಿವಱಿಯೊಳ್ ||

2ಸವನಿಸೆ ಗರ್ಭಾದಾನಂ |

ಸವಕಂ ತತ್ಪ್ರಕೃತಿಗಳ್ ಗುಣಾಧಾರಂಗಳ್

|| ೮೮ ||

ದ್ವಂದ್ವಜ ಪಿತೃಮಾತೃ3ತೆಯುಂ |

ದ್ವಂದ್ವಜಯವಸಾನ್ನ ಪಾನಖಾಣಾದಿಗಳಿಂ ||

ದ್ವಂದ್ವಜ ಋತುಸಂಗತದಿಂ |

ದ್ವಂದ್ವಪ್ರಕೃತಿಗಳೆ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ತುರಗಂಗಳ್

|| ೮೯ ||

ಭೀತಂ ಬಲಮಾಯದ ಚಲ |

ಚೇತನನತಿರೂಕ್ಷನಸುಖಿ ಘೃತಲವಣಾಮ್ಲ ||

ವ್ರಾತಾಸಕ್ತಂ 4ಸಂದಾ |

ವಾತ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಗುಣಂಗಳೆಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೯೦ ||

ನೀರಂ ನೆಟಲಂ 5ಶೀತಾ |

ಹಾರಮನಿನಿದಪ್ಪುವೆಲ್ಲಮಂ ಕೈಪೆಗಳಂ ||

ಪಾರುತ್ರಿಕುಂ ತೀಕ್ಷ್ಣಮ |

ದಾರಿ ಬೆಮರ್ವಡು ಜಯಪ್ರಯುಕ್ತಂ ಮತ್ತಂ ||

|| ೯೧ ||

1 ಮುಱಿನೀಂ. 2 ಸಮನಿಸುಗು ವಾತಪಿತೃ ಸುಮನೋಹರ ಶ್ರೇಷ್ಠಪ್ರಕೃತಿಯುಂ ಷಯಕಕ್ಕುಂ. 3 ಗಳಿಂ. 4 ಸಂಧಾ. 5 ಸ್ನಿಗ್ಧಾಶಾರಂ ಮಸಿಯಸುಗು ಗುಪ್ತುತಿಕ್ತ... ಸಾರಾಹಾರಮಿವೆಂಬಿವು ನೋರಂತಿರೆ ನಿದ್ರೆಯನಿತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿಕಾರಂ.

ಕಂ|| ವಿರಳಮೃದು ಸೂಕ್ಷ್ಮಮಪ್ಪಂ |
 ಗರುಹಂ ದೀಪ್ತಾಗ್ನಿಯಿಂದಮಿರುಳುಂ ಪಗಲುಂ ||
 ಪಿರಿದುಂ ಮೇಯುತ್ತಿಕುಂ |
 ತುರಂಗಮಂ ವೈತ್ತಿಕಾಂಗಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೯೨ ||

ಕಲಿ ಕಟು 1 ತಿಕ್ತಪ್ರಿಯ ನತಿ |
 ಬಲಯುತ ನಲ್ಪಾಶಿ ಮಂದಗಮನಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ||
 ನಿಲಯಂ 2 ಶ್ರಮದೂರಂ ತಾಂ |
 ಸಲೆ ಶ್ಲೇಷ್ಮಿಕಾತ್ರಿ ಶಾಧ್ವದೊಳ್ ಸ್ಥಿರ 4 ಸತ್ವಂ

|| ೯೩ ||

ಶೀತಕ್ಕ ಮಾತಪಕ್ಕಂ
 ವಾತಕ್ಕಂ ಮಧುರ ರಸಕ್ಕ ಕರ್ಮಾಂತರಸಂ ||
 ಘಾತಕ್ಕಂ ಪಡುರಸಕಂ |
 ಪ್ರೀತಂ ಸಮಪಾವಕಂ ಸಮಪ್ರಕೃ(ಭೃ)ತಿ ಹಯಂ

|| ೯೪ ||

ಕರಿದಕ್ಕುಂ ವಾತಾತ್ಮಕ |
 ನರುಣಂ ಶೀತಾತ್ಮಕಂ ಸಿತಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಾತ್ಮಂ
 ತರುಣಂ ಶೋಣಂ ನೇತ್ರಾಂ |
 ತರವರ್ಣದಿನಱುದು ಕೊಳ್ಗೆ ದೋಷತ್ರಯಮಂ

|| ೯೫ ||

ಶ್ರೀಯುತನತಿಮೇಧಾವಿ ಚಿ |
 ರಾಯುಷ್ಯಂ ಭದ್ರಲಕ್ಷಣಂ ಶುಚಿಯಿಂದಿಂ
 ತೀಯಯ್ದು ಗುಣಮುಮಂ ಪ
 ಯಾಯದೆ ತಾಳ್ತಿದ ತುರಂಗಮಂ ಸತ್ವಗುಣಂ

|| ೯೬ ||

ಅತಿದೋಷಿ ದುಃಖಭಾಜನ |
 ನತಿಕ್ಕಶನಲ್ಪಾಯು ಚಪಲನೆಂಬೀಗುಣ ಸಂ ||
 ತತಿಯು ತಾಳ್ತಿದ ತುರಗ |
 ಪ್ರತತಿ ರಜೋಗುಣವಿಲಿಪ್ತನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೯೭ ||

ಮತಿಹೀನನು ಮಾಲಸ್ಯನು |
 ಮತಿನಿದ್ರಾ ಪೂರ್ಣನಯನನುಂ ವೇಡಿಯುಮಾ ||
 ನತಶಿರಸಂದಂಶನು ಮ |
 ಪ್ಪತುರಗಂಮಮದು ತಮೋಗುಣಹೀನಂ

|| ೯೮ ||

ಕಂ|| ಕುದುರೆಗಳಾಯುಜ್ಞಾನಂ |
 ವಿದಿತಕ್ಷೇತ್ರಾಂತರಂ ಕುಲಪ್ರಕೃತಿ(ಭು)ಗುಣಂ ||
 ವಿದಿತಮಿದುಂ ¹ಷಷ್ಠಾಧ್ಯಾಯ |
 ಯದ ವಿರಚನೆ ಚಂದ್ರಮತಮಿಳಾವಳಯಹಿತಂ

|| ೯೯ ||

ಇಂತು ಷಷ್ಠಾಧ್ಯಾಯಂ

¹ ಮಿವುಮುಷ್ಠಮಾಧ್ಯಾಯದ ಸಪ್ತಮಾಧ್ಯಾಯ. (ಇದರಿಂದ ಹಸ್ತಲಿಖಿತ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಾಯ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.)

ಸಪ್ತನಾಧ್ಯಾಯಂ

ಪೋಷಣವಿಧಿ

ಕಂ|| 1 ಪೋಷಣವಿಧಿಯಂ ದಿವ್ಯ ವಿ |

ಭೂಷಣಮಂ ಪತಿವಿನೋದವಿಗ್ರಹದೊಳ್ 2 ಸಂ ||

ತೋಷಣಮಂ ಬುಧಜನ ಸಂ |

ಭಾಷಣಮಂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಗಲಭಿವರ್ಣಿಸುವೆಂ

|| ೧ ||

ದ್ರು(ಸಿ)ತವಾತಪಿತ್ತ ಕಫಸಂ |

ತತಿಹರಣಂ ಸಪ್ತಧಾತು ಪಂಚೇಂದ್ರಿಯದು ||

ನ್ನ ತ(ತಿ)ಬಲವಿವರ್ಧಮಾನಂ |

ಘೃತಸಹಿತಂ 3 ಸರ್ವಕಾಲ ಜನಿತೋತ್ಸಾಹಂ

೨

ಕ್ಷೀಣಂ ಬಾಲಂ ವೃದ್ಧಂ |

ಕ್ಷೀಣೇಂದ್ರಿಯನತಿದೂರಗಮನಕಾಸಶ್ವಾಸಂ ||

ಕ್ಷೀಣಹಯಸಂಕುಲಕ್ಕ |

ಕ್ಷೂಣಂ ಸಂದುಗ್ಧ ಪಾನಮೊಳ್ಳಿತ್ತೆಂದಂ

| ೩

ಪಾನಲಕ್ಷಣಂ

ಜ್ವರಿತಂ ಗರ್ಭಿಣಿಗಂ ತಾಂ |

ಕರಮೆ ಶಿಶುತ್ವದ ಕಿಶೋರಗಮನಷ್ಟೋ||

ತ್ತರ 4 ನಾಲೆ ಉದ ವ್ಯಾಧಿಯ |

ತುರಗಕ್ಕಂ ಕ್ಷೀರಪಾನಮೆಂಬುದು ಯುಕ್ತಂ

|| ೪ ||

ಲಾಯಲಕ್ಷಣಂ

ಬ(ಬಿ)ಸಿದಿರ್ಪುದಯುಕ್ತಂ ಮಂ |

ಡಿಸುವುದು ಮುಂಡಿಗೆಯ ತುದಿಗಳಂ ಕುಱುತೆಮರಂ

ಪಸರಿಸಿ ತೆಳ್ಳಲ್ಲೊಳ್ ಘಟ |

ಯಿಸುವುದು 5 ಸುಸ್ಥಾನ ಶಯನನಪ್ಪಂತೆ ನೆಲಂ

|| ೫ ||

6 ಸೋರದ ನಿವಾತವಪ್ಪಾ |

ಗಾರಂ ಮಲಿಗಾಲದಂತು(ದು)ಮಾಗೆಯ ದೆವಸ ||

7 ಕ್ಷೋರಂತಿರಾತಪಚ್ಛಾಯಾ |

ಗಾರಂ ತಾಂ ಗ್ರೀಷ್ಮಕಾಲದೊಳ್ ಸುಸ್ಥಾನಂ

|| ೬ ||

1 ಪೋಷಣವಿನೋದವಿಗ್ರಹದೊಳ್. 2 ಸಂತೋಷಂ ಪೆಟ್ಟಿನವರ್ಗೆವಿಭೂಷಣಮಂ ವ್ಯಕ್ತಮಾಗಲಭಿವರ್ಧಮಾನಂ. 3 ಸರ್ವಪ್ರಕಾರ. 4 ನಾಲಿಕನಾಲೆ ಉಲ್ಪತ್ತವ್ಯಾಧಿಯ. 5 ಸ್ವಸ್ಥಾ ಶಯನಮಾಗಿನೆಲನೆ. 6 ಸೋರ, ಸಾದರ, ಸಾರದ. 7 ಕ್ಷಾರೋಳ ಮಾತಪಚ್ಛಾಯಾರಮಣಂ.

ಕಂ|| ಕಡುಬಿಸಿಲೊಳ್ ಕಡುಮಲೆಯೊಳ್ |
 ಕಡುಗಾಳಿಯೊಳಿರಿಸಲಾಗದದೊಡೆ ಕುತ್ತು ||
 ಕೈಡೆಯಕ್ಕು ಮದಲಿಗಿನಿಂಬಾ |
 ದೆಡೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವುದು ಕಲಿತ ಯೋಗ್ಯಾಲಯದೊಳ್ || ೭ ||

ತುರಗದುರದುದ್ದ ಮಾಯ್ದು |
 ಚರಣೆಯ ನದಲೊಳಗು ಹೆಸ್ತವಿಸ್ತಾರಂ ಮ ||
 ತೈರಡುಂ ಕೆಲದೊಳ್ ಮುಂದಿಗಿ |
 (ಗೊ)ಗೆರಗಲುಚಿತಮಾಗೆ ಮಾಡುವುದೆ ಮಂದಿರಮಂ || ೮ ||

ಖುರಮಂ ಸೋದಿಸುವುದು ಮಂ |
 ದಿರದಿಂದಂ 4 ಪೊಟಗೆ ತೆಗೆದು ಸಮತಲನೆಲದೊಳ್ ||
 ಪೊರಳಿಸುವುದೊರಸುವುದು ಪಗ |
 ಲಿರುಳುಂ ಪರಿಚಾರಕಂಗೆ ನಿತ್ಯನಿಯೋಗಂ || ೯ ||

ತುರಗಮನನುಪಮಮಾಗಿರೆ |
 ಪೊರೆದೇಲುನೆಂಬ ಪುಣ್ಯಪುರುಷಂಗೆ ಮನೋ ||
 ಹರಮಾಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರಮಾಗಾರ್ಗಂ |
 ತರದೊಳನುಕ್ರಮದೆ ಪೇಟ್ಟಿ ನಯ್ದುಂ ಬಲಮಂ || ೧೦ ||

ಅಯ್ದುಂ ಬಲಲಕ್ಷಣಂ
 ಪರಿ(೦)ದಿರೆ ನೆತ್ತರ್ ಮೆಯ್ಯೊಳ್ |
 ಪರಿಪೂರ್ಣಂ ತೀವಿ ಪಾರ್ಕುಗಳೊಗಮುಂ ಕ |
 ಣ್ಣೆ ರಡುಮಿನಿಸಿನಿಸು ಕೆಂಪೆಸೆ |
 ದಿರೆ ಪಾಜಿಗೆ ಮೊದಲ ಬಲಮಿದೆಂದಲಾವುದದಂ || ೧೧ ||

ಪಿರಿದುನ್ನತದಿಂ ಮೆಯ್ಯ ಮೃದು |
 ತರಮವ್ವುದು ಸುಣ್ಣವೆತ್ತು ಮಿಲುಮಿಲುಮಿಲುಗು ||
 ತ್ತಿರೆ ರೋಮಂಗಳ್ ಕಕ್ಕಾಂ |
 ತರಂ ಮಸೃಣಮಾಗೆ ತುರಗಕೆರಡನೆಯಬಲಂ || ೧೨ ||

7 ಉರಮುಂ ಕೊರಲುಂ ಜಘನಾಂ |
 ತರಮುಮವತ್ಯುನ್ನತಂಗಳಾಗೆ ಮನಂ ಪೆ ||
 ಚೀರೆ ದೆಸೆ ಮಸಗಿಂ ಕಿಟಾರುವ |
 ತುರಗಂ ಭಾವಿಸುವೊಡಂತು ಮೂಲನೆಯಬಲಂ || ೧೩ ||

1 ದಲಿಂಬಟ್ಟಿಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವುದು ಕಾಲವು. ಮದಲಿಗಿನಿಂಬಾ 2 ಮು(ಕ)ಂಡಿಗೆರಳುಚಿತಮಾಗಿ, ಮು(ಕ)ಂಡಿಗೆ ಶಿರದ್ರು(ಧ್ಯ)ತಮಾಗೆ 3 ತುರಗದ ಮದಲಿಗಿನಿಂಬಾ ಮದಲಿಗಿನಿಂಬಾ 4 ಪೊಟಗೆ ತೆಗೆವುದು ಸಿರದುದ್ದ ಮಾಗಿ ಸಮತಲದಿಂ, ಸಿರದುದ್ದ ಮಾಗಿ ಸಮತಲ 5 ದಂಬಾಯುರಿಳಿಂ ಪರಿಚಾರಕನಂತೆ 6 ಮೇವುಡು 7 ಶಿರಮುಂ

ಕಂ|| ಸರ್ವಾಂಗದೊಳಂ ಮಾಂಸಮು |
 ಗುರ್ವಾಗಿರೆ ಪೆರ್ಚಿ ನೇಣನಂತತಿವೇಗಂ ||
 ಪರ್ವಿ ಪರಿವುದು ಭರಕ್ಷಮು |
 ಗರ್ವಿತನೆನಿಸುವ ಹಯಕ್ಕೆ ನಾಲ್ಕು ನೆಯಬಲಂ

|| ೧೪ ||

ಆರೂಢವಿಷಮಗತಿಗಂ |
 ಭೀರರವೋನ್ನತನುಮಧಿಕಸತ್ತ್ವರಿಪು ಸಂ ||
 ಹಾರಸಮರ್ಥಂ ಶ್ರೀಗಾ |
 ಧಾರಂ ಶ್ರೋಣಿತಮೆನಿಪ್ಪುದಯ್ದು ನೆಯಬಲಂ

|| ೧೫ ||

*ಷಡ್ವತು ಪೋಷಣಕ್ರಮಂ

ಅಂದಿಂದೆನ್ನದೆ ದೊರೆಕೊಂ |
 ಡಂದದನಿಕ್ಕುಗೆ ಷಡ್ವತು ಪ್ರಭಾವದೊಳಂ ವೇ ||
 ಟಂದದಿನಾತ್ರಿಫಲೆಯನತಿ |
 ಸೌಂದರದಿಂ ಮೂರುತ್ತರಂಗಳುಂ ನೆಟಿವಿನೆಗಂ

|| ೧೬ ||

೧ ವಸಂತರ್ತು

ವರಚೈತ್ರಂ ನೈಶಾಖಾಂ |
 ತರಮೆರಡುಂ ತಿಂಗಳೊಳ್ ಸುರಾಪಾನದಿನಾ ||
 ದರದಿಂ ತ್ರಿಫಲೆಯನೊಡುಗೆ
 ತುರಗಕ್ಕೆ ರುಜಾಪಹಾರಮುಂ ಬಲಕರ(ಯುತ)ಮುಂ

|| ೧೭ ||

೨ ಗ್ರೀಷ್ಮರ್ತು

ಜ್ಯೇಷ್ಠಾಷಾಡದೊಳಂ - |
 .....ವಾರಿಯಂ ಫಲತ್ರಿತಯಮುಮಂ ||
 ನಿಷ್ಕೆಯನಲಸದೆ ಕುಡೆ ಸಂ |
 ತುಷ್ಪಮನಂ ಪುಷ್ಪವರ್ಧನಂ ಹಯಕಕ್ಕುಂ

|| ೧೮ ||

೩ ವರ್ಷರ್ತು

ಸಾರಂ ಶ್ರಾವಣಭಾದ್ರಪ |
 ದಾರಂಭದೊಳೆರಡು ವರಫಲತ್ರಯಮುಂ ವಿ ||
 ಸ್ತಾರದೆ ಕುಡುವುದು ಸದ್ಯಃ |
 ಕ್ಷಾರದೊಳೊಡಗೂಡೆ ಹಯಕೆ ಬಲವರ್ಧನಮುಂ

|| ೧೯ ||

*ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ನೀರಾಜನವಿಧಿ ಇಲ್ಲಿದೆ.

೪ ಶರದೃತು

ಕಂ|| ಆಶ್ವಯುಜ ಕಾರ್ತಿಕಂಗಳೊ |
ಆಶ್ವಬಲಂ ವರ್ಧಮಾನಮಪ್ಪನ್ನವರಂ ||
ಭಾಸ್ವತ್ತಿಫಲಾಕ್ಷೀರಮು |
ನಶ್ವಕೆ ನಿಜೋತ್ಸಾಹಮಾಗೆ ಕುಡುಗನುನಯದಿಂ

|| ೨೦ ||

೫ ಹಿಮಂತರ್ತು

ಮಾರ್ಗಶಿರಪುಷ್ಯ ಮಾಸಾಂ |
ತರ್ಗತದೊಳ್ ದಧಿಸಮನ್ವಿತಂ ತ್ರಿಫಲೆಯನೀ ||
ಮಾರ್ಗದೊಳೆ ಕುಡುಗೆ ಮಧುಫಲ |
ವರ್ಗಮನೊಸೆದಿಕ್ಕೆ ಮಾಲ್ಕುಮುದಿತೋದಿತಮಂ

|| ೨೧ ||

ವರಮಾಘಫಾಲ್ಗುಣಾಭ್ಯಂ |
ತರ ತೈಲದೊಳಾ ಫಲತ್ರಯಂಗಳನಾ ಬ ||
ಯ್ಗಿರುಳಕ್ಕುಗೆ ರುಜೆಯಾಗವು |
ತುರುಗಕ್ಕೆ ಹಿತೋಪದೇಶಮಿಂತೀ ಕ್ರಿಯೆಯುಂ

|| ೨೨ ||

ಪಿತ್ತಂ ಬೇಸಗೆಯೊಳ್ ಪೆ !
ಚೂರ್ತಿರ್ಕುಂ ತುರಗಕಾಶ್ವಯುಜಕಾರ್ತಿಕದೊಳ್ ||
ಪಿತ್ತಂ ಪೆಚೂಗುಮಂತದು |
ಕುತ್ತಕ್ಕೆಡೆಯಾಗಿ ಪೀಡೆಗೆಯ್ಗುಂ ಹಯಮಂ

|| ೨೩ ||

ಪಾತ.....ಪರುಷೋ |
ವೇತ ಶರತ್ಕಾಲದೊಳ್ ಪ್ರಮಾಣಮನಱಿದು ||
ತ್ವಾತಾನಾಗತ ಬೋಧೋ |
ಪಾತ ಪ್ರತಿಷೇಧಮಾಗೆ ಕುಡುವುದು ಘೃತಮಂ

|| ೨೪ ||

ಬಡವಾದೊಡಮುಧ್ವಾನದೊ |
ಆಡಸಿ ತಗುಳ್ಳು ನೆಱಿನೊಂದೊಡಂ ಕಲಹದೊಳೇ ||
ಪಡೆದೊಡಮದರ್ಕೆ ಕುಡುವುದು |
ಗುಡದುಗ್ಗೊ ದಕಮನೇಱುದೆವಸಂಬರೆಗಂ

|| ೨೫ ||

ನೀರೂಡುವಂದದಿಂದಂ |
ಕ್ಷೀರಮನೂಡುವುದು ಲವಣಮಿಕ್ಕಿದ ದೇವಸಂ ||
ಕ್ಷೀರಮನೂಡಲ್ವೀಡಾ |
ಕ್ಷೀರಗುಡಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗಯುಕ್ತಂ ಲವಣಂ

|| ೨೬ ||

ಕಂ|| ಅನುಲೋಮವಾಗಿ ವಾಜಿಗೆ |

ಜನಿಯಿಸೆ ಬಲಮೆದೆಯ ಲದ್ದಿ ಗುತ್ತಂ ಪಿರಿದ ||

ಪ್ರಿನಮಲ್ಲಿ ಕಜ್ಜಿಗಟ್ಟುವು |

ದನುನಯದಿಂ ಕುಡುಗೆಯೆಣ್ಣೆಯಂ ನವರಸಮಂ

|| ೨೭ ||

ಎಳದಳಿಸಿ ಕರಿಯ ಕೆಯ್ಯೋಳ್ |

ಬೆಳೆದೊಲಗಿದ ಕಡಲೆಯುತ್ತಮಂ 1 ಕಿಡಿಪಕೆ ||

ಯ್ಯೊಳಗಾದ ಸಾರಮೋಡಿದ |

ಬೆಳರ್ತ ಕಡಲೆಗಳನಿಕ್ಕಲಾಗದಯತ್ತಂ

|| ೨೮ ||

ಆವಾವನಾಡೊಳಂ ಮು |

ತ್ತಾವುದು ದೇಶದೊಳೆ ಮೇವನಿಕ್ಕುವರಱುವರ್ ||

ಭಾವಿಸಿ ಮತ್ತಾ ನಾಡೊಳ |

ಗಾವಸ್ತುವ ನಱುದು ಕುಡುಗೆ ದಿವ್ಯಾಷಧಮಂ

|| ೨೯ ||

(ಸರ್ವರುಜಿಗೌಷಧಿ)

ಉ|| ವಾರುಣಿ ಲೊಕ್ಕಿ ಕಟ್ಟಿಗಿರಿ ಬೇವೊ(ವಿ)ಳುಕಂ ಕುಟಜಂ ಕಟುತ್ರಯಂ |

ದಾರುವಿಳಂಗ ಮಿಂಗು ಪಟಲಂ ರವಿಭಕ್ತ ನಪೂರ್ವ ಚಿತ್ರಕಂ ||

ಜೀರಗೆಯುಪ್ಪು ಬೋಟತರ ಮಿಂಗುಳಮಾಗುಳಚ(ಬ)ಂಗಳಂ ಯವ |

ಕ್ಷಾರಸಮೇತ ಮಿಕ್ಕುವುದು ವಾಜಿಗೆ ಸರ್ವರುಜಾಪಹಾರಕಂ

|| ೩೦ ||

ಪಿಂಡ ಸೇವನೆ

ಮ|| ಜನಿತೋತ್ಸಾಹಮನೂನಮಗ್ನಿಬಲಮಾರೋಗ್ಯಂ ನಯಂ ಪುಷ್ಟಿವ |

ರ್ಥನಮಕ್ಕುಂ ಕ್ರಿಮಿಕೀಟ ಗುಲ್ಮ ಮುಖರೋಗಂ ಶ್ವಾಸಶೂಲೋಗ್ರವೇ ||

ದನೆ ವಾತೋತ್ಕಟ ರಕ್ತ ಪಿತ್ತ ಕಫ ದೃಷ್ಟಿಶ್ತಂಭನ ದ್ರೋಣಿಕಾ |

ಕ್ಷೀನಖವ್ಯಾಧಿಗಳೆಲ್ಲಮಂ ಕಿಡಿಸುಗುಂ ಪಿಂಡಂ ಸದಾಸೇವಿತಂ

|| ೩೧ ||

ಕಂ|| ತವಸಿಯ ತೊವಲೊಳಗೆ ಪುನ |

ರ್ನವಿಯುಮನಾಕಟ್ಟಿಗಿರಿಯುಮಂ ಲೊಕ್ಕಿಯುಮಂ ||

ಸವನಾಗಿ ಕೂಡಿಕೊಳ್ಳುದು |

ಲವಣಸಮೇತಂ ತ್ರಿದೋಷಹರಣಂ ಪಿಂಡಂ

|| ೩೨ ||

ಬರಿವದಣೆ ಲೊಕ್ಕಿ ಲೋಯಿ(ಹಿ) |

ಸರ 2 ಮಣಿಲೆ ಗುಳೂಚಿ ಪಿಪ್ಪಲಿಹುಲಿಗಿಲ್ ವಿಷನಾ ||

ಗರಲಶುನಂಗೊಳುಪ್ಪಂ |

ಬೆರಸುಗೆ ಪವಣಱಿಗೆ ಪಿಂಡಮಾರೋಗ್ಯಕರಂ

|| ೩೩ ||

1 ಕಿಡಿಯಪಲ್ಲೊಳಗಾದ 2 ಮಣಿಶರಯು ಬೇವು ಪಿಪ್ಪಲಿ ಪುಲಿಗಿಲ್ ವಿಷನಾ

ಕಂ|| ಒರ್ಪಲಮುಪ್ಪಂ ತ್ರಿಕಟುಕ |
ಮೊರ್ಪಲಮುಂ ಬೇವಿನೆಲೆಯುಮಂ ಸಮಯುಕ್ತಂ ||
ಬರ್ಪಂತಾಗಿರೆ ತುಲುದು ಸ |
ಮರ್ಪಿಸುವುದು ದಿವ್ಯಪಿಂಡಮಂ ಕಫಹರಣಂ

|| ೩೪ ||

ಸಾಮುದ್ರಂ ಗರ್ದುಗಿನ ಕೊನೆ |
ಸಾಮಾನ್ಯಂ ಸರ್ವರೋಗಹರಮಗ್ನಿಬಲೋ ||
ದ್ವಾಮಂ ಸತ್ವಯುತಂ ಸು |
ಕ್ಷೇಮಾರೋಗ್ಯಪ್ರದಾಯಿ ದಿವ್ಯಂ ಪಿಂಡಂ

|| ೩೫ ||

ಇಂಗಳದ ಬೇರ ಪುಡಿಗೇ ಸ |
ಮಂಗೂಡಿದ ಲವಣದೊಡನೆ ಕಟುಕತ್ರಯಮಂ ||
ಸಂಗಡಿ(ಣ)ಿಸಿ ಕೆಮ್ಮುತಿರ್ದ ತು |
ರೆಂಗಮಕಿಕ್ಕಲೈ ನಿರುಜನಕ್ಕುಮವಶ್ಯಂ

|| ೩೬ ||

ಆಮಳಕದನಿತನಿಕ್ಕುಗೆ |
ಸಾಮುದ್ರಸಮೇತಮರ್ಕಮೂಲಮನದು ಸಂ ||
ಧಾಮವಿನಾಶನಮರುಣೋ |
ದ್ವಾಮಂ ತುರಗಕ್ಕೆ ಪಿಂಡಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೩೭ ||

ಆಲದ ಅತ್ತಿಯ ಬಸಿರಿಯ |
ಪಾಲೇಣಾದ ಕೊನೆಯನುಡಿದು ಮದಮಿತ್ತಿತದಿಂ ||
ದಾಲೋಚಿಸದಿಕ್ಕು ವುದಾ |
ರೇಖುದಿನಂ ತಡದೆ ಹಯಕೆ ಖಾಸವಿನಾಶಂ

|| ೩೮ ||

ಚಿತ್ರಕ ಘನಾಗಮಂ ಕಟು |
ಕತ್ತಿತಯಂ ತ್ರಿಫಲೆಯಿಂತಿವೆಲ್ಲಮನರೆದೇ ||
ಕತ್ರಯಮಂ ! ಕುಡೆ ಹಯಖಾ |
ಸತ್ರಯಮಂ ಕಿಡಿಸುಗೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೩೯ ||

ತವಸಿಯ ಗರ್ದುಗಿನ ಪುಲಿಗಲ |
ತೊವಲಳಲೆ ವಿಳಂಗ ದಹನ ಮಾಗಧ ಮೆಂದೊ ||
ಬಿವ ನೊಡನೆ ಕೂಡಿ ಬೆಲ್ಲಂ |
ಸವನಾಗಿರೆ ಬೆರಸಲಗ್ನಿಹೀಪನಪಿಂಡಂ

|| ೪೦ ||

- ಕಂ|| ಮರಿಚಂ ಸುಸೈಂಧವಂ ನಾ |
 ಗರವೊಂದ(ಲ)ಂ ಲೊಕ್ಕಿ ಚಿತ್ರಮೂಲಂ ನಿಂಬಂ ||
 ಬರಿವದ(ಣೆ)ನೆ ಲವಣಮಿವನಳೆ |
 ಬೆರಸಿಕ್ಕುಗೆ ಯಗ್ಗದೀಪನೀಯಂ ಪಿಂಡಂ || ೪೧ ||
- ವಾತಮನುಪ್ಪಂ ಕಱು(ಳೆ)ಯುಂ |
 ಘಾತಿಸುಗುಂ ಪಿತ್ತನಾಶಿ ಕಟುಕತ್ರಿತಯ ||
 ವ್ರಾತಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಮಮುಪಮಾ |
 ತೀತಮಿದನೆ ಕಟುಕರಸಕಷಾಯಂ ಕಳೆಗುಂ || ೪೨ ||
- ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಮಧುಖಂಡಶರ್ಕರೆ |
 ಗೋಕ್ಷೀರಂ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕ ಮಿವು ಪಿತ್ತಹರಂ ||
 ರಕ್ಷಿಸುಗುಂ ವಾಜಿಗಳನು |
 ವೇಕ್ಷಿಸದಿಕ್ಕುವುದು ರಕ್ತಪಿತ್ತಾಪಹರಂ || ೪೩ ||
- ಇಂಗಿನೆಲೆ ಮುಸ್ತೆ ಯಳಲೆ ಲ |
 ವಂಗಂ ಬಜೆ ಚಿತ್ರಮೂಲಮತಿಬಜೆ ಸುರ(ದ್ರ)ದಾರ್ ? ||
 ಶೃಂ(ತಂ)ಗಿಯ ಬೇರುಂ ತಿಗುಡೆ ವಿ |
 ಳಂಗಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯೆ ಮರಿಚಸೈಂಧವಲವಣಂ || ೪೪ ||
- ಎರಡುಂ ಕ್ಷಾರಂ ಕೊತ್ತುಂ |
 ಬರಿ ಸರಳಂ ನಾಗಪುಷ್ಪಮಿಂತಿವನೊಂದಾ ||
 ಗಿರೆ ಕೂಡಿಮಾಡಿ ಬೆರಸುಗೆ |
 ನಿರುತದಿನದ ನಾಪ್ಪವರ್ಗದೊಳ್ ಬೇಟ್ಟಿನಿದಂ || ೪೫ ||
- ರಸಭರಿತಮಾತುಳುಂಗಂ |
 ರಸದಾಳಿಂಬದ ಬೀಜ ನೆಲ್ಲಿಯುಂ..... ||
 .....ಸದೊ |
 ಳ್ವಸರಿಸಿ ಕಲಸುವುದುಂದೆ ದಿವ್ಯಂ ಪಿಂಡಂ || ೪೬ ||
- ಬಿಸು(ಸಿ)ನೀರೊಳ್ ಕುಡೆ ವಾತಂ |
 ಪ್ರಶಮಿಸುಗುಂ ತಣ್ಣೆನುದಕದಿಂದಂ ಪಿತ್ತ ||
 ಪ್ರಶಮನ ವಕ್ಕುಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ |
 ಕಸಾಯ ಗೋರಸದೆ ಕ್ಷೀರರಸದಿಂ ಕಿಡುಗುಂ || ೪೭ ||
- ಎರದ ತನಿವಣ್ಣು ಗುಡ ಮಧು |
 ಸರಳಂ ಪೊಸವೆಸಲು ಬಿಸಲೆ ಬರಳದ ಬೇರಿ ||
 ಕ್ಷುರಸಂ.....ಪಿತಿಸಾರಂ |
 ಪರಿತಾಪಂ ದಾಹರೋಗನಿಶ್ಚೇಷಹರಂ || ೪೮ ||

ಕಂ|| ಧಾತುಗಳೇಲುಂ ದೋಷ |

ವ್ರಾತಂಗಳ್ ನೂಲುಮಾತ್ಮ(ತ್ರ)ಸಂ(ಸ್ಥಾ)ತಾಪದಿ(ದೇ)ಮೂ ||

ಸೂತಿಸಿ ಕನಲ್ದು ತುರಗ |

ವ್ರಾತಂ ಬಡವಕ್ಕು ಮಿಂತು ಪಲವುಂ ತೆಪದಿಂ

|| ೪೯ ||

ವಿದಿತಂ ಸಾಮುದ್ರಿಕಮಂ |

ಸದಮಲತಕ್ರಮುಮನೊಂದುತಿಂಗಳ್ವರಮಿ ||

ಕ್ಕಿದೊಡೆ ಮಲಗಾಲದೊಳ್ ಬಡ |

ಗುದುರೆಗೆ ಬಲಮಕ್ಕು ಮೊಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೫೦ ||

ಲಶುನಮು ಮೋವುಮನುಪ್ಪಂ |

ಮೊಸರುಮನೊಡಗೂಡಿಕೊಂಡು ಬಡಗುದುರೆಗೆ ಸಂ ||

ಕಿಸದೊಂದುಪಕ್ಷ ಮಿಕ್ಕುಗೆ |

ವಿಶೇಷದಿಂ ಫಲಮನೀವುದದು ನಿಶ್ಚಯದಿಂ

|| ೫೧ ||

ಅನಲಂ ಗುಳೂಚಿ ಮೊಸರೆ |

ಳ್ಳಿನಿತುಮನೊಡಗೂಡಿ ಕೊಡುವುದಿರ್ಪತ್ತೊಂದುಂ ||

ದಿನವರೆಗಂ ಕುದುರೆಗೆ ಬಲ |

ಮನುಲೋಮಂ ಪೆರ್ಚೆ ಪೆರ್ಚುಗುಂ ಕ್ಷೇಣಂಗಳ್

|| ೫೨ ||

ಕಲ್ಲುಪ್ಪು ಕೊಗ್ಗಿ ಮೊಸರಿವ |

ನೆಲ್ಲಮನೊಡಗೂಡಿ ಕೊಂಡು ಶೋಷಣವಿಧಿಯಿಂ ||

ಬಲ್ಲವರಿಕ್ಕುಗೆ ಬಡವುಂ |

ಬಲ್ಲಿದುವಕ್ಕುಂ ತ್ರಿಸಪ್ತ ರಾತ್ರಾಂತರದೊಳ್

|| ೫೩ ||

ಒರ್ಕುಳ ಪಾಲೊಕ್ಕುಳಮೊಸ |

ರೊಕ್ಕುಳ ಕುಂಬಳದ ಕುಸುರಿಯೊಳ್ ಸಮಯುಕ್ತಂ ||

ಬರ್ಕು ಮಿದೆಂಬಂತಾಗಿರೆ |

ತೋರ್ಕೆಯಿ(ಯೆ)ನಿಱದಿಂಗನಿಕ್ಕೆ ಮತ್ತನುನಯದಿಂ

|| ೫೪ ||

ಅದಱೊಳಗೆ ಶುಂಠಿಯಂ ಬೆ |

ಲ್ಲದರಸಮಂ ಘೃತಮನುಳ್ಳಿಯಂ ಸಾಸಿವೆಯಂ ||

ಪದನಱಿದು ಕೂಡಿ ಕುಡುವುದು |

ಕುದುರೆಗೆ ತಾಂ ಮೂಲುಸಪ್ತಹ(ರ)ಂ ಪೋಪನೆಗಂ

|| ೫೫ ||

ಜವೆಯಂ ಪಾ(ಬಾ)ಣಂಗಟ್ಟುವ |

ಡುವಿಯಂ ಕಳೆದಿಕ್ಕಿ ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟುಗೆ ನೆಸಣಂ ||

ತೊವರಿಯನುರ್ದುವುಮಂ ಗೋ |

ದುವೆಯುಮನಿಕ್ಕುವೊಡೆ ತೆಗಸಿಕಟ್ಟುವುದು(ಮೊಡು)ಚಿತಂ

|| ೫೬ ||

ಕಂ|| ನನೆಯಿಕ್ಕಿದ ಕಡಲೆಯ ತುರ |
 ಗನಿಕಾಯಕ್ಕಿಡು ಕಟ್ಟುವುದು ಮಲೆಯುಂ ದು ||
 ದಿನವುಂ ಗಾಳಿಯು ವಂ(ಮಾ)ದಂ |
 ದಿನ ದೆವಸಂ ನೆಗಪಿ ಕಟ್ಟುವುದು ಕರಮುಚಿತಂ || ೫೭ ||

ನಾಂದುವನಡಿಗಟ್ಟಂ ಪುಟು |
 ತಿಂದುವ ನಡಯೊತ್ತಿ ಬೆಂದುವಂ ಬೂರಣಮ(ದಿ)ಂ ||
 ಕಂದಿದುವಂ ಮೊಳೆವೋಡುವ |
 ನೆಂದುಂ ಕಟ್ಟಲೆ ವೇಡ ಖಾ(ಬಾ)ಣದಿಗಳಂ || ೫೮ ||

ಬರಗೆಳ್ಳು ಕೋಟಿ ಪಾರಕು |
 ವೆರಸಗನೆ ಕುಸುಂಬೆ ಕಟವೆ ನೆಲ್ ಸಾವೆಗಳುಂ ||
 ತುರಗಕ್ಕಹಿತಂ ಬಲಸಂ |
 ಹರಣಂಗಳ್ ಖಾ(ಬಾ)ಣವಿಧಿಯಿನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೫೯ ||

ನಿರ್ಮಲಿನಮಪ್ಪ ಪರಪಿನ ? |
 ವೆರ್ಮಡುಗಳ ತೊಡಿಯ ದೀರ್ಘಕೆಯ ವಿಚಿ ||
 ತ್ರಾಮಿಕೆಗಳ ಸಂಚಲಿಸುವ |
 ನೀರ್ಮಾನಸಲಹಂ ಸರ್ವ ದೋಷಾಪಹರಂ || ೬೦ ||

ಕದಡಿದುದೆಲೆಕೊಳೆಯುಂ ಪುಟು |
 ತುದು ಪಾವನೆ ಪಂಕವತಿಕಲಂಕಂ ಕ್ರಿಮಿ ಕಾ ||
 ಸಿದ ತಾಣಮಲ್ಪಮೆನೆ ಪೊ |
 ಲ್ಲದು ತುರಗಕ್ಕೆ ಕೂಪವೆಂಬುದುಂ ವಿಷಕೂಪಂ || ೬೧ ||

ಮಂದಾಗ್ನಿಯಕ್ಕು ಮದಕ(ಕ್ಕ)ದೆ ? |
 ಯಿಂದಮನಾಹಾರದಿಂದೆ ಧಾತುಗಳೇಳುಂ ||
 ಬಂದಿರ್ಕು ಮುದರ(ನಾ)ವಕ |
 ದಿಂದಂ ಕುತ್ತುಂಗಳಿರಡು ತೆಲದಿಂದಕ್ಕುಂ || ೬೨ ||

ದುಷ್ಟಾಂಬುಸಾನದಿಂದಂ |
 ಕಷ್ಟಂ ಖಾ(ಬಾ)ಣದಿನನಿಷ್ಟಮಾತಹಶಯದಿಂ ||
 ಭ್ರಷ್ಟಾರೊ(ಲೊ)ಹ[ಕ] ನಿಂದು |
 ತೃಷ್ಟಾಶ್ವಂ ಕ್ಷೇಣಮಾಗಿ ರುಜೆಯೊಳ್ ನಮೆಗುಂ || ೬೩ ||

ಸ್ನಾನಾಹಾರಾಗಾರವಿ |
 ಧಾನದೊಳಂ ಖಾನ(ಣ)ಪಾನ ವಯಸಾರೂಢ ||
 ಸ್ಥಾನದೊಳಂ ತುರಗಮನವ |
 ಮಾನಿಸದಾರಯ್ಯ ಪಲವುಕಾಲಂ ಬಾಲ್ಯುಂ || ೬೪ ||

ಕಂ|| ತುರುಗಕ್ಕೆ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಾ |

ಭರಣಾರ್ಪಣ ಖಾನಪಾ(ಣ)ನ ಭೋಜನಕಯಸಾ ||

ದರಮಂ ಮಾಡುವ ಪತಿಗಿ(ಯಿ)ರ |

ದರಿಯಂ ಮಡಿಯಿಸುಗುಮಸಮಸಮರಾಂಗಣದೊಳ್ || ೬೫ ||

ಕಡುಗಾಳಿಯೊಳ್ ದವಾನಲ |

ನೊಡಗೂಡಿದ ತೆಲದೆ ವಹ್ನಿಯೊಳ್ ತುರಗನೊಡಂ ||

ಬಡೆ(ಡ)ದನ್ಯರಿಪುಬಲಾಬ್ಧಿಯ |

ಕಡೆವರನೊಟ್ಟಿಸಿ ಗೆಲ್ಲು ಪರ(ರಿಪು)ಮಂಡಲಮಂ || ೬೬ ||

ಮುನ್ನನುವಾಹಿತನಂ ತೋ |

ಪುನ್ನತಿಗಡೆ ಬಡಿದ ಕಾಲ(ಳ)ದಂಡಕ್ಕೆಸೆ(ದ)ವಾ ||

ತನ್ನೋಯಿಸಿ ಪೊರೆಯದ ಪತಿ |

ಯನ್ನೆನೆ(ಯದು)ಗುಂ ವಾಜಿ ಸಮರಭೂಮಿಯೊಳೆಂದುಂ || ೬೭ ||

ಮ|| ಅತಿದೂರಂ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಬೇಟೆಗೆ ವಿನೋದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಸೆಂಡಿಗೆ ಪೂ |

ಜಿತಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮಹಾಹವಕ್ಕೆ ಭಟರುಂ ಗಂದೇಭಮುಂ ಸುತ್ತಿ ಮು ||

ತ್ತಿ ತಲುಂಬಿದ ಪದಕ್ಕೆ ಚಿಂತಿತಮನೋವಾಕ್ಯಾಯ ಕರ್ಮಗಳೂ |

ಜಿತಮಪ್ಪಂತು ನಿಜಾಧಿಪಂಗೆ ತುರಗಂ ಮಾಯ್ಕುಂ ನಿಜೋತ್ಸಾಹಮಂ || ೬೮ ||

ಚಂ|| ಕುದಿರೆ ನಿಜಾಧಿಪಂಮುಳಿದು ಜೋದಿಸೆ ಮಾರ್ಬಲದೊಡ್ಡನೆಟ್ಟು ತೀ|

ವಿದ ತೊಲೆಯಂ ತಗುಳ್ಳುರಿಮಯಂ ನಡೆ ಸಾಯ್ದು ಕಲುತ್ತುಮಟ್ಟಿದು ||

ವಿದ ವಿವಿಧಾಯುಧಂಗಳೊಳಗೊಂದನೆ ಸೈರಿಸಲಾಟದಲೈ ಸಿಂ |

ಹದ ಮುಱ ಮೇಘಘರ್ಜನೆಗೆ ಸೈರಿಸದಂತೆ ಕಶಾಭಿಘಾತಮಂ || ೭೦ ||

ಕಂ|| ಶ್ರೀಯಂ ಮೆಲೆಯೆಲ್ ನೆಲನಂ |

ಕಾಯಲ್ ಮನಮೆಯ್ ಜಯಮನೆಯ್ ಬಗೆಯಂ ||

ಸೋಯಲ್ ಬಯಸುವವಂ ತಾ |

ನಾನೇಯ ತುರಗಮನೆಯ್ ಪೊರೆವುದು ಭೂಪಂ || ೭೧ ||

ಪೂಜಿಸುವುದು ನಿಚ್ಚೆಂ ನೀ |

ರಾಜಿಸುವುದು ಪರ್ವದಂದು ಜಯವಂಗಲಮಂ ||

ಬಾಜಿಸುವುದು ಶುಭಲಕ್ಷಣ |

ವಾಜಿಗಳಂ ನೊಟ್ಟುದುದಯ ವೇಳೆಯೊಳರಸಂ || ೭೨ ||

ಸ್ನಾನಂ ಪಾನಂ ಖಾನ(ಣ)ಮ |

ನಾನೇಯಾಶ್ವಕ್ಕೆ ಮರಸ ನಾರಯ್ಯದೆ ತಾಂ ||

ಸ್ನಾನಂ ಭೋಜನಮಂ ತಾ |

ನೇನಂ ಮಾಡಲೈವೇಡ ವಿಜಯಮನೊಲ್ವಂ || ೭೩ ||

ಕಂ|| ವಾಜಿಯೆ ಮೊದಲಾವಿಜಯ |

ಕ್ಯಾಜಿಯೊಳರಸಂಗೆ ಬುದ್ಧಿವಂತಂಗದಜಾಂ ||

ವಾಜಿಗಳನೆಯ್ದಿ ಪೊರೆವುದು |

ಪೂಜಿಸುವುದು ವಿಜಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ ಬಯಸುವವಂ

|| ೭೪ ||

ಕ್ರೂರಾಯುಧಂಗಳುರ್ಚಿ ವಿ |

ದಾರಿತಮಪ್ಪೊಡೆಯು(ಡಮು)ಮಂತೆ ಬೆನ್ನೊಳ್ ಮುಂ ಭ ||

ತಾರನಿರೆ ಕ(ತ)ಳ(ಳಿ)ಯದ ಸಾವನು |

ದಾರಹಯಂ ಪರಿಕು(ಗು)ಮರಿಬಲಾಂಭೋನಿಧಿಯೊಳ್

|| ೭೫ ||

ಅರಸಂಗೆ ಶೀಘ್ರಮವ್ವಾ |

ತುರಗಗಜ.....ಳ್ ||

ಪರಿದೆಯ್ದಿ ಮಾಲ್ವಿಕಜ್ಜಂ |

ಕರಿಗಂ ಕಾಳಾಳ್ ಮೇಕೆ ಮಾಡಲ್ಕಕ್ಕುಂ

|| ೭೬ ||

ಆಷಾಢ ಮಾಸದಂದಾ |

ಶೇಷಿಯ ಕರ್ಕಟಕವಾರಿ ತುರಗದ ಮೆಯ್ಯಂ ||

ಲೇಪಿಸಿದಂತರಿಸಿನಮಂ |

ಭೂಷಣಮಂ ಪೂವಸಹಿತ ಮೆತ್ತುಗೆ1ತುರಗಂ

|| ೭೭ ||

ಮಧುಪಾನೋತ್ಸವದೊಳ್ |

ವಿಧುಮುಖಿಯರಗಾಡಿ ಕಾಮುಕರ್ಕಳ ಮನಮಂ ||

ಮಧುಪಾನದೊಳಲೆವಂತಿರೆ |

ಮಧುಪಾನೋತ್ಸವ ತುರಗಮಲೆಗುಂ ಮನಮಂ

|| ೭೮ ||

(ಋತುಮಾಸ(ನೆ)ಪಿಂಡಕ್ಕಮ)

ಪ್ರತಿಪಾನಮೆಂಬುದಾಟುಂ |

ಋತುಗಳೊಳಂ ಬೇಟೆ ವೇಟೆ ದಿವ್ಯಾಷಧಸಂ ||

ಯುತದೊಳ್ ಕುಡುವುದು ತುರಗಂ |

ಘೃತಮುಂಡು ಬಲಸ್ಥನಕ್ಕು ಮತ್ತನುನಯದಿಂ

|| ೭೯ ||

ವುಳಿಮಧುರಮುವುತಿಕ್ಕಂ |

ಗಳೆಂದು ತೊವರೆಂದು ಕಟುಕಮೆಂದವು ಕೊ ||

ಳ್ಳಳನಡಿದು ಗಂಧಸಹಿತಂ |

ಬಳಯುತಮಂ ಕುಡುಗೆ ಹರಿಗೆ ವಾನಾದಿಗಳಂ

|| ೮೦ ||

ಕಂ|| ಕದ(ಡಿ)ದುದು ಪುಲಿತುದು ಬಂ |

.....ದುಗಟ್ಟಿತು ಪಲವುದೇವಸಮಿದು ಕೊಳೆನಾ ||

ವುಡು ರುಚಿಯಲ್ಲದ ಪಿಂಡಂ |

ಕುದಿರೆಗೆ ತಾಂ ಪೊಲ್ಲದೆನಿಪ ಕವಳಮನಿಷ್ಟಂ

|| ೮೧ ||

ಮನಕೆವರೆ ನೋಡಿ ಮುನ್ನದ |

ನನುಭವಿಸಿದ ಗಂಧಮಱುವ ಸವಿಯಱುವವರಾ ||

ಗನುನಯದಿಂ ತರಿಸುಗೆ ಸಂ |

ಜನಿತ ಸುಖಾವಹಮುಮಪ್ಪಬಲಮಂ ಬಲಮಂ

|| ೮೨ ||

ಮಧುಕಂ ಮುಷ್ಟಿಗೆ ಸಕ್ಕರೆ |

ಮಧುಜೀವನಿ ಪದ್ಮಕಂಗಳಂ ತಳ್ತೊಳ್ಳಾ ||

ಗಧಸಹಿತಂ ಪ್ರತಿಪಾನದ |

ವಿಧಾನಮಂ ಶರದದಂದು ಮಾಟ್ಟುನುನಯದಿಂ

|| ೮೩ ||

ಹಿಪ್ಪಲಿ ಕೊತ್ತುಂಬ(ರಿ)ಲಿ ಸದ |

ಗುವೈ ವಿಳಂಗಾಗ್ನಿ ಲೋಧ್ರ ಸಿಂಧೂದ್ಭವಮಂ ||

ತಪ್ಪದೆ ಸಮಮಾಗಿರೆ ಯೋ |

ಜಿಪ್ಪುದು ನುತಶಿಶಿರಮುತುವಿನೊಳ್ ಪ್ರತಿಪಾನಂ

|| ೮೪ ||

ಮಾಗಧಲೋಧ್ರಂ ಮಾಕ್ಷಿಕ |

ನಾಗರಮುಸ್ತಾ ಪ್ರಿಯಂಗುವಂ ಕಣ್ಣೊಳ್ ಸಂ ||

ಯೋಗಂಗೆಯ್ದುದು ಹೇಮಂ |

ತಾಗಮದೊಳ್ ಕುಡೆ ಮನೋಹರಂ ಪ್ರತಿಪಾನಂ

|| ೮೫ ||

ಅಲ್ಲಂ ಪ್ರಿಯಂಗು ಲೋಧ್ರಂ |

ಬೆಲ್ಲಮವುಂಗುರುಮುಮಧುಕ ಸಂಮಿಶ್ರಿತಮಂ ||

ಕಳ್ಳಂ ಪ್ರಭಾತದೊಳ್ ತ |

ಳ್ವಿಲ್ಲದೆ ಮಾಟ್ಟುದು ನಿದಾಘದೊಳ್ ಪ್ರತಿಪಾನಂ

|| ೮೬ ||

ಮಾಗಧ ತೈಲಂ ಸೈಂಧವ |

ನಾಗರ ಸುರದಾರುಗಳ್ ಸುರಾಪಾನದ ಸಂ ||

ಯೋಗದೊಳಶ್ವಂಗಳ್ಗೆ ಘ |

ನಾಗಮದೊಳ್ ಕುಡೆ ಮನೋಹರಂ ಪ್ರತಿಪಾನಂ

|| ೮೭ ||

ಕಂ|| ಹಿಪ್ಪಲಿ ಸಿಂಧೂತ್ಥಂ ಸದ |

ಗುವೈ ವರಿಚಮಗ್ನಿ ನಾಗರಂ ವಾಸಿತದಿಂ ||

ದೊಪ್ಪುವ ಕಳ್ ಪ್ರತಿನಾನಕ |

ಮಪ್ಪುದು ತುರಗಕ್ಕೆ ವರುಷಯತುವರ್ತದೊಳ್ || ಲಲ

ಭಾಷಾನಿದರುಂ ಬುಧರುಂ |

ದೋಷಪರಿಕ್ಷಕರುಮಿಂತು ಭಾವಿಸುವುದಿದಂ ||

ಪೋಷಣವಿಧಿಯಂ ತುರಗವಿ |

ಭೂಷಣಮಂ ಚಂದ್ರವರ್ಮಕೃತಿಸಪ್ತ ಕಮಂ || ಲಲ

ಇಂತು ಸಪ್ತಮಾಧ್ಯಾಯಂ*

*ಹಿಂದೂ ಪ್ರತಿಗದಲ್ಲಿ "ಅಶ್ವಮಾಧ್ಯಾಯಂ" ಎಂದಿದೆ.

ಅಷ್ಟಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ನೀರಾಜನವಿಧಿ

ಕಂ|| ನೀರಾಜನವಿಧಿಯಂ ವಿ |

ಸ್ತಾರದೆ ಮಾಡುವುದರಾತಿಸಂಕುಲಮಂ ಸಂ ||

ಹಾರಿಸಲುಂ ವಿಜಯವನವ |

ಧಾರಿಸಲುಂ ನೃಪತಿ ಬಗೆವೊಡುದಿತೋದಿತಮಂ

|| ೧ ||

ಆಶ್ವಯುಜ ಶುದ್ಧ ಬಿದಿಗೆಯೊ |

ಆಶ್ವಾನೀಕಕ್ಕೆ ರಕ್ಷೆಯಿಕ್ಕುವುದು ಧರಾ ||

ಧೀಶ್ವರನುದಾರಧೀರಗು |

ಣಾಶ್ವಕೆ ಜನಿತೋತ್ಸಹದೆ ಮಹಾಮಂಗಲಮಂ

|| ೨ ||

(ಮಹಾನವಮಿಯ ಕ್ರಮಂ)

ಆಯತ ಸಂಸ್ಥಾನಬೃಹ |

ತ್ಸಾಯನ ನತಿಧವಲವರ್ಣನಂ ದ್ವಿಜನಂ ದೀ ||

ಘಾಯುವ ನುತ್ತಮಜವನಂ |

ತೋಯಧರಸ್ವನನನಮಳಮುಖತಾಲುಕನಂ

|| ೩ ||

ಲಕ್ಷಣಸಂಪನ್ನನನವ |

ಲಕ್ಷಣರಹಿತನನುದಾರತೇಜೋನಿಧಿಯಂ ||

ಶಿಕ್ಷಿತನಂ ಚತುರಸ್ರವಿ |

ವಕ್ಷಿತನಂ ಸಕಲಜನಮನೋರಂಜಕನಂ

|| ೪ ||

ಉದಿತೋದಿತನಂ(ದೇ)ರೇವಾ |

ನದಿಯಿಂದುತ್ತರದೊಳಾದ ಭೂಮಿಜನಂ ಪ ||

ಟ್ಟಿದ ಕುದಿರೆಯೆನಿಸಿ ಮಾಡುವು |

ದದರ್ಶ ಸಮನಾಗಿ ಬೀಜ(ಯೋಜೆ)ವಾದು(ರು)ವನೊಂದಂ

|| ೫ ||

ಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತಂ ಸರ್ವಭ |

ರಕ್ಷಮನಂ ಕ್ರೋ(ತಾ)ಧಿರಾಜನೆನಿಪನಿಲಜನ(ವ)ಂ ||

ಶಿಕ್ಷಿತವಿಧನಂ ಪಂಚವಿ |

ಧಕ್ಷಾಂತಿಯ ಶೋಣವರ್ಣನದು ಯುವರಾಜಂ

|| ೬ ||

ಅರಿಯಂ ಕುಲಬಲತೇಜ |

ಸ್ವರಸತ್ವಂಜವಪ್ರಮಾಣಲಕ್ಷಣಗುಣದೊಳ್ ||

ಪರಿಪೂರ್ಣನಶುಭರಹಿತನ |

ನರಸಂ ಸೇನಾಧಿಪತಿತುರಂಗಮನಕ್ಕುಂ

|| ೭ ||

ಕಂ|| ಬೋರಂ ಚತುರಸ್ತ್ರ ಗುಣೋ(ಣಾ) |
 ಧಾ(ದಾ)ರಂ ತೇಜಸ್ವಿ ಸರ್ವಲಕ್ಷಣಯುಕ್ತಂ ||
 ವೀರಂ ಬೃಹಚ್ಛರೀರನು |
 ದಾರಂ ದ್ವಿಜಕುಲನಮಾತ್ಮವಾಹನಮಕ್ಕುಂ

|| ೮ ||

ಇಂತಪ್ಪ ಬಣ್ಣಮಿಂವೇ |
 ಟ್ಪಂತಪ್ಪ ಸುಲಕ್ಷಣಂಗಳಂ ಪಡೆದಂಗ |
 ತ್ಯಂತಶುಭಂ ಪಡೆಯದೊಡಂ |
 ಭ್ರಾಂತಿಸದರ್ಶಿಸುವುದನ್ಯವರ್ಣೋತ್ತಮಮಂ

|| ೯ ||

ವಿಜಯಗಜವಿಜಯಹಯಮುಂ |
 ವಿಜಯಭಟಂ ವಿಜಯವನಿತೆಯೆಂಬೀ ರತ್ನ ||
 ವ್ರಜದೊಳ್ ಲಕ್ಷಣಮಂ ಭೂ |
 ಭುಜನರಸಲ್ವೇಡ ಶುಭ¹ಮುಮಂ ಗುಣರತ್ನಾ

|| ೧೦ ||

*ಗುಡಿ(ಡ)ಶಾಲಿತಂಡುಲಂ ಕ |
 ನ್ನಡಿ ಕಲಶಂ ಗಱುಕೆ ತೋರಣಂ ದಧಿ ಪುಷ್ಪಂ ||
 ಸೊಡರೆಸೆವ ರಂಗವಲಿ ಯೆಲೆ |
 ಯಡಿಕೆ ಪವಿತ್ರಂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಿವೆ ಗುಣರತ್ನಾ

|| ೧೧ ||

ಶ್ವೇತಾತಪತ್ರಮಂಗಳ |
 ಗೀತಾನಕಪಟಹ ಹೇಮಚಾಮರಗಣಿಕಾ ||
 ವ್ರಾತಾಶ್ವಂ ಸುಭಟರ ಸಂ |
 ಘಾತಂ ಕಹಳಾರವಂ ಮಹಾನವಮಿವರಂ

|| ೧೨ ||

ತೋಟಿಯೊಳ್ ಸಮುದ್ರದೊಳ್ ವೆ |
 ಗೆಫಟಿಯೊಳ್ ತಾವರೆಗೊಳಂಗಳೊಳ್ ಮುತ್ತಂ ತಾಂ ||
 ಮೆಱಿದಭಿಷೇಕಂಗೆಯ್ದುದು |
 ಪಱಿ ಕಹಳಾಶಂಖಭೂಷಣಂಗಳ ದನಿಯಿಂ

|| ೧೩ ||

ಪೂಸಿದ ಮಣ್ಣಂ ಕರ್ಚವು |
 ದಾಸರಮಂ ಪಂಚಗವ್ಯಮಂ ತಳಿದು ಜಲಾ ||
 ವಾಸಮನರ್ಚಿಸಿ ವಾಜಿಗೆ |
 ಪೂಸುಗೆ ಕುಂಕುಮಹರಿದ್ರೆ ಗಂಧಾದಿಗಳಂ

|| ೧೪ ||

1 ಮುಮವೆ 2 ತೋಮರೆ 3 ವಾದಿತಂ ?

*ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಗದ (೧೦-೧೩ ಪದ್ಯಗಳ) ಒಂದು ಓಲೆ ಗಳಿತವಾಗಿದೆ.

ಕಂ|| ಕಲಶದ ತೊವರಂ ರತ್ನಾ |

ವಲಿಯೊಳ್ ಸಂಮಿಶ್ರ¹ಪುಷ್ಪಮಂ ಮಸ್ತಕದೊಳ್ ||

ತಳಿದಲ್ಲಿ ಬಣ್ಣವುರದೊಳ್ |

ಬಳಿದು ಬಲಾಕೈಕ್ಕೆ ಮೇಖಲಾಲಂಕೃತಿಯಂ

|| ೧೫ ||

ಪುಟ್ಟಿಗೆಯಂ ಮಣಿಸರಮಂ |

ಪಟ್ಟಿಗೆಯಂ ರಕ್ಷೆಯಂ ಪವಿತ್ರಾದಿಗಳಂ ||

ಕಟ್ಟಿ ಕೊರಲೊಳ್ ವಿರಾಜಿಸೆ |

²ಕಟ್ಟಿಗೆ ಪಟ್ಟವ(ಂ)ಲಲಾಟ ಪಟ್ಟಾಂತರದೊಳ್

|| ೧೬ ||

ಅರಿಸಿನಮಸ(ಪಾ)ಮಾರ್ಗಂ ಸಿತ |

ಸರುಷಪಾಮಿಂಗಮದರ್ವಳ್ಳಿ ನಿಂಬಂ ಲೋಧ್ರಂ ||

ಸಿರಿಸಂ ಬಜೆ ಗುಗ್ಗುಳಮಿ |

*(ವೈರಾಜ⁴ವೃಕ್ಷಂ) ಸರಳಂ ಸಲ್ಲೋಹಮುಪ್ಪು ಗೋರೋಚನಮಂ || ೧೭ ||

⁵ಕಟ್ಟಿಗೆ ಕೊರಲೊಳ್ ಸೀರೆಯ |

ಪೊಟ್ಟಿಣ(ಳ)ಮಂ ಮಾಡಿ ಧಾನ್ಯಸಮೇತಂ ನೋಡಲ್ ||

ದಿಟ್ಟಿಗಳಾಗವು ವಾಜಿಗ |

ಮಪ್ಪವು ರಾಕ್ಷಸಪಿಶಾಚಭೂತಗಣಂಗಳ್

|| ೧೮ ||

ಸುರರಾಜಾಸ್ಥಾನದ ಮಣ್ |

⁶ಸುರಮದಗಜ ಕೋಡಮಣ್ಣ ಮುಖಮಂ ನಾ ||

ಗರಮನೆಯ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಮಾ |

ನರನಾಥಾಲಯದ ಮೃತ್ಸೈಯುಂ ಹೃಲ್ಲೀಪಂ

|| ೧೯ ||

ರಂಗವಲಿ ತೋರಣಂ ಗುಡಿ |

ಮಂಗಳವಟಿ ವೇದಘೋಷಶೇಷಾಕ್ಷತ ಪು ||

ಷ್ಪಂ ಗಂಧದೀಪಧೂಪ ಚ |

ಯಂಗಳಿನೊಪ್ಪುವ ವಿಶಾಲ ಶಾಲಾಂತರದೊಳ್

|| ೨೦ ||

ಹೋಮಂಗೆಯ್ಯುವುದಲ್ಲಿ ಧ |

ರಾಮರರಿಂದನರ್ಗ ಕುಡುಗೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯಂ ಸಂ ||

ಗ್ರಾಮಜಯಮಪ್ಪ ಪರಕೆ ಧ |

ರಾಮರರೊನೆದಿತ್ತು ಶೇಷೆ ಕಲ್ಯಾಣಕರಂ

|| ೨೧ ||

1 ಮಶ್ಪುಡುಮಸ್ತ 2 ಕಟ್ಟಿದ ಪಟ್ಟಿಂ ಲಲಾಟಪಟ್ಟಾಂತರದೊಳ್, ಪಟ್ಟಮಂ ಲಲಾಟಾಂತರದೊಳ್
3 ಗರ್ದುಗಮರ್ದು, ಗಂಧಮಮರ್ದು 4 ಲೋಹಣಂ ರೋಚನಮಂ 5 ಕಟ್ಟಿ 6 ಣ್ಣರೆದಾ.....
ಮತ್ತದಜೊಳಾ, ಉರಗಾಲಯ ಮೃತ್ತಿಕೆಯಂ ನರ

*ಈ ಕಂದಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಛಂದೋ ದೋಷವಿದೆ- “ವೈರಾಜವೃಕ್ಷಂ ಸಲ್ಲೋಹ ಗೋರೋಚನಮಂ”
ಎಂದಿರಬಹುದು

ಕಂ|| ರೇವಂತಪೂಜೆಯಂ ಸ |

ದ್ವಾವದೇ ಮಾಡುವುದು ಚರುವು(ಕ)ಬಲಿ ತಾಂಬೂಲಂ ||

ಪೂವಕ್ಷತೆ ಗಂಧಂ ಕೆ |

ಯ್ಯಾವಿಗೆ ಪಟುಪಟಹಶಂಖ ಭೇರೀರವದಿಂ

|| ೨೨ ||

ಜಯ ದೇವ ಭಾನುಪುತ್ರಕ |

ಜಯ ತುರಗಾರೋಢ್ ರೋಹ) ಸಾರವಿಜ್ಞಾನನಿಧೀ ||

ಜಯ ತುರಗಹೃದಯಚಿತ್ತಾ |

ಜಯ ತುರಗಪ್ರಿಯ ಸುರೇಜ್ಯ ಜಯ ರೇವಂತಾ

|| ೨೩ ||

ಎಂದು ಪೊಡಮಡಿಸುವುದು ನೃಪ |

ನಂದನನಂ ಸೂರ್ಯನಂದನಂ ರೇವಂತಂ ||

ಗೆಂದುಂ ಸಂಗ್ರಾಮಜಯಾ |

ನಂದಮನಧಿಪತಿಗೆ ಮಾಡುಗುಂ ರೇವಂತಂ ||

|| ೨೪ ||

ಅಭಿಷೇಕಂ ತೋರಣದೊಳ್ |

ವಿಭೂತಿಯಿಂ ತಂದು ಪಟ್ಟವರ್ಧನಕೆ ಜಗ ||

ತ್ವಭುವಂ ಪೊಡಮಡಿಸುವುದಿರು |

ಳಭಿಮುಖನಾಗಿದುರ್ ಶಾಸ್ತ್ರ¹ವೇದ್ಯಂ ವೈದ್ಯಂ

|| ೨೫ ||

(ಮಂತ್ರಂ)

ಜಯ ಪದ್ಮಜಾಶ್ರುಸಂಭವ |

ಜಯಜಯ ಹೋಮಾಗ್ನಿಸಂಭವೋತ್ತಮವಾಹಾ ||

ಜಯ ಮೃ²ಗ್ಯುಲೂಕಸಂಭವ |

ಜಯಜಯ ³ದುಗ್ಧಾಬ್ಧಿ ವರ್ಧನಸಂಭೂತ ನಮೋ(ಮಃ)

|| ೨೬ ||

ಜಯಜಯ ⁴ದನುಜಕುಲ ವಿಧೇ(ಕ್ಷ)ಯ |

ಜಯವಿಜಯ ಶ್ರೀವಿಭೂಷಿತಾ ಭರ[ಣಗ]ಣಾ ||

ಜಯಜಯನಿಜಾಧಿಪತಿ ಹಿತ |

ಜಯವಿಜಯಾಹವಜಯಾಶ್ವ ಹಯರಾಜ ಜಯಾ

|| ೨೭ ||

* ಜಯಜಯ(ತು)ಮಮಶತ್ರುಪಕ್ಷ |

ಕ್ಷಯಕರ ಜಯಜಯ ತಥಾತು ಮಮ ವಿಜಯಕರಾ ||

ಜಯಜಯ(ತು)ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮೀ |

ಸ್ರಿಯತಮ ಯಿವ ಜಯತು ಜಯತು ಕೀರ್ತಿಶ್ರೀಯಂ

|| ೨೮ ||

1 ಶಸ್ತ್ರಂ, ಶಸ್ತ್ರಂ, ವೈದ್ಯದಿವ್ಯಂ 2 ಮೃಗಮುಲೂಕಿಗಂ 3 ಮಗ್ಧಾಬ್ಧಿ ಮಧನನೋತ್ಪನ್ನಾ.
ಮಂಥಾಬ್ಧಿ 4 ಕುಲಕ್ಷಕರ, ದನುಕುಲಕ್ಷಕರ

* ಈ ಕಂದವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಇದರಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಪಾಠವೂ ಇಲ್ಲ.

ಕಂ|| ಎಂದು ಪೊಡಮಡುತೆ ಪರಮಾ |

ನಂದದೆ ತಾಂ ಪಟೆಹ ಶಂಖ ಕಹಳಾ¹ಭೀರೀ ||

ಸಂದೋಹವೆಸೆಯೆ ಜಯಜಯ |

ವೃಂದಮೆ ದೈವಂಗಳೆಂದು ಮನ್ನಿಸು(ಸಿ)ಭೂಪಂ

|| ೩೯ ||

ಮಂಗಳ ಜವುಳ²ರುಳಂಬಮ |

ನುಂಗುರಮಾ ಕರ್ಣಶೋಭೆಯಂ ಪ್ರಿಯದಿಂ ವೈ ||

ದ್ಯಂಗಿತ್ತು ಬಟುಕೆ ಶಸ್ತ್ರಚ |

ಯಂಗಳನರ್ಚಿಸುಗೆ ಸಾರ್ವಭೌಮಂ ಕ್ರಮದಿಂ

|| ೩೦ ||

ಇದು ನೀರಾಜನವಿಧಿಯೆಂ |

ಬುದು ಪೂಜ್ಯಂ ಚಂದ್ರಮತದೊಳೆಂಟೆನೆಯಧ್ಯಾ ||

ಯದ ವಿರಚನೆ ಪತಿಗಂತ |

ಭೃದಯಕರಂ ಶ್ರೀಬಲಾಯುರಾರೋಗ್ಯಕರಂ

|| ೩೧ ||

ಇಂತು ಅಷ್ಟಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ನವಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ಹಯಶರೀರ ಪ್ರದೇಶ ಜ್ಞಾನಂ

ಕಂ|| ಮಾನಿಕ ಹಯಪ್ರದೇಶ |

ಜ್ಞಾನಂ ಕ್ಷಾರಾಗ್ನಿಶಸ್ತ್ರ ಕಮಂಜ್ಞಾನಾ ||

1ನೂನಂ ಪ್ರಗಾಢ ಕ್ರಮದಿಂ |

ಸ್ಥಾನದ ನಾಮಾಭಿಧಾನಮಂ ಪ್ರಕಟಿಸುವೆಂ

|| ೧ ||

ಕುದಿರೆಗಳ ಶರೀರದೊಳಂ |

ಪ್ರದೇಶನಾ²ಮಮುಮನಱುದು ಶಸ್ತ್ರಾಗ್ನಿವಿಧಂ ||

ಮೊದಲಾದ ಕ್ರಿಯೆಯಂ ಮಾಡಲ್ |

ಪ್ರದೇಶನಾಮಮುಮ³ನೆಯ್ವೆ ಪೇಟ್ಟಿಂ ಕ್ರಮದಿಂ

|| ೨ ||

ಕೆಳಗಣ ಮೇಲಣ ಪ⁴ಲ್ವೇ |

ಗಗಳ ಪಿಡಿದಿಹ ಸಂದು ದಂತಪೀಠಿಕೆಯಕ್ಕುಂ ||

ಕೆಳ ಅಣಲ ಮೇಲೆ ಪಲ್ಲಂ |

ತೊಳವಕ್ಕುಂ ಗಂಡ(ಧ)ಮೆಂಬ ವೆಸರಿಂ ತೋರ್ಕುಂ

|| ೩ ||

ಕಟವಾಯಂ ಸಂಧಿಗಳಂ |

ಘಟಿಯಿಸುಗುಂ ಸೃಕ್ವಿಣಿಯದೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಮೇಢ್ಯಂ ||

ತಟ ಗೊತ್ತಂದೇಶಮಮಾ |

ಕಟಜಿಹ್ವಾಬಂಧಮೆಂಬ ವೆಸರಿಂ ತೋರ್ಕುಂ

|| ೪ ||

ತಾಲುಗೆಯೆಂಬುದು ಜಿಹ್ವೆಯ |

ಮೇಲಿರ್ಕುಂ ತಾಲುವಿದೆ ಕೆಳಗಣ (ಗು)ನೆಲೆಯುಂ ||

ತಾಳಗೆದೆರೆ ದ್ವಾತ್ರಿಂಶತ |

ಮಾಳಿರ್ಕುಂ ಕೂರ್ಮೆಯೆಂಬ ವೆಸರಿಂ ತೋರ್ಕುಂ

|| ೫ ||

ಆತೆರೆಗಳ ನಡುರೇಖೆ |

ಮೋತಿಕ್ಕುಂ ವಾ(ಸೂ)ಜಿಯೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಮತ್ತಂ ||

ಆತೆ(ಥೆ)ರೆಗಳಮೇಲ್ ರೇಖೆಗೆ |

ಖ್ಯಾತಂ ತಾಂ ತಾಳುವಂಶಮೆಂಬಭಿಧಾನಂ

|| ೬ ||

1 ರೂಢಂ, ಧೀನಂ 2 ನಾವಮನಱುದವರ್ಗ ಶಸ್ತ್ರಕರ್ಮಾಗ್ನಿಕರ್ಮಬಂಧನಾಸ್ಥಾ ಪನೆ ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಂ ಮಾಡಲ್ಪಾರದಪ್ಪುದುಂ 3 ತಿಳಿಯಪೇಟ್ಟಿ 4 ಲ್ವಗ್ಗ 5 ದಿಪ್ಪೊಸಡುಗಳ್ಳೆದಂತ 6 ಲ್ಲಂವೊಲೆದಹ

ಕಂ|| ಅಣಿ(ಣು)ಗೆಯೋಳೆ ಪುಟ್ಟಿ ತೋರ್ಪಾ |

ಅಣಲ್ಪಲ್ಲಂ ದಂತಮೆಂಬ ಪೆಸರುಂ ಮತ್ತಾ ||

ಅಣಲ್ಪಳ ದಾಡೆಯ ಪಲ್ಲಿಂ |

ಗಣಿಸುಗೆ ತಾಂ ದಂಷ್ಟೆಯೆಂಬ ವೆಸರೆ ನಿದಾನಂ

|| ೭ ||

ಕಡೆವಲ್ಲಂ ನಾಲ್ಕಕ್ಕುಂ |

ಪಡೆಗುಂ ತಾಂ ಪಾರಿಕ್ವಮೆಂಬಾ ಪೆಸರುಂ ||

ನಡುವಲ್ ನಾಲ್ಕಕ್ಕುಂ ತಾಂ |

ಗಡಣಿವುದಾ ಮಧ್ಯಮೆಂಬ ಪೆಸರುಂ ಪಡೆಗುಂ

|| ೮ ||

ಮುಂಬಲ್ಲಂ ನಾಲ್ಕಕ್ಕುಮ |

ದೆಂಬುದು ಸಂದಂಶಮೆಂಬ ಪೆಸರುಂ ಮೇಗಣ ||

ಕೆಂಬಲ್ಲುಮಗ್ರದಂತವ |

ದೆಂಬುದು ತಾಂ ಪಲ್ಲ ಪೊಟಗು ಬಾಹ್ಯಮೆನಿಕ್ಕುಂ

|| ೯ ||

ಒಳಗಭ್ಯಂತರಮಾ ತುದಿ |

ಗಳಿಗಗ್ರಂ ತಾನದೆಂಬ ಪೆಸರುಂ ಮೊದಲೊಳ್ ||

ತಳಮೂಲಮೆಂಬ ಪೆಸರುಂ |

ಮೊಳಪೊಟತುದಿಮೊದಲ್ಗೆಲ್ಲ ಪಲ್ಲಿನ ಭೇದಂ

|| ೧೦ ||

ಪಲ್ಲುಚ್ಚಿರ್ಪಾ 1 ಮೇಲಣ |

ಪಲ್ಲೋಷ್ಠ ದಕೆಂತುಮೋಷ್ಠ ಮೆಂದುಂ ಪೆಸರುಂ ||

ನಿಲ್ಲದಧರೋಷ್ಠ ಕೆಳಗ |

ಕ್ಕಲ್ಲಯೆ ಚುಬುಕೆಂಬ ವೆಸರನನುಕರಿಸಿಕುಂ

|| ೧೧ ||

ಉತ್ತರದೋಷ್ಠದ ನಡುವದು |

ಬಿತ್ತರಿಸ ಪ್ರಪಾನಮೆಂಬ ಪೆಸರಾ ಪ್ರಪಾನ ||

ದುತ್ತರ ಪ್ರೋಧಮದಕ್ಕುಂ |

ಬಿತ್ತರ ಪ್ರೋಧದೆರಡುಕೆಲದ ನಾಸಾಪುಟಮುಂ

|| ೧೨ ||

ಪ್ರೋಧದ ಕಣ್ಣೆಡೆ ಘೋಣಮ |

ದಾತೆಟ ಮೂಗೆಸೆವಕೆಂಬಿ ನಾಸಾವಂಶಂ ||

2 ಸ್ತ್ರೋತದ ಮಾರ್ಗಿಂಬಾ ವೆಸ |

ರೋತಿರ್ಕುಂ ಮೂಗಿನೊಳಗುಮಶ್ವಾಗಮದೊಳ್

|| ೧೩ ||

ಕಂ|| ಕಣ್ಣೊಳಗಣ ಮೊದಲಿಂಗಂ |

ಬಣ್ಣಿವೆ ನಯನಾಶ್ರುಸಾತಮೆಂಬಾ ವೆಸರಂ ||

ಕಣ್ಣಾಸಾತದ ಮೇಲಣ |

ಕಣ್ಣಕ್ಷಿಗಣಂ ಗಣಂಗಳಪ್ಪ ವೆಸರೆ ನಿಧಾನಂ

|| ೧೪ ||

ಕಣ್ಣಂ ಮುಚ್ಚಿಹ ಪೊಟ್ಟಿಯೆ |

ಸನ್ನುತವರ್ಕುಣಿಕೆಯದಣ ಮೇಲಣ ರೇಖಂ ||

ಬಣ್ಣಿವೊಡದು ಕ್ಷಣಿಯಕ್ಕುಂ |

ಕಣ್ಣೊಳಗಣಬಿಳಿಯ ಆಲಿ ಶುಕ್ಲಮದಕ್ಕುಂ ||

|| ೧೫ ||

1 ಶುಕ್ಲದ ಭಾಗದ ಕರ್ಪುಂ |

ತೋರ್ಕುಂ ತಾಂ ಕೃಷ್ಣಭಾಗಮೆಂಬಾ ವೆಸರಿಂ ||

ದಕ್ಕಸಿತಬಾಗೆನಡುವಿಗೆ(ರೆ) |

ಬರ್ಕುಂ ತಾಂ ವೃ(ದಿ) ಸ್ವಿಭಾಗಮೆಂಬೀ ವೆಸರುಂ

|| ೧೬ ||

ಕಣ್ಣಿನ ಪೊಟ್ಟಿಯ ಮೇಗದು |

ಬಣ್ಣಿಸೆ ನಯನಾಕ್ಷಿಕೂಟಮೆಂಬಾ ವೆಸರುಂ ||

ಕಣ್ಣ ಪೊಟಪುರ್ವುಗಳ್ಳಂ |

ನುಣ್ಣನೆ ಭ್ರಾಮಧ್ಯವೆಸರೆ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಂ

|| ೧೭ ||

ಎರಡುಂ ಪುರ್ಬಿನ ನಡುವುಂ |

ವೆರುಗುಂ ಭ್ರೂಕುಟಿಯದೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||

ವರಕಣ್ಣ ಮೊದಲ ಮಾಂಸದ |

ಕರ ಕೆಂಪೆ ಕಣೀರಮೆಂಬ ವೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ

೧ ೧೮ ||

ಕಣ್ಣೀರ ಶುಕ್ಲಭಾಗ(ದೆ)ಕೆ |

ಬಣ್ಣಿಪ ಸು(ಷಿ)ರಕ್ಕೆ ತಾನುಮಾಗಸಮೆಂಬುದು ||

ಕಣ್ಣಿನ ಪೊಟಗಣ ಕಡೆಯಣ |

ಕಣ್ಣಿಂಗಪಾಂಗಮೆಂಬ ವೆಸರಂತಕ್ಕುಂ

|| ೧೯ ||

ಸ್ತುಪ್ಪದ ಪುರ್ಬೆಡೆ ನೋಡ |

ಲ್ಕವುದು ಲಲಾಟಮೆಂಬ ವೆಸರಿಂದಕ್ಕುಂ ||

ತಪ್ಪದೆ ಲಲಾಟಮೆಂಗುಂ |

ಬರ್ಪುದು ತಾಂ ಸ್ತುಪಮೆಂಬ ವೆಸರಂತಕ್ಕುಂ

|| ೨೦ ||

ಕಂ|| ಎರಡುಂ ಕಿವಿಯೆಡೆಗಕ್ಕುಂ |

ಸಿರಮೆಂಬಭಿಧಾನ ಸಿರದ ನಡುವೆಯುಂ ಮಸ್ತಕ ||

ವರೆ ಮಸ್ತಕದಿರಡು ಕೆಲ |

ನೆರೆ ಕಿವಿಯುಂ ಕರ್ಣಂಗಳೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ

|| ೨೧ ||

ಕಿವಿಗಳ ಮುಂದಣ ರೇಖೆಗೆ |

ಸವನಿಕು ತಾಂ ಕರ್ಣಕುಲಿಯುಮೆಂಬೀ ವೆಸರುಂ ||

ಕಿವಿಯೊಳಗಣ ಬಯಲ್ಗುಳುಂ |

ಸವನಿಪ ಶ್ರೋತ್ರಾ(ಸಿ)ಣಿಯೆಂಬ ವೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ

|| ೨೨ ||

ಪಣೆ ಕಿವಿ ಕಣ್ಣೆಡೆಯೊಳ್ ತಾಂ |

ಗಣೆಯಿಸುಗುಂ ಕಟಕಮೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಚಿಬುಕದ ಮೇ ||

ಗಣ ಅಣುಗಳೆ ಹನು ವದಕಂ |

ಹನುವಿನ ನಡುವಣವುಗಳ್ಗೆ ಗಂಡಮದಕ್ಕುಂ

|| ೨೩ ||

ಗಂಡದ ಪೊಟಗಣ ಕೆಳಗಣ |

ತಂಡಕೆ ಹನುಚಕ್ರಮೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||

ಮಂಡನ ದಂತದು ಹನುಕಡೆ |

ಗಂಡಿಕುರ್ಣಂ ನಾಲ್ವತೆ(ರಡು)ಲು ಮುಂತಿಮಮಕ್ಕುಂ

|| ೨೪ ||

ಮತ್ತಂತಾ ಹಯದ ಕೊರಲೊ |

ಳುತ್ತಮ ನಡುವಣ ಪ್ರದೇಶ ನಿಗಳಮದಕ್ಕುಂ ||

ಬಿತ್ತರದ ಕಿವಿಯು ಪೊಟಗಂ |

ವರ್ತಿಕು ಬೆಡಗೆ(ಬಿದುವೆ)ಂಬ ವೆಸರೆ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಂ

|| ೨೫ ||

ಬೆಡ(ದು)ವಿನ ಸಮಾಪದೆಡೆಯುಂ |

ಪಡೆವುದು ವರ್ಣೆಯದೆಂಬ ವೆಸರಂ ಮತ್ತಾ ||

ನಡುಕಂಠನಾಳಯಿಕೆಲ |

ದೆಡೆಗಂ ಮನ್ಯುವದೆನಿಪ್ಪ ವೆಸರೆಸೆದಿರ್ಕುಂ

|| ೨೬ ||

ಮನ್ಯುಗಳ ತಲೆಯು ಯೆಡೆಯುಂ |

ಪ್ರದೇಶಕಂ ಗ್ರೀವಮೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||

ತದಧರದ ಮೇಲ ಪೆಗಲ್ಲಂ |

ಸ್ಕಂಧಮುಮೆಂದೆಂಬ ವೆಸರೆ ತುರಗಾಗಮದೊಳ್

|| ೨೭ ||

ಸ್ಕಂಧದ ಮೇಲಣ ವಳಯ |

ಕೈಂದುಂ ಕೇಸರಮದೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಕೇಸರ ||

ದಿಂದೆ ಕೆಳಗೆರಡು ವೃದ್ಧರ |

ಸ್ಕಂಧದ ಕೆಲ ಕೇಸರಂಗಳುಂ ಕಾಕಸೆಯುಂ

|| ೨೮ ||

ಕಂ|| ಕಂಠದ ನಡುವಳಯದ ಪೆಸ |

ರುಂಟೆನಿಸುಗು ಕಕ್ಷವದಣ ನಡುವಣ ದೇಶಂ ||

ಕಂಠವದೆನಿಸಿರೆಕೊಳ್ವುದು |

ಗೆಂಟುಂ ನಿಗಳಾದಿ ಕಂಠಕಡೆ ಪನ್ನೊಂದುಂ

|| ೨೯ ||

ಮತ್ತದು ಕಂಠದ ಕೆಳಗಂ |

ಜತ್ರುವೆ ತಾನೆಂಬ ಪೆಸರುಮದಣುಂ ಕೆಳಗುಂ ||

ವರ್ತಿಕು ವಕ್ಷಮದೆಂಬುದು |

ಮತ್ತಂ ವಕ್ಷದೆಯೆಡೆಯೆ ಕ್ರೋಳ(ಡ)ಮದಕ್ಕುಂ

|| ೩೦ ||

ಆವಕ್ಷಮನಾಶ್ರಯಿಸಿದ |

ಠಾವೆರಡು ಕಕುದಸ ಬಂಧಿಯಂಶ(ಸ)ಮೆನಿಕ್ಕುಂ ||

ಆ ವಂಶದ ಮೊದಲಾಶ್ರಯ |

ಠಾವಿನ ಮುಯ್ಯುಗಳೆ ದಾವಮೆಂಬಭಿಧಾನಂ

|| ೩೧ ||

ದಾವದ ಕೆಳಗುಂ ಬಾಹ್ಯವೆ |

ಭಾವಿಪೊಡಾ ಬಾಹ್ಯ ಮೂಲದೊಳ್ ಜಾಂಗಳ ಮೆಂ ||

ಬೀ ವಿಧಧ ಪೆಸರ್ ಬಾಹ್ಯದ |

ದಾವೊಳಗಣ ಕಲೆಗಳಿಗೆ ಕೇ(ಕಿರ)ಣಮದಕ್ಕುಂ

|| ೩೨ ||

ಬಾಹ್ಯದ ಕೆಳಗಣಮೊಲಕಾಲ್ |

ಬಾಹ್ಯಕೆ ಜಾನುಮೆಂಬ ಪೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||

ಬಾಹ್ಯದ ಮೊಲಕಾಲ್ ಕಟಕಕೆ |

ಬೇಹುದು ತಾಂ ಪಾಣಿ(ಳ)ಯೆಂಬ ಪೆಸರದಕಕ್ಕುಂ

|| ೩೩ ||

ಅದಣಂದೆ ಮೇಲೆನಿಪ್ಪಾ |

ಮದಿ(ಡಿ)ಸಂದಿಗೆ ಜಾನುಮಂಜರೆಂಬಭಿಧಾನಂ ||

ಅದು ಜಾನುವಿಂದೆ ಕೆಳಗುಂ |

ಪದುಳಂ ತಾಂ ಜಂಘೆಯೆಂಬ ಪೆಸರದಕಕ್ಕುಂ

|| ೩೪ ||

ಜಂಘೆಯ ಕೆಳಗದು ಪಲುಹ |

ತ್ತಂ ಗುದ ಮೊಲಕಾಲ ಕೆಳಗೆ ಪಲುಹತ್ತಮನಾ ||

ಶ್ರಂಗಿಯ್ದು ಕೂರ್ಚೆಯೆಂಬುದು |

ಪಿಂಗದೆ ಕೂರ್ಚಕೆ ಕೆಳಗೆ ಕಳಿ(ಳ)ಯೆಂಬ ಪೆಸರ್

|| ೩೫ ||

ಕ(ಳ)ಳೆಯಿರ್ಕೆಲದೊಳ್ ತಾ |

ನಳವಡಿಸುಗು 1 ಮಿಸಿ(ಹಿ)ಕೆಯೆಂಬ ಪೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||

ಕೆಳಗೆ ಖುರದಿಂದೆ ಪಾಶೆ(ಷ್ಟಿ)ಯೆ |

ಯಳವಡಿಕುಂ ಪೆಸರದರ್ಕೆ ಪಯಶಾಸ್ತ್ರದೊಳಂ

|| ೩೬ ||

ಕಂ|| ಅಂತಾ ಜಂಘೆಯ ಕೆಳಗಂ |

ಮುಂತಣ ಪಿಂತೆಸೆವ ಕಾಲ್ಗಲಾ ಪ್ರಾದೇಶದ ||

ಸಂತತನಾಮೊಂದೇತೆ ||

ನಂತಂಶಂ ಮೊದಲಿಗಲ್ಲಿ ಗರ್ವತ್ತೊಂದುಂ

|| ೩೭ ||

ಅಲ್ಲಿಂ ಕೆಳಗಾಸಾಭಿಯಂ |

ದಲ್ಲೆಡೆಗಂ ಹೃದಯಮೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||

ಸೊಲ್ಲಂ ಹೃದಯದ ಕೆಳವಡೆ |

ಯಲ್ಲಿಯೆ ತಾಂ ಸಾಭಿಯೆಂಬ ವೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ

|| ೩೮ ||

ಸಾಭಿಯ ಶಿಶ್ನೆಯೆಡೆಯುಂ |

ಶೋಭಿವುದಾ ಜಠರಮೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||

ಕಾಬುದು ಬಾಹುವ ಮೂಲದೆ |

ಕಾಬಾ ಕುಟಾ ಕಕ್ಷಮೆಂಬ ವೆಸರಿಂ ತೋರ್ಕುಂ

|| ೩೯ ||

ಆಸನದಿಂ ಕೆಳಗಣ ಬರಿ |

ಗಾಸನ್ನಂ ಕೋಷ್ಠಮೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||

ವಾಸಾಕೋಷ್ಠದ ಕೆಲರೇ |

ಖಾಸೆಯೆ ತಾಂ ಕುಕ್ಷಿಯೆಂಬ ವೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ

|| ೪೦ ||

ಕುಕ್ಷಿಯ ಮೇಲಾಕಕುದಿಲಾ |

ಯಾಕ್ಷಿಸುಗಾ ವೆಸರೆ ಕುಕ್ಷಿ ಪೊಟಕೆಳಗಣ ಭಾ ||

ಗೀಕ್ಷಿಸು ಕಕುದಿಯ ಸಂಧಿಯು |

ಪೇಕ್ಷಿಸು ಕಕುಸಂದಿಯೆಡೆಗೆ ರಂಧ್ರಮೆಯೆಂದುಂ

|| ೪೧ ||

ರಂಧ್ರದ ಸಾಭಿಯೆಡೆಯೊಳುಪ |

ರಂಧ್ರಮೆನಿಕ್ಕುಂ ಸರಂಧ್ರದುಪರಂಧ್ರದ ನಡು ||

ವಂದಕ್ಕುಂ ಮೇಖಳೆಯುಂ |

ಸಂಧಿಸೆ ಸಾಭಿಯೆಡೆ ರೋಮರಾಜಿಯದಕ್ಕುಂ

|| ೪೨ ||

ಕಕುದದ ರೋಮದಯೆಡೆಯುಂ |

ಕಾಕಸೆಯಾ ಕಾಕಸಾಸನದ ನಡು ಮತ್ತಾ ||

ಕಕುಮಧ್ಯಮೆಂದು ಪೇಟ್ಟುದು |

ಕಕುದಿಂ ಪೊಟಗೆಸೆಯೆ ಆಸನೆಂಬುದು ವೆಸರುಂ

|| ೪೩ ||

ಆಸನದ ಪೊಟಗೆ ಪೃಷ್ಠಮ |

ದೀಸೆನಿಪಾ ವೆಸರದಕ್ಕು ಮದೆಱುಂ ನಡುವಣ ||

ದೇಶದ ನಿಟ್ಟಿಲುವಿಂಗಂ |

ಆಸರಿಸುಗುಮಲಕುಟಂಶಿಕಂ ತಾಮೆಂದುಂ

|| ೪೪ ||

ಕಂ|| ತಿಕ(ಗ)ದಿಕೆಲ ರೋಹಿಣಿ ಯನಿ |
 ಸಗುವುದು ವದಲ ಕೆಳಗೆ ನಾಂಡುಂ ಸಂಧಿಯೆ ||
 ಬಗೆ ಜಘನದಿಂದೆ ಕೆಳಗಂ |
 ಬಗೆ ಬಾಲಂ ಪುಚ್ಚದಂಡಮೆಂಬೀ ವೆಸರಿಂ || ೪೫ ||
 ಬಾಲದ ಕೆಳಗುಂ ಗುದಮುಂ |
 ಲೀಲೆಯ ಗುದದೊಡು ಕೆಲನ ಮೃ(ವೃ)ತ್ತಿಕೆಯೆಂಬರ್ ||
 ತಾಲುವ ಮೃ(ವೃ)ತ್ತಿಗೆ ಕೆಳಗುಂ |
 ವೇಟಾ ರೋಮಸ್ವಮೆಂಬ ವೆಸರಂತಕ್ಕುಂ || ೪೬ ||
 ಬಾಲದ ದಂಡಿಗೆ ಮತ್ತಾ |
 ಬಾಲದ ದಂಡೆಂಬ ವೆಸರನನುಕರಿಸಿಕುಂ ||
 ಬಾಲದ ಮುಟಿಯೊಳಗಿರ್ಪುದ |
 ಲೀಲೆಯನಿಟಾ ನಾನಮೆಂಬ ವೆಸರದಕೆಂದುಂ || ೪೭ ||
 ಆ ನಾನದೊಡು ಕೆಲನದು |
 ವಪ್ಪುದು ತಾಂ ಸ್ಥಿಕಪಿಂಡಮೆಂಬೀ ವೆಸರಿಂ ||
 ತೋರ್ಪುದಲ ಕೆಳಗೆ ಚಟುಳಮ |
 ದಾವಾನದ ಕೆಳಗೆ ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯದಕ್ಕುಂ || ೪೮ ||
 ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯಾ ಮುಷ್ಕದ |
 ತಕ್ಕೆಡೆ ವಂಖಣಮದೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||
 ಶ(ಯು)ಕ್ತಿಯ ಶಿವನಿಯ ಕೊಟ್ಟಿಡೆ |
 ಯುಕ್ತಂ ತಾಂ ಹೇಹ(ಮೇಘ)ಮೆಂಬ ವೆಸರದಕೆಂತುಂ || ೪೯ ||
 ಮುಷ್ಕದ ನಾಭಿಯ ಯೆಡೆಯಂ |
 ಬಕ್ಕೆಂದುಂ ಶಿಶ್ನೆಯೆಂಬ ವೆಸರದಕಕ್ಕುಂ ||
 ತೋರ್ಕುಂ ಶಿಶ್ನಾಗ್ರಕೆ ಕ |
 ಚೆಕ್ಕೆಯೆ ವೆಸರುಮದಿನ್ನು ತುರಗಾಗಮದೊಳ್ || ೫೦ ||
 ಅಲ್ಲಿಂ ಮೂತ್ರಂ ಬರ್ಪೆಡೆ |
 ಗಲ್ಲಗೆ ತಾಂ ಶಿಶ್ನದಾರೆಯೆಂಬುದು ವೆಸರುಂ ||
 ಬಲ್ಲರ್ ಮೂತ್ರದ ಕೋಶದ |
 ಬಲ್ಲಿಂದದಲ ಕೆಳಗಂಡಜಾತಮದೆಂಬರ್ || ೫೧ ||
 ಸ್ತುರೆಯಿಂ ಮೇಲ್ ಚಕ್ರ(ಚಂದ್ರ) ಶಕ್ತಿ |
 ಬೆರಸಿಕಾರ್ಪೆಸರೆ ರೋಹಿಣೀ ಸಂಧಿಯಕೆಳ ||
 ಗಿರೆ ಕಾ(ಸೂ)ಸುಳ ವೆಸರದಕೆಂ |
 ಬರ ನಾನದ ನಡುವೆಯದಕೆ ಯುಗಸಂಧಿಯುಮಂ || ೫೨ ||

ಕೆಂ|| ಯುಗಸಂಧಿಯ ಕೆಳಗಂ ನೀಂ |

ಬಗೆ ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯನೆ ಪೆಸರಾಪಾಂಡುಂ ಪಿ ||

ಡಗಲದ ಕೆಳಗದು ಮುತ್ತಂ |

ಬಗೆಯೂರುಕವದೆ(ಮೆ)ಂಬ ವೆಸರೆ ತುರಗಾಮದೊಳ್

|| ೫೩ ||

ಊರುವಿನ ಕಣ್ಣು ದೆಡೆ ತಾ |

ನಾರಯ್ ನೀಂ ಪಾಂಡುಪಿಂಡ ಮೆಂಬಭಿಧಾನಂ ||

ಓರಂತೆ ಚಕ್ರಶಕ್ತಿಯು |

ಸಾರಣ ಕೆಳಗೆಸೆವ ಜಂಘೆಯೆಂಬಭಿಧಾನಂ

|| ೫೪ ||

ಸ್ತುರೆಯಿಂ ಕೆಳಗಕ್ಕುಂ ಮಂ |

ಜರಿಯೆಂಬಾ ಪೆಸರದರ್ಕುಮಾ ನಡುವೆಯದಾಂ ||

ತಿರೆ ಶಂಖಮೆಂಬ ವೆಸರುಂ |

ಸ್ತುರೆಯಿಂ ಕೆಳಗಕ್ಕುಮುತ್ತ ಜಂಘಾಕ್ಷೇತ್ರಂ

|| ೫೫ ||

ಅವಟವಟಮೇಲೆ ಕಲೆಗಳ್ |

ಸವನಿಸುಗುಂ ಕೆಣ(ಕಣ)ಮೆಂಬ ವೆಸರುಂ ಮುತ್ತಂ ||

ಶಿವನಿಯು ನಡುವಣ ಯೋನಿಯು |

ನವಗಮಿಸಂತಪರಭಾಗೆ ಮೂವತುಮೂಱುಂ

|| ೫೬ ||

ತುರಗಕ್ಕುಂ ಗೋಟುಗೆಗಂ |

ಸರಿಸಂ ಸಂಸ್ಥಾನವಷ್ಟವಿಧ ಲಕ್ಷಣಮಂ ||

ತೆರಡಕ್ಕುಮೊಂದೆ ಭೇದಂ |

ತುರಗಕ್ಕುಲ್ಲಿಲ್ಲ ಯೋನಿಯುಂ ಸ್ತನಯುಗಮು(ಳ)ಂ

|| ೫೭ ||

ಮೊದಲಾಗಿ ದಂತಪೀಠಿಕೆ |

ತುದಿಯಾಗಿರೆ ಯೋನಿ ನೆಗಲ್ದ ಸರ್ವಾವಯವಂ ||

ಕುದಿರೆಗೆ ನೂಱುಂತೊಂಬತು |

ಪ್ರದೇಶಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ನಾಮ ನಿರ್ದೇಶಂಗಳ್

|| ೫೮ ||

ಮೊದಲುಂ ನಡುವುಂ ಕಡೆಯುಂ |

ತುದಿಯುಂ ಬೇಜುಲ್ಲವೆಂಬುದೆಂಗಾ ನಯಮಂ ||

ವದನಂ ಗಾತ್ರಂ ಬಾಲಂ |

ಕುದಿರೆಯ ಬೆನ್ನೆಂಬವುಂ ಶರೀರಾಂತರದೊಳ್

|| ೫೯ ||

ವದನದ ಮುಂಗಾಲೆರಡು |

ತುದಿಯಿದೆಡೆ ಪೂರ್ವಕಾಯಮದಱುಂ ತಿಕದಿಂ ||

ದೊದವಿರೆ ಮಧ್ಯಂ ಕಾಯಮು |

ಮದಱುಂ ಪೆಱಗಿಂತು ಕಾಯನಿರ್ದೇಶಂಗಳ್

|| ೬೦ ||

ಕೆಂ|| ಶಿರಮುಂ ಕಣ್ಣುಂ ಮುಖಮುಂ |

ಕೊರಲುಂ ಕಿವಿಯುಂ ವೃಷಣಮುದುಂ ಮೇಹನಮುಂ ||

ಚರಣಂಗಳುಮಿರ್ಕೆಲನುಂ |

ತುರಗಕ್ಕಂ ಘೋಟುಗೆಗಮಿವು ದಶಸ್ಥಾನಂಗಳ್

|| ೬೧ ||

*ಇದು ಲಲಿತ ವಚನರಚನಾ |

ಪ್ರದೇಶ ನಾಮಾಭಿಧಾನ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರ ತ |

ತ್ವದ ಮೊಂಬತ್ತನೆಯಧ್ಯಾ |

ಯದ ವಿರಚನೆ ಚಂದ್ರಮತಮಿಳಾವಳಯಹಿತಂ

|| ೬೨ ||

ಇಂತು ನವಮಾಧ್ಯಾಯಂ

*ಈ ಪದ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ಆಧ್ಯಾಯದ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಇಲ್ಲದೆ ಆಚಾರ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯನ-ಎಂಬ ಪದ್ಯವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯು
ಅರಂಭಿಸಿದೆ.

ಅಂಗಭೇದ ಪ್ರದೇಶನಾಮ*

ಕೆಳಗಣ ಮೇಲಣ ಪಲ್ಲಳ ಬೇರ್ಗಳಂ ಪಿಡಿದಿ(ಹಸಂದು)ವೊಸಡುಗಳ್ಗೆ ದಂತಪೀಠಿಕೆ ಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಣಲ ಪಲ್ಲಳ ಮೇಲ(ಗ)ಣ ಕದವುಗಳ್ಗೆ ಗಂಡಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಟ ವಾಯ ಸಂಧಿಗಳೆ ಸೃಕ್ಪಿಣಿಯಕ್ಕುಂ ಎರಡುಮಣಿಗೆಯೊಳಗಣ ಭಾಗದ ನಡುವಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಜಿಹ್ವಾಬಂಧಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಣಲ ಪಲ್ಲಳಿಂದೆಡೆಯೊಳಾದ ದಾಡೆಯ ಹಲ್ಲಿಗೆ ದಂಷ್ಟ್ರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಜಿಹ್ವೆಯಿಂ ಮೇಲೆ ತಾಲುಗೆಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ತಾಲುಗೆಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಸೂಜ(ಚಿ) ಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಲ್ಲಿಂ ಮೇಲೆ ತಾಲುಗೆಯ ತೆರೆಗಳುಂ ಮೂವತ್ತೆರಡಕ್ಕುಂ, ಅವರ್ಕೆ ಕೂರ್ಮ ಗಳೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಆ ತೆರೆಗಳ ನಡುವಣರೇಖೆಗಳ್ಗೆ ರಾಜಿಗಳೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಆ ತೆರೆಗಳ ಮೇಗಣರೇಖೆ ತಾಳುವಂಶಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಣುಗೆಯೊಳಗೆ ಪುಟ್ಟಿದಣಲಪಲ್ಲಳ ದಂತಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಡೆಯಪಲ್ಲಳ ನಾಲ್ಕಕ್ಕುಂ ಪಾರಿಪಕ್ಷ(ಕ್ಷ)ಮೆಂಬುದು, ನಡುವಣ ಪಲ್ಲಾಲ್ಕಕ್ಕುಂ ಮಧ್ಯಮಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಮುಂಬಲು ನಾಲ್ಕಕ್ಕುಂ ಸಂದಂಸ(ಶ)ಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮೇಗಣ ಪಲ್ಲ(ಲ್ಲ)ಗ್ರದಂತಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪಲ್ಲವೊಳಗು ಬಾಹ್ಯಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಒಳಗು ಅಭ್ಯಂ ತರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ತುದಿಗಳಗ್ರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮೊದಲೆ ಮೂಲಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪಲ್ಲಳತುದಿ ಮೊದಲು ವೊಳಗೊಳಗು ಸಮಭಾಗಮೆಲ್ಲಕ್ಕುಂ ಮೊಂದೆತೆತನಕ್ಕುಂ, ಪಲ್ಲಳಂ ಮುಚ್ಚಿ ಪ್ಪ ಮೇಲಣ ಪ್ರೋಥಕ್ಕೆ ಓಷ್ಠಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಧರೋಷ್ಠಕ್ಕೆ ಚಿಬುಕೆಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಉತ್ತರೋಷ್ಠದ ನಡುವೆ ಪ್ರಪಾನಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪ್ರಪಾನದಿಂ ಮೇಲೆ ಪ್ರೋಥಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಪ್ರೋಥದೊಡುಂ ಕೆಲನಮೂಗಿನತುದಿಗೆ ನಾಸಾಪುಟಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪ್ರೋಥದ ಕಣ್ಣೆಡೆಗೆ ಘ್ರಾಣಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮೂಗಿನ ಕಂಬಿಗೆ ನಾಸಾವಂಶಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಮೂಗಿ ನೊಳಗು ಶ್ವಾಸಮಾರ್ಗಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಣ್ಣಳ ಮೊದಲ್ಗಲ(ಸ್ತ)ಶ್ರುವಾತಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅ(ಸ್ತ)ಶ್ರುವಾತದಿಂ ಮೇಗಣಣ್ಣೆ ಅಕ್ಷಿಗಳೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಣ್ಣಂ ಮುಚ್ಚಿಪ್ಪ ವೊ(ಱಿ)ಟ್ಟಿಗಳ್ಗೆ ವರ್ಕಣಿ ಎಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಲ್ಲಿ ಪುಟ್ಟಿದವೆಗಳ್ಗೆ ಅ(ಪ)ಕ್ಷಿ(ಕ್ಷಿ)ಣಿ ಎಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಣ್ಣೊ ಳಗಣ ಬಿಳಿಯಾಲಿಗಳ್ಗೆ ಶುಕ್ಲಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಶುಕ್ಲಭಾಗದ ನಡುವೆ ಕರ್ಪಿಂಗಿ ಕೃಷ್ಣ ಭಾಗ ಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕೃಷ್ಣಭಾಗದ ನಡುವಣ್ಣೆ ದೃ(ವೃ)ಷ್ಟಿಭಾಗಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಣ್ಣು ವೊ (ಱಿ)ಟ್ಟಿಯಮೇಗಣ್ಣೆ ಅಕ್ಷಿ ಕೂಟಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅಕ್ಷಿ ಕೂಟದಿಂ ವೊಳಗಣ ಪುರ್ಬಗಳ್ಗೆ ಬಭ್ರು ವೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪುರ್ಬಿನ ನಡುವೆ ಭೃಕಟಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಣ್ಣು ಮೊದಲ ಮಾಂಸದ(ಕಡಿ ಯಿಂದ)ಕೆಂಪಿಗೆ ಕಣ್ಣೀರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಣ್ಣಿನ ಶುಕ್ಲಭಾಗದ ಸುಷಿರಕ್ಕೆ ಆಕಾಶಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಣ್ಣು ವೊಳಗಣ ಕಡೆಗಳ್ಗೆ ಅಪಾಂಗಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಸ್ತುವದ ಪುರ್ಬಿನ ಎಡೆಯ ನೊಸಲ್ಲಂ ಲಲಾಟಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಲಲಾಟದಿಂಮೇಲೆ ಸ್ತುರೆವೆ(ಸುವೆ)ಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಎರಡುಂ ಕಿವಿಯೆಡೆಗೆ ಶಿ(ಸಿ)ರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಶಿರದಿಂ ನಡುವೆ ಮಸ್ತಕಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮಸ್ತಕದೊಡುಂಕೆಲದ ಕಿವಿಗಳ್ಗೆ ಕರ್ಣಂಗಳೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಿವಿಯಮೊದಲ ಮುಂದಣ ರೇಖೆ ಗಳ್ಗೆ ಕರ್ಣಾಂಕುರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಿವಿಯೊಳಗಣ ಬಯಲ್ಗಲೆ ಶ್ರೋತಾಸಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಿವಿಯಕಣ್ಣೆಡೆಗೆ[ಕ]ಟಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಟದ ಕಡೆಗಣ ಸಮಾಪದ ಮೇಗಣ್ಣೆ ಶಂಖ ಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಟದ ಸಂಕ(ಶಂಖ)ದ ವೊಳಗಣ ಕೆನ್ನೆಗೆ ಹಾಟಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಚಿಬು

*ಎರಡು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರದೇಶನಾಮವನ್ನು ಹೇಳುವ ಕಂದಪದ್ಯಗಳಿಲ್ಲ, ಈ ಗದ್ಯ ಮಾತ್ರವಿದೆ. ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃವು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದನೋ ಅಥವಾ ಈ ಗದ್ಯವನ್ನೇ ರಚಿಸಿದ್ದನೋ - ಎಂಬುದನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಪ್ರಮಾಣವಿಲ್ಲದುದರಿಂದ ಈ ಗದ್ಯಭಾಗವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕದ ಮೇಗಣ್ಣಳ್ಳೆ ಹನುಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಹನವಿನ ನಡುವಣ ಕದಪುಗ್ಗೆ ಗಂಡಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಗಂಡದಪೊಣಗಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹನುಚಕ್ರಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ.

ಅಂತು ದಂತ ಪೀಠಿಕೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಹನುಚಕ್ರಂತುದಿಯಾಗಿ ಅಂತರ್ಮುಖ ಬಹಿರ್ಮುಖ ಶಿರಃ ಪ್ರದೇಶಮನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಂ ನಾಲ್ವತ್ತೆರಡಕ್ಕುಂ

ಮತ್ತಾಹ(ಮ)ಣಿಗೆಯ ಕೊರಳ ನಡುವಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ನಿಗಳಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಿವಿಯ ಪೊಣಗಣ್ಣೆ ಬಿದುವೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಬಿದುವಿನ ಸಮಾಪದೆಡೆಗೆ ವಿದುರ್ಮಣಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಂಠನಾಳಿಯೆರಡುಂ ಕೆಲಕ್ಕುಂ ಮನ್ಯು(ನ್ಯ)ವೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮನ್ಯಾತ್ತರಿಯೆಡೆಯ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಗ್ರಿವಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಸ್ಕಂಧದಿಂ ಮೇಲಣ ವಲಯಕ್ಕೆ ಕೇ(ಶ)ಸರಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕೇ(ಶ)ಶರದೊಡುಂ ಕೆಲಕ್ಕುಂ ಕೇಶಾಂತರಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಾಕಸಿಯೆಂದು ವಾಹಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಂಠದ ನಿಗಳದನಡುಗಳಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಕ್ಷಂಗಳ ನಡುಣ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕಂಠಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ.

ಅಂತು ನಿಗಳಂ ಮೊದಲಾಗಿ ಕಂಠವರಂ ಗ್ರೀವಮನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಂ ಪನ್ನೊಂದಕ್ಕುಂ.

ಅಲ್ಲಿ ಕಂಠದಿಂ ಕೆಳಗೆ ಜತ್ತುವೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅದಲುಂ ಕೆಳಗೆ ವಕ್ಷಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ವಕ್ಷದ ಹೃದಯದೆಡೆ ಕ್ರೋ(ಡ)ಳಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ.

ಅಂತು ವಕ್ಷಮನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶಮೆರಡ(ಮೂಟ)ಕ್ಕುಂ,

ಅಲ್ಲಿ ಕಕುದ ಸಂಬಂಧಿಯಪ್ಪ ಪಾರ್ಕುಗಳ್ಳೆ ಯೆಸಯೆ(ಅಂಸಮೆ)ಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅಂಶ(ಸ)ದ ಮೊದಲನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಮುಯ್ಯು(ಮಯಿಪ್ಪು)ಗಳ್ಳೆ ದಾವಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ವಕ್ಷದ ಹೃದಯದೆಡೆಗೆ ರಾವದಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ರಾವದಿಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಬಾಹ್ಯಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಬಾಹ್ಯದ ಮೂಲದ ಕ್ರೋಡದೆಡೆಗೆ ಜಾಂಗಳಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಬಾಹ್ಯದೊಳಗಣ ಕಲೆಗಳ್ಳೆ ಕಿರಣಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಬಾಹ್ಯದ ಕೆಳಗಣ ಮೊಣಕಾಲ್ಗೆ ಜಾನುವೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಮೊಣಕಾ ಲಕಟಕಕ್ಕೆ ಪಾಳಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅದಲುಂ ಮೇಗಣ ಮಡಿಸಂದುಗಳ್ಳೆ ಜಾನುಮಂಜರಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಜಾನುವಿಂ ಕೆಳಗೆ ಜಂಘೆಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಜಂಘೆಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಪಳಿ ಹಸ್ತ(ತ್ತ)ಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಪಳಿಹಸ್ತ(ತ್ತ)ಮನಾಶ್ರಯಿಸಿದುದರ್ಕೆ ಕೂರ್ಚಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕೂರ್ಚೆಯಿಂ ಪೊಣಗಣ ದೆಸೆಯ ಕೆಳಗಣ್ಣೆ ಕಳೆ(ಳ)ಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಳೆ(ಳ)ಯ ರಡುಂ ಕೆಲಂಗಳುಂ ಮಿಹಿಕೆ(ಮಿಷಿರೆ)ಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮುರದಿಂ ಕೆಳಗೆ ಪಾಷ್ಟಿ ಶೀರ್ಷಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಮುರದ ಸಂಧಿಗಳಂ ಬಿ(ಖ)ಸಿಸಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ ಮುರದ ನಡುವೆ ತಳಮೆ(ಯೆ)ಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ತಳದ ನಡುವಣ ತ್ರಿಕೋಣರೇಖೆಗೆ ಮಂಡೂಕಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅದಂ ಪೊರ್ದಿ ಪೊಣಗಿದುರ್ದು ಕ್ಷೀರಿಕೆಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ.

ಅಂತು ಜಂಘೆಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಮುಂತಣ ಪಿಂತಣಕಾಲ್ಗಳ್ಳೆ ಪ್ರದೇಶನಾಮೊಂದೆ ತೆಪ್ಪನಕ್ಕುಂ. ಅಂಸಂ(ಮಾಂಸಂ) ಮೊದಲಾಗಿ ಕ್ಷೀರಿಕೆವರಂ ಪೂರ್ವ ಭಾಗಮನಾಶ್ರಯಿಸಿದ ಪ್ರದೇಶ ಮಿರ್ಪತ್ತೊಂದಕ್ಕುಂ.

ಅಲ್ಲಿ ಕ್ರೋಳದ ನಾಭಿಯ ಎಡೆ ಹೃದಯಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಹೃದಯದ ಕ್ರೋಳದೆಡೆಗೆ ನಾಭಿಯೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ನಾಭಿಯ ಶಿಶ್ನೆಯೆಡೆ ಜಠರಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ, ಬಾಹುಮೂಲದ ಪೊಣಗಣ ಕುಲಾಗಿ ಕಕ್ಷಮೆಂಬ ವೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಸ ನದಿಂ ಕೆಳಗಣ ಬದಿ(ರಿ)ಗಳ್ಳೆ ಕೋಷ್ಠಮೆಂಬ ವೆಸ

ರಕ್ಕುಂ, ಕೋಷ್ಟದಿಂ ಕೆಲದಳ್ಳಿಗಳ್ಗೆ ಕುಕ್ಷಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕುಕ್ಷಿಯಿಂ ಪೊಟಗೆ ಕೆಳಗಣ ಭಾಗಂ ಕಕುಸಂಧಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಕುಸಂಧಿಯೆಡೆ ರಂಧ್ರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ರಂಧ್ರದ ನಾಭಿಯೆಡೆಗೆ ಉಪರಂಧ್ರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ರಂಧ್ರದ ಉಪರಂಧ್ರದ ನಡುವೆ ಮೇಖಲೆಯೆಂಬ ಪೆಸ ರಕ್ಕುಂ. ಹೃದಯದ ನಾಭಿಯ ಮೂತ್ರಕೋಶದ ನಡುವೆ ನೀಳ್ ಬಾಸೆಯ ರೋಮಕ್ಕೆ ರೋಮ ರಾಜಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಕುದ ರೋಮರಾಜಿಯೆಡೆಗೆ ಕಾಕಸಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಕಾಕಸಿಯ ಆಸನದ ನಡುವೆ ಕಕುದಮಧ್ಯಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಕಕುದದಿಂ ಪೊಟಗೆ ಆಸನಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಆಸನದಿಂ ಪೊಟಗೆ ಪೃಷ್ಠಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅದಿ ನಡುವಣ ನಿಟ್ಟಿಲ್ವಿಗೆ ಮಲಕೂ(ಕು)ಟ ತ್ರಿಕಂ(ಕ)ಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ತ್ರಿಕದೇರಡುಂ ಕೆಲಕ್ಕುಂ ರೋಹಿಣಿಸಂಧಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅಲ್ಲಿಂ ಕೆಳಗೆ ನಾಂಡುಸಂಧಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಜಘನದಿಂ ಕೆಳಗಣ ಬಾಲಂ ಪುಚ್ಚದಂಡಮೆಂಬ ಪೆಸ ರಕ್ಕುಂ, ಬಾಲದಕೆಳಗು ತಗರಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅದರ ಕೆಲಂಗಳ್ಗೆ ವೃತ್ತಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ವೃತ್ತಿಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ರೋಮಸ್ವ(ಸ್ವ)ನಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಬಾಲದಾಡೆಗೆ ವಾಲದಂಡಮೆಂಬ ಪೆಸ ರಕ್ಕುಂ, ಬಾಲದ ಮುಱಿಯಲಿಪ್ಪುದು (ಅ)ಪಾನಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಅ(ಅ)ಪಾನದೇರಡುಂ ಕೆಲ ಕ್ಕುಂ ಸ್ನಿಕ್ ಪಿಂಡಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅದರ ಕೆಲಂಗಳ್ಗೆ (ಭ)ಚದು(ಟು)ಳೆಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಅಪಾನದಿಂ ಕೆಳಗೆ ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯ ಮುಷ್ಕದೆಡೆಗೆ ವಂಖಣಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯ ಕೋಶದೆಡೆ ಮೇಘ(ಹೆ)ಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಮುಷ್ಕದ ನಾಭಿಯೆಡೆಗೆ ಶಿಶ್ನಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಶಿಶ್ನದ ತುದಿವ(ಳಿ)ಳೆಗೆ ಕುಣಿ(ಕರ್ಣಿ)ಕೆಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಆ ಮೂತ್ರಂ ಬರ್ವೆಡೆಗೆ ಶಿಶ್ನದ್ವಾ(ದಾ)ರಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಮೂತ್ರದ ಕೋಶದ ಸಿಂಧದ ಕೆಳಗೆ ಅಂಡ ವಾ(ಜಾ)ತಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ಸ್ತುರೆಯ ಮೇಗಣ್ಣೆ ಚಂದ್ರಶಕ್ತಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ರೋಹಿಣೀ ಸಂಧಿಯ ಕೆಳಗೆ ಕಾಸುಳಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಶಕ್ತಿಶಿವನಿಯ ಪಾನದ ನಡುವೆ ಯುಗಸಂಧಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಯುಗಸಂಧಿಯ ಕೆಳಗಣ್ಣೆ ಶಕ್ತಿಶಕುನಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಆ ನಾಂಡು ಪಿಂಡಿಯ ಕೆಳಗೆ ಊರು(ಕ)ವೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಊರುವಿನ ಕಣದೆಡೆಗೆ ಉಪಾಂಡು(ತ)ಪಿಂಡಮೆಂಬ ಪೆಸ ರಕ್ಕುಂ, ಚಕ್ರಶಕ್ತಿಯಕೆಳಗೆ ಜಂಘೆಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಶಕ್ತಿಯಿಂ ಕೆಳಗೆ ಮಂಜರಿಯೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ, ನಡುವೆ ಶಂಖಮೆಂಬ ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಸ್ತು(ರೆ)ವೆಯಂ ಕೆಳಗೆ ಜಂಘೆಯೆಂಬುದಿ ಮೇಗಣ ಕಲೆಗಳ್ಗೆ ಕಿಣಮೆಂಬುದು ಪೆಸರಕ್ಕುಂ. ಗೋಳಿಗೆಯ ಕೆಚ್ಚಲ ಮೇಗಣ ಮೊಲೆಯಂ ಸ್ತನಮೆಂಬುದು ಅವುಗಳ ತುದಿಗಳಂ ಸ್ತನಚ್ಚಿದ್ರಮೆಂಬುದು ಶಿವನಿಯ ಪಾನಿಯ(ನದ) ನಡು ಯೋನಿಯೆಂಬುದು.

ಅಂತು ತ್ರಿಕಂ ನೊದಲಾಗಿ ಯೋನಿವರ ಮಡೆಯೊಳಾದ ಪ್ರದೇಶಂ ಗೋ(ಘೋ)ಱಿಗೆಗೆ ಮೂತ್ತುಮೂರು ಪರಭಾಗದೊಳಮಕ್ಕುಂ.

ದಶನಾಧ್ಯಾಯಂ

ಗುರುಶಿಷ್ಯ (ವೈದ್ಯ) ಲಕ್ಷಣಂ

ಕಂ|| ಆಚಾರ್ಯಂ ಶಿಷ್ಯನ ಶೀ |

ಆಚಾರಮನುಜುತು ಶಿಕ್ಷೆಗೆಯ್ದುದು ತತ್ತ್ವಂ |

ವಾಚಾರ್ಯವಿರಚಿತಮಿದು ದು |

ರಾಚಾರಂಗೀಯಲಾಗದಶ್ವಾಗಮಮಂ

|| ೧ ||

ಮ|| ಗುರನಿಂದ್ಯಂ ಕೃತನಾಶಿ ಶೂನ್ಯಹೃದಯಂ ನಿರ್ಲಜ್ಜನಜ್ಞಾನಿ ನಿ |

ಮೃರನಾಲಸ್ಯನರೂಪಿ ಕೋಪಿ ಪರದಾರಾರೋಹಕಂ ಮದ್ಯಪಾ ||

ನರತಂ ಕುತ್ಸವಳಂ ವಿಕಾರಿ ಬಧಿರಂ ನಿರ್ಲಕ್ಷಣಂ ನಿರ್ವಿಚಾ |

ರರತಂಗೀವುದಯಕ್ತಮಲ್ತೆ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥೋಕ್ತಿಯಂ ವ್ಯಕ್ತಿಯಂ

|| ೨ ||

ಮ|| ಗುರಭಕ್ತಂ ಕುಲಜಂ ಪ್ರಸನ್ನವದನಂ ಮೇಧಾವಿ ಸದ್ಭರ್ಮತ |

ತ್ವರ 1ನವ್ಯಾಧಿತಚಿತ್ತನನ್ಯರಮಣೀದೂರಂ 2ಕೃತಜ್ಞಂ ಸ್ಥಿರಂ ||

ನಿರುಜಂ ಸರ್ವಜನೋಪಕಾರಿ ಶುಚಿ ಸದ್ವ್ಯಕ್ತ್ಯನಿರಾಲಸ್ಯರ |

ಪ್ರನಾರಯ್ತು ಪದೇಶಮಂ ಕುಡುವುದಶ್ವಾಚಾರ್ಯರಾಜೋತ್ತಮಾ

|| ೩ ||

ಕಂ|| ತಿರುದುಂಡಲಸದೆ ಕರ್ಪಡ |

ಪರಿಕರನಾಗಿದೂ ಗಂಧಮಾಲ್ಯಾದಿಗಳಂ |

ಪರಿಹರಿಸಿ ಜಿತೇಂದ್ರಿಯನಾ |

ಗಿರೆ ಶಿಷ್ಯಂ ಸಕಲಪಾಲಕಂ ತಾನಕ್ಕುಂ

|| ೪ ||

*ತುರುಗದ ವ್ಯಾಧಿನಿಧಾನವ |

ನನುಯದ ವೈದ್ಯನನೆ ಶಿಕ್ಷೆಗೆಯ್ಯದ ನೃಪಗಂ ||

ತುಲುಗುವುದಶ್ವೇತಿ ಪಾತಕ |

ಮನುಜವನಂ ತಡೆಯಲಶ್ವಮೇಧದ ಫಲಮುಂ

|| ೫ ||

ರಕ್ಷಕನಿವನಶ್ವಕೇ ಯೆಂ |

ದೀಕ್ಷಿಸಿ ಸಲಹಲನುಯದವನನರಸನೆನುತಾ ||

ಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಬಯಸುವ ನಡವಿಯ |

ಮಕ್ಷಿಕವ ಪಿಡಿದಿರೆ ಸಲಹದೇ ಮಧುವಿತ್ತುಂ

|| ೬ ||

1 ನುತ್ಪಟಿತಚಿಂತ್ಯನನ್ಯ 2 ಶ್ರುತಜ್ಞಾನಿಸ್ಥಿರಂ

*ಒಂದುಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ ಅಶ್ವವೈದ್ಯನ ಗುಣಶೀಲಗಳನ್ನು ಹೇಳುವ ಈ ೧೩ ಪದ್ಯಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಗನ್ನಡ ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಕಂಡದ ಛಂದೋದೋಷವೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅನ್ಯಕೃತವೆಂದು ತೋರುವುದು.

ಕಂ|| ಕಾಲಾಕಾಲಮನುಷ್ಯಮುಂ |

ಪಾಲನೆಯಿಂದಶ್ವಚಯವ ಸಲಹುವ ವೈದ್ಯನ ||

ಪಾಲಿಸದವ ನೃಪನಹನೇ |

ಬಾಲರ್ ಮೊದಲಾಗಿಯುರಸನೆಂಬುದು ಸಹಜಂ

|| ೭ ||

ಉರಿವರಿದುಬೇವ ಸಮಯದೆ |

ಭರದಿಂ ನೀರ್ಗುಡಿವೆನೆಂಬ ಹೆಡ್ಡು ನತೇಜದಿಂ ||

ತುರಗದ ವ್ಯಾಧಿಗೆ ಆಡವಿಯು |

ಮರಗಿಡುಬಳ್ಳಿಗಳನರಸುವವನಾತೇಜನೈ

|| ೮ ||

ಕಾಲದೊಳೆ ತಿಳಿದುಮುಶ್ವಕೆ |

ಪಾಲನೆಯಹ ಮರ್ಘನುಷು ಕೂಡಿಯೆ ತೊಡಕಿನ ||

ಕೇಲನುಷಾದೊಡನೆ ಮಾಡುವ |

ಲಾಲನೆಯನುಷುವನೆ ವೈದ್ಯ ವಿಬುಧರ ಮತದಿಂ

|| ೯ ||

ಕೂಡಿರಿಸಿ ಮರ್ಘನೆಲ್ಲವ |

ಬೇಡಿದ ಪದದೊಳಗಮೊಲಿದು ಕುಡು ಹಯಕುಲಕಂ ||

ಐಕೋಡಗನಕ್ಕಲ್ಲದೊಡಂ |

ಕಾಡೊಳ್ ತಿರಿತೆಂಬೆನೆಂಬ ಹೆಡ್ಡು ನ ತೇಜದಿಂ

|| ೧೦ ||

ಒಂದುತುರಗವಂ ಕೊಂದಗೆ |

ಬಂದುದು ಅಯ್ದುಪೊಳೆ ಮೊದಲ ಪಾತಕವನಗಂ ||

ಬಂಧಿಸಿ ಕುದುರೆಯ ಸಾಕದೆ |

ಕೊಂದಗೆ ಪಾತಕಮೆನಿತೊ ಕುಱುಪಿಡಲನುಷಯಂ

|| ೧೧ ||

ಬನುಮಾತನಾಡಿ ವೈದ್ಯದ |

ತೇಜನಂ ವ್ಯಾಧಿಗಳ ಪೆಸರ ಕುಱುಪಿಡಲನುಷಯದ ||

ಕುಱುಗಾಹಿ ವೈದ್ಯನವನು (ಕ್ಯು)ಂ |

ಬನುಗವೈಯವೋಲೊಱಲ್ಪು ಹರಣವಿಡುವತೇಜಂ

|| ೧೨ ||

ವ್ಯಾಧಿಯ ಪೆಸರಂ ಕುಱುಹಂ |

ಸಾಧಕರನುವಂತೆ ವೇಟ್ಟಿ ಬಲ್ಲನಿತನಿವಂ ||

ಓದಿಯೆ ತವ್ಪುಳ್ಳೊಡನಿತ |

ಭೇದಿಸಿ ತಿದ್ದುವುದು ಬಲ್ಲ ಸದ್ಬುದ್ಧನಿವಹಂ

|| ೧೩ ||

(ಶೂಲೆಗೆ)

ಮಸಗಿದೊಡೆ ಶೂಲೆ ಬಾತೊಡೆ |

ಬಸಿಪತಿಕ್ಯಶಮಾಗೆ ತನು ಗುದಾಭ್ಯಂತರಮಂ ||

ವೊಸೆಯೆ ಪಲು ವಾಜಿ ಮೋಹಂ |

ಬಸಿವೊಡಮನಿತುಂ ತೇಜಕ್ಕಮೊಂದನೆ ವೇಟ್ಟಿಂ

|| ೧೪ ||

ಕಂ|| ಕುಡುವುದು ಪಸುವಿನ ಪಾಲಂ |

ಪಡೆಯದೊಡೂಡುವುದು ಮದ್ಯಮಂ ಮತ್ತಿನಿಸಂ ||

ತಡೆದು ಹಯಕ್ಕನುನಯದಿಂ |

ಕುಡುವುದು ಗೋಮೂತ್ರಮಿಶ್ರಿತಂ ಭೋಜನಮಂ

|| ೧೫ ||

ಸರುಷಪಮಂ ಘೃತಮಂ ನಾ |

ಗರಮಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯನಮಳಸೈಂಧವಮಂ ವಿ ||

ಸ್ತರದಿಂ ತ್ರಿಫಲಾರಸದೊಳ್ |

ನಿರೂಹಣಕ್ರಿಯೆಗೆ ಯೋಜಿಪುದು ಧುರದೆಡೆಯೊಳ್

|| ೧೬ ||

ಎರಡುಂ 1 ಬಾಳಂ ಮಧುಕಂ |

ಸುರದಾರ ಸುಗಂಧಿ ಕಾರಸೆ ಶ್ರೀಖಂಡಂ(ಗಂಧಂ)ಶ ||

ಕರ್ಕಯಂ ನೆಯ್ದಿಲ ಗೆಡ್ಡೆಯ |

ನರೆದವಜುಂ ಕ್ಷೀರವರ್ತಿಕೆಯನುನಯದಿಂ

|| ೧೭ ||

ವರುಷದ ಮಜುಗೊಬ್ಬಳಮಾ |

ಗಿರೆ ಯೋಜಿಪುದೆಜಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಂಬರ ಮಾ ||

ದರದಿಂ ಬಲುಕೊಕ್ಕುಳಮದು |

ಪರಿಮಿತಮತಿಕ್ಯಶಮನಜುದು ಕುಡುಗೊಬ್ಬಳಮಂ

|| ೧೮ ||

ಚತುರಂಗುಲಪ್ರಮಾಣೋ |

ಚೈತ್ರ ಮಪ್ಪುದು ನೇ(ನೇ)ತ್ರನಾಳಿ ತತ್ಸುಷಿ(ಸಿ)ರಂ ಪ್ರ ||

ಸ್ತುತ ಮಂಗುಲ ಪ್ರಮಾಣಾ |

ಕೃತಿಯಾಗಿ ನಿರೂಹ ಕರ್ಮಣಕ್ಕು ಪಯೋಗ್ಯಂ

|| ೧೯ ||

ಹಯಮಂ ಶ್ರಮಮಂ ಕಾಲ |

ತ್ರಯಮನುಸಾರಯ್ದು ಮೂಱದೆವಸಂಬರ(ಮೆ) ಬೆ ||

ಣ್ಣೆಯನಿಕ್ಕಿ ನೇತ್ರನಾಳಿಯು |

ಕ್ರಿಯೆಯಿಂದೆ ಸುವಾಸನಾಮಮನಲೋದ್ಧಾಮಂ

|| ೨೦ ||

(ಶೋಫಕ್ಕೆ ಸೇಕಲಕ್ಷಣಂ)

ತುಲಸಿಯ ನುಗ್ಗಿಯ ತಗ್ಗಿಯ |

ಬೆಳೆದಾವುಡಲದಗಯ ಕಕ್ಕಯೆಕ್ಕಯ ಪತ್ರಂ ||

ಗಳನೊಡನೆ ತೆಗಪಿ ಕೊಂಡದ |

ಜೊಳೆ ಸೇಕಂಗೆಯ್ಯ ಪತ್ರಸೇಕಂ ದಿವ್ಯಂ

|| ೨೧ ||

ಕಂ|| ಪುರಿವುದು ಕಡುಬಿಸಿಯಪ್ಪಂ |

ತಿರೆ ಮಳಲಂ ನಾಂದ ಸೀರೆಯೋಳ್ ಪೊಯ್ದು ನಯಂ ||

ಬೆರಸಿರೆ ಸೆಂಕೆಂಗೆಯ್ದುದು |

ತುರಗದ *ಸೋಬ(ಫ)ಕ್ಕೆ ಮಳಲಸೇಕಂ ಯೋಗ(ಗ್ಯ)ಂ

|| ೨೨ ||

ಕಡುಮಲೆಯೋಳ್ ಕಡುಗಾಳಿಯೋ |

ಕೆಡೆಯುಡುಗದೆ ಸುರಿವ ಸೋನೆಯೋಳ್ ಕಪ್ಪುರ(ದಿ)ಮಂ ||

ಸುಡುವುದು ತುರಗಂ ಬಾಹಾ |

ದೆಡೆಯೋಳ್ ಸೇಕಿಸುಗೆ ಕಾಲಯೋಗ್ಯಂ ಸೇಕಂ

|| ೨೩ ||

ಇಭದೊಟ್ಟೆಯ ತುರಗದ ಗ |

ದಭದ ಪುರೇವಂಗಲೊಡನೆ ಚಿಕ್ಕಣಿ ಗೆ¹ಸಪ್ಪಂ ||

ಹುಬಿಯಿಸಿ ಮಲಸದಮುಮನಪ್ಪಂ |

ದಭಿಲಿಪ್ಪಂಗೆಯ್ಗೆ ಸೇಕಿಸಲ್ಪಕ್ಕೆಡೆಯಂ

|| ೨೪ ||

ಜ್ವರಮತಿಸಾರಂ ಕ್ರಿಮಿ ನಿ|

ಮೃರಭಾ(ರಂ)ರಾಕ್ರಾಂತ ಭಗ್ನಮೂರ್ಧ್ವಶ್ವಾಸಂ ||

ಪರಹೃದ(ದೇ)ಯಮೆನಿಪ ಚಿಹ್ನಂ |

ವಿರಚಿಸುತಿರೆ ಮಾಡಲಾಗ ಸೇಕಕ್ರಿಯೆಯಂ

|| ೨೫ ||

(ಅಗ್ನಿಕ್ರಿಯೆ)

ಮೃದುನಾಭಿಯು ನಿಟ್ಟೆಲುವಿನ |

ಹೃದಯದ ಮೇಲಡಸಿ ಬರೆಯಲಾಗದು ವಿದ್ಯಾ ||

ವಿದರೆತ್ತಾನುಂ ಬರೆದಂ |

ದದು ಮಾಯ್ಯಮವಾಯಮಂ ಮನಸ್ತಾಪಮುಮಂ

|| ೨೬ ||

ಬರೆಯುಡುವೊಡೆ ವೆವೆಡೆದೊಳ್ |

ಖರಕಿರಣನ ಸಚ್ಚಶಾಂಕರೇಖಾಕೃತಿಯಿಂ ||

ಬರೆಯುಡುವುದು ತುಪ್ಪಮನಾ |

ಬರೆಯೋಳ್ ಪೂಸುವುದು ಬರೆದ(ಯ)ಪುಣ್ ತೀವುವಿನಂ

|| ೨೭ ||

ಸೆರೆಗಳಿವತ್ತುನಾಲ್ಕುಂ |

ಪರಿಕಲಿಸಿಪುನು ತುರಂಗಮಾಂಗೋಪಾಂಗಾಂ ||

ತರದೊಳವಲೊಳಗೆ ಭಾವಿಸಿ |

ಸೆರೆಯಿ(ವಿ)ಡುವುದು ಪಂಚಸಿರೆಯೊಳನಿತುಂ ಸಾಧ್ಯಂ

|| ೨೮ ||

ಕಂ|| ಎರಡುಂ ಕಣ್ಣೆಂ ಕೆಳಗಿ |

ವೆರಲೊಳ್ ಮುಂಗಾಲ ಕಲೆಗಳೆರೆಡಲ ಕೆಳಗಿ ||

ವೆರಲೊಳ್ ವಕ್ಷದೊಳಗಮೆರ |

ಡೆರಡುಂ ತೊಡೆಗಳೊಳಗೆ ಬಿಡುವುದು ಸೆರೆಯಂ

|| ೨೯ ||

ಸುಡುವೊಡಮೆತ್ತಾನುಂ ಸೆರೆ |

ವಿಡುವೊಡಮೇಗೆ(ಗಿ)ಟ್ಟುಬೆಂದು ನೆಗಟ್ಟುದಯುಕ್ತಂ ||

ಸುಡುವುದು ಪೊಟ್ಟರೆ ಸೆರೆಯಂ |

ಬಿಡುವುದು ಮೂಲನೆಯ ಜಾವದಿಂದಂ ಬಲಿಯಂ

|| ೩೦ ||

ನಿರುಹಣಮುಪ(ಮನು)ವಾಸ(ಹ)ನ ಮುಂ |

ಸೆರೆವಿಡುವುದುಮಗ್ನಿಕರ್ಮಮಾ ಸ್ವೇದಮನು ||

ತ್ತರವಸ್ತು(ಸ್ತಿ) ವಿಧಾನಮನಾ |

ವಂಸಿದುದಿದು ಚಂದ್ರಮತದ ದಶಮಾಧ್ಯಾಯಂ

|| ೩೧ ||

ಇಂತು ದಶಮಾಧ್ಯಾಯಂ

ಏಕಾದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ಶೂಲೇರೋಗಂ

ಕಂ|| *ತತ್ಕಮಲ ಕಳಿ(ಣಿ)ಸ ಕಬಲ(ಳ)¹ಸ |
ಮುತ್ಕ ಸುಖ(ಶುಕ)ಪ್ರತತಿ ಪಸಿಯನೇತ್ರದ ನವಚಂ² ||
ಚತ್ಕಂಚುಕಮನಿಳಾವಿಳ |
ಸತ್ಕಾಮಿನಿ ತೊಟ್ಟ ಪೋಲೈಯಂ ಘಟಿಯಿಸುಗುಂ || ೧

ಉದರಾಗ್ನಿಯಿಡು ಕುಡುವುದು |
ಕುದಿರೆಗೆ ಜೇವಣಿಗೆಯಂ ಹೃತಂ ಪಿರಿದಾದಂ ||
ದುದರಾಗ್ನಿ ಕೆಟ್ಟು ವಿಷ್ಣಂ |
ಭದೋಳಮರ್ಗುಮಲ್ಲಿ ವಿಕೃತ ಪುರುಷಾವೇಶಂ || ೨ ||

(ಶೂಲೇರೋಗಂ)

ಪಸಿದಡಹಡಿಸುವ ಕುದಿರೆಗೆ³ |
ಬಸಿರಡವಿನ ಪೊಲ್ಲುಖಾ(ಬಾ)ಣಮಂ ಕಟ್ಟಿದೊಡು ||
ಬೃಸಮಾಗಿ ಬೇನೆಯೊಳ್ ಸೈ
ರಿಸಲಾಱಿ(ಗ)ದೆ ಬೀಟ್ಟು ಮದು ಸುಭಿಕ್ಷಂ ಪೆಸರಿಂ || ೩ ||

⁴ಪಡು(ಡ)ಗುಂ ಪೊರಳ್ಗುಂ (ಸಲೆ) ಸಿಡಿ |
ಮಿಡಿಯಕ್ಕುಂ ಬೆಮರ್ತುಮುಮ್ಮಳಿಸುಗುಮಾ ||
ಗಡೆ(ಳಿ) ತಲೆಯಂ ಕೆಳಗಿಡುಗುಮ |
ದಡಿಗಡಿಗೆ ಸುಭಿಕ್ಷಶೂಲೆ ಕೆರಳ್ಳೊಡೆ ತುರಗಂ || ೪ ||

ಅರೆವುದು ನಾಗರದಿಂ ನಾ |
ಗ(ರ)ಮಂ ನಸ್ಯಾಂಜನಂಗಳಂ ಮಾ(ಡು)ಡಿ ಸವಿ ||
ಸ್ತರದಿಂದ ಮಲ್ಲದಾದೊಡೆ |
ನಿರೂಹಣಂ ಮಾಟೈ ಸರ್ವಶೂಲಾಪಹರಂ || ೫ ||

ಸರುಷಪಮಂ ಸೈಂಧಮಮ |
ನರೆದೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳೆ ಕೂಡೆ ಪೊಕ್ಕುಳಕಲಾ(ಳಿ)ಯೊಳ್ ||
ಬೆರಸಿ ನಿರೂಹಣಗೆಯ್ದುದು |
ತುರಗಕ್ಕದು ಸರ್ವಶೂಲ ನಿರ್ಮೂಲಕರಂ || ೬ ||

1 ಸಮುಕತ್ಕ. 2 ಚಂದ್ರಕ್ತಭಾಕಮದು, ...ಪೋಷ್ಠಪೋಲೈಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸುಗುಂ. 3 ರೆಗೆ ಬಸಿಜ ಅಡವಿ..... 4 ಸುಡುಗುಂ.

* ಈ ಪದ್ಯವು ಈ ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದಲ್ಲ, ಲೇಖಕನ ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲೂ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ.

ಕಂ|| ಇ(ಹಿ)ಂಗು ಬಜೆ ಚಿತ್ರಮೂಲಂ |
ಶೃಂಗಿಯುಮಜದೋದೆ ಪಥ್ಯಕಣ ವೀರಂ ಕು
ಸ್ತಂ ಗರ್ದುಗು ತಿಗಡೆಯಿಂತಿವ |
ನಿಂಗು ಮೊದಲ್ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳೆ ಭಾಗೋತ್ತರಮಂ

ಒಂದೆರಡು ಮೂಳು ನಾಲ್ಕು |
ಯ್ದಂದಾಱೀಱಿಂಟು ನವದಶಮ ಭಾಗಮು ||
ನೊಂದಾ(ತಾ)ಗಿ ಕೂಡಿ ಬಸು(ಸಿ) ನೀ |
ರಿಂದಂ ಕುಡೆ(ಡಿ) ಸರ್ವಶೂಲ ನಿರ್ಮೂಲಕರಂ

|| ೮ ||

ಶೃಂಗಿಯ ಬೇರುಂ ವಾಣಿಜ |
ದಿಂಗುಂ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ತಿಗಡೆ ಸೈಂಧವಮಾ ಪಂ ||
ಚಾಂಗಮುಮಂ ಸಮಭಾಗ ತು |
ರಂಗಕ್ಕೆಱಿ[ಯಲ ದು] ಸರ್ವಶೂಲಾಪಹರಂ

|| ೯ ||

ಬಜೆಯಿಂಗು ಶುಂಠಿ ಕಿಱುದೇ(ದೆಂ) |
ಗಜಮೋದಂ ತಿಗಡೆ ಸೈಂಧವಂ ದಂತಿಯನು ||
ಸ್ವ ಜಲಮಿಶ್ರಿತದಿಂ ಮಾ |
ಡೆ ಜಯುಂಗೈಯುಂ ಸಮಸ್ತ ಶೂಲಾ(ಲ)ವ್ಯಥೆಯಂ

|| ೧೦ ||

ತ್ರಿಕಟುಕಮುಮಿಂಗುಮೋವುಂ ಚಿ |
ತ್ರಕಮುಂ ಕಿಱುದೇ(ದೆಂ)ಗು ಗರ್ದುಗು ಬಿಡುಲವಣ ಜೀ ||
ರಕ ಚವ್ಯ ಲವಣ ಸಂವ |
ರ್ಚಕಮವ್ಯುತಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮವಾತಶೂಲಾಪಹರಂ

|| ೧೧ ||

ಬಜೆಯಿಂಗು ತಿಗುಡೆ ಕಟುಕ |
ವ್ರಜಮತಿಬಜೆ ಪಂಚಲವಣಮಣಿಲೆಯಕಾಯ್ ಮ ||
ತ್ತಜಮೋದಮುದರಶೂಲಾ |
1 ರುಜೆಯುಂ ಕಿಡಿಸಲ್ಕೆ ನೆಱುಗುಮುಷ್ಣೋದಕದೊಳ್

|| ೧೨ ||

ಇಂಗು ಬಜೆ ಪಂಚಲವಣಂ |
ಶೃಂಗಿಯ ಬೇರುಂ ವ್ರಜಾತಿವಜೆ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಪ ||
ಥ್ಯಂ ಗರ್ದುಗು ಮೆಣಸು ಮಧ್ಯಂ |
ಪಿಂಗಿಸುಗುಂ ಶೂಲೇವೇನೆಯಂ ತತ್ತ್ವಣದೊಳ್

|| ೧೩ ||

ದುಷ್ಟಾಂಬುಪಾನದಿಂದತಿ |
ಕಸ್ತಂ (ಬಾ)ಖಾಣದಿನನಿಷ್ಟಮಾತಪದಿಂದಂ ||
ವಿಷ್ಟಂಭಿಸಿದ್ ಮಲದಿಂ |
ಕೋಷ್ಠಾಭ್ಯಂತರದೊಳುಗ್ರವೇದನೆಯಕ್ಕುಂ

|| ೧೪ ||

ಕಂ|| ತೋಡೆಯುಂ ನೊಗಮುಂ ಕಾಲುಂ |

ಬಿಡದಾಡುವುದರ್ಕಬಿಂಬದತ್ತಲೆ ನೋಟ್ಟುಂ ||

ನಿಡುಸುಯ್ಯುಂ ಧಾತುಗಳುಂ |

ಕಿಡುಗುಮತಿಪ್ರಬಲಮಾಗೆ ರೂಕ್ಷಾವರ್ತಂ

|| ೧೫ ||

ಮೇಗುಸಿರಿಡುಗುಂ ತಲೆಯುಂ |

ಬಾಗುಗುಮಂಘ್ರಿಗಳ ನಡುಗಳುಂ ಕಂಪಿಸುಗುಂ ||

ಮೂಗಿಣಿ(ಱ)ಗುಂ ವೇದನೆಯುಂ |

ಬೇಗಂ ಬೀಳ್ಗುಸಮಶೂಲೆ ರೂಕ್ಷಾವರ್ತಂ

|| ೧೬ ||

ತಿಲತೈಲಂ ದುಗ್ಧಂ ಪಿ |

ಪ್ಪಲಿ ಮೇಣ್ ಮೊಸರೆಣ್ಣೆ ತುಪ್ಪಮಿವನೂಡುಗೆ ಮೇ ||

ಣಲಸದೆ ನಾಗರಮಂ ಕ |

ಣ್ಣೊಳೆಚ್ಚಿ ಮೂಗಿನೊಳಮೆಱಿಯೆ ಶೂಲಾಪಹರಂ

|| ೧೭ ||

ನವಘೃತದೊಳ್ ಕೊಡಸಿಗೆ ಸೈಂ |

ಧವ ರೇಣುಕ ಚಿತ್ರಮೂಲ ವಾಣಿಜಮಿಂಗಿಂ ||

ಬಿವನಿಕ್ಕಿ ಪಿಂಡಮಂ ಮಾ |

ಡುವುದು ನಿರೂಹಣಮನಂತು ಶೂಲಾಪಹರಂ

|| ೧೮ ||

ತುರಗಕ್ಕೆ ಶೂಲೆಗಂ ಕ್ರಿಮಿ |

ಹರಣಕ್ಕಂ ತಕ್ಕ ಪಿಂಡಮಂ ಮುನ್ನಮೆ ಸಂ ||

(ಹ)ವರಿಸಿ(ಸ)ದೊಡಂ ಜ(ಮೆ)ಮಾಮನೆ |

ಯುರಿವಾಗದೊಳ್ ಬಾವಿದೋಡಿ ನಂದಿಪರೊಳರೇ

|| ೧೯ ||

ಕಡುವಿಸಿಲುರ್ಚಿದೊಡಂ ನೀ |

ರಡಿಸಿದೊಡಂ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛೈಯಕ್ಕುಂ ಶ್ರಮದೊಳ್ ||

ಪ(ಬ)ಡವಾಗಿ ಪಡುಗುಮೇಟ್ಟುಂ |

ಕಡಂಗಿ ಬೆನುರುಣ್ಣೆ ಬಲಿಗು ವಾಜಿಗೆ ಮೇಡ್ತಂ

|| ೨೦ ||

ಮಾಗಧ ಮರಿಚಂ ಸೈಂಧವ |

ನಾಗರ ಕಾಳಿಂಗಮಿಂಗು ಸರುಷಪದೊಳ್ ಸಂ ||

ಯೋಗಂಗೆಯ್ಯುರ್ಬುದಮುಮ |

ನಾಗಳೆ ಸಲಿಸುವುದು ಗುದದೊಳಂ ಮೇಡ್ತದೊಳಂ

|| ೨೧ ||

ನಾಗರಮನರೆದು ಕರಮಿಂ |

ಬಾಗಿರೆ ಗಾಳಿಸಿ ಬಟಾಕ್ಕೆ ನಸ್ಯಂಜನಮಂ ||

ಬೇಗಂ ಮಾಟ್ಟುದು ನೀರೊಳ |

ಗಾಗಳೆ ಪಿಡಿಯಿಸುಗೆ ಮೂತ್ರಕೃಚ್ಛಾಪಹರಂ

|| ೨೨ ||

1 ಡಿಂಬಮುಮನೆ, ಕ್ಕುಮೆ.

ಅ ಶ್ವ ಶಾ ಸ್ತ್ರಂ

(ಶೋಣಿತಮೇಹನ ರೋಗ)

ಕಂ|| ಇನಿತನಿತು ರಕ್ತಮಂ ನೀ |

ರೆನಿತನಿತುಂ ಮೂತ್ರಿಸುತ್ತುಮಿರೆ ಶೋಣಿತಮೇ ||

ಹನಮೆಬುಂದು ತುರಗ |

ಕೃನಿವಾರಿತಮಾಗಿ ಮಾಟಕ್ಕೆ ಶೀತಕ್ರಿಯೆಯಂ

|| ೨೩ ||

ಚಂ|| ಎ(ಯ)ಲವ[ದ]ಗೊಟ್ಟಿ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ ಮಧು ಮಂಜಿಟಿ ತುಪ್ಪಮಿಂತಿವಂ |

ಕಲಸಿ ಹಯಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಟಾಕೇಲೆ ಫೃತಂ ನವದುಗ್ಧಮಂ ಸಮಂ ||

ತಲಸದೆ ಕೂಡಿ ಮಾಡುಗನುವಾಸನಮಂ ವಿಪರೀತವೃತ್ತಿಯಿಂ |

ನೆಲಸಿದ ರಕ್ತಮೇಹನ¹ಹರಂ ತುರಗಕ್ಕೆ ಕರಂ ಮನೋಹರಂ

|| ೨೪ ||

ಕಂ|| ೨ಉಪ್ಪಂ ಕರ್ವಿನ ರಸಮುಂ |

ಪಿಪ್ಪಲಿಯುಂ ಫೃತಮುಮೆಳ್ಳಮಿನಿತಂ ಮನಹರಂ ||

ತಪ್ಪಿನಮಾಡುಗೆ ಪಾಲೊಳ್ |

ತಪ್ಪಿಲ್ಲದೆ ಹಯಕ್ಕೆ ರಕ್ತಮೇಹಂ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೨೫ ||

ನಿರೊಳಗರೆವುದು ಸೌತೆಯ |

ಬೇರಂ ಬೀಜಮುಮನಲ್ಲಿ ಬೆಲ್ಲಮನಿನಿತಂ ||

ಚಾರಿಸಿ ಕುಡುವುದು ಬಟಾಕಂ |

ನೀರೊಳ್ ಪ(ಪಿ)ಡಿಸುಗೆ (ಸು)ರಕ್ತಮೇಹಂ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೨೬ ||

(ಮಲಬಂಧನ ರೋಗ)

ತುರಗಕ್ಕೆ ಲದ್ದಿ ಪೊಟಮಡ |

ದಿರೆ ಪುಣಿಸೆಯ ಪಣ್ಣ ಬತ್ತಿಯೊಳ್ ಸೈಂಧವಮಂ ||

ಬೆರಸಿ ಗುದಮುಖದೊಳಿಡೆ ಬಾ |

ಹಿರಮಕ್ಕುಂ ಕಠಿನಮಾಗಿ ಬಿಗಿದಿರ್ದ ಮಲಂ

|| ೨೭ ||

(ಕೀಟಗಳಂ ಮೆದ್ದ ರೋಗ)

ಬೀಸದು ವಾಲಧಿಯಂ ನಿ |

ಶ್ವಾಸಂ ಪಿರಿದಕ್ಕುಮುಣ್ಣುಗುಂ ಲೋಳೆ ಜಿಮರ್ ||

ಸೂಸುಗ. ಮಾಕಂಪಿಸುಗುಂ |

ಧೂಸರಕೀಟಕಮನಡಸಿ ಮೆದ್ದ ತುರಂಗಂ

|| ೨೮ ||

ತುರಗದ ತನುವಂ ಪಗಣದೊ |

ಳೊರಸಿ ಬಟಾಕ್ಕೆಣ್ಣೆ *ಪಂಚಕೋಲಕಷಾಯಂ ||

ಸರುಷ(ಪ)ಂ ಸಮ್ಮಿಶ್ರಿತದಿಂ |

ನಿರೂಹಣಂ ಮಾಟಕ್ಕೆ ಕೀಟದೋಷಾಪಹರಂ

|| ೨೯ ||

ಪಿಪ್ಪಲಿಮೂಲಂ ಚವ್ಯಂ |

ಪಿಪ್ಪಲಿ ದಹನಂ ಮಹೌಷಧಂ ಸಮಭಾಗಂ ||

ತಪ್ಪದೆ ಕೂಡಿದೊಡಯ್ಯು ಮಿ |

ವಪ್ಪುವು ಮುಂ ಪೇಟ್ಟ ಪಂಚಕೋಲದ ವೆಸರ್ಗಲ್

|| ೩೦ ||

1 ನನರಂ 2 ತುಪ್ಪಂ *ಪಂಚಕೋಲನಾವುರುವೆಂಬುದರ ನಿವರಣೆ ಈ ಮುಂದಣಿ ಇಂನೆಯ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿಹೇಳಿದೆ

ಕಂ|| ಬಾಲಂ ಬೀಸದು ಸಂತಾ |

ಪಾಲಸನಾಗಿರ್ಕುಮಿಕ್ಕುಗುಂ ಮೆಯ್ಯುಂ ಕ ||

ಣ್ಣಾಲಿಗಳಂ ಬಿಟ್ಟಿಕ್ಕುಂ |

ಜಾಲಿಗಕೀಟಕಮನಡಸಿ ಮೆಲ್ಲ ತುರಂಗಂ

|| ೨೧ ||

ನಿರುಪಮಮನುವಾಸನಮಂ |

ತುರಗಕ್ಕೆ ವಿಳಂಗ ಪಿಪ್ಪಲಿ ಚಿತ್ರಕಂ ನಾ ||

ಗರದಿಂ ಮಾಯ್ದುದು ಪುಟುವಂ |

ತುರಂಗಮಂ ತಿಂದ ದೋಷಮಿರದುಪಶಮಿಕುಂ

|| ೨೨ ||

(ಕೋಗಿಲೆ ಪುಟು ತಿಂದ ರೋಗ)

ಮೇಗುಸಿರಿಡುಗುಂ ತಲೆಯಂ |

ಬಾಗಿರ್ಕುಂ ಮೇಯದಿರ್ಕುಮಪ್ಪೊಡೆ ತುರಗಂ ||

ಕೋಗಿಲೆಯಂ ತಿಂದುದದ |

ಕಾಳೆ ಮಾಡುವುದು ನಸ್ಯಪಾನಾಂಜನಮಂ

|| ೨೩ ||

ಕಟಾಯಂ ಬಾಲುಕಮುಮನು |

ಜ್ವಳಲವಣಸಮೇತಮಿಕ್ಕು ಸುಂಠಿಯನರೆದಾ ||

ಗಲೆ ನಸ್ಯಾಂಜನವಿಧಿಯಿಂ |

ದಲೆಗುಂ ಕೋಗಿಲೆಯನಡಸಿ ಮೆಲ್ಲಾ ವಿಷಮಂ

|| ೨೪ ||

(ಭೇದಿ ರೋಗ)

ಶರಪುಂಖಿಯನಂಬಿಲದಿಂ |

ನಿರೂಹಮಂ ಮಾಟಕ್ಕೆ ಮೊಕ್ಕಳಂ ಕದಡಿ ಬಸಿರ್ ||

ಪರಿವೊಡೆ ಮೊಸರಂ ಕುಡುವುದು |

ಪರಿಭವಿಸಿರ್ಕಟ್ಟು ಗಟ್ಟಿದಂತಿರೆ ನಿಲ್ಲುಂ

|| ೨೫ ||

(ಕ್ರಿಮಿದೋಷ)

ಅನಿಲಕಫಪಿತ್ತದಿಂದಂ |

ಜನಿಯಿಸುಗುಂ ರಕ್ತದೋಷಮದಟೊಳ್ ಕ್ರಿಮಿಗಳ್ ||

ಜನಿಯಿಸಿ ಪುರೀಷದೊಳ್ ತೊ |

ಟ್ಟನೆ ಪೊಟಮಡೆ ಕುಡುಗೆ ನಿಂಬಮಂ ಮಧುಸಹಿತಂ

|| ೨೬ ||

ಮೆ(ಳ)ಣ್ಣು ಮಧು1ದಾರು ಕೊಡಸಿಗೆ |

ತಿಲಮಿನಿತುಮನರೆದು ಕುಡುಗೆ ಕಣ್ಣೊಳ್ ಮೇಣ್ |

ಗಲಿಯಿಸಿದೊಡೆ ಪಸುಮೂತ್ರಂ |

ಗಲನೂಡುಗೆ ಕಿಡಿಸುಗದುವೆ ತಕ್ಕಿಮಿಕುಲಮಂ

|| ೨೭ ||

ಬಡಿಗುಂ ಕಾಲಂ ಮೆಲ್ಲನೆ |

ಪಡುಗುಂ ಸುಕ್ಕಿರ್ಕು ವಡರೆ 2ಸುಯ್ಯುಂ ಕಣ್ಣಂ ||

ಬು(ಬಿ)ಡುಗು ಮತಿವಿಕಲನಕ್ಕುಂ |

ಕಡಂಗಿ ತನೆ ವಜ್ರಕೀಟಕಂ ಬಸಿಟೊಳಗಂ

|| ೨೮ ||

ಕಂ|| ಕುಟಾಯುಣ್ಣ ಯನುಗ್ರಾನ್ನಿಯೊ |

ಳುಟಿ ಸುಟ್ಟಾ ಬುದಿಯೊಳಗೆ ನವಘೃತಮಂ ತಂ ||

ದೆಟಿದಿಕ್ಕೆ ಹಯಕೆ ಮೂಱುಂ |

ತೆಟದ ಮಹಾವಜ್ರ ಕೀಟಕಂಗಳ್ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೩೯ ||

ಪಾಲಂ ಬೆಲ್ಲಮುಮಂ ಸ |

ಲ್ಲೀಲೆಯೆ ಕುಡೆ ಬೆ(ಬಿ)ಲ್ಲಮಿಲ್ಲದಂದಿವ್ವೆ(ಪಿ)ಯ ಪೂ ||

ಪಾಲೆಂಬಿವನೆಟಿವುದು ನಿ |

ಮೂಲಂ ಮಾಡುವುವು ವಜ್ರಕೀಟಕತಿಯಂ

|| ೪೦ ||

ಶರಪುಂಖಿ ವಜ್ರಕೀಟಕ |

ಹರಣಂ ವನದ್ರಾಕ್ಷೆ ವಜ್ರಕೀಟಾಪಹರಂ ||

.....ನಿರುತಂ ತುರಂಗಮಕ್ರಿಮಿಹರಣಂ

|| ೪೧ ||

ಒರ್ಮಾನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಿಯ ರಸ |

ಮೊರ್ಮಾನಂ ಕೈಪೆಸೊರೆಯ ರಸ ಮವಟೊಳ್ ಮ ||

ತ್ತೊರ್ಮಾನ¹ಮೆಣ್ಣೆ ವೆರಸಿದ |

(ನಿ)ಗಿರ್ಮಿಸುವುದು ಪಾನವಿಧಿಯೊಳಾಕ್ರಿಮಿಕುಳಮಂ

|| ೪೨ ||

(ಕೀಟಾದಿಕ್ರಿಮಿ ಭಕ್ಷಣ ಹರ)

ಮಗಮಗಿಪ ತುಪ್ಪದೊಳ್ ಕಳ(ಟ) |

ವಿಗೆಯಂ ಪುಡಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಲಾಕೊಯ್ಯನೆ ತಾ ||

ಳುಗೆಯಂ ಪರಿಹರಿವುದು(ಸುಗು) ವಾ |

ಜಿಗೆ ಹಿತಮಿದು ಕೀಟಕಾದಿ ಕ್ರಿಮಿಸಂಹರಣಂ

|| ೪೩ ||

ನಗರೆಯೆಲೆ ಕನಕಪತ್ರಮು |

ಮೊಗನಿಯ ತಿಗುಡಿಂತಿವೆಲ್ಲಮಂ ಕೊಟ್ಟದೊಳಿ ||

ಕ್ಕುಗೆ ವಾಜಿಗೆ ತದ್ರಸಮಂ |

ಮೊಗಸಲೊಡಂ ಪುಲು ಮರಟ್ಟು ವುಂ ಬಲಾಯಕ್ಕುಂ

|| ೪೪ ||

ತಿಗುಡೆ 2ಕಟುತ್ರಯಮುಂ ಕೊಡ |

ಸಿಗೆ ಖದಿರಂ ತ್ರಿಪಳೆ ಬಜೆ ವಿಳಂಗಂ ನಿಂಬಾ ||

ಸ್ಥಿಗಳಂ ಗೋಮೂತ್ರದೊಳೂ |

ಡುಗೆ ಹಯಮಂ ಕೀಟಕಾದಿ ಕ್ರಿಮಿಸಂಹರಣಂ

|| ೪೫ ||

ನೊರೆವಾಲೊಳ್ ವಾರಿಜಮಂ |

ಬೆರಸಿಕ್ಕುಗೆಯಿಂಗುಣವದಿಲ್ಲದಿದ್ದೊಡೆ ಪಾಲೊಳ್ ||

ಬೆರಸಿರ್ಕುಗೆ ಶರ್ಕರೆಯಂ |

ಪರಿಗುಂ ಸ್ವಸ್ಥಾ ನಕಕ್ಕೆ ಕೀಟಕನಿಕರಂ

|| ೪೬ ||

ಕಂ|| ನಟ್ಟರೆ ಕಿವಿಯುಂ ಕಣ್ಣಳ್ |

ಬಿಟ್ಟರೆ ಮೆಯ್ಯಿಱುಯದೆಱಗ ತಡವಂದು ತಡಂ ||

ಮೆಟ್ಟಿ ತಿದಿಯಂತೆ ಬಾತಿರೆ |

ಮೊಟ್ಟೆ ಕರಂ ವಿಕಲನಾದ ತುರಗಂ ಸಾಯ್ಲುಂ

|| ೪೭ ||

(ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣ ರೋಗಂ)

ಬೂ(ಪೂ)ರಣ ಕ(ಗ)ಡಲೆಗಳಿಂ ಕೊಳೆ |

ನೀರಿಂ ದುರ್ಗಂಧರಸಕುಭೋಜನದಿಂದಂ ||

ಮಾರುತ ಪಿತ್ತ ಶ್ಲೇಷ್ಮ ವಿ |

ಕಾರಂಗಳ್ ನೆಗಟ್ಟಿ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣಂ

|| ೪೮ ||

ತುರಗದ ನಯನಂಗಳ್ ನೀರ್ |

ಸುರಿಗುಂ ನಾಸಾಂತರಂಗದಿಂದಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ ||

ಸುರಿಗುಮಡಿಗಡಿಗೆ ಕೆಮ್ಮು |

ತ್ತಿರೆ ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣದ ವಿಕಾರಮೆಂದಱುವುದದಂ

|| ೪೯ ||

ರಜನಿ ಬರಿವದಣೆ ಕಟುಕ |

ವ್ರಜಮಿನಿತುಮನರೆವುದಾಡ ಪಾಲೊಳ್ ತುರಗ ||

ವ್ರಜಕೆ ಕುಡೆ ನಸ್ಯಮಂ ವಾ |

ತಜ ಪಿತ್ತ ಜಕಫಜಮೆನಿಸ ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣಹರಂ

|| ೫೦ ||

ಅರದಗಸೆಯೆಲೆಗಳಂ ವಿ |

ಸ್ತರದಿಂ ಗಾಳಿಸಿ ಕಟುತ್ರಿಕಂ ತ್ರಿಫಲೆಗಳಂ ||

ಬೆರಸಿ ತನಿರಸದೊಳಿಂಬಾ |

ಗರೆ ನಸ್ಯಂ ಗೆಯ್ದೊಡದುವೆ ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣಹರಂ

|| ೫೧ ||

(ಖಾಸರೋಗಂ)

ಆಲತ್ತಿಯರಳಿ ಬಸುರಿಯು |

ಪಾಲೇಱಿದ ಕೊಂಬನುಡಿದು ಮಧುಮಿಶ್ರಿತದಿಂ |

ದಾಳೋಚಿಸದಿಕ್ಕುವುದಾ(ದೀ) |

ರೇಱು ದಿನಂಬರ ಹೆಯಕೆ, ಖಾಸವಿನಾಶಂ

|| ೫೨ ||

ಅರೆವುದು ಸೈಂಧವ ಮಂ ನಾ |

[ಗರಮು] ಮನೊಡಗೂಡಿ ಬಟುಕೆ ಗುಳ್ಳದ ರಸಮಂ ||

ಬೆರಸುವುದು ಮೂತ್ರಸಹಿತಂ |

ತುರಗಕ್ಕಂ ನಸ್ಯಮಲೈ ಸಿಂಘಾ(ಹಾ)ಣಹರಂ

|| ೫೩ ||

ರಸಮಂ ಕುಡಲಾಗದು ರ |

ಪ್ಲಿಸುವುದು ನಸ್ಯಾದಿದಹನದೊಳ್ ತುರಗಮು¹ಮಂ ||

ವಿಸಿಸುವುದಿರುಳ್ ಮೊಗಂ ಸೇ |

ಕಿಸುವುದು ಸೆರೆವಿಡುವುದ(ಸ್ತು)ಶ್ರುಪಾತಾಂತರದೊಳ್

|| ೫೪ ||

(ರಕ್ತಸಿಂಹಾಣ ರೋಗಂ)

ಕಂ|| ಕುರು ಮೂಡಿದಂತೆ ಗಂಟುಗ |

ಳರೆ ನಾಸಿಕದೊಳಗೆ ರಕ್ತಸಿಂಹಾಣ(ಮುಂ) ನೀ ||

ಪರಿಯಲ್ಪಡೆಯದೆ 1 ಕೀತೊಡೆ |

ತುರಗಕ್ಕದು ಮರಣಚಿಹ್ನೆಮುಖಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೫೫ ||

ಆವಿನ ಪಾಲ್ ದಾಳಿಂಬದ |

ಪೂವಿನ ರಸದೊಳಗೆ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾಯ್ದುದು ವಿ |

ದ್ಯಾವಿದರಶ್ವಕ್ಕೆ ಮುಖ |

ಸ್ರಾ(ಶ್ರಾ)ವಣೆಯಿಂ ಸುರಿವ ರುಧಿರಮಂ ಸ್ತಂಭಿಸುಗುಂ

|| ೫೬ ||

ಕಣುಕೆಯ ರಸಮಂ ಪಾಲುಮ |

ನೆಱಿವುದು ತುರಗಕ್ಕೆ ನಸ್ಯಮಂ ತಲೆಯೊಳ್ ತಂ |

ದೆಱಿವುದ(ಪ)ಪಾಮಾರ್ಗರಸಮಂ |

ಪರಿಪಡುಗುಂ ಮೂಗಿನಿಂದಮುಣ್ಣುವ ರುಧಿರಂ

|| ೫೭ ||

(ಬಾವು [ಮುಷ್ಕವಾತ] ರೋಗಂ)

ವಾತಾದಿಯಾಗೆ ಕ್ರೋ(ಕ್ರೋ)ಶ |

ವ್ರಾತಂ ವಿಕೃತ ಪ್ರಭಾವದಿಂದಂ ತಲೆ 2 ಮುಷ್ಕಂ ||

ಬಾತೊಡೆ ತೊಡರ್ಚಿ ಕಟ್ಟುವು |

ದಾತಪದೊಳ್ ಹಯಮನೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೫೮ ||

ಬಜೆಯುಂ ಕಣಗಿಲ್ ವಿಳಂಗಂ |

ರಜನೀದ್ವಿತಯಂ ಕಟುತ್ರಯಂ ಕುಟಜಫಲಂ ||

ರುಜೆ ಸಾಸಿವೆ ಸೌ(ಸಂ)ವರ್ಚಲ |

ಮಜಮೋದಂ ಮುಷ್ಕವಾತಹರಣಂ ಪಿಂಡಂ

|| ೫೯ ||

ಬರಿವದಣೆ ಸುಣ್ಣ⁴ಗಂದಿಗೆ

ನಟುವಲ್ ಗುಳ್ಳಂ ಮಣಿಸಿಲೆ ಸೀವನ್ನಿ ಶತಾ ||

ವರಿ ಪುಲಿಗಿಲ್ ⁵ಬೆಲ್ಲವತ್ತಂ |

ಗರುಗಂ ಗೋರಟೆ ತವಸಿ ಆವುಂಡಲಿಗೆಯುಮಂ

|| ೬೦ ||

ಇನಿತಟ ಬೀರಂ ನಾಗುಳ |

ಮನೆ ನೀರುಮ ನೆಱಿದುಕೊಂಡು ಮತ್ತೊಕ್ಕುಳಮು ||

ಪ್ಪನಿತಾಗೆ ⁶ತೆಗಪಿ ಯೊಕ್ಕಳ |ಮನಲೆಣ್ಣೆಯ ನಾಕಷಾಯ್⁷ದೊಳ್ ಕೂಡಿದುದಂ

|| ೬೧ ||

1 ಕೀತೊಡೆ 2 ಮುಖಂ 3 ದ್ವಿತಯಂ ಕುಟಜ 4 ಸುಣ್ಣ ಗಂದಿಗೆ ಪಾದರಿನಲು, ಸುಣ್ಣ ಪಾದರಿನಲು
5 ಬೆಲ್ಲವತಂ ಎಂದಿರಬಹುದು 6 ನೆರಪಿ 7 ದೊಳ್ ಕುಡಿದುದನ್ನು ದಳದೊಳ್ ಕೂಡಿದುದುಂ

ಕಂ|| ಎಣ್ಣೆ ನಿಲೆ ಯಟ್ಟು ಕೊಂಡಾ |
ಯೆಂಣೆಯುಮುಂ ಘೃತಮುಮುಂ ಗುದಸ್ಥಾನದೊಳಂ ||
ಪಣ್ಣನೆ ಗೆ(ವೊ)ಯ್ದು ನುವಾಸಿಸಿ |
ದೆಣ್ಣೆ ಮಹಾದಿವ್ಯಮಲ್ಲೆ ವಾತಾಪಹರಂ

|| ೬೦ ||

ತ್ರಿಫಲೆ ಬಜೆ ಬೆಲ್ಲ ಸುಣ್ಣಂ |
ಸುಪಥದ ಸದಗುಪ್ಪೆ ಮಾಸಿ(ಶಿ)ವಾಳಜಿ ಪುಡಿಯಂ ||
ವಿಪುಲಮತಿ ತೈಲದಿಂದ |
ಟ್ಟುಪಯೋಗಿಪುದಲ್ಲೆ ವಾಜಿಗನುವಾಸನಮಂ

|| ೬೧ ||

ತೊಡೆ ಜಂಘೆ ವಿಷಾಣಂ¹ಕಿ |
ಲಕ್ಷ್ಮೊಡೆ ಕೋಶಂ ನಾಭಿ ಜಠರ²ಮಿಂತಿ[ನಿ]ತುಂ ಬಾ ||
ತೊಡೆ ತೊಡೆಯೊಳ್ ಪಾಂಡುವಿನೊಳ್ |
ಬಿಡುವುದು ಸೆರೆಯಂ ಬಲಿಕ್ಕೆ ಬಳಿವುದು ಕೆಸಲಂ

|| ೬೨ ||

ಅಂಗಡಿಯ ಮದ್ದು ಪಲವು ಪ |
ದ(ಥ)ಂಗೊಳ್ಳವು ಬಗೆ(ಗ)ದ ಭೇದದೊಳ್ ಗಣಿ[ಯಿ]ಸ(ದೇ)ನಾ ||
ಸಂಗಡಿಸುವು(ವ)ರೆ(ದೆ)ಂಬಾಲ |
ಸ್ಯಂಗವುದನೊಂ[ದು]ಮದ್ದನಾಂ ಪೇಟ್ಟಿ ಪೈಂ

|| ೬೩ ||

ತುಲುವುದು ತರ್ಗಿಯ ತೊವಲಂ |
ಕೊಳುವುದು ತನಿರಸಮನದನೆ ಮುಷ್ಕಾಂತರದೊಳ್ ||
ಬಳಿವುದು ವಿಪಾಣ ಮಲಿಗುಂ |
ಕಲಾಯಂ ತರ್ಗಿಯನೆ ಪಿಂಡಮಿಕ್ಕುಗೆ ಬಲಾಯಂ

|| ೬೪ ||

ಒಂದೇಜುಗು ಮಿಲಿಗುಂ ಮು |
ಕಿಷ್ಕಂ ದೋಷಂ ತೋರ್ಪದೆಸೆಯ ನಾಲ್ಕುಂದುವೊಡಾ ||
ದಂದಲಿಗೆ ಮುಷ್ಕಪಾಲನ |
ಮೆಂದದನಲಿದು ಮುಷ್ಕಸೂ(ಶೂ)ಲೆ ವಾತದಿನಕ್ಕುಂ

|| ೬೫ ||

ಎರಡುಂ ಬೀಜಮನೊಂದಾ |
ಗರೆ ಮೊದಲಂ ಕಟ್ಟಿ ಸೀ(ಸೆ)ರೆಯೊಳ್ ಸೇಕಮನಾ ||
ದರದಿಂ ಮಾಲ್ಪುದು ಪಾಲೊಳ್ |
ಬರೆಗದನಾ(ಂ)ತ್ರಿಕ[ದ] ಮುಂದನಂತದು ತೀರ್ಗುಂ

|| ೬೬ ||

ವಾತಹರಮುಪ್ಪ ಪಿಂಡಮು |
ನಾತುರಗಕ್ಕಿ(ಕೈ)ಕ್ಕಿ ಗರ್ಭಗುಮುಪ್ಪುಮನದನಂ ||
ತೀ ತೆರದೊಳಮುಪಶಮಿಸುಗು |
ಮಾತಪದೊಳ್ ಕಟ್ಟಿ ಪೂಸೆ ತರ್ಗಿಯ ರಸಮಂ

|| ೬೭ ||

ಕಂ|| ಕಾಸಿದ ಚಿಕ್ಕಣಿ ಕೆಸಱೋಳ್ |
 ಸಾಸಿವೆ ಕಲ್ಲುಪ್ಪು ಕಣಿಕ ಮುದ್ದಿನ ಪುಡಿಯಂ ||
 ಬೇಸಱದೆ ಬಾಹಿನೆಡೆಯೋಳ್ |
 ಪೂಸುವುದುನ್ನತ್ತರಸಮನೆಱಿದಂತದಱೋಳ್ || ೭೦ ||

ಸೂಲೆ ಸುಭಿಕ್ಷಾ(ಕ್ಷಂ) ರೂಕ್ಷಾ |
 ಸೂಲೆಯೆ ಸಲೆ ಮೂತ್ರಸಿಕ್ಕು ರಕ್ತವಿಮೋಹಂ ||
 ಶೂ(ಸೂ)ಲಾವಿಷ್ಕಂಭಕೀಟಕ |
 ಸೂಲಾಕೃಮಿ 1 ಸಿಂಘ(ಹ)ಣದ್ವಯಂ ವಾತಾಂತ್ಯಂ || ೭೧ ||

ಇಂತೀ ವ್ಯಾಧಿಗಳ ವಿಕಾ |
 ರಾಂತರಮಂ ವೈದ್ಯಭೇದಮಂ ಭಾವಿಸಿ ಕ ||
 ಲ್ಲಂತಾಗೆ(ಗಿ) ಪೇಟ್ಟ ಚಂದ್ರಮ |
 ತಾಂತರಮೇಕಾದಶಾಧಿಕಾರಂ ಸಾರಂ || ೭೨ ||

ಇಂತು ಏಕಾದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

1 'ಸಿಂಘಾಣ' ಶಬ್ದವನ್ನು ಭಂದಸ್ವಿಗಾಗಿ 'ಸಿಂಘಣ' ಎಂದು ಪ್ರಯೋಗಿಸಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು ಮತ್ತು ಮೂರನೆಯ ಪಾದದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ವಿಷ್ಕಂಭ, ಕೀಟಕ - ಇವೆರಡು ಪದಗಳಲ್ಲಿ ಸಾವುದೊಂದನ್ನೂ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ವ್ರಣಚಿಕಿತ್ಸೆ

ಕಂ|| ಕೆಲಕುತುಟಾಗ(ಖ)ಜ್ವ ಕಂಚುಕೆ |

ಕುರುವಂಬುಳು ಪುತ್ತು ಬಾಹುಗಳ್ ಬಿಡದೆ ಭಗಂ ||

ಧರಮುರಸೆ ಕುಷ್ಠತರ್ದುಂ |

ನರವುಲಿ ದುಷ್ಪ್ರವ್ರಣಂಗಳೆಂದಟುವುದಿವಂ

|| ೧ ||

ತಳದೊಳ್ ಕುಸ್ಥಿಕೆಯೊಳ್ ಬಾ |

ಯೊಳಮುಕ್ತಿಯೊಳ್ ಶ್ರು(ಶ್ರು)ಪಾತದೊಳ್ ಪೇರುರದೊಳ್ ||

ಗಳದೊಳ್ ಪಾಂಡುವಿನೊಳ್ ಪು |

ಣ್ಣಳಾದೊಡವು ದೋಷಜಂಗಳಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೨ ||

ಮಹಿಸಿಯ ಕೋಡೇಲುಗಳಿಂ |

ಬಹುವಿಧ ಶಸ್ತ್ರಾಭಿಘಾತದಿಂದುರ್ಚಿ[ದ]ಭೂ ||

ರುಹದಿಂದ ಮಾದ ವಿವಿಧಾ(ದೋ) |

ಪಹತಂ ಸದುವಕ್ಷತಂಗಳೆಂದಟುವುದವಂ

|| ೩ ||

ತಿಲಕದ ತೊಕ್ಕಪಮಾರ್ಗಂ |

ಗಳ ದಕ್ಕಂ ಸುಟ್ಟು ಮೂತ್ರದಿಂದರೆದು ನವೋ ||

ಜ್ವಲಜೂರ್ಣವಿಮಿಶ್ರಿತದಿಂ |

ವಿಲೇಪನಂಗೆಯ್ದು ಕಳೆಗೆ ದುಷ್ಪ್ರವ್ರಣಮಂ

|| ೪ ||

ಸುಡುವುದು ಮೆಕ್ಕೆಯ(ಕ್ಕದ)ಪುಡಿಯುಮ |

ನುಡುಗುವುದಾಬೂದಿಯಂ ಬಲಿಕ್ಕಮದಂ ಕ ||

ಪ್ಪಡದೊಳ್ ಸೋದಿಸಿ ಕೊಂಡಿ |

ಮೃದಿನೀರಂ ಪೊಸಲ್ದ ಮಂದವಪ್ಪನ್ನೆವರಂ

|| ೫ ||

ಅಡಿಸುವುದಯಸ್ಕಭಾಂಡದೊ |

ಕೊಡವೊಯ್ಯುದು ಕಳ್ಳಯೆಕ್ಕೆಯಾಡಿನ ಪಾಲಂ ||

ಗುಡ ಗೋಮಹಿಸೀಕ್ಷೀರಮ |

ನಡುಗೆಯ ಪದನಟುದು ಪೊಯಲ್ದ ತೊಳ(ಳು)ಸುಗೆ ಮತ್ತಂ

|| ೬ ||

ಗಿಳಿಮೂಗಿಯರಿಸಿನಂ ಪಿ |

ಪ್ಪಲಿಮೂಲಂ ತಿಗುಡೆ ವಾಣಿಜಂ ವಿಶ್ವಂ ಪಿ ||

ಪ್ಪಲಿ ನುಗ್ಗೆ ತಗ್ಗಯೆಸೆ |

ವಾನುಳಕ ಯವಕ್ಷಾರ ಸರ್ವಪಂ ಬಜೆಯೆರಡುಂ

|| ೭ ||

ಕಂ|| ಪೊಸತಪ್ಪ ಸುಣ್ಣಮಂ ಸೋ |
 ದಿಸಿ ಕಿಞ್ಜದಂ ಕೊಂಡು ಭಸ್ಕರಸದೊಳದಂ ಯೋ ||
 ಜಿಸಿ ಬಲಾಕಿನಿತೌಷಧಮುಮ |
 ನಸುವೆಯೊಳರೆದಲ್ಲಿ ಪೊಯ್ದು ತೊಳುಸುಗೆ ಮತ್ತಂ || ೮ ||

ಅಟ್ಟಿಟುಪಿ ತಂದು ಕೆಯ್ಯೊಳ್ |
 ಮುಟ್ಟದೆ ಪೆಟತೊಂದು ಕೊಡದೊಳಿಂಬಾಗಿ(ಯೆ)ರೆ ಬ ||
 ಯ್ತಿಟ್ಟು ಪದನಱುದು ಪೂಸುಗೆ |
 ಬೊಟ್ಟಿಟ್ಟಂತಾಗೆ ಹಯದ ದುಷ್ಟವ್ರಣಮಂ || ೯ ||

ಮಾಗಿಯ ದಿವಸಂ ಬಿಸಿಲಾ |
 ದಾಗಳ್ ಬೇಸಗೆಯ ದಿವಸ ಮಾಡಂದು ಬಿಸಿಲ್ ||
 ಪೋಗಲ್ ಘನಾಗಮಂ ಪೋ |
 ದಾಗಳ್ ಮುಟಿಗಾಲಮಂ(ದ)ದು ಯೋಜಿಸುವುದದಂ || ೧೦ ||

ಅರಳೆಯನಡಸುವುದಿಂಬಾ |
 ಗಿರೆ ದುಷ್ಟವ್ರಣದ ಬಳಸಿಯುಂ ಕ್ಷೀರರಸಂ ||
 ಪರಿಯಲ್ಕೀಯದೆ ಬಟಿಯುಂ |
 ಪರಿಸೇಕಂ ಗೆ(ಯ್ನೆ)ಪಾಲೊಳಂ ತುಪ್ಪದೊಳಂ || ೧೧ ||

ಸುರಧೂಪದ ಬಣ್ಣಂ ಮೇ |
 ಣರ(ರೆ)ನೇಱಾಲಪಣ್ಣ ಬಣ್ಣವಾದೊಡೆ ಪುಣ್ಣಂ ||
 ಪರಿಸೇಕಿವ್ವುದು ವೈಶ್ವಾ |
 ನರ ಚೂರ್ಣಮನಿಡಲ್ಕೆ ವೇಡ ತದನಂತರದೊಳ್ || ೧೨ ||

ವಾರುಣೆ ಮೂಲಮ ನಾಮಂ |
 ಧಾರಾ(ದಾರ)ಕ್ಷೀರದೊಳೆ ತೊಯ್ದು ನಾಳೀವ್ರಣದಾ ||
 ಬೇರೊಳ್ ಪಟ್ಟಿಯನಿಟ್ಟವ |
 ಧಾರಿಸಿ ಸೋಧಿಸುಗೆ ಪುಣ್ಣೊಳನುನಯದಿಂದಂ || ೧೩ ||

ಮಂದಾರದ ಪಾಲುಪ್ಪಮ |
 ನೊಂದಾಗಿಯೆ ಕಣಕದೊಡನೆ ಬತ್ತಿಯನಿಂ ||
 ತೊಂದೆರಡು ದೆವಸದಿಂ ಕಳೆ |
 ದಂದಾ ವ್ರಣಕೆಣ್ಣೆ ಯಿಟ್ಟೊಡಿರಡು ಪಶಮಿಕುಂ || ೧೪ ||

ನವನೀತದ ಬತ್ತಿಯ ತಿಗು |
 ಡವುಂಗರಂ ಕಳ್ಳ ಜೇನತುಪ್ಪಮಿವಂ ಕೂ ||
 ಡುವುದರೆದು ನಿಚ್ಚಲುಂ ಪೂ |
 ಸುವುದುಂ(ದಾ)ದುಷ್ಟವ್ರಣಂಗಳೆಲ್ಲಂ ತೀರ್ಗುಂ || ೧೫ ||

ಕಂ|| ಕೋಳಗುಳಿಕೆಯ ಪುಣಿಸೆಯ ಕೋ |
ಮಳಿಕೆಯ ನೆ(ದ)ಳೆದಳಿಸುವೆತ್ತು ನಾಲಿಗೆಯೆಲೆಯಂ ||
ತಿಲತೈಲದೊಳರೆದೊಂದನೆ |
ವಿಲೇಪನಂ ಗೆಯ್ದುದಡಸಿ ನಾಳಿವೃಣಮಂ

|| ೧೬ ||

ಅಲೆವುದು ಪಲನೀರೊಳ್ ಪಾ |
ಲ್ಮರಗಳ ತಿಗುಡಂ ಸಮಂತು ನವಘೃತದೊಳದಂ ||
ಪೊರೆದಿಡುಗೆ ನಾಳಿವೃಣ್ಗಳ |
ನಿರೂಹಣಂ ಮಾಟ್ಟುಮಲ್ಲ ಸಂದೆಯಮುಂಟೇ

|| ೧೭ ||

ಸ್ವಾಗತಂ|| ಕಾಕಜಂಘೆ ಮಧು ಮತ್ತಿಯ(ವು)ಂಗುರಾ |
ಪ್ರಾಕಟಂ ಘೃತಸಮೇತ ಮಿವಂ ನಿ ||
ವ್ಯಾಕುಲಂ ನೆಗ(ರ)ಪಿ ಪೂಸುಗೆ ಪುಣ್ಗಳ |
ಪೋಕುಮೆಂದನಕಲಂಕಚರಿತ್ರಂ

|| ೧೮ ||

ಕಂ|| ಉಪ್ಪಂ ಬೋಲಮುಮಂ ಸಮ |
ನಪ್ಪಂತಿರೆ ಕೂಡಿ ಪುರಿದು ಮಸಿಯಂ ನೇರಿ ||
ತ್ತಪ್ಪಿನಮೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯೊಳರೆ |
ದೊಪ್ಪಿರೆ ಪೂಸುವುದು ಕ(ಖ)ಜ್ಜಿ ದುಷ್ಟವೃಣದೊಳ್

|| ೧೯ ||

ಪರಲಾಗದಂತು ವಸ್ತ್ರಾಂ |
ತರದೊಳ್ ಸೋದಿಸಿದ ಸುಣ್ಣದೊಳಗರಿದಾಳಂ ||
ಬೆರಸಿಯದನಟ್ಟು ಪೂಸುಗೆ |
ತುರಗದ ದುಷ್ಟವೃಣಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೨೦ ||

ಶ್ವೇತೈರಂಡದೊಳಂ ಭ |
ಲ್ಲಾತಕ ಮಿವನರೆದು ಕೂಡಿ ತಿಲತೈಲದೊಳ ||
ಟ್ಟಾ ತೈಲವಿಲೇಪನದಿಂ |
ಕೀತೊಸಲುತ್ತಿರ್ಪ ನಾಳಿವೃಣ್ಗಳ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೨೧ ||

ಖಚರವ್ವುತ|| ಕೇರಗೊಟ್ಟೆ ಕರಂಜದೆ ಬೀಜಂ ಕೃಷ್ಣತಿಲಂ ಬೆರಸಿಂತಿವಂ |
ಕ್ಷೀರದಿಂದರೆದಾಡಿನ ಪಾಲೊಳ್ ಪೂಸುಗೆ ಬೆಚ್ಚನೆ ಮಾಡಿ ನೀರ್ ||
ಸೋರುತಿರ್ಪ.....ಪುಣ್ಗಳ ಕ(ಖ)ಜ್ಜಿ ಕಟಂಗಿದೆ ತರ್ದುಗಳ |
ನೀರದಂ ಪವನಂಗೆ ಪಡಲ್ಪಟ್ಟೋಡುವವೋಲ್ ಪರೆದೋಡುಗುಂ

|| ೨೨ ||

(ಸದ್ಯಃಕ್ಷತ)

ಕಂ|| ಗರುಗಮನಕ್ಕೆ ನುನಯದಿಂ |
ನರಮೂತ್ರಮನಕ್ಕೆ ಕನಕಪತ್ರಮನಕ್ಕಾ ||
ದರದಿಂದಂ ಕಲ್ಲುಪ್ಪಂ |
ಬೆರಸಿಯದಂ ಬಳಿಗೆ ಹಯದ ಸದ್ಯಃಕ್ಷತದೊಳ್

|| ೨೩ ||

ಅ ಕ್ಷ ರಾ ಸ್ತ್ರಂ

(ದುಷ್ಕಲೆ)

ಕಂ|| ಸಲವುಂ ಕಾಲದ ವುಡ(ಣ್)ದು |
 ಸ್ಕಲೆಗಟ್ಟಿ ದೊಡೊಳಗು ನೋವೊಡಂ ಕರ್ಗಿದೊಡಂ ||
 ಬಲಿದೊಟ್ಟಿಗಟ್ಟಿ ತೋವೊಡ |
 ಮಲಸದೆ ಮಾಡುವುದದಕೆ ದಹನಕ್ರಿಯೆಯಂ

|| ೨೪ ||

ಅರೆದಿಡುಗೆ ಕೀತ ವುಣ್ಣಳ್ |
 ಸೊರೆ ಯಲೆಯಂ ಮೂಱುನಾಲ್ಕು ದೆವಸಂ ತದನಂ ||
 ತರಮೆಣ್ಣೆ ವಿಡುಗೆ ಮೇಣ್ಣೆ ಘೃತ |
 ಪರಿಸೇಕಂಗೆಯ್ಗೆ ನಾಳಿ ವುಣ್ಣಳ್ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೨೫ ||

(ಸದ್ಯಃಕ್ಷತ-ದುಷ್ಕವ್ರಣ)

ಪೊಸತಪ್ಪ ಸುಣ್ಣಮಂ ಪತಿ |
 ಯಿಸುವುದು ಸದ್ಯಃಕ್ಷತಕ್ಕೆ ದುಷ್ಟವ್ರಣಕಂ ||
 ಪೊಸಸುಣ್ಣ ಮನರ್ಕ್ಕಕ್ಷೀ |
 ರಸಮೇತಂ ಪೂಸಿ ಕಳೆಗೆ ದುಷ್ಟ ವ್ರಣಮಂ

|| ೨೬ ||

ನೊರೆವಾಲ್ ಸಾಮುದ್ರಂ ಭೃಂ |
 ಗರಸಂ ಕನಕಾಂಬುಜ ಗೇಱಿತುಪ್ಪಂ ಮತ್ತಂ ||
 ಬೆರಿಸಿಟ್ಟು ಪೂಸಿ ಕಿಡುಗುಂ |
 ತುರಗವ್ರಣಸಂಕುಲಂಗಳನಭಿನವಚಂದ್ರ

|| ೨೭ ||

ಮುನ್ನಿನ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳ್ |
 ಕನ್ನಡದೊಳ್ ಚಂದ್ರಮತಕೆ ಸಮನಲ್ಲಮದೇಂ ||
 ಬಿನ್ನಣಮೊ ಪೇಱುಮೆನಿಸಿದ |
 ಪನ್ನೆರಡನೆಯ ವ್ರಣಾಧಿಕಾರಂ ಸಾರಂ

|| ೨೮ ||

ಇಂತು ದ್ವಾದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

(ವ್ರಣಾಧಿಕಾರಂ ಮುಗಿದುದು)

ತ್ರಯೋದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ಜ್ವರಾಧಿಕಾರಂ

ಕಂ|| ಕೆಂಪಕ್ಕುಂ ಮೂತ್ರಂ ಮೇಣ |
ಸಂ ಪೋಲ್ಕುಂ ಲದ್ಧಿ ಮೇಹುಗೊಳ್ಳದು ಖಾಣ
ಕೃಂ ಪಡೆದು ಬಾರದಕ್ರಜ
ಲಂ ವಾಯ್ಕುಂ ಜ್ವರವಿಕಾರಮಾದೊಡೆ (ಹಯಕಂ)ತುರಗಂ || ೧ ||

ಜ್ವರಮೇಂ ಕಾರಣದಿಂದಂ
ತುರಗಕ್ಕಾ ಯ್ತೆಂದು ಬಗೆದು ಭಾವಿಸಿ ವೈದ್ಯಂ ||
ತುರಗಕ್ಕಂ ಮಾಡೆ¹ ಚಿಕಿತ್ಸಾ |
ವರಮಂ ತಾಂ ಕಾಯಮೆಱುದು ಹಿತಲಂಘನಮಂ || ೨ ||

ಬೇವಿನ ಪಿಂಡಮನಿಕ್ಕುವು |
ದಾ ವಾಜಿಗೆ ಲವಣವಿರಹಿತಂ ಸಮವಾಯಂ ||
ಮೇವೊಡೆ ಕಱುಕೆಯ ಪುಲ್ ಬಿಸಿ |
ಲಾನೆಡೆಯಂ ಮುಟ್ಟಿದಂತು ಕಟ್ಟಿಸುವುದದಂ || ೩ ||

ಪಿತ್ತಜ್ವರೋಪಶಮದ |
ತೃತ್ತಮಮಂ ಸ್ನೇಹವರ್ತಿಯಂ ಮಾಲ್ಪುದು ಬಾಯ್ ||
ಬತ್ತವೊಡೆ ಕುಡುಗೆ ಕಳ್ಳೊಳ್ |
ಪಥ್ಯಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯು ಮಿಂಗು(ಸೌ)ಸಂವರ್ಜಲಮಂ || ೪ ||

ನೋರೆವಾಲೊಳ್ ಮಧುವಂ ಶ |
ಕರ್ಕರೆಯುಮನೊಡಗೂಡಿಕೊಂಡು ವಾಜಿಗೆ ವಾನಾಂ ||
ತರದೊಳ್ ಪ್ರಯೋಗನಿವುಣಂ |
ಜ್ವರಹರಮಂ ಕ್ಷೀರವರ್ತಿಗೆ(ಕೆ)ಯನನುನಯದಿಂ || ೫ ||

ನುತಶಾಲೋದನಮಂ ಜೇ |
ನತುಪ್ಪಮೆಱಿದೊಡೆ ಕಟು(ಉ)ಕೆಯಂ ಮೇಯಿ(ನೋಹಿ)ಸಿ ಮಾ ||
ರುತಧೂನೋಷ್ಣಾಂತರ ವ |
ಜೀತಮಾಗಿರೆ ತಂದು ಕಟ್ಟುಗಂತಾ ಹಯಮಂ || ೬ ||

ಸುಟ್ಟು ಕುಮಾರಿಯ ಬೇರಂ |
ಘಟ್ಟಿಸಿ ಪಿಟಾದದಿ ರಸಮನೊಬ್ಬಳದನಿತಂ ||
ಕೊಟ್ಟು ಸಿತ ಹಸಿತಲವದೆ(ಲೆ) |
ಕಟ್ಟುಗೆ ಕೊರಲೊಳಗೆ ತುರಗದ ಜ್ವರಹರಣಂ || ೭ ||

(ಶ್ಲೇಷಜ್ವರ)

ಕಂ|| ಸುರಿಯೆ ಮುಖಲೋಚನಾಭ್ಯಂ |

ತರದಿಂ ಶ್ಲೇಷ್ಣಾಂಬು ಝೋಂ(ಜೋಂ)ಂಪಿಸುತ್ತಂ ಮೇಹ(ಪ)ಂ ||

ಪರಿಹರಿಸಿ ನಿಂದೊಡಂ ತಾಂ |

ತುರಗಂ ಶ್ಲೇಷ್ಣ¹ಜ್ವರಸ್ಥನೆಂದಣುವುದದಂ

|| ೮ ||

ತುರಗಕ್ಕಿಕ್ಕುಗೆ ತಂದೀ |

ಶ್ವರಿಯಂ ಮಧುವೆರಸಿ ಬಟಾಕೆ ಕಟವೆಯ ಕೂಟಂ ||

ಬೆರಸಿ ಮನೋಹರ ಮಾಗರೆ(ಯೆ) |

[ತರದಿಂದಂ]ವೆಸಟ ಕಟ್ಟನಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೯ ||

‡(ಸನ್ನಿಪಾತಜ್ವರಂ)

ಪರವಶನಕ್ಕುಂ ತಿಟ್ಟನೆ |

ತಿರು(ರಿ)ಗುಂ ಮೂರ್ಛಾಸ್ತಮ 2ಪ್ರಸನ್ನಂ ಮಲದೊಳ್ ||

ನೋರೆಯುಂ ನೆತ್ತರು ಮೊಯ್ಯನೆ |

ಪರಿಯುತ್ತಿರೆ ಸನ್ನಿಪಾತದ(ದಾ)ಜ್ವರಮಕ್ಕುಂ

|| ೧೦ ||

ಕಾಣುತ್ತಿರೆಯಿರೆ ಯಿನಿಸಂ |

ಮಾಣದೆ ಪಲತೆಪದ ಜೇಷ್ಟೆಗಳ್ ತೋಪುವೊಡಾ ||

ಸ್ಥಾಣುಗಮಸಾಧ್ಯಮೆಂಬರ್ |

ಪ್ರಾಣಾಂತಂ ಸನ್ನಿಪಾತಮದು ವಿಷಮತರಂ

|| ೧೧ ||

(ವಾತಾತಿಸಾರ)

ಭೋರನೆ ಬಸಿಪುರ್ಚಿ ಗುದ |

ದ್ವಾರಂ ಗಂಭೀರ ಭಿನ್ನಮೇನೆಂಬುದು 3ನಾ ||

ಣ್ವಾರಣೆ ಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರೆ ಯದ |

ನಾರುಂ ವಾತಾತಿಸಾರ 4ಮೆನ್ನದೊಳರರೆ

|| ೧೨ ||

ರಸದಾಳಿಂಬದ ದರ್ಭೆಯ |

ಪೊಸಬೀರುಂ ಬೆಟಲ ತಿಗುಡು ಮಧುಸಮೇತಂ ||

ರಸಮೊಸರೆ ತುಯ್ಯಲಟ್ಟಾ |

ಒಸಿ ಕುಡುವುದು ಮಧುವನೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೧೩ ||

ಮೊಸರೊಡನೆ ಯಷ್ಟಿಮಧುಕಂ |

ಪೊಸತುಪ್ಪಂ ಬೆಟಲ ಪಣ್ಣೆವಂ ಮುದದಿಂ ಭಾ ||

ವಿಸಿ ಮಧುವನೆಂದಿದು ಹಯಕಿ |

ಕ್ಕಿಸುವುದು ವಾತಾತಿಸಾರಮಂ ಸ್ತಂಭಿಸುಗುಂ

|| ೧೪ ||

1 ಜ್ವರಾರ್ತ 2 ಪ್ರಸನ್ನಕ್ಕುಮಲದೊಳ್ 3 ಒಂದು ಬಾದನಾಚ್ಚಾರಣೆ 4 ಮೆನ್ನದೊಳದೇ

‡ಸನ್ನಿಪಾತಜ್ವರದ ಔಷಧಿ ಹೇಳಿಲ್ಲ

(ರಕ್ತಾತಿಸಾರ)

ಕಂ|| ಬಿಸುಸುಯ್ಯಂ ಬಡವಕ್ಕುಂ |
ಬಸವಳಿಗುಂ ದಾಹಮಕ್ಕುಗಾ ತಣ್ಣ(ಣ್ಣಿ)ಂ ತಾ ||
ಟಿಸುಗುಂ ಲೋಹಿತಮಂ ಮೂ |
ತ್ರಿಸುಗುಂ 1ರಕ್ತಾತಿಸಾರದಿಂದಂ ತುರಗಂ

|| ೧೫ ||

(ಕಘಾತಿಸಾರ)

ಕರಮೆ ಬಡವಾಗಿ ಸುಯ್ಯು |
ತ್ತಿರೆ ಚಿಂತಾಕ್ರಾಂತನಾಗೆ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ ತಂ ||
ದರೆದು ಘೃತಯುಕ್ತದಿಂದಂ |
ತುರಗಕ್ಕಿಕ್ಕುಗೆ ಕಘಾತಿಸಾರಂ ಕೆಡಗುಂ

|| ೧೬ ||

(ಕಜ್ಜಿಬೇನೆ)

ಆರಸಿನ ಮೇಣ್ ಕೋವೃಂ ಸಿತ |
ಸರುಷಪಮಂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸದ್ಯಃಕ್ಷಾರಂ ||
ಬೆರಸಟ್ಟು ಮೂತ್ರದಿಂದಂ |
ತುರಗದ ಖಜ್ಜಿಗೆ ವಿಲೇಪನಂ ಗೆಯ್ಯುದದಂ

|| ೧೭ ||

ಮರದರಸಿನಮರಸಿನ ಮು |
ತ್ತರಣೆ ತಿಲಂ ಗೇಷಗೊಟ್ಟಿ ಯಂತಿವನೊಂದಾ ||
ಗರದೊಳ್ಳೆಣ್ಣೆ ಯೊಳಟ್ಟಾ |
ದರದಿಂದಂ ಪೂಸೆ (ಖ)ಕಜ್ಜಿ ಗುತ್ತಂ ತೀರ್ಗುಂ

|| ೧೮ ||

ಎರಡು ಮರಸಿನವ ಲವುಪ್ಪಂ |
ಬೆರಸಾಪಡೆ ಕಕ್ಕೆಯಂ ಸವಿಸ್ತರದಿಂ ತಂ ||
ದರೆದಟ್ಟು ಮೂತ್ರದಿಂದಂ |
ತುರಗದ ಖಜ್ಜಿಗೆ ವಿಲೇಪನಂ ಗೆಯ್ಯುದದಂ

|| ೧೯ ||

ಕಳ್ಳಿಯುಮೆಕ್ಕೆಯುಮಂ ಸು |
ಟ್ಟಿಳ್ಳಂ ಮಸಿಯಾಗಿ ಪುರಿದು ಚೂರ್ಣಸಮೇತಂ ||
ತೆಳ್ಳನೆ ಪೂಸಗೆ ಮೂತ್ರದೊ |
ಕೊಳ್ಳಿತ್ತಾ(ಯೂ)ಗೂಟಲಿಟ್ಟು ಸುಕರವಿಲಾಸಾ

|| ೨೦ ||

ನರ ತುರಗಗೋಕುಲಕಾ
ತೆಪದಿಂದಂ ಖ(ಕ)ಜ್ಜಿ ತೋಟಿ ಮತ್ತೊಂದನೆ ವಿ ||
ಸ್ತರದಿಂ ಪೇಟಕ್ಕಿಂ ಸಮನಾ |
ಗರೆ ಪೂಸುಗೆ ಪುಲಿಗಿಲೆಣ್ಣೆಯಂ ಸುಣ್ಣಮುಮಂ

|| ೨೧ ||

ಕಂ|| ಪುಡಿಮಾಡಿ ಸಜ್ಜರಸಮಂ |

ಕೊಡುವುದು ನವಘೃತಸಮನ್ವಿತಂ ತ್ರಿದಿನಂ ಕೊ ||

ಟ್ಯೂಡೆ ತರ್ದು ಖ(ಕ)ಜ್ಜಿಯೆರಡುಂ |

ಕಿಡುಗುಂ ದಿವ್ಯಪ್ರಯೋಗಮಭಿನವಚಂದ್ರಾ

|| ೨೨ ||

(ಮರಣಚಿಹ್ನೆ)

ಎವೆಯಿಕ್ಕದೆ ಕಣ್ಣಂ ಮು |

ಚ್ಚಿ ಮುಖಂ ನೀರೋಡಿ ಚೇಷ್ಟೆಗೆಟ್ಟು ಕರಂ ಬಾ ||

ಲಮನೊಲ್ಲಲ್ಲಾಡದೆ ರ |

ಕ್ತಮುಮಂ ಮೂತ್ರಿಸುವ ತುರಗಕಕ್ಕುಂ ಮರಣಂ

|| ೨೩ ||

ಹರಿಣಿ|| ಸುರಿಯೆ ಮುಖದಿಂ ಶ್ಲೇಷ್ಠಂ ಕೃಷ್ಣಾರುಣಂ ಕ್ರಿಮಿ ಲದ್ವಿಯೊಳ್ |

ಪರಿಯೆ ಭರದಿಂದಂ ತಾಂ 1ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕುತುಂ ಬಲಿದೇವುತುಂ ||

ಪೊರಳೆ ಕರಮಾಪತ್ತಿಂ ಮೆಯ್ಯಿಟ್ಟು ಬೀಸದೆ ಬಾಲಮಂ |

ತುರಗಮಿರೆ ನಿರ್ವಾಹಂ ಸಾಯ್ಗುಂ ಹಯಕ್ಕುದು ನಿರ್ಣಯಂ

|| ೨೪ ||

ಕಂ|| ವೆಡತಲೆಯ ನರಂ ತೆಗೆದೊಡೆ |

ಮಿಡುಕದೆ ಸೈತಿದುರ್ ಬಾಲಮಂ ಕೊರಲುಂ ಮ ||

ತ್ತೆಡೆವಿಡಿ(ಡ)ದುಡಿರದೆ ಪಣೆಗಂ |

ಣಡಸಿ ಕರಂ ಸುಯ್ಯೆ ಬಾಟಲಾಟದು ತುರಗಂ

|| ೨೫ ||

ಕೊರಲುರುಗಿ ನಾಸಿಕಾಭ್ಯಂ |

ತರದಿಂದರುಣಾಂಬು ಪೊಣ್ಣೆ ಮುಖದಿಂ ಶ್ಲೇಷ್ಠಂ ||

ಸುರಿಯೆ ಬಸವಳಿದು ಬಾಲಂ |

ಪರಿಯೆ ಗತಪ್ರಾಣನಕ್ಕುಮಭಿನವಚಂದ್ರ

|| ೨೬ ||

(ರಸವಿಕಾರದೋಷಂ)

ನೊರೆವೆರಸು ಲದ್ವಿ ಪೊಟಮಡೆ |

ತುರಗಂ ದಡದಡಿಸಿ ನಡೆಯಲಾಟದೆ ಕಾಲ್ಗೆ ||

ಟ್ಟರೆ ರಸವಿಕಾರದೋಷಂ |

ತುರಗಮುಖಕ್ಕುಮೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೨೭ ||

ಇಸೈಯ ಪೂವೊಬ್ಬಳಮಂ |

ತಪ್ಪದವಂ ನೀರೊಳರೆವುದಾವಿನ ಪಾಲೊಳ್ ||

ನೇರ್ಪಡೆ ಕಲಸಿ ಹಯಕ್ಕೆ ಸ |

ಮರ್ಪಿಸುವುದು ರಸವಿಕಾರಮಾಗಳೆ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೨೮ ||

ಪದನಟಾದು ಮುನ್ನ ಹೇಮಂ |

ತದೆ ಪಿಂಡಮನಿಕ್ಕಿ ಗರ್ದುಗನಿಕ್ಕುಗೆ ಬಟಾಯಂ ||

ತ್ರಿದಿನಂ[ತಾಂ] ಲೇಪಂ ಗೆ |

ಯ್ಸಿದೊಡುಟಾಯದೆ ಕಿಡುಗುಮನಿತಟೊಳ್ ರಸದೋಷಂ

|| ೨೯ ||

ಕಂ|| ಉವ್ವು ಪುನರ್ನವಿ ಮೂಲಂ |

ಪಿಪ್ಪಲಿ ಯೇಲಕ್ಕಿ ಲೋಕ್ಕಿಗರುಗ ನಾಗರಮುಮಿವಂ ||

ತಪ್ಪದೆ ಸಮನಾಗಿರೆ ಮೃದು |

ವಪ್ಪಿನವರೆದಿಡುಗೆ ಗುದದೊಳಂ ಮೇಡ್ರದೊಳಂ

|| ೨೦ ||

ಪುರಿವುದು ಕಡುವಿಸಿಯಪ್ಪಂ |

ತಿರೆ ಮಳಲಂ ನಾಂದ ಸೀರೆಯೊಳ್ ಪೊಯ್ದು ನಯಂ ||

ಬೆರಿಸಿಯೆ 1 ಸೇಕಂ ಗೆಯ್ಯದು |

ಸಿರದಿಂ ನಿಟ್ಟಿಲ್ವವಿಡಿದು ಜಘನಂಬರೆಗಂ

|| ೨೧ ||

ಮಾಗಿಯ ಮಟೆಗಾಲಕ್ಕಿಂ |

ಬಾಗಿರೆ ಸೇಕಿಪುದು ಸೇಕಿಸಲ್ವಕ್ಕೆಡೆಯಂ ||

ಮಾಗಿಯೆ ಪೋಗಲೊಡಂ ಗ್ರೀ |

ಷ್ಣಾಗಮದೊಳ್ ಬಿಸಿಲೆ ಸಾಲ್ಗುಮಾಗದು ಸೇಕಂ

|| ೨೨ ||

(ಮೃಗಜ್ಯಂಭಾರೋಗ)

ಅಳಿಮೇಹಂ(ವು)ಮೇಯೆ ಕಣ್ಣಿಳ್ |

ಕುಟಾಯೆ ಕೊರಲ್ ನಸೆಯೆ ನಟ್ಟುನಿಲೆ ಕಿವಿ ಬಸಿ ||

ಕ್ಕುಟುಸೆ ದಡದಡಿಸಿ ಕಾಲ್ಗಿಳ್ |

ನೆಟಿಯೆ ತುರಂಗಮದ ಕುತ್ತಮದು ಮೃಗಜ್ಯಂಭಂ

|| ೨೩ ||

ಬಿಸಿಲೊಳದೆಂ ಕಟ್ಟಿಸುವುದು |

ಬಿಸಿಲಿಲ್ಲದೆ ಗಾಳಿ ಸೀತಮುಂ ದುರ್ದಿನಮುಂ ||

ಮಸಗದೊಡೆ 2 ವಸಮದಂ ಸೇ |

ಕಿಸುವುದು ನಿಟ್ಟಿಲ್ವವಿಡಿದು ಜಘನಂಬರೆಗಂ

|| ೨೪ ||

ಬಜೆ ಕೊಡಸಿಗೆ ವಾ(ಳಿ)ಣಿಜವತಿ |

ಬಜೆ ಕೋಷ್ಠಂ ಪಾಲು ಪಂಚಲವಣಂ ದಹನಂ ||

ಗಜಪಿಪ್ಪಲಿ ಮಗಧೋದ್ಭವ |

ಮಜಮೋದಂ ತ್ರಿಫಲೆ ನಾಗರಂ ತ್ರಿಸುಗಂಧಂ

|| ೨೫ ||

*ಇಂತಿನಿತೌಷಧಮುಮನೋ |

ರಂತಿರೆ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಬಿಸಿಯ ನೀರೊಳ್ ಪೆಟತೇಂ ||

ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ಕುಡೆ ಮೃಗಜ್ಯಂ |

ಭಂ ತಡೆಯದೆ ಕೆಡುಗುಮೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೨೬ ||

1 ಶಾಕಂ 2 ಮಳಲುಮಂ ?

*ಇನಿತೌಷಧಮು ಮನೋರಂ |

ತಿರೆ ತಾಂ ಪುಡಿಮಾಡಿ ಬಿಸಿಯ ನೀರೊಳ್ ಪೆಟತೇಂ ||

ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ಕುಡೆ ಮೃಗಜ್ಯಂ |

ಇಂ ತಡೆಯದೆ ಕೆಡುಗುಮೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ ||

—ಆರ್ಥ ಕಂಡದಲ್ಲ ಬೇರೆ ಪ್ರಾಸಿರುವ ಈ ಕಂದವು ಒಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿದೆ.

ಕಂ|| ಸರಳಂ ಕೋಷ್ಠಂ ಮಂಜಿ |
 ಸ್ಮರಾಸ್ತೆ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಸೈಂಧವಂ ತಗರಮಿವಂ ||
 ಕರಿಯಾವಿನ ನೊರೆವಾಲೊಳ್ |
 ಬೆರಸಿ ಬಲುಕ್ಕೆಣ್ಣೆ ಮೊಯ್ದು ನೆಯ್ 1ನಿಲ್ವಿನೆಗಂ || ೩೭ ||

ಪದನಱು²ದಟ್ಟು ಯವಕ್ಕಾ |
 ರದ ಪುಡಿಯಂ ತಳಿದು ಕಳೆದುಕೊಂಡೆಣ್ಣೆ ಯನಾ ||
 ಱಾದ ಬಿಸಿಯ ನೀರನೆಣ್ಣೆದಂ |
 ತದನೂಡುವುದನೆ ಮಾಲ್ಪುದಭ್ಯಂತರಮಂ || ೩೮ ||

ಸೆರೆವಿ(ಯಿ)ಡುವುದಸ್ತುಪಾತದೊ |
 ಳುರದೊಳ್ ಮನ್ಯುಪ್ರದೇಶದೊಳ್ ಬಾಹುಗಳೊಳ್ ||
 ಸುರೆಯೊಳ್ ಪ್ರಪಾಪ ಶಂಕಾ(ಖಾ)ಂ |
 ತರದೊಳ್ ವಿಹಿತ ಪ್ರಮಾಣವೇದವಿದಗ್ಧಂ || ೩೯ ||

ಪುರಿದ ಮಳಲಿಂದೆ ಸೇಕಂ |
 ಸಿರದಿಂ ನಿಟ್ಟಿಲ್ವು ವಿಡಿದು ಜಘನಂಬರೆಗಂ ||
 ಬರೆವುದು ಕೆಯ್ಯ ಟಾವಾದೊಡೆ |
 ಸಿರದಿಂ ನಿಟ್ಟಿಲ್ವು ವಿಡಿದು ಜಘನಂಬರೆಗಂ || ೪೦ ||

(ಹರಿಣರೋಗ)

ಬಸಿಱ್ತಿ ಕಟ್ಟಿ ಮೆಯ್ ಕೀ |
 ಲಿಸಿದಂತಿರೆ ಲೋಳೆ ಸುರಿಯೆ ಕಣ್ಣಂ ಬಿಟ್ಟು ||
 ಬೃಸಮಾಗ ಸುಯ್ಯೆ ಕಿವಿ ತೆ |
 ತ್ರಿಸಿದಂತಿರೆ ಬೀಸೆ ಬಿಸುಟು ಖಾಣಾದಿಗಳಂ || ೪೧ ||

ದಡದಡಿಸೆ ಪದಂಗಳ್ ಪ |
 ಲ್ಲಡಿಗಿಱಾದಿರೆ ಬಾಲವಾಲಬೀಟಲತೆಡದಿಂ ||
 ಮಿಡುಕದಿರೆ ಹರಿಣರೋಗಂ |
 ತಡೆಯದೆ ಮಡಿಗುಂ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೆಯ್ಯಲ್ವೇಡಾ(ಡಂ) || ೪೨ ||

ಜ್ವರಮತಿಸಾರಂ ಖಜ್ಜಿಯು |
 ಮರಿಷ್ಠಮುಂ ಖಾಸ ಮೆರಳೆಗುತ್ತಮುಮನುದಾ ||
 ಹರಿಸಿದ ನುತಚಂದ್ರಮತಾಂ |
 ತರದಧ್ಯಾಯಂ ತ್ರಯೋದಶಂ ಜಗಕೆ ಹಿತಂ || ೪೩ ||

ಇಂತು ತ್ರಯೋದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ಚತುರ್ದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ತಾಳುರೋಗ

ಕಂ|| ಕಡುವಿಸಿಲೊಳ್ದುರ್ ತಾಳುಗೆ |

ಪುಡಿವಿಡೆ ಮುಖವೊಣಗೆ ನೀರನಾಹಾರಮುಮಂ ||

ಪಡೆಯದುಪವಾಸದಿಂದಂ |

ದಡದಡಿ(ಪ)ಸೆ ತುರಗಕೆ ತಾಳುರೋಗಂ ತೋರ್ಕುಂ

|| ೧ ||

ತೆಗೆದಡಸಿ ಮೇಯಲಲಸಿದ |

ಬಗೆವೆರಸಿನಿಸಿನಿಸು ಮೇವೊಡಂ ಮತ್ತಂ ತಾ ||

ಳುಗೆ ಕಂದಿ ರೋಮಮೊದಲೊಳ |

ಪುಗೆ ಕಣ್ಣಳ್ ತಾಳುರೋಗಮೆಂದಱುವುದದಂ

|| ೨ ||

ಸೆರೆವಿಡುವುದಸುವಾತಾಂ |

ತರದೊಳ್ ಗೋಮೂತ್ರತೈಲ ಸೈಂಧವಮಂ ತಂ ||

ದೊರಸುವುದು ತಾಳುದೇಶಾಂ |

ತರಮಂ ತರಗಕ್ಕೆ ತಾಳುರೋಗಂ ತೀರ್ಗುಂ

|| ೩ ||

(ಜಿಹ್ವೆ ರೋಗಂ)

ಕಂ(ಳ)ದಾಗಿ ಬಾತು ನಾಲಗೆ |

ಪಿರಿಯ ಪುಗುಟ್ಟು ನೆಗೆದು ತೋಟಿ ಶ್ಲೇಷ್ಮಂ ಮುಖದಿಂ ||

ಸುರಿಯೆ ಕೊಳೆನಾಟಿ ಮೋಹಂ |

ಪರಿಹರಿ(ಕಲಿ)ಸಿರೆ ಜಿಹ್ವೆರೋಗಮೆಂದಱುವುದದಂ

|| ೪ ||

ಪಿಪ್ಪಲಿ ಮಧು ಕೋಷ್ಠಂ ಭಜೆ |

ತುಪ್ಪಂ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಸೈಂಧವಂ 1ರಜನಿಯುಗಂ ||

ತಪ್ಪದನಿತುಮಂ ಸಮಸಮ |

ಮಪ್ಪಿನೆಗಂ ಪುಗುಟ್ಟುನೊಡೆದು ಪೂಸುಗೆ ಮತ್ತಂ

|| ೫ ||

ಅರೆದೂಡುಗೆ ಕಳ್ಳೊಳ್ ನಾ |

ಗರ ಕೋಷ್ಠ ಪಟೋಲಪಥ್ಯಮಂ ವಾಜಿಗನಂ ||

ತರದೊಳ್ ನಸ್ಯಂಗೈಸುವು |

ದರೆದಾಡಿನ ಪೊಸಘೃತಂಗೊಳ್ ಸೈಂಧವಮಂ

|| ೬ ||

(ಗಳ ಗ್ರಹ)

ಕೋರಲು ಮಣುಗು(ಣಲು)ಗಳ ನಡುವುಂ |

ತುರಗದ ಕದಪುಗಳುಮತಿಭಯಂಕರಮಪ್ಪಂ ||

ತಿರೆ ಬಾತು ತೋಟಿ ಬಾಯಿಂ |

ಸುರಿಯುತ್ತಿರೆ ಲೋಳೆ ಯದು ಗಳಗ್ರಹಮಕ್ಕುಂ

|| ೭ ||

- ಕಂ|| ಎರಡುಂ ಬಜೆ ಪಿಪ್ಪಲಿ ನಾ |
 ಗರವನಲಂ ಲಶುನ ಸರ್ವವಂಗಳ್ ಸಮನಾ ||
 ಗಿರೆ ಕೂಡಿ ನಸ್ಯಮಂ ಮಾ |
 ಡುರೆ ಸೇಕಂ ಗ್ರಿಯೆ ಬಟಾಯನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೮ ||
 ಇಂತೀ ಪೇಟೌಷಧದಿಂ |
 ದಂ ತೀರದುದರ್ಕೆ ಬರೆಯನಿಡುಗನುನಯದಿಂ ||
 ದಂತಿರೆ ತೀರದುದರ್ಕಂ |
 ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ಮಾಟೈ ರಕ್ತವಿಸ್ರಾ(ಶ್ರಾ)ಣನ(ವಣ)ಮಂ || ೯ ||
 (ಶೋಫ ರೋಗ)
 ಎರಡು ವಿಷಾಣದ ನಡು ಬಾ |
 ತಿರೆ ದ್ರೋಣ(ಣಿ) ಕೆಡುಗನುನಯದಿಂ ತೀರದುದ ||
 ಕಂತಿರೆ ಮೃದುಕಠಿಣಮಾಗು |
 ತ್ತಿರೆ ಪಿತ್ತಜವಾತಜಂಕಪಾತಿಗಮೆಂಬರ್ || ೧೦ ||
 ಚಿತ್ರಕಮತಿಬಜೆ¹ದಂತಿ ಕ |
 ಟುತ್ರಿತಯಂ ಕಾಗೆದೊಂಡೆ ಗಿಳಿಮೂಗಿಯುಮಂ ||
 ಮೂತ್ರಸಮೇತಂ ಬುಧಜನ |
 ಮಿತ್ರನವಂ ತಂದು ಪೂಸೆ ಶೋಫಂ ಕೆಡುಗುಂ || ೧೧ ||
 ಪೂಸುಗೆ ಭಲ್ಲಾತಕ ನಿ |
 ರ್ಯಾಸಮನನಲಾಸುಪ(ರ)ಕ್ಷಮಾದೊಡೆ ವೇಷತೇಂ ||
 ಪೂಸುವುದು ನರಪುರೀಷಮ |
 ನಾಸುರಮಾಗಿದ್ ದುಷ್ಟಶೋಫಂ ಕೆಡುಗುಂ || ೧೨ ||
 (ಉಲ್ಲಾಕಪಾ(ವಾ)ತ)
 ಸ್ತುರೆ ಜಾನು ಜಂಘೆ ಕೂರ್ಚಾಂ |
 ತರಂಗಳೊಳ್ ಶೋಫಮಾಗಿ ಪುಣ್ಣಳ್ ಮೂಡು ||
 ತ್ತಿರೆ ಪುಣ್ಣಳ್ ಬಾಯೊಳ್ ಪಾ |
 ಯ್ತುರೆ ರಕ್ತಮುಲ್ಲಾಕಪಾ(ವಾ)ತನಭಿನವಚಂದ್ರಾ || ೧೩ ||
- ಚಂ|| ಪುಲಿಗಲ ಕೊಟ್ಟಿ ಕಬ್ಬಿನ ರಸಂ ಬಜೆ ಪಿಪ್ಪಲಿಮೂಲ ಮುಪ್ಪುಪಿ |
 ಪ್ಪಲಿ ರಜನೀದ್ವಯಂ ಸರುಷಪಂ ದಹನಂ ಕನಕಂಗಳೆಂಬವಂ ||
 ಕಲಸಿ ಗವಾಂಬುವಿಂ ತೆರ(ದು)ಡು ಮೂತ್ರದೊಳಿಂತವನಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟುಮಂ |
 ದಲಸದೆ ಪೂಸಿದಂದು ಕಳೆಗುಂ ಚರಯೋಗಮುಲ್ಲಾಕಪಾಕ(ವಾತ)ಮಂ || ೧೪ ||
- ಕಂ|| ತಟಾಯದ ಮತ್ತಿಯ ಮರನೆರ |
 ಡಟ ಪಗಿನಂ ತ್ರಿಫಲೆ ಪಂಚಮೂಲಮಿವಂ ನೀ ||
 ರೆಟಿಯನೆ ಪುಡಿಗೈಯ್ದು ದಟೊಳ |
 ಗೆಟಿದಷ್ಟಮಭಾಗೆಯಾಗೆ ತಿಲತೈಲಮುಮಂ || ೧೫ ||

1 ದಂತಿಯೆನಿಪ್ಪುದಕ್ಕುರುಜೆ ಮಾತ್ರರು ಕಟು(ಕ)ತ್ರಿತಯಂ (ಈ ಭಾಗ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಂಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ)

ಕಂ|| ಅದನಂತಾಗಳೆ ಗೋಮೂ |
 ತ್ರದೊಳಡಿಸುವುದಾಗಳೆಣ್ಣೆ ಚತುರಂಶಂ ವೆ ||
 ಚಿದ ಗೋಮೂತ್ರವನೆಱೆ ಬ |
 ತ್ರಿದುದೆಂಬಿನೆಗಂ ವಿಲೇಪಮಂತಾ ತೈಲಂ

|| ೧೬ ||

(ಬಡವಿಗೆ)

ಬೇವಿನ ಕಷಾಯದೊಳ್ ಪೊ |
 ಯ್ದಾ ವರ್ಜಿಸಿ ಪೆಸಱಕಟ್ಟು ಮಧುಘೃತದೊಳದಂ ||
 ಭಾವಿಸಿ ಹಯಶಾಸ್ತ್ರಾಗಮ |
 ಕೋವಿದರದಱೊಳಗೆ ಸುಂಠಿಯಂ ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ

|| ೧೭ ||

ವುಡಿಮಾಡಿ ಕೂಡಿ ಕೊಡುವುದು |
 ಬಡವಿಗೆ ಭೋಜನವನೇಟುದಿವಸಂಬರೆಗಂ ||
 ತೊಡೆ ಜಾನು ಜಂಘೆ ಕೂರ್ಚೆಯ |
 ನೊಡೆಹೊಯ್ದು ಗುತಿರ್ಪ ನಾಳಿವುಣ್ಣಳ್ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೧೮ ||

ವಾಮಿಗನುದ್ರೋಣಿಕೆಗಂ |
 ಸಾಮಾನ್ಯ ಮುಳೂಕ ಪಾ(ವಾ)ತಮು(ಕ)ಂ ನಿರ್ದ್ರವಿಗಂ |
 ಮಾದ(ನಿ)? ವಿಚರ್ಚಿಕೆಯೆಂ |
 ಬಾಮಯಕಂ ಶಸ್ತ್ರವಿಱ್ಱು ಬಟುವುದು ಕೇಱಂ

|| ೧೯ ||

ತೊಡೆ[ಗಳ] ಜಘನದ ಪಾದೆರ |
 1 ಡೆಡೆಗಳ್ ಪುಣ್ಣಾಗೆ ಪೂಸುವುದು ಘೃತಮುಮಂ ||
 ಕುಡುವುದು ಜಿವಣಿಗೆಯ ನೋ |
 ಗಡಿಸದೆ ಮುಂ ಪೇಟ್ಟು ದುಜೆಗಮಯ್ದುಂತೆಱದಿಂ

|| ೨೦ ||

ಪರಿದಱತು ಬಂದು ನೀರಂ |
 ಪಿರಿದುಂಡೊಡಮುಂಡು ಪರಿದೊಡಂ ವಿಪರೀತಂ |
 ಬೆರಸುವೊಡಂ ಬುಧ ಜಲ |
 ಗರಮಕ್ಕುಂ ವಾಜಿಗಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೨೧ ||

ಪೊಕ್ಕುರ ಕೆಳಗಿಬ್ಬೆರಲೊಳ್ |
 ಪೊಕ್ಕುರ ಮೇಲೆರಡು ಕೆಲದೊಳೊಬ್ಬೆರಲೊಳ್ ತು ||
 ಯಕ್ಕೆ ಹಿತಮಾಗಿ ಕುತ್ತುಗೆ |
 ಸಕ್ಕಾಗಿರೆ ಶಸ್ತ್ರದೊಳ್ ಚತುರ್ಥಾಂಗುಲಮಂ

|| ೨೨ ||

1 ಡೆಡೆಗಳೊಳಂ ಪುಣ್ಣಗಳಿಗೆ ಪೂಸುಗೆ ಘೃತಮುಂ (ಎಂದಿರಬಹುದು)

ಕಂ|| ಕೊಱಿದಿಂಬಾಗಿರೆ ಪರ್ವಿನ |
 ಗಱಾಯನದಂ ಗ(ನ)ಗೆಮಾಡಿ ಪುಣ್ಣೊಳಗಿಟ್ಟೇ ||
 ತೆಱದಿಂ ಕಳೆಯೆ 1 ತುರಗಂ |
 ಪಱಿದಂತಿರೆ ಧಾರೆವಿಟ್ಟು ನಿಶ್ಯೇಷಿಸುಗುಂ || ೨೩ ||

ಶೋಧಿಸಿದಿಂಬುಳಿಯಂ ಸಂ |
 ಶೋಧಿಸಿ ಪುಣೊಳಗೆ ಬಿಡುಗೆ ಮಧುಘೃತಮಂ ನಿ ||
 ವ್ಯಾಧಿ ಹಯಕ್ಕಕ್ಕುಂ ಪುಣ್ಣಾ |
 ಬಾಧಿಸ(ಸಿ)ದಂತಾಗಿರೆ ಸೇಕ ಗೆಯ್ಯೆಣ್ಣೆಗಳಿಂ || ೨೪ ||

(ಶೋಫಕ್ಕೆ)

ಉರದಿಂದಮುಭಯ ಪಕ್ಷಾಂ |
 ತರದಿಂದಂ ಕ್ರೋಡ ಮೂಲದಿಂದಂ ಶೋಫಂ ||
 ಪರೆದು ಪರ(೦)ಕಲಿಸಿ ತೋರ್ಪೊಡೆ |
 ಸೆರೆವಿಡುವುದು ಪೂರ್ವಪಾದದೊಳ್ ನಿಪುಣತೆಯಿಂ || ೨೫ ||

ಗಿಣಿಮೂಗ ದೊಂಡೆಯನರೆದ |
 ದಱಿಪೊಳಗೆಱಿದಾ ಬೇವಿನ ಕಷಾಯಮಂ ಪೂಸುಗೆ ಮ ||
 ದ್ವಱವವರು ಮಱಾಯದವರುಂ |
 ಪೆಱತೇವುದಿದೊಂದೆ ಮದ್ದುರ್ ಶೋಫಾಪಹರಂ || ೨೬ ||

ಕೊ(ಕೆ)ಂತಲೆಯನ ಗೆ(ಗ)ಡ್ಡೆಯ ನೋ |
 ರಂತಿರೆ ಕೊಱಿಯೊಡನೆ ಸಣ್ಣ ಮಸ್ಪಿನಮರೆದು ||
 ಪ್ಪಂ ತಳೆದು ಪೂಸೆ ಕಿಡುಗುಂ |
 ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದೆ ದುಷ್ಟಶೋಫೆಯೆನಿತೊಳವನಿತುಂ || ೨೭ ||

ಕುನಿಯನ ಪೆಣನಂ ವಾಲ್ಮಿಕ |
 ಮನಗುಟ್ಟಿದ ನಡಸಿ ಕಡಿದು ಮಣ್ಣಂ ಸು(ಸ)ಣ್ಣಂ ||
 ಸಮನಿರಿಸಿ ಶಲ್ಯಮಂ ಮ |
 ಣ್ಣನೆ ಮೆತ್ತಂತರಿಸಿ ಬಯ್ತು ತನ್ಮತ್ತಿಕೆಯಿಂ || ೨೮ ||

* ಅಸುವೆಯೊಳರೆವುದು ತಗ್ಗಿಯ |
 ರಸಮಂ ಪೊಯ್ದು ಟ್ಪು ಬಲಾಕೆ ಲೇಪಿಸುವುದದಂ ||
 ಪೆಸರಱಾಯದ ಬಾಹಂ ಕೋ |
 ಕ್ಕಸಗಿದ್ಧ ವಿಷಂಗಳೆಲ್ಲ ಮಿರದುಪಶಮಿಕುಂ || ೨೯ ||

1 ತಡುಗಂ, ತಡುಗಂ

* ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿಯಲ್ಲೂ - ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ 'ಅಸುವೆ' ಎಂಬ ಪದದ ಹಿಂದೆ 'ಅಂನಿಕಲ್ಲು' ಎಂದು 'ಅಸುವೆ' ಶಬ್ದಾರ್ಥವನ್ನು ಬರೆದಿದೆ, ಆ ಶಬ್ದಾರ್ಥವು ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದುದಲ್ಲ.

ಕಂ|| ಕಾಸದ ಚಿಕ್ಕಣಗೆಸುತೊಳ್ |
 ಸಾಸಿವೆ (ಸವಿ) ಕಲ್ಲುಪ್ಪು ಕಣಿಕಮುದ್ದಿನವುಡಿಯುಂ ||
 ಬೇಸಡದೆ ಕೂಡಿ ಕುದಿರೆಗೆ |
 ಪೂಸುಗೆ ಕಡು[ಮಂದ]ವಾಗಿ ಶೋಫಂ ಕಿಡುಗುಂ

|| ೩೦ ||

ಉಪೇಂದ್ರವಜ್ರಂ|| ಗ(ಳಾ)ಳೋರುಜ(ಗ)ಂ ತಾಳುಕ ಜಿಹ್ವರೋಗಂ |
 ಗಳಗ್ರಹಂ ದ್ರೋಣಿಕೆ ವಕ್ಷಶೋಫಂ ||
 ಉಳೂಕಪಾತಂ ಕೆಱಕಿಂತು(ಕೆಂದು) ವಾಹಾ |
 ಕುಳಕ್ಕೆ ವೇಟ್ಟಿ ಧೈಯನಂ ದ್ವಿಸಪ್ತಂ

|| ೩೧ ||

ಇಂತು ಚತುರ್ಥಶಾಫ್ಯಾಯಂ

ಪಂಚದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ತಳರೋಗಂ

ಕಂ|| ಕಿಲುಗಲ್ಲೊಳ್ ಕೆಸಲೊಳ್ ಮೊಳೆ |
ಕೊರಡುಗಳೊಳ್ ಮುಳ್ಳೊಳಿಡುಕುಲಿಡೆಗಳೊಳಂ ಪಾ ||
ಯ್ದುಲದೆ ಕೊಳಗುಗಳ್ ಸಲೆ ಕು |
ತ್ರಿಲದೊಡೆಕುತ್ತಡಿಯ ನಿಡುವೊಡದು ತಳರೋಗಂ || ೧ ||

ಕ್ಷೀರಿಕೆಯಂ ಕರ್ಚುವುದಾ |
ಕ್ಷೀರಮಹೀರುಹಕಷಾಯದಿಂದಂ [ತಂದಂ] ||
ಭೋರುಹ ಲೋಧ್ರಂ ತ್ರಿಫಲೆಯ |
ನೀರೊಳ್ ಮದ(ಧು)ಮಿಶ್ರಮಾಗೆ ಪೂಸುಗೆ ಮುರಮಂ || ೨ ||

ಅರಗುಂ ತಿಲತೈಲಂ ಸ |
ಜ್ವರಸಂ ಶ್ರೀವತ್ಸಕಂ ಘೃತಂ ಗುಗ್ಗುಲಮಂ ||
ಮುರಮಂ ಪೂಸುಗೆ ಬಲಿಕಾ |
ಮುರಮಂ ಮೆಟ್ಟಿಸುಗೆ ಕಾಸಿ ತಂದಿಟ್ಟಿಗೆಯಂ || ೩ ||

ಆರಿದಾಳಂ ತುಪ್ಪಂ ಸ |
ಜ್ವರಸಂ ಮೆಳ(ಣ)ಸರಗು ಗೇಲಿಗೊಟ್ಟಿಯುಮೊಂದಾ ||
ಗಿರೆ ಮಾಡಿ ಕಾಸಿ ಪೂಸುಗೆ |
ಮುರಮಂ ಮೆಟ್ಟಿಸುಗೆ ಕಾಸಿ ತಂದಿಟ್ಟಿಗೆಯಂ || ೪ ||

ಆರಿದಾಳಂ ಲೋಧ್ರಂ ತಿಲ |
ಮರಿಸಿನವಂ ತ್ರಿಫಲೆ ಗೇಲಿಗೊಟ್ಟಿಯನಿಂಬಾ ||
ಗಿರೆ ಕೂಡಿ ಕಾಸಿ ಪೂಸುಗೆ |
ಮುರಮಂ ಮೆಟ್ಟಿಸುಗೆ ಕಾಸಿ ತಂದಿಟ್ಟಿಗೆ(ಯಂ)ಯೊಳ್ || ೫ ||

ಉಪಮಾರಹಿತಂ ಮತ್ತೊಂ |
ದುಪಾಯಮುಂಟಿಲ್ಲತೆಲದ ತಳರೋಗಂಗ ||
ಳ್ಳು ಪಶಮಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸುಗುಂ |
ತ್ರಿಫಲೆಯು ಮೆಳ್ಳಣ್ಣೆಯೊಡೆ ತಳರೋಗಹರಂ || ೬ ||

(ಕೂರ್ಚರೋಗ)

ತುರಗದ ಕೂರ್ಚಸ್ಥಾನಾಂ |
ತರದೊಳಮತಿರೌದ್ರವೇದನಂ ಪುಟ್ಟಿ ಭಯಾ ||
ತುರನಾಗಿ ಕುಂದಿ ನಡುಗು |
ತ್ರಿರೆ ರೋಗಂ ಕೂರ್ಚರೋಗಮೊಂದಲುವುದದಂ || ೭ ||

ಕಂ|| ಸರಳಂ ಕೋಷ್ಠಂ ಮಂಜ |

ಷ್ಠೈ ರಾಸ್ತೈ ಬೆಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಸ್ವಂಧವಂ ಗೋಕ್ಷೀರಂ ||

ಬೆರಸಟ್ಟು ಪೂಸೆ ಕೆಡುಗುಂ |

ತುರಗಕ್ಕಂ ಕೂರ್ಚರೋಗ(ಲಿಂಗ)ಮುಖನವಚಂದ್ರಾ

|| ೮ ||

ಸಮವಾಯುಂ ಕಳೆದೊಡೆ ಸೇ |

ಕಮನತಿಶಯಮಾಗಿ ಮಾಡಿ ಕಳೆದಗದಲುಂದಂ ||

ಶಮ ಮಾಡ(ಗ)ದಂದೆದನನು |

ಕ್ರಮದಿಂದಂ ಪೊರ್ದಿ ಬರೆಯನಿಡುವುದು ನಯದಿಂ

|| ೯ ||

(ಕಣ್ಣು ಪುಷ್ಪಪಟಲಾದಿ)

ನಯನಾಂಬು ಪೊಣ್ಣೆ ಪಿತ್ತಾ |

ಶ್ರಯಮುಕ್ಕುಂ ಪಟ್ಟು ಸುರಿಯೆ ನಯನಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮಾ ||

ಶ್ರಯಮುಕ್ಕುಂ ವ್ಯಥೆಯಿಂದಂ |

ನಯನಂ ಮುಚ್ಚಿಪೊಡದುವೆ ವಾತೋತ್ಥಾನಂ

|| ೧೦ ||

ಇಂತೀ ದೋಷತ್ರಯದಿಂ |

ದಂ ತಿಮಿರಂ ಕಾವ ಪುಷ್ಪಪಟಲಾದಿಗಳುಂ ||

ಭ್ರಾಂತಿಲ್ಲದಕ್ಕುಮಲು ಕಡೆ |

ಗಂ ತುರಗವಿಲೋಚನಾದಿಯೊಳೆ ಬುಧಬಂಧೂ

|| ೧೧ ||

ಪರೆದು ಪರಿ(ರ)ಕಲಿಸಿ ಕವಿವಾ |

ಪರೆಯಂ ತೆಗೆದಲುದು ಕಳೆದು ಸ್ವಂಧವಮಂ ತಂ ||

ದರೆದು ಪುಡಿಮಾಡಿ ತಿವಿದೊ |

ಡಲು ಕೆಡುಗುಂ 1 ಚಕ್ಷುರೋಗಮಿರದುಪಶಮಿಕುಂ

|| ೧೨ ||

ಕರ್ಪುರಮಂ ಸ್ವಂಧವಮಂ |

ಪಿಪ್ಪಲಿಯಂ ಜೇನತುಪ್ಪಮಂ ನೊರೆವಾಲೊಳ್ ||

ತುಪ್ಪಂ ನಿಲೆಯಟ್ಟಿದ ಪದ |

ನಸ್ಪಂತೆಚ್ಚುವುದು ಚಕ್ಷುರೋಗಂ ತೀರ್ಗುಂ

|| ೧೩ ||

ಅರೆ(ರ)ಗಣಿಲೆ ತಾಣಿ ಮಣಿಶಿಲೆ |

ಮರಿಚಂ ಮಾಗಧಮೆ ಶಂಖ ನಿಂಬಶಲಾಕೋ ||

ತ್ತರಮನಜಮೂತ್ರಮಂ ಪೊ |

ಯ್ದರೆದೆಚ್ಚುಗೆ ಚಕ್ಷುರೋಗಮಿರದುಪಶಮಿಕುಂ

|| ೧೪ ||

ಅರಿಪಾಳಿ ಪಟೋಲಂ ಕಿ |

ಳ್ಳೊ(ಳ್ಳೆ)ರೆ ರಕ್ತಂ ಮಂಜು ಮೊಳೆ ತಮಸ್ತಿಮಿರಂ ಪೊ ||

ವರಸೆ ತೆರೆಯೆಂಬ ಪಲವ |

ಕ್ಷೀರೋಗಮಂ ಕಳೆಗುಮಂಜನಂ ಜಗ(ನ)ಕೆ ಹಿತಂ

|| ೧೫ ||

ಕಿವಿಬೇನೆ (ಕರ್ಣರೋಗ)

ಕಂ|| ವಾತಶ್ಲೇಷ್ಠದಿ ನತ್ಕುಪ |

ಮಾತೀತಂ ಕಿವಿಯ ಬೇನೆಯಕ್ಕುಂ ತುರಗ ||

ವ್ರಾತಕ್ಕೆ ಬಗೆಯದಿರೆ ವಿಸ |

ರೀತಂ ಬೆರಸಲದು ಕಾಡುಗುಂ ಪಲದೆವಸಂ

|| ೧೬ ||

ಕಟಾಯಂ ಸೋಧಿಸಿ ತಂದದ |

ರೋಗಗಲ್ಲವನಿಕ್ಕಿ ಮಾತುಲುಂಗಾನ್ಲ ಮುಮಂ ||

ತಿಲತೈಲಮುಮಂ ಪೊಯ್ದಾ |

ಗಲೆ ಬೆಚ್ಚನೆಮಾಡಿ ಕಿವಿಯೊಳೆಡೆದೊಡೆ ತೀರ್ಗುಂ

|| ೧೭ ||

ಜನಿಯಿಸು ಗುದನಿಂ(ಗದಲುಂ) ಮೆಯ್ಯ ತೊ |

ಟ್ಟನೆ ಪೊಟಮಡೆ ಕರ್ಚಿ ಬಿಸಿಯ ವಾಲೊಳದಂ ನಿ ||

ವಿನಸದಿರೆ ಕಿವಿಯೊಳೆಣ್ಣೆಯೊ |

ಳನಿಸಾನುಂ ಚಿಂತೆಮಾಡಿ ಸೇಕಿಪುದದಲುಂ

|| ೧೮ ||

ಅತಿಧವಳಮುಪ್ಪಿನಂ ತೊಳೆ |

ಘೃತಮಂ ತಣ್ಣೀರೊಳೊರಸಿ ಸೈಂಧವಸಹಿತಂ ||

ಘೃತಮಂ ಗುದಮುಖದೊಳ್ ಪೂ |

ಸುತೆ 1ಮಾಣ್ಣುಂ ವಾಜಿಗಳ್ಳ ಪಾನಭೃಂಶಂ

|| ೧೯ ||

ಅವುಂಡಿಗೆ (ಚರಣಗ್ರಂಥಿರೋಗ)

ಸೊಗಯಿಪ ಮಣಿಬಂಧಂ ತೊ |

ಟ್ಟನೆ ಕೊಳೆ ಕೋಮಳಿಕೆಗೆಟ್ಟು ಗಂಟಾದೊಡೆ ವಾ ||

ಜಿಗಳಳುಕಿನಡೆಯಲಾವುಂ(ಗಂ-ಲುಂ) |

ಡಿಗೆಯೆಂಬುದು ಗಂಟು ಕುಂಟುಮಾಲ್ಕುಂ ಹಯಮಂ

|| ೧೯ ||

ಮ|| ಅರಿದಾ ಗ್ರಂಥಿಯಿರಕ್ತಮಂ ಕಳೆದು ಮತ್ತೆಳ್ಳೆಣ್ಣೆಯಂ ಪೂಸಿ ವಿ |

ಸ್ತರದಿಂ ಮಾಡುಗೆ ಸೇಕಮಂ ಬಟುಕವತ್ತಂತಲ್ಲಿ ಗೋಮೂತ್ರದಿಂ ||

ದರೆದಾನಾಗರಮಂ ಹರಿದ್ರಯುಗಮಂ ವಸ್ತ್ರಾಂತರಂಗೈಯ್ದವಂ |

ತ್ವರಿತಂ ಕಟ್ಟುಗೆ ವಾಜಿಗಳ್ಳ ಚರಣಗ್ರಂಥಿರುಜೋಚ್ಚಾ(ತಾ)ಟನಂ

|| ೨೦ ||

ಕಂ|| ತಳಲಿಂ(ರೋ)ಗ ಕೂರ್ಚಲಿಂ(ರೋ)ಗಂ |

ಗಳವುಂಡಿಗೆ ಗಂಟುಗಳ್ಳ ದಭೃಂಶಂ ವ್ಯಾ ||

ಕುಲಮಕ್ಷಿ ಕರ್ಣರೋಗಂ |

ಗಳುಮಂ ವಿರಚಿಸಿದ ಪಂಚದಶಮಾಧ್ಯಾಯಂ

|| ೨೧ ||

ಇಂತು ಪಂಚದಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಂ

ಸರ್ವವಿಷಾದಿಯ ದೋಷಂಗಳ್

ಕಂ|| ತನುತೋಭ(ಫ)ಮೇಷಿ ಗಂಟುಗ |

ಕೇನಿತಾನುಂ ತೋಷಿ ಸುರಿಯೆ ಮುಖದಿಂ ಶ್ಲೇಷ್ಠಂ ||

ಮನಮಿಕ್ಕೆ ಬೆಗದಿಂ ಕಿ(ನಿ)ಡಿ |

ದಿನಿಸಾನುಂ ಸುಯ್ಯೆ ರೋಮ ಮೊಡ(ದೆ)ದಿರೆ ಮತ್ತಂ ||

|| ೧ ||

ಪ(ಸ)ರಿದಿರೆ ಬಾಲಂ ನಾಲಗೆ |

ಕರಿದಾಗಿರೆ ತಿಮಿರಪುಡರೆ(ಗೆ) ಜೇಷ್ಟೈಗಳೆನಿತುಂ ||

ಕರಮತಿಕುಪಿತಮನಂ ವಿಷ |

ಧರನಳುದುರ್ಗಂ ಕೊಂಡುದಕ್ಕು ಮೊಂದಪ್ಪುವುದದಂ

|| ೨ ||

ಉರಗಂ ಕೊಂಡೆಡೆಯನದಂ |

ತ್ವರಿತಂ ತೆಗೆದರಿದು ಕಳೆದು ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ವಿಷಮಂ ||

ಪರಿಯಲ್ಕೀಯದೆ ತದ್ವಿಷ |

(ಹೆ)ರಮಂ ಕಟ್ಟಿಸುವುದುಪ್ಪುಮಂ ತುಪ್ಪಮುಮಂ

|| ೩ ||

ಬಟಾಯಂ ಕೆಸಳಿಗೊಳೆ ಮೆಯ್ಯಂ |

ಬಳಿವುದು ಮಧುಘೃತ ಸಮಾನಗುಡಸಂಯುತದಿಂ ||

ತು(ಳು)ಟು ಕೆಟುಕು ಸಾಲೆಯುವುನಾ |

ಗಳೆ ಕಳ್ಳೊಳ್ ಕುಡುಗೆ ಮಧುವಿಮಿಶ್ರಿತದಿಂದಂ

|| ೪ ||

ತಟುದರೆದು ಸೆಳ್ಳತಿಗುಡಂ |

ಕಿಟು(ಕು)ಸಾಲೆಯ ಬೇರುಮಂ ಸವಿಸ್ತರದಿಂ ತಂ ||

ದೆಟಿದಂಬಿಲದೊಳೆ ವಾಜಿಗೆ |

ವೇಷತೇವುದೊ [ಮರ್ದು]ಮೂಲಮಂತ್ರಮಿದೆ ವಿಷತಂತ್ರಂ

|| ೫ ||

ಎಮ್ಮೆಯ ಸಗಣದ ರಸದೊಳ |

ಗಿಮ್ಮಾನಂ ಘೃತಮನೆಟಿದು ಕುಡುವುದು ಮೇಣ್ ಮ ||

ತ್ತೊಮ್ಮಾನಂ ಘೃತ ಮೂ(ಮಾ)ಡುವು |

ದಿಮ್ಮಾನಂ ಕಟಾಯೊಳರೆದು ನೀಲಿಯ ರಸಮಂ

|| ೬ ||

ಕಡವದ ತಿಗುಡಂ ಘೃತಮುಮ |

ನೊಡಗೂಡಿ ಹಯಕ್ಕವಿವುವದಂತಲ್ಲದೊಡಂ ||

ಕಡುಮುಳಿದು[ಕೊಂಡ]ವಿಷಮಾ |

ಗಡೆ(ಳೆ)ಕಿಡುಗುಂ ಬಟುಕ್ಕೆ ಕುಡುಗೆ ತಗ್ಗಿಯ ರಸಮಂ

|| ೭ ||

ಕಂ|| ಸಲೆ(ತಿಲ)ಮಧುರಮುಪ್ಪತಿಕ್ತಂ |

ಗಳುಮಾ ಗಂಧಂಗಳಕ್ಕುಮಂತಯ್ಬಂಗಳು ||

ಗುಳ್ಳಕೆ ಸವಿ ನಾಲ್ಕು ಭೇದಂ |

ಗಳಕ್ಕುಮೆಂದಜುದು ಯೋಜಿಪುದು ಗುಗ್ಗುಳಮಂ

|| ೨೩ ||

ಕರಿಗಲ್ಲಿ ಕುಮುದವರ್ಣಂ |

ತುರಂಗಮಪ್ರಜಕೆ ಪದ್ಮರಾಗಾಭಾಸಂ ||

ನರರ್ಗ(ಳ)ಮಲಕಾಂಚನಾಕೃತಿ |

ದೊರೆಕೊಳೆ ತೆಪನಜುದು ಯೋಜಿಪುದು ಗುಗ್ಗುಳಮಂ

|| ೨೪ ||

ಪಲವರ್ಧಮಾದಿಯಾಗಿರೆ |

ಪಲವುಂ ದೆವಸ ಮಳವೇಷಿಕೊಡುವುದಂ ನಾ ||

ಲ್ಪಲಮೆಯ್ದುವಿನಂ ಬಟಾ |

ಯೋಳೇಟುದಿವಸಕ್ಕಿಟಾಯೆ ಕುಡಗನುಕ್ರಮದಿಂದಂ

|| ೨೫ ||

ಶರದದಮುತುವಿನೊಳಂ ವಿ |

ಸ್ತುರಸುರತೋತ್ಸವ ವಸಂತಮುತುವಿನೊಳಂ ಬೈ ||

ಗಿರುಳಿಕ್ಕುಗೆ ಗುಗ್ಗುಳಮಂ |

ಬೆರಸಿ ಪಳತ್ರಯದೊಳಿಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

|| ೨೬ ||

ವರುಷದೊಳಂ ಗ್ರೀಷ್ಮದೊಳಂ |

ಭರದಿಂದಂ ಕುಡುಗೆ ತುಪ್ಪದೊಳೆ ಗುಗ್ಗುಳಮಂ ||

ಗೋಮೂತ್ರಮಿಶ್ರಿತಂ ಸ |

ವಾರ್ತಮಯಹರಣಂ ಶರೀರಸಂಪತ್ಕರಣಂ

|| ೨೭ ||

ಇಂತೀದ್ವಾದಶಮಾಸಾ |

ಭೃಂತರದಾವಾವ ಮುತುವಿನೊಳ್ ತೀರ್ದೊಡ ವಾ ||

ದಂ ತಡೆಯದೆ ಕುಡು ಸತ್ಪರ |

ಮಂ ತಿಳಿ ಮುದದಿಂದೆ ಮುನ್ನೆ ಪೇಟ್ಟೀಕ್ರಮದಿಂ

|| ೨೮ ||

ಈ ಗುಗ್ಗುಳಂ ರಸಾಯನ |

ಯೋಗಮಿದಂ ಕೊಟ್ಟೊಡುತ್ತರಕ್ರಿಯೆಯೊಳದಂ ||

ಬೇಗದಿನಿಕ್ಕುವುದಳಿಲೆಯ |

ನೋಗಡಿಸದೆ ಹಯಕ್ಕೆ ಚಂದಿವಮನ ಮತದಿಂ

|| ೨೯ ||

ಬೇವಿನ ಕಷಾಯ ದೊಳಗಣ |

[ಮಾ]ವಿನ ಮೂತ್ರಮನೆ ಸಾರಮಣಿಸಿಲೆಗಳನೆ ತಾಂ ||

ಭಾವಿಸಿ ಕೊಂಡರೆದಿಂಬಿನೆ |

ತೀವುಗೆ ಕಬ್ಬೊನ್ನ ಬಟ್ಟಲೊಳ್ ನಿವುಣತೆಯಿಂ

|| ೩೦ ||

(ಹರೀತಕೀ ಕ್ರಿಯೆ)

ಕಂ|| ಅಜುನೂಜನೆಂಟುನೂಜಂ |

ನೆಜಿಸಾಸಿಜಮಣಿಲೆಯಂ ತಥಾಕ್ರಮದಿಂದಂ ||

ಕೆಜುದುಮಜಿ ಮಧ್ಯಮೋತ್ತಮ |

ಮಜಾದಿಕ್ಕುಗೆ ಮೂಜುವತ್ಸರಂ ಬರ್ಪಿನೆಗಂ

|| ೩೨ ||

ಅಯ್ದಯ್ದನೆರೆಯೆ ಕುಡೆ ನೂ |

ಜಯ್ದ ದಿನಂ ದಿವಸ ಮಳಮನು ಕ್ರಮದಿಂದಂ ಮ ||

ತ್ತಯ್ದಯ್ದ ನಿಟುಗೆ ಘೃತಮಂ |

ಪೊಯ್ದಿ ಕ್ಕುವುದಣಿಲೆಯಂ ಸವಿತ್ತರದಿಂದಂ

|| ೩೩ ||

ಬಾಧಿಸಿ ಕಳೆಗುಂ ಸರ್ಪ |

ವ್ಯಾಧಿಗಳಂ ಶ್ಲೇಷ್ಮವಾತ ಪಿತ್ತಂಗಳುಮಂ ||

ಸಾಗಿಸಿ ಮಿಗಲೀಯದೆ ಸಂ |

ಬೋಧಿಸಿ ಕುಡುಗೀ ಹರೀತಕೀಕ್ರಿಯೆ ದಿವ್ಯಂ

|| ೩೪ ||

ಸಕಲ ವಿಷಹರಮನುಪಮ |

ಸಕಲ ಕ್ಷಯಮೋಗ ಹರಮನೆಸೆದಿರೆ ವೇಟ್ಟಂ ||

ಸಕಲ ಬುಧೆಸ್ತುತ್ಯಮನೂ |

ಲ್ಪಕಳಂಕರ್ ಪೊಗಟಿ ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯದೊಳಂ†

|| ೩೫ ||

ಇಂತು ಷೋಡಶಾಧ್ಯಾಯಂ

†ಅಂತು ಶಾಲಿಹೋತ್ರ ಗ್ರಂಥ ೩೦೦ ಮಂಗಳಮಹಾಶ್ರೀ. ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರತಿಯಲ್ಲಿ- ಅಂತು ಸಂಧಿ ೧೬೪೦, ಪದ ಅಲಂಕೃಯಂಗಳ ಮಹಾಶ್ರೀ ಶಾಲಿಹೋತ್ರ ಗ್ರಂಥ ೨೮೦ ಶ್ರೀಪೂಜ್ಯಪಾದಸ್ವಾಮಿನೇ(ಯೇ) ನಮಃ—ಎಂದಿದೆ.

ಮುದ್ರಿತವಾದ ಬಳಿಕ ದೊರೆಕಿದ ಪಾಠಗಳು

ಪುಟ	ಪಂಕ್ತಿ	ಮುದ್ರಿತ ಪಾಠ	ಬೇರೆ ಪಾಠ
4	೫	ದರ್ಪಕ	ಖರ್ಪಕ
..	೯	ಅರಿದಾಳಿ	ಅರಿವಾಳಿ
	೮	೨೨ನೆಯ ಕಂದವಾದ ಬಳಿಕ ಇರುವ ಕಂದ	ಮೃದುಸ್ಥ ಕೈಣಿಯುಂ ಹನುಚ ಕ್ರದ ನೇರ್ಪುಮನುರ್ಕೆನೆತ್ತ ಹನುಸಂಧಿಗಳುಂ ಬೆದಲದೆ ಬೆಡಂಗನಾ ಕ್ಕೊವಿದ ಚೆಬುಕಮುಮುತ್ತರೋಷ್ಠಮುಂ ಕರಮುಚಿತಂ
..	೧೧	ನರೆಸೆರೆಯೆಂಬರಜಾಗಾ ?	ನರೆಯೆಂಬ ರುಜೆಗಾಗರಮಾಗದ
5	೧೪	ಕರ್ಣಂ	ವೃತ್ತಂ ಸ್ಥೂಲಂ ಋಜುಬಾಹುಜಾನು
..	೧೮	ಘಟೆಯುಗಮಿಟ್ಟಂ	ಕೊಡನಂ ತಂದಿಟ್ಟ
..	೨೫	ಸೋಂಕದಿರೆ - ಪೆಳ್ಗೆತೆರಂ	{ ಸೋಂಕದಿರೆ ಶುಭದ ಮಪರಖ ರಂ ಕುಷ್ಟಿಕೆ ಕೂರ್ಜೆ ಜಂಘೆ ಮುಂ ಪೇಲ್ದಿತೆಪಂ
6	೧೮	ಮೊಲೆನೋಡೆ ಕುಱಾಯ ತೆಲದಿ	ಮೊಲೆ ಕುಱಾಯ ಮೊಲೆಯತೆಲದಿರ್ಕೆಲ
7	೨೨	ದೊಡೆ ಕರ್ಕಂ	ದೊಡೆ ಕರ್ಣಂ
..	೨೭	ಮುಷ್ಕಾಪಾನಮುಮದರು	ಪರೆದಿರೆ ಮುಷ್ಕಮನಾ ಕ ಪರ್ರುಣಚ್ಚವಿ
16	೨	ಮೇಧ್ರಪುಷ್ಪ	ಪುಂಧ್ರಪುಷ್ಪ

ಪ ರಿ ಶಿಷ್ಟ

**ಮೂಡಬಿದರೆ-(ಮಹಾ ವೀರನಾಣೀವಿಲಾಸ ಜೈನಸಿದ್ಧಾಂತ ಭವನನೆಂಬ ಜೈನ
ಪುಸ್ತಕಭಂಡಾರದ ಓಲೆಯಪ್ರತಿಯ ಪಾಠ***

(ಶ್ರೀ ಲೋಕನಾಥ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳ ಖಾಸಗಿ ಭಂಡಾರ)

ಪು. ಸಂ. ಮುದ್ರಿತ.

ಹೊಸಪಾಠ.

೪-೯ ಅರಿದಾಳ

ಸೆರೆ ರಕ್ತಂ ಮಂಜುಮೊಳೆ ತಮಸ್ತಿ ।

ಮಿರಂಗುಂಜರುಸೆನರೆಯೆಂಬ ರುಜೆಗಾ ॥

ಗರಮಾಗದ ಮಧುವಿಲೋಚನಂಗಳ್ ಶುಭದಂ ॥ ೪೨ ॥

ತೋರ್ಪೊ...ದಂತಿರೆ

ಹಿಂದೆಪಾರ್ಕಿನ ಕಡೆಯೊಳ್ ॥ ತೀವಿಸಿದಂತಿರೆ

೮-೬೩ ಕೊಂಗಂಜ್ವಳ.....

ಕೊಂಗನ ನೊಸಲೊಳ್ ಬೆಳ್ಳೆಳದಿಂಗಳನನುಕರಿಸಿ ತೋರ್ಪೊಡದು
ಕಾರುರಗ್ಗಂ ॥

೯-೨೦ ೧೯ನೆಯ ಕಂದವಾದ ಬಳಿಕ

ಕೊರಲುಂ ಮುರಂಗಳುಂ ಕ ।

ಈ ಪದ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಣ್ಣ ರೋಷ(ಮ)ಮುಂ ಕರಿಯವಾಗಿ ಕೇಸರಮುಂ ಮೆಯ್ಯ

ವಿರುವಾಲಧಿಯುಂ ಶ್ವೇತವಾದೊಡಂ ಕೊಂಚೆಪತ್ರನಭಿನವಚಂದ್ರಾ॥

೧೧-೨೦ ಅಮಳಜಳ

ಧವಳಜಳಧರದ ಕೂರ್ಮದ ।

ಕುವಳಯಬಾಂಧವನ ತೈಲದನಿಮಿಷದ ಸುಧಾ॥

ವಲಿತ ವಿಚಿತ್ರ ಪತ್ರ, ಗ್ರಿವದಂದಮನಿನಿಸು ಬೆಳ್ಳುತೋರ್ಪೊಡೆ

ಶುಭದಂ

೧೨-೮ ನಯನಂ ಎಂಬ ಪದ್ಯವಾದ

ವೃಕಧೂಮುಭಸ್ತ ಕರಮಂ ।

ಬಳಿಕ

ಸಕಕಾಕೋಲೂಕಚಂಡಿನಿದೀಕಾಳ ॥

ಪ್ರಕರದವರ್ಣಂಗಳ್ ಹಯ ।

ನಿಕರಕ್ಕಶುಭಂಗಳೆಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ

॥ ೪೦ ॥

೧೩-೧೯ ರುರವಿನಿತು

ಕುರವಿನಿತುಂ ವಾಜಿಗೆ ಪಾಂ ।

ಡರಮಾದಂ ರುಜನಿಯೆಂಬರದು ಕರಮಶುಭಂ

॥ ೫೦ ॥

*ಈ ಓಲೆಪ್ರತಿಯು ಈ ಗ್ರಂಥದ ಸಂಪೂರ್ಣಮುದ್ರಣಾನಂತರ ದೊರಕಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ 46 ತಾಳಪತ್ರಗಳಿವೆ. ಅದಿಯ ೩೪ ಪದ್ಯಗಳಿಲ್ಲ ೧ನೆಯ ಓಲೆಯ ಮೊದಲಪಚ್ಚು ಯಾದಿಯಲ್ಲಿ ೩೪ ಎಂಬ ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಬರೆದು ನಿರಂತರವಾಗಿ ೩೯ನೆಯ ಪದ್ಯವಿದೆ. ಓಲೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ಮಾತ್ರ ೧ ಎಂದಿದೆ. ಈ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಬರೆದವನು ಅದಿಯ ೩೪ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಪಡೆದವರಿಗೆ ಈ ಭಾಗವು ದೊರಕದೆಹೋದುದರಿಂದ ಅವರು ಪತ್ರ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ೧ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಪತ್ರಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ಊಹಿಸಬಹುದು ಅಲ್ಲದೆ ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಈ ಭಾಗವು ದೊರಕದಿದ್ದರೆ ೩೪ ಎಂಬ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹಾಕದೆ ೧ ಎಂದೇ ಲೆಕ್ಕಹಾಕುತ್ತಿದ್ದನು. ಅದುದರಿಂದ ಲೇಖಕನಿಗೂ ಈ ಭಾಗ ದೊರಕದಿದ್ದು ಮೂಲಪ್ರತಿಯಂತೆ ಗ್ರಂಥಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹಾಕಿರಬಹುದೆಂದಾ ಪರೂ ಊಹಿಸಬಹುದು. ೨೪ನೆಯ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿರುವ ॥೩೪॥ ತುರಗದ ಹೃದಯದೊಳಿತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ೩೫ನೆಯ ಕಂದದ ಅದಿಭಾಗ, ಇದರೊಡನೆ ಮುಂದಣ ೨೫ ಓಲೆಯಲ್ಲಿರುವ ತುರುಂಬಿದ್ ಪದಕ್ಕೆ...ನಿಜೋತ್ಸಾಹಮಂ ॥೩೫॥ ಎಂಬ ಅರನೆ ಅಧ್ಯಾಯದ ೩೯ನೆಯ ವೃತ್ತದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗ ಸೇರಿ ೩೫ ಪದ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯಿದೆ, ಕುದಿರೆ ಎಂಬ ಮುಂದಣ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಯಂಮರೆ ಎಂಬ ಮುಂದಣ ಪದ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ೩೦ ಎಂಬ ಸರಿಯಾದ ಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಲೇಖಕನಿಗೆ ಈ ಗ್ರಂಥ ಭಾಗವು ದೊರಕದೆ ಪ್ರಮಾದಪಟ್ಟಿರುವಂತೆ ತೋರುವುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾತಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಮುದ್ರಣದಲ್ಲಿರುವ ಹಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಲು ಅನುಕೂಲ ಪಾಠಗಳುಂಟು. ಹಲವು ಪದ್ಯಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿಯೂ ದೊರಕಿರುವುದರಿಂದ ಅವನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಕೊಟ್ಟಿದೆ.

- ೨೧-೧೬ ಕರದಿಂ ಎಂಬ ಪದ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ ಪಗಲೊಳ್ ದಶಯೋಜನಮೆ
ಯ್ದು ಗುಮುತ್ತಮನೆಂಟನೆಯ್ದು ಗುಂ ಮಧ್ಯಮಾಪಿ ||
ಯ್ದು ಗುಮಧಮವಿಂತಿದು(ಂತಾಂ) ಜಗತ್ತಸಿದ್ಧಂ ಹಯಾಗಮಪ್ರತಿ
ಬದ್ಧಂ ||
- ೨೨-೪ ನಡೆಪಾಗಿ — ನಡವನಿತು
ನತ್ರಾಣ — ನುತ್ರಾಸಿ
ಮನ್ನ — ಮಂದ
- ೨೩-೧೦ ನೀಳದೊಳ್ — ನಿಗಾ(ಗ)ಳದೊಳ್
- ೨೪-೧ ಈ ಪದ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ ನಿಂದಿರಿಸಲ್ಪಡುಂ ತುರಗನೊ(ದೊ)ಳ್ ಪರಿವರ್ತನೆ ತೋಪ್ಪಿ ಬಾಲ
ಸಂದಿಸಿ ಬೀಸಿ ತನ್ನಬಲದಂಗಮನೀಕ್ಷಿಸೆ ಕಂಪಿತಾಂಗದಿಂ ಭೋ ||
ರೆಂದುಲಿದಾಸ್ಯದಿಂದುರವಮುಟ್ಟಿ ಖುರಾಗ್ರದೆ ಕೆತ್ತೆ ಧಾತ್ರಿಯಂ |
ಸಂದೆಹಬೇಡ ಲಾಭಕೊಡುಗಾ ಹಯಮಾಗೆ ತದೀಯಭಾವದಿಂ ||
ಗ್ರಾಹಕಬಂದು ನೋಡಲೆಡದಂಗಮನೀಕ್ಷಿಸೆ ಕಂಪಿತಾಂಗದಿಂ |
ದೇಹಮನೆಯ್ ಕಂ(ಲೆ)ಟಿಣಿಸೆ ಕೊ(ಪ)ಲ್ಲಳಹಂಗಲಿಸುತ್ತೆ
ಕರ್ಚುತುಂ ||
ಮೋಹಳಮಾನದಿಂ ಮುಸುಡ ತೊಗುತುಮುಂ ದನಿಹೀನನಾಗಿ ತೋ
ಪಾಹಯಗೊಂಡನಾವನವಗರ್ಭವಿನಾಶ (ಸ)ಮನುಂಟುಮಾಡು
ಗುಂ ||
- ೨೫-೨೦ ನೊಸಲೊಳ್ ಎಂಬ ಪದ್ಯ ವಾದ ಬಳಿಕ ನೊಸಲಾವರ್ತಮದೊಂದು ಮುತ್ತಮ ಮೆರಟಲ್ ತೋಪಲ್ ಜಯಂ
ಪಟ್ಟದಂ |
ತೆಸೆಯಲ್ ಮೂಱು ಶುಭಾವಹಂ ನಿಱಿಸಿದಂತಾವರ್ತನಾಲ್ಪಾಗಿ ರಂ ||
ಜಿಸೆ ನಿಶ್ಚ್ರೇಣಿಕಮುದ್ಭವಂ ನೆಗಟ್ಟುಗಾಸಂತೋಷಮಂ ಕಂದದೊಳ್
ಪ್ರಸವಂಗೆಯ್ದಿರಲಾತುರಂಗಮದು ದೀರ್ಘಾಯುಷ್ಯದಿಂ ಬಾಱುಗುಂ ||
ಪಟ್ಟಂಗಟ್ಟದವೋಲೊ |
ಬೊಟ್ಟಿಸಿದಿದೊಡೆ ಲಲಾಟದೊಳ್ ಮೂಪಕಡೆಯೊಳ್ |
ಪುಟ್ಟದ ಸುಱು ಶುಭದಂಗಳ್ |
ನೆಟ್ಟನೆ ನೇತ್ರಾಳಿ(ಣಿ)ಯೆಂಬ ಪೆಸರಂ ಪಡೆಗುಂ || ೪ ||
ತುರಗಂಗಳ್ಗೆ ಲಲಾಟಾಂ |
ತರದೊಳ್ ಕಂಕರಿಸಿ ನೀಳದೊಳ್ಳುಱು ಮೂಱಾ ||
ಗಿರೆ ನಿಶ್ಚ್ರೇಣಿಕಮೆಂಬುದು |
ಪುರಾಣದ್ರಸಂ ಹೆಯಾಧಿಪಂ ಗುರು ಕೃಷ್ಣಂ || ೧೦ ||
- ೨೬-೧೨ ರೋಮರಾಜಿ — ರೋಮಜಾತದಿ
- ೨೭-೧೩ ಹನುಮಧ್ಯದೆ — ಹನುಮನ್ನುಗಳಾಕಪ್ಪ
- ೨೮-೨೭ ತದ್ಗಲಮಧ್ಯ — ತದ್ಗಲಮಧ್ಯ—ತುದಿಯೊಳಧಿಪನಂ
- ೨೯-೨೪ ಸೇವಿತ — ಸೋವತಮಳ್ಳು
- ೩೦-೨ ಮೊಳೆಯಂಕುರ — ಮೊಳೆಯುಂಮುರ

..-೧೫	ತಂದಿಟ್ಟಂ	ತಂದಿಟ್ಟಂ ತಿಪ್ಪೊಡಮಣಿ । ಮೊಂದುಂ ಪುಟ್ಟಿದೊಡಮಶುಭಂ	
..-೧೬	ಒಂದೊಂದು	ಒಂದುಸಿರಿದೊಂದುಕಿಱಿದಾ । ದಂದ ಶುಭಂ	
..-೨೦	ದಿನಜಾ	ದಿನಜಾತಕವಿಕ್ಯತ ಗಾತ್ರ । ಸ್ವನನಾಸಾಭಗ್ನಕುಬ್ಜ ಪಕ್ಷಿಸ್ಥಳದು ॥ ಮೃನದುಹ್ವ(ಷ್ಟ)ಜಲವಿಮೆತಸ ? । ಮಿನಿತು ಮನಾಳಲೈವೇಡ ಸುಕರವಿಲಾಸಾ	॥ ೪೭ ॥
..-೨೫	ಹೀನಾಧಿಕನುರ	ಹೇತುಧಿಕನುಂ ಸ್ತನಿಯುಂ ತ್ರಿಕರ್ಣಯುಂ ದ್ವಿಮುಕಮುನುಂ । ಧಕದಿಶಮುಷ್ಯ ಸಮಂ ಪೋ । ಷಕನುಂ ಶೃಂಗಿಯುಮದಾಗೆ ಕುಲನಾಶಕರಂ	॥ ೪೮ ॥
..-೩೦	ಕಾಕಮುಖ	ಕಾಕಮುಖನುಂ ಕರಾಳಿಯು । ಮಾಕಸ್ಮಿಕ ಶೋಕ ದುಃಖನುಂ ಮರಣಕರಂ	॥ ೪೯ ॥
೩೦-೧೦	ಜಯಕರಂ	ಜಯಕರಂ ಶಶಿ ವಿದ್ಯು ॥ ಚಪ್ಪಯ ಪ್ರಭೆಸಹಿತ(ಹಸಿತ)	
..-೨೭	ಮಿಟಿಂನರ	ಮೇಣ್ ತ ನ್ನರಸನ	
೩೧-೩	ನಾಡುಗುಮವಾರ	ನಾಡೆಯುಮವಾರ,	
..-೪	ಈ ಪದ್ಯ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ	ಪಡುವ ಮೊಗಮಿರ್ದು ನೇಸರ್ । ಪಡುವಾಗಳ ಕಿಳಿರೆ ಸಂಜೆಯೊಳ್ ಹರಿ ಮೊಟಗುಂ ॥ ಸಿಡಿಲುಂ ಮಿಂಚುಂ ಬೆರಸಾ । ಗಡೆ ಸಲೆ ಮುಟಿ ಕೊಳ್ಳು ಮಂದನಭಿನವಚಂದ್ರಂ	॥ ೫೦ ॥
..-೧೨	ಬಡಗ ಎಂಬ ಪದ್ಯ ವಾದ ಬಳಿಕ	ಅನನಮನೆತ್ತಿ ಹೆಯಮಿಾ । ಸಾ(ಶಾ)ನಮನೀಕ್ಷಿಸಿ ನಿಶಾಂತದೊಳ್ ಕಿಳಿರೆ ನಿ ॥ ಜನಾಶೋದ್ಭವಮಂ ರಿಪುಸಂ । ತಾನಕ್ಷಯಮಂ ಹಯಸ್ವನಂ ಪ್ರಕಟಿಸುಗುಂ	॥ ೫೧ ॥
..-೧೫	ಕೆದಱಿಬಾಲ	ಕಿಳಿರ ತುರಂಗಂ । ದಿನಕರನಂ ನೋಡಿ ನಾಡೆ ಭಯಮಂ ಮಾಱ್ಕುಂ ಇನನಂ ಮೇಣ್ ಪೂರ್ಣಾಹ್ಲದೊ । ಳನಲದಿಶಾಂತರಮನೀಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ ಹರಿ ದು ॥ ಮೃನನಾಗಿ ಕೆದಱಿ ಬಾಲಮ । ನನವರತಂ ಕಿಳಿರೆ ಪತಿಗೆ ಭಯಮಂ ಮಾಱ್ಕುಂ	॥ ೫೨ ॥ ॥ ೫೩ ॥
..-೨೭	ತ್ತೆಮಿಗೆ.....ಯದಿಂ	ತ್ತು ಮಿರೆ ಮಾಱ್ಕುಂ.....ಯನುಂ	॥ ೫೪ ॥
೩೨-೬	ನೆರಡುಕಾ	ನೆಡದಕಾ.....ನಿಲೆತಳ್ಳಿಲ್ಲದೆ	
೩೩-೩	ಮತ್ತದುತ್ತಾಂ	ಮತ್ತಪರಾಂತರದೊಳ್	
..-೬	ಪತಿಮುಂತಿರಿ	ಪತಿಬೆನ್ನೊ । ಳುರಿ	

೨೨-೧೬	ಉರಿಯೆ ಎಂಬ ಪದ್ಯವಾದ ಮೇಲೆ	ತುರಗದ ವಾಳಾದಾನದೊ ಉರಿ ನೆಗೆದೊಡೆ ಚೋದ್ಯಮಾಗಿ ಮಟಿಯಂ ನಾ ಲೋ ತೃರಮುರಿಯೆ ಜಲಾನಲಚೋ ದಾರಿಭಯಮನದು ಪಿರಿದುಮನಾಗಿಸಲಕ್ಕುಂ ೭೭
೩೪-೧	ಮೇಣ್ಣೆ ಕಣ್ಣಳೆ	ಮೇಣುಲ್ಕುಂಗಳೆ
೨೨-೫	ಉರಿಯನಯನಾ	ಸುರಿಯೆ ನಯನಾಂಬುವದನಮನೊರಸು
೨೦೦	ನಡೆವಭಟಂ	ಕೆ ನಡೆವಲ್ಲಿ ಭುಜಂ ಗಮಮಾರ್ಗಾಕೃತಿಯಿಂ ಭಿನ್ನಮನಂಪಡಿನೂತ್ರ
೩೫-೭	ದಮೊಗದವುಲ್ಕಾ	ದಮಾಗೆಟಮೋತ್ಕರಡಿಂದಂ
೩೬-೭	ಗಿರೆಸವಮಾಗು	ಗೆಧವಳಮಾಗು
೨೨-೨೮	ಪ್ರಥಮದವ	ಪ್ರಥಮದಶ
೩೭-೨	ಭಂಗಂಸಂದಂಶ	ಬರೆಗಂ ಸಂದಂಶಮಾ ಕಿಶೋರದಂಗಾಂ
೩೮-೩	ಪ್ಪುವತನು	ಪ್ಪುವತನುಸಂಗ್ರಾಸಪರಂ
೨೨-೧೬	ನಭಂದೊರೆದೆಂತುಟ	ನಭಂ ಬಿರಿವಿನೆಗಂ ಕಿಳಿರುತಿಪೊಡಂ
೨೨-೨೫	ಪ್ರಭರೇಖಾ ಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ	ಪ್ರಭುರೇಖಾ.....ವೀರ್ಯಕ್ಕೆ ಪೇಟ್ಟು ದ
೩೯-೧೧	ಷ್ಯನಳಂ ಕರಂ	ಷ್ಯಾಂತರಂಗಳಂ
೪೦-೬	[ಮತ್ತಾ]	ನೀಳ್ವಾ
೨೨-೨೦	ರಾಜಶೂಲೆಗೆ	ಶೂಲೆಯಿಂದಂ ಕಿಡುಗುಂ
೪೩-೨೬	[ಜಯವನಿತಾ]	ಜಯಾಂಗನಾವರಣಂ ಶ್ರೀವನರಾ(ಸುಧಾ)ಧಿಪತ್ಯಜನಪದಫಲಭೋಗಿ
೪೪-೨	ಪೋಲುತ್ತಿರೆ	ಪೋಲ್ತುಂಬಾಗಿರೆ
೨೨-೫	ನದನೇಟಲುಟದೊಳ್ ಮುಳ್ಳುದನರಿತ	ನದನೇಟೆ ಧುರದೊಳ್...ಮಾಟ್ಟುಂ ಧರೆಯಂಪಲ
೨೨-೧೩		ಎಡೆವಟಿದೊಡಮಡಗಿದೊಡ ವೊಡೆದೊಡಮತಿರೂಕ್ಷ[ಮಾಗಿರಲ್ಕು ಶುಭಂಗಳ್] ಕಡುನೇರಿದುವುಂ ನುಣ್ಪುಂ ಪಡೆದಾಯವಿನೆಲ್ಲ ರೇಖೆಯುಂ ಶುಭದಂಗಳ್ ೭೮
೨೦೭	ಇದುಜಂದ್ರೆ	ಇದು ಚಂದ್ರಭಟ್ಟನಿರ್ಮಿತ ವಿದಿತಾಯುಜ್ಞಾನದೊಳಗೆ ರೇಖಾ ಇದ ವೊಡಲಮೂವತೆರಡೆ [ನಿರ್ಯಾ ಬ್ದದ ಸಂಖ್ಯಾಧ್ಯಾಯಪಂಚಮಂ ಪಿರಿದಕ್ಕುಂ ೭೯

೪೫-೧

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು

ಮೊದಲೋಳ್ ರೇಖಾನಿಯಾಳು ।

ಇದ ತೆಪನಂ ನೋಡಬಗೆದು ಭಾವಿಸಿ ಮತ್ತಂ ॥

ಕುದಿರೆಗೆ ಶರೀರದಿಂ ಪೇ

ಟ್ಟುದು ಮೂವತ್ತೆರಡುಬರಿಸದಾಯುವ ಪವಣಂ ॥

ದುರ್ಗಂಧ ನಾಭಿಯಿಂದಂ ।

ದುರ್ಗಂಧಂ ನೆಲ್ವಪ್ಪನೆಲ್ಲ ? ತಾಳುಗೆಯಿಂದಂ ।

ದುರ್ಗಂಧರಶನದಿಂದಂ ।

ನಿರ್ಗುಣ ಮುಖ ಕಳೆಯದೊಂದು ಸಂವತ್ಸರಮಂ ॥

ತಾಳುಗೆ ನಾಲಗೆಯಿಂ ಪ ।

ಲ್ಲೋಳಿಯಿನೋಷ್ಠಂಗಳಕ್ಷಿ ವರ್ತಂಗಳ ಕ ॥

ಜ್ವಾಲಿಗಳಂಮುಚ್ಚದೊಡಂ ವಿಲಯಾಶ್ವಂದ್ವಿತೀಯವರ್ಷಂ ಬಾಲ್ಯಂ

ನಳಿಯದ ಕುಷ್ಠಿಕೆ ದೊಡ್ಡಿದ ।

ಮೊಳಕಾಲ್ ಸನಾಕ್ಷಿ ರೂಢಿದುರ್ಗಂಧಂಗಳ ॥

ಕೊಳೆನಾಪೊಡೆ ಕೀಳುಂಕಾ ।

ಲ್ಲೋಳಿಯದ ಮುಖಯರಿದು ಮುಖ ಸಂವತ್ಸರಮಂ ॥ ೪ ॥

ಸವನಾದತಾಲುಗೆ ಮೂತ್ರ ।

ಮುವಧಿಕಮುಮಲ್ಪಮಪ್ಪೊಡಂ ನೊಸಲಸಿದಾ ॥

ಗುವೊಡಮದು ಕಳೆಯು.....

೪೫-೨೬ ಪದಪೆಯು

ಪೇಡಿಯುಮಪ್ಪಾ

೪೬-೩ ಲಂಡನಾತಿ

ಲಂಡನಾತಿಯಪ್ಪಾಕುದಿರೆ ಗತಪ್ರಾಣನೇಟುವರ್ಷದೊಳಕ್ಕುಂ

೫೦ ಮಾರ್ಗಕುರ್

ಮಾರ್ಗಕುರಪ್ರಪಾಸದಾವರ್ತಂ ಸಂದೆಯಮಿಲ್ಲತಿದೀರ್ಘಂ

೪೭-೫ ಪಿರಿಯೆಲು

ಪಿರಿಯವು ಮೇಧ್ರಂ ಗುದಂಕಾ

೪೮-೨೪ ಕಳನೆಯ ಪದ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ

ತುರಗದ ಹೃದಯದೊಳೊತ್ತಿದ(ಕ) ತುಲಾಂಬಿದ ಪದಕೆ - ಎಂಬ
ಅ7.೫69ರ ಭಾಗ ನಿರಂತರವಾಗಿದೆ(ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಪಾತಅಧಿಕವಾಗಿದೆ)

೫೯-೨೨ ಬಗೆಯಂ ಸೇಯಲ್

ಪಗೆಯಂ ಸಾಯಲ್

೬೦-೧೦ ಗಜ

ಗಜಘಟೆಧಾತ್ರಿ(ಪತ್ರಿ)ಯೊಳ್ ತುರಗಂಗಳ ॥

೬೧-೧೪ ಶೇಷಿಯ

ಲೈಸಿಯ ಕರ್ಕಟಕವಾಣಿ ತುರಗದ ಮೆಯ್ಯಂ ॥

ದೂಷಿಸದಂತರಿಸಿನಮಂ

೬೨-೧ ಕದಡಿ

ಕುದಿವುದು ಪಟತುದು ಪ ।

ವುದು ಬೆಟ್ಟತು ಪಲವು

೬೩-೨ ಗುವೈಮರಿಚ

ಗುವೈಮರಿಚಗಳಿನೊಪ್ಪಲ್ ವಿಶಾಲಾಂತರದೊಳ್ ॥

(ಎಂದು ಅ. ಅ ಪ. ೨ರ ಭಾಗದೊಡನೆ ನಿರಂತರ. ಗ್ರಂಥಪಾತ)

೬೪-೨೧ ಜಯಜಯ

ಜಯದನುಜಕುಲಕ್ಷಯಕರ ।

೨೨-೨೫ ಜಯಜಯತು
೨೨-೪ ೧ ಪದ್ಯವಾದ ಬಳಿಕ

ಜಯತು ಮಮಶತ್ರುಪಕ್ಷ—ಜಯದಖಿಳರಾಜ್ಯ

ಕುದಿರೆಗಳ ಪ್ರದೇಶಮಂ ನಾಮಮನಃಪ್ರಿಯವರ್ಗೇ ಶಸ್ತ್ರಕರ್ಮವಗ್ನಿ
ಕರ್ಮ ಮಾಡಕರ್ಮಬಂಧನಸ್ಥಾಪನ ಮೊದಲಾಗೊಡೆಯ ಕ್ರಿಯೆ
ಗಳಂ ಮಾಡಲ್ಪರದಪ್ಪುದರಿಂ ಪ್ರದೇಶನಾಮಮಂತಿಳಿಯಪೇಟ್ಟಿಕಿಂ
ಇದಾದ ಬಳಿಕ ಪ್ರದೇಶನಾಮವನ್ನು ತಿಳಿಸುವ ಗದ್ಯವಿದೆ

೪೦-೧ ಆಚಾರ್ಯಂಶಿಷ್ಯ

ಈ ಪದ್ಯದಿಂದ ಹನ್ನೊಂದನೆಯಧ್ಯಾಯದ ಪದ್ಯ ೭ರ ವರೆಗೆ ಗ್ರಂಥ
ಪಾತ(ನಿರಂತರ)

೪೭-೧೪ (ಹ)ವರಿಸಿ

ವರಿಸಿದೊಡಂಬಕ್ಕುಂ ಮನೆ ।

೪೮-೩ ಹನಮೆ

ಹನಮೆಂಬುದು ರುಜೆ ತುರಗ ।

೪೯-೧೦ ಪರಿಭವಿ

ಪರಿವಬಸಿಕೃಟ್ಟಿ

೧೦೦-೧೧

ನಿರುತಕರಂಜಂ ಕಟಾಯೊಳ ।

ಗರೆದಿಕ್ಕುಗೆ ವಜ್ರಕೀಟಿನಿದಾರ್ಪಿತನಮುಂ

॥ ೪೧ ॥

ಆರಗುಕೊಡಸಿಗೆಯ ಬೀಜಂ ।

ಸುರದಾರುವಿಳಂಗಮಿಂಗಿವೆಲ್ಲಮನೊಂದಾ ॥

ಗಿರೆ ಕೂಡಿ ಪಿಂಡಮಿಕ್ಕುಗೆ ।

ಸುರೆಯಸಮೇತಂ ತುರಂಗಮಕ್ರಮಿಹರಣಂ

॥ ೪೨ ॥

೨೨-೧೫ ಪರಿಹರಿ

ಕೀಸುವುದು ನಾ ।

ಜಿಗೆ ಹಿತಮಿದು ಕೀಟಿಕಾಪಹರಣಂ ಕರಣಂ ॥

೧೦೨-೧೭ ಬಜೆಯುಂ

ಬಜೆಯಿಂಗಣಲೆ ವಿಳಂಗಂ ।

೧೦೩-೧೨ ದಂ ಗೊಳ್ಳಮ

ಪದಂಗಳೊಳವು ಬಗೆದ ಬೇಗದೊಳ್ ಘನಣಿಯವರ್ ॥

೧೦೭-೨೭ ಸೋರುತಿರ್ಪ

ಸೋರುತಿರ್ಪ ಪುಗುಟ್ಟುಳ್ ವಿಸರ್ಪಂ ಖಜ್ಜಿ ।

೧೦೮-೧೨-೨೬ನೇ ಪದ್ಯವಾದನೇಲೆ

ತುರಗದ ಪುಣ್ಣೊಳ್ ಕ್ರಮಿ ತೀ ।

ವಿರಲೇಲಕ್ಕಿಯನೆ ಸುಣ್ಣಮಂ ಸಮನಾಗಿಕ್ಕುಗೆ ಸಂ ॥

ಹರಿಕುಂ ಮತ್ತವ್ರಾಣಂತಿವು ಗುಣಮಯ ? ಯೆರಡುಭಾಗಸುಣ್ಣಂ
ಭಾವಂ ॥ ೨೬ ॥

೧೦೯-೨೭ ಕೊಪ್ಪುಸಿತ

ಕೊಟ್ಟುಸಿತಸಹಿತವಲಸದೆ

೧೧೦-೭ ಬೆರಸಿಮನೋ

ಬೆರಸಿಕುಡೆ ಕಲಸಿ ಮನೋ ।

ಹರಮಾಗಿರೆಪೆಸರ

೧೧೧-೧೮ ಪಡೆಕಳ್ಳೆಯಂ

ಪೆಡೆಗಳ್ಳೆಯಂ

೧೧೬-೭ ಎರಡುಂ

ಉರದ ವಿಷಾಣದ ನಡು ಬಾ ।

ತಿರೆ ದ್ರೋಣಕಮೆನಿಪ್ಪುದಕ್ಕುಂ ರುಜೆ ಮತ್ತಂ ॥

ತರುಣಮೃದು

೨೨-೧೬ ಮಿತ್ರನವಂತಂದು

ಮಿತ್ರನ ಮತದಿಂದೆ ಪೂಸೆ

೨೨-೨೨ ಪುಣ್ಯಗಳ ಮೂಡು

೧೧೭.೧೫ ಮಾರ್ದನಿ ವಿ
೧೭ ತೊಡೆ[ಗಳ]

೧೧೮.೨ ಹನಗೆ ಮಾಡಿ

೨೨-೧೩ ಗಿಣಿಮಾ

೧೨೦.೩ ತ್ರಿಪಾದೊಡೆ

೨೨-೧೦ ಶ್ರೀವತ್ಸಕಂ

೨೨-೨೩ ಕುಂದಿ

೧೨೧.೧೪ ಕಾವಪುಷ್ಪ

೧೨೨.೧೨ ಚಿಂತೆಮಾಡಿ

೧೨೪.೧ ಕುವಿಯಂ

೨೪ ಅನೇಪದ್ಯ

೧೨೬.೧೮ ಗುಗ್ಗುಳಮರಾ । ಗೋ

೧೨೭.೪ ಮೂಱುವತ್ಸರಂ

ಪುಗುಟ್ಟುಗಳ ಮೂಡು

ಬೀನಾದಿವಿ

ತೊಡೆಪುನಮಪಾನ ದೆರಡು ।

ಮೆಡೆಗಳ ಪುಣ್ಯಗೆ ಪೂಸುವುದುಮ್ಮ ತ್ತಮುಮಂ ॥

ನಳಿಗೆಮಾಡಿ

ಮುರುದೊಂಡೆಯ ಮುರದದೆ

ದಿಂದಟ್ಟುತ್ತಡಿಯನಿಡು

ಶ್ರೀ ವೇಷ್ಟಿತಕಂ

ಕೂಂಟಿನಡು

ಕಾಡಪುಷ್ಪ

ಬೆಂಕೆಮಾಡಿ

ಕುವಿಯಂಕುದಿರೆಗೆ ಮೆಯ್ಯೆಲ್ಲಮಡವುಡು ಬಾಹು - ಕುವಿಯನ
ಮಣ್ಣಂ ಪೂಸು

ಅನೆಯ ಪದ್ಯದಿಂದ ೨೨ನೆಯ ಪದ್ಯದವರೆಗೆ ಗ್ರಂಥಪಾಠ. ಗ್ರಂಥ
ನಿರಂತರ. ಪದ್ಯಸಂಖ್ಯೆ ೨೨ಕ್ಕೆ ೨೯ ಎಂದಿದೆ.

ಗುಗ್ಗುಳಮಂ ॥ ಬೆರಸಿ ಪದನರಿದು ಭಕ್ಷಣಾನಂ ।

ತರಮೆಯ್ದುವಿನಂ ತುರಗಪೋಷಣವಿಧಿಯಂ

॥ ೧೪ ॥

ಹೇಮಂತದೊಳಂ ಶಿಶಿ ।

ರೋಮಯದೊಳಂ ಹೆಯಮನೊಡುವುದು ಗುಗ್ಗುಳಮಂ ॥

ಗೋಮೂತ್ರ ಮಿಶ್ರಿತಂ.....

॥ ೧೫ ॥

ಮೂಱುವತ್ಸಕಂ

